



Digitaliseret af / Digitised by

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
THE ROYAL LIBRARY

København / Copenhagen

For oplysninger om ophavsret og brugerrettigheder, se venligst www.kb.dk

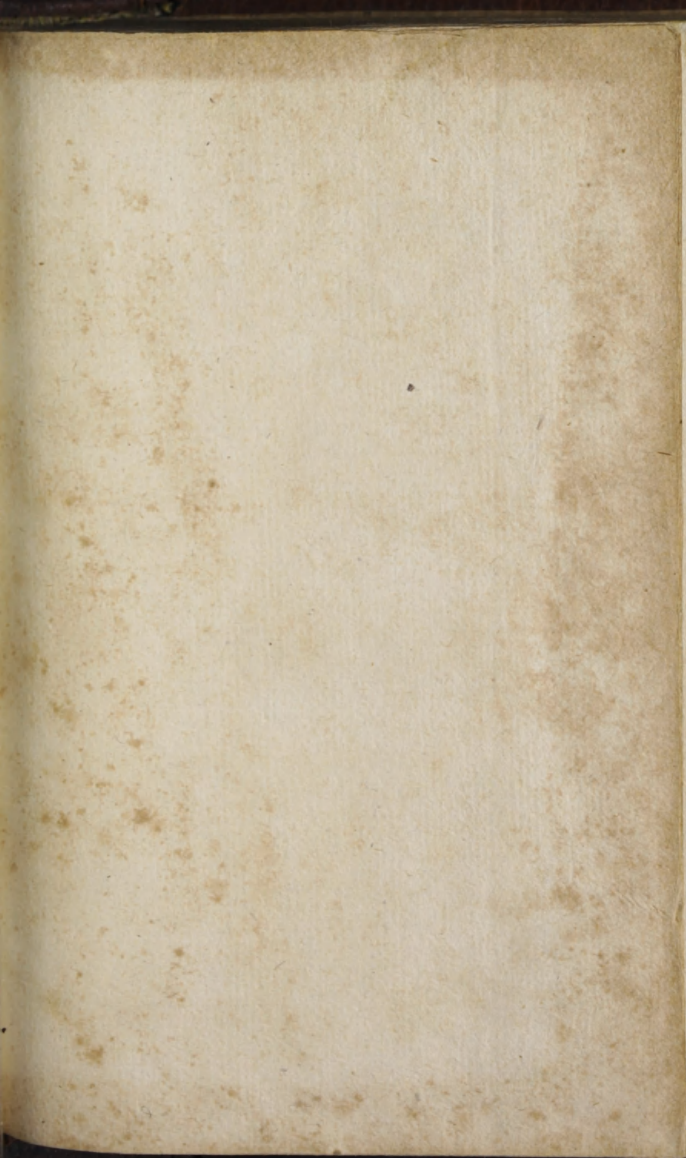
For information on copyright and user rights, please consult www.kb.dk

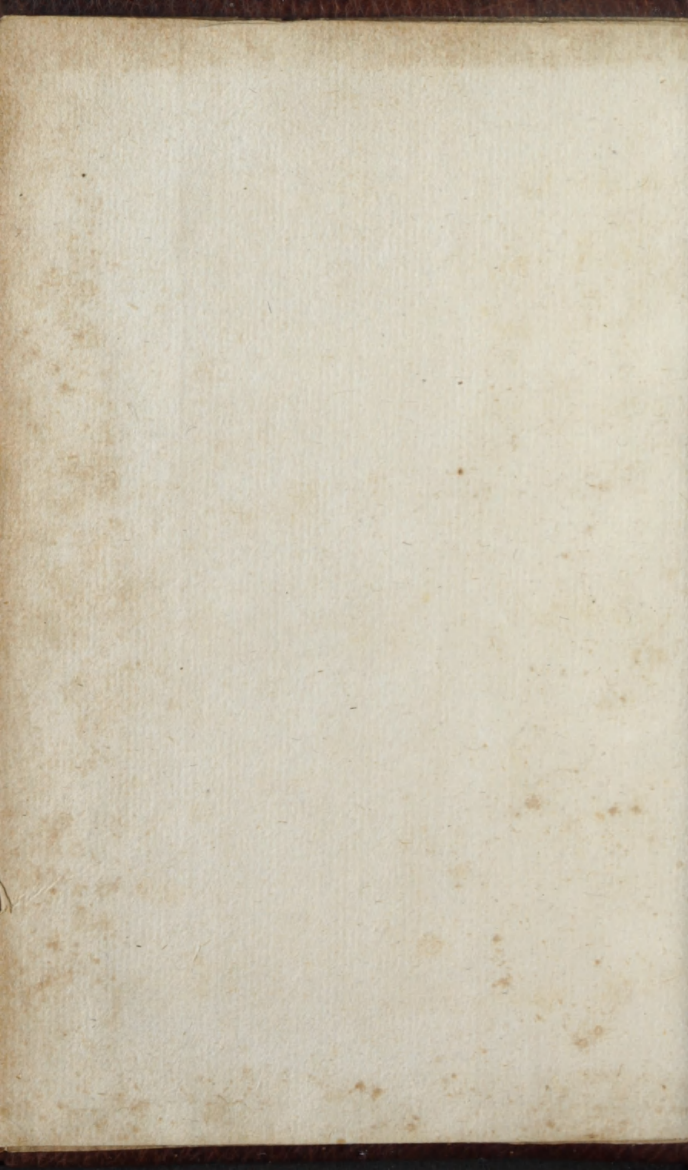


82, 175

Bogh-Saml.







RECEIVED AT THE OFFICE OF THE SECRETARY OF THE INTERIOR

DEPARTMENT OF THE INTERIOR
BUREAU OF LAND MANAGEMENT
WASHINGTON, D. C.

FOR THE YEAR 1900

THE SECRETARY

PSALTERIUM ARMENICUM

Bibliotheca Regia Εὐχα
ριστίας καὶ ἀναμνήσεως
εἰ
Εὐεχα inserendum,

Missum Lugduno Batavorum

a

Ann. 1666.
18. Mart.

THEODORO PETRA

Յանկ Սարմոսացն Դաւթի :

Երանեալ .	ւ	Դատ արա ինձ	ին
Եզեսցուք .	բ	Տըլոյս իմ	եղ
Տը զեբազում .	գ	Լուքեզ տը կար	ին
Եկարդալ .	դ	Սատուցէք	եղ
Բանից իմոց	ե	Բարձր առնեմ	իթ
Տը մի սրմտուք .	զ	Եքեզ տը յու	լ
Տը աստուած .	է	Երանի ում թո	լն
Տը տը մեր .	ը	Յնժացէք ար .	լբ
Դոհացայց .	թ	Օրհնեցից զտը	լգ
Ետը յուսացայ .	ժ	Դատեա տը	լդ
Եպրեցո զիս տը .	ճ	Եկ անօրէնն	լե
Սինչե երբ տը .	բ	Սինախանձիր	լզ
Եսաց անզդամն .	գ	Տը մի սրտմտու	լէ
Տը ով կացցէ .	դ	Եսացի թէ պա	լը
Գհեա զիս տժ .	է	Տամբերելով	լթ
Լուր տը արդը .	զ	Երանի որ խոր	լս
Սիրեցից զքեզ .	է	Սիլ փափագի	լտ
Երկինք պատմե .	ը	Դատարա ինձ	լտբ
Լուիցէ քեզ .	թ	Լժ ախանջօք	լտգ
Տը իզօրու թե .	ի	Բոխեացէ սիր	լտդ
Լժ տժ իմ .	իւ	Լժ մեր ապաւ	լտե
Տը հովուէացէ	իբ	Օսափսհարէք	լտզ
Տն է երկիր	իգ	Սեծէ տը	լտէ
Լուքեզ Տը համ իդ	իդ	Լուարուք	լտը



Լժ

Ըճաստուծ խթ
 Ողորմեաց ինձ ւած ծ
 Օհ պարծի իջ ծւ
 Ըսաց անգղմն ծբ
 Ըճյանուան ծգ
 Ընկն դիր ւած ծդ
 Ողորմեաց ինձ ւած ծե
 Ողորմեաց ինձ ւած ծզ
 Թէ արդարև ծե
 Փրկեա զիս իթ ծը
 Ըմբռժեցեր ծթ
 ուր ւած աղօ Կ
 Ըայց միայն ւյ Կւ
 Ըւած իմ ես Կբ
 ուր ւած աղօ Կգ
 Բեզ վայելե Կդ
 Ըղաղակեցէք Կե
 Ը ողորմեաց Կզ
 Զարիցէ ւած Կե
 Կեցո զիս ւած Կը
 Ը յօգնել ինձ Կթ
 Ըբեզ ւոր յուսա Կ
 Ը զերաւուանս Կւ
 Ըբբև զի բարիէ Կբ
 Ընդէր մերժե Կգ
 Ընստովանեղև Կդ

Զայտնի էի Տրէ Տե
 Զայնիւ իմով Տզ
 Ըայեցարուք Տե
 Ը մտին Տեթ Տը
 Որ Տովուեադ Տթ
 Զնձ ցէք առ ւած Տ
 Ը եկաց իժո Տւ
 Ը ովքեզ նմա Տբ
 Ու սիրելի են Տգ
 Զաճեցար ւոր Տդ
 Ըոնար Տեցո Տե
 Զիմուք նոր Տզ
 Տր ւած փրկուե Տե
 Օ ողորմուիս Տը
 Տր ապաւեն Տթ
 Ը բնակեալն է Տ
 Ը արիէ խոստով զւ
 Տր թգրց զվայել զբ
 Ը վրէժ իմնդ զգ
 Ը կայք ցնձաց զդ
 Օր Տեցէք զւոր զե
 Տր թգրց ցնձաս զզ
 Օր Տնեցէք զւոր զե
 Տր թգրց բարկց զը
 Ը զաղակեցէք զթ
 Զ ողորմուի էլեր Տ
 Տր



Տր

+

ՏՐԼՈՒՐ աղօ ճ'ւ
 Օրհնեա անձն ճ'բ
 Օրհնեա անձն ճ'գ
 Խոստովան եղէ ճ'դ
 Խստովն եղերոք ճ'ե
 Խստով եղերու ճ'զ
 Պատրաստ է ճ'է
 Ըօրհնուէ ճ'ը
 Ըսաց տրցտր ճ'թ
 Խոստովան եղ ճ'ժ
 Երանելէ այր ճ'ձ
 Օրհնէք ման ճ'բ
 Ելանել իշի ճ'գ
 Իրեցի զի լու ճ'դ
 Նաւատացի ճ'ե
 Օրհնէք զտր ճ'զ
 Խոստովան եղ ճ'է
 Երանեալ են ճ'ը
 Ինեղու թէ ճ'թ
 Նամբր ճ'ի
 Որախեղէ ես ճ'իւ
 Ըբեզ տր հա ճ'իբ
 Եթէ ոչ տր էր ճ'իգ
 Ոյուսայի տր ճ'իդ
 Իդր ճուցնել ճ'իե

+

Եթէ ոչ տր չի ճ'իզ
 Երեսի ամենե ճ'իե
 Բազումանգ ճ'իբ
 Իխորոց կար ճ'իթ
 Տր ոչ բարձրցւ ճ'լ
 Ելեա տր զդ ճ'լւ
 Օի բարի կամ ճ'լբ
 Ըստ օրհնեցէք ճ'լգ
 Օրհնէք զան ճ'լդ
 Խստովն եղերոք ճ'լե
 Ըգետս բլբի ճ'լզ
 Խստովն եղէց ճ'լէ
 Տր փորձեցեր ճ'լբ
 Ըպրեցո զես տր ճ'լթ
 Տր կարդացի ճ'լս
 Չայնիւ իմով ճ'լտ
 Տր լուր աղօ ճ'լբ
 Օրհն տր ամ ճ'լգ
 Բարձր առնեմ ճ'լդ
 Օրհն անձն ճ'լե
 Օրհնեցէք զտր ճ'լզ
 Պովեա երու ճ'լե
 Օրհնեցէք զտր ճ'լբ
 Օրհնեցէք զտր ճ'լթ
 Օրհնեցէք զտր ճ'լժ
 Օրհնեցէք զտր ճ'լժ

Նամս

Տամարուտ համարողութիւն ըստ հայոց
և ըստ հռոմայեցւոց :

ՍԻ	տ 1	վեց հար	ն 600
երկու	բ 2	եօթն հար	է 700
երեք	գ 3	ութն հար	ւ 800
չորս	դ 4	ինն հար	ը 900
հինգ	ե 5	հար	ռ 1000
վեց	զ 6	երկու հազ	ս 2000
եօթն	է 7	երեք հազ	վ 3000
ութն	ը 8	չորս հազ	տ 4000
ինն	թ 9	հինգ հազ	ր 5000
Տասն	ժ 10	վեց հազ	ց 6000
քսան	ի 20	եօթն հազ	ւ 7000
երսուկն	լ 30	ութն հազ	փ 8000
քառսուկն	խ 40	ինն հազ	ք 9000
յիսուկն	ծ 50	Տասն հ ժ	ռ 10000
վաթսուկն	կ 60	քսան հ ի	ռ 20000
եօթանասուկն	հ 70	երսուկն հ լ	ւ 30000
ութսուկն	ձ 80	քուսն հ խ	ւ 40000
իննսուկն	ղ 90	յիսուկն հ ծ	ւ 50000
հարիւր	ճ 100	վցսուկն հ կ	ւ 60000
երկու հար	մ 200	եօթնսն հ ռ	ւ 70000
երեք հար	յ 300	ութսնն հ ձ	ւ 80000
չորս հար	ն 400	ինսուկն հ ղ	ւ 90000
հինգ հար	շ 500	հարիւր հ ճ	ւ 100000

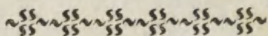
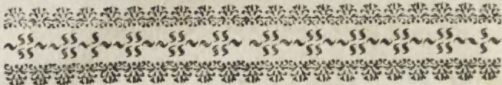
Երգ
քնարա
կան

Ս Ա Վ Մ Ո Ս
Գ Ա Ռ Ս Ա Ր
Գ Ա Ր Ե Ւ
Ո Ր Ե Ւ Ս Ա Վ
Մ Ո Ս Ա Ր Ա Ն
Կ Ո Չ Ի :

Հողւոյն շնորհաց բըղ
խեալ հոսի . յողխ
մարդկան առ
Ժաւաղի :

SSS





Կախանաւորութեամբ անհասա
 նելույ մարդասիրութեան և
 գերազանցել գթութիւն ա
 մենաբարի կամաց արարչագործողին
 բողոքից . որ ամենաուսուն է առի՛ հե
 ղումն անճառելույ իւրական շնորհաց
 յարարածս ձեռաց իւրոց առի՛ լրումն
 կարեաց ոգեկանաց և մարմնականաց .
 նոյնինքն քաղցրութիւն իւրով վեր
 առեալ զանարժանութիւն մեր և շար
 ժեաց զմեզ վերստին ի՛գործս յայս :
 Ուստի և մեք ըզձիւ հայցեսցուք տալ
 յամայնոյ զօրութենէ իւրմէ զօգնա
 կանութիւն անկարութե մերոյ առի՛
 յաւարտածել անբողջաբար զամային
 երգարանս որ ըստ դաւթի մարգարէի :
 Ի՛ վայելչութի մանկանց նորոյ սիօնի ,
 և ի՛ պայծառութի սբ եկեղեցւոյ . և
 ևս վն հասարակաց օգտութե ազգիս
 հայկազան :

Մոր սկիզբն է առ տպագրութի ՄՃ
այնոյ տառիս ի նկէ ի թոճոյն քսի .

յապրիլի ամսոյ միոյն :

Իսկ ի՛ Տայոց թոճականի . ի կճէրից :
ի՛ մարտի ամսոյ ի կէրկուց :

Ի՛ Տոլոճպետութեան տն՝ Յակօբայ
սրբազան Վաթուղիկոսի վերաբազմո
ղի յաթուգրի գորի սրբոյ լուսաճ որչի
որ ի՛ սբ Մ Ջմիածնի :

Վեր իւրում տպարանում որ հաստա
տեալ եղև ի՛ նախանշանակեալ մատ
թէ ոսկ սարկաւագէ : Յերկրիս հօլ
լանտիու ի՛ քաղաքիս յամսդէ լօտամի .
որ կոչի աչխարհ Ֆլամէնկի :

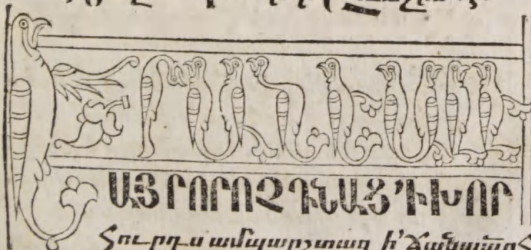
Սպասաւորութիւն և սրբագրութիւն
անարհեստ և անիմաստ և անպիտան
կարապետի անդրիանացւոյ և բանի
սպասաւորի , Մշակերտի մեծի Մա
բունապետի Տեառն ոսկանի երևանե
ցւոյ :



ճանեալ սուրբ մարգարէն , դաւիթ գրէ զերգ-
սաղմոսիս :



Յ Սարմու Վաճթի՛ւ ռաջնն : Զ ւ



ՍՅՐՈՐՉ ԴԱՅԻՒՈՐ

Հուրդս ամպարչտաց Ի՛ ճանապարհի

մեղաւորաց ոչ եկաց, և յաթուս ժանս
դից ոչ նստաւ:

Բայ յօրէնս տն են կամք նոր. և յօրէնս
նոր խորհեցի նա՛ ի՛ տունէ և ի՛ գիշերի.
Լեղիցի նա՛ որպէս ծառ. որ տնկեալէ
ի՛ գնացս ջուրց:

Ա՛ր զպտուղ իւր ի՛ ժամու տացէ՛ և
տերև նորա մի՛ թափեցի. և զամ զորինչ
արասցէ, յաջողեցի նմա:

Ա՛ջ այսպէս են անպարիշտք և ոչ այս
պէս, այլ որպէս զփռչի՛, զի հողմ հոսէ
ի՛ վերա երեսաց երկրի:

Վ՛ն այսորիկ ոչ յարիցեն անպարիշտք
ի՛ դատաստան, և ոչ մեղաւորք ի՛ խոր
հուրդս արդարոց:

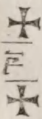
Քանզի, ճանաչէ՛ տը զճանապարհս ար
դարոց. ճանապարհք ամպարչտաց
կորիցեն:

~ Լ՛ն վերնագիր ի՛ հեբրայեցւոց: ~

Բնդէր խռովեցան հեթանոսք. և ժո
ղովուրդք խորհեցան ի՛ սնտոխս:

Յանդիման եղեն թագաւորք երկրի.
Լիչխանք ժողովեցան ի՛ մի ասին. վասն
տն, և վասն օժեղոյ նորա:

Հ Զանգիստ : Հ



Խզեացուք զկապանս նոց. և ընկեացուք
ի՛ մէնջ զլուծ նոցայ :

Բնակեալն յերկինս ծիծաղեսցի՛ զնր.
քօք. և տր արհամարհեսցէ զնոսա :

Յայնժամ խօսեսցի ընդ նոսա բար
կութի՛ իւրով. և սրտմտուկ թիւրով
խուովեցուսցէ զնոսա :

Ես կացի թագաւոր ի՛ նմանէ, ի՛ վերա՛
լերին սիօնի սրբոյ նորա. ի՛ սլատմել
զհրամանս տն :

ՏԲ ասացցիս, որդի իմես դու. և ես
այսօր ծնայ զքեզ :

Խնդրեա՛ յինէն, և տացքեզ զհետա
նոսս ի՛ ժառանգու թի, և իշխանու թի
քեզ ընդ ամ ծագս երկրի :

Հովուէսցես զնս գաւազանաւ երկա
թեաւ. և որդիս զանօթ բըրտի, փշրես
ցես զնոսա :

Ըրդ թագաւորք, զայս ի՛ միտ առէք.
և խրատեցարուք ամենեքեան, ոյք դա
տէք զերկիր :

Նառայեցէք տն երկիւղիւ. և ցնծա
ցէք առաջի նորա դողու թեամբ :

Ընկալարուք զխրատնորա, զի մի՛ բար
կասցի տր. և կորնչիցիք ի՛ ճանապար
հացն արդարութե:

Ի՛ ժամանակի՛, յորժամ՝ բորբոքեսցի
բարկութիւնն սորայ:

Եւ ըանի՛ ամենեցուն՝ ոյք յուսացեալք
են ի՛ տր:

Տունք ի:

~: Սաղմոս դաւթի: 3~

✠
—
Գ
—
✠

ՏԻ՛ զի բազում եղեն նեղիչք իմ. և բա
զու մք յարեան ի՛ վերա իմ:

Բազումք ասէին զանձնէ՛ իմմէ. թէ
չիք փրկութի սորա առ անձիւր:

Եւ յդու տր օգնականս իմ ես. փառք
իմ, և բարձրացուցիչ գլխոյ իմոյ:

Չայնի՛ւ իմով ես առ տր կարդացի. և
լուաւ ինձ ի՛ լեռնէ սրբոյ իւրմէ:

Ես նընջեցի և ի՛ քուն եղէ. զարթեայ,
և տր ընդունօղ իմ էր:

Ո՛չ երկեայց ես ի՛ բիւրուց զօրացնոցա.
որք շաւր ջանակի պատեալ պաշարեալ
պահէին զիս:

Եւ ի՛ տր՝ և փրկեա՛ զիս անձ իմ. զի դու
հարեր զամենեսեան, ոյք էին ընդ իս

Թշնամու թի՛ ի տարապարտուց . և զա
 տամու նս մեղաւորաց փշրեսցես :
 Տնդ է փրկու թի . ի վերա ժողովրդ
 դեանքո՛ օրհնու թի քո :
 Տունք ը : Ղուբղայս ի ը տուն է :

Պաղմոս դաւ թի : 3



Կարդալ իմում լուար ինձ ան
 ըստ արդարու թեան . ի նեղու
 թե ինձ անդորր արարեր . ողոր
 մեաց ինձ , և լուր աղօթից իմոց :

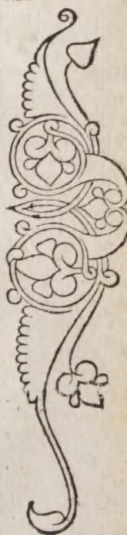
Որդիք մարդկան՝ մինչև երբէք խստա
 սիրտք . ընդէր սիրէք զնանրու թիւն ,
 և խնդրէք զատու թի :

Օաներուք՝ զի սքանչելիս արար տր
 սրբոյ իւրում . և տր լուցի ինձ , ի կար
 դալ իմում առնա :

Բարկանայք և մի մեղանչէք . և զորինչ
 ասէք ի սիրտս ձեր , յանկողինս ձեր
 զրդ ջացարուք :

Մատուցէք սրտարագ զարդարու
 թեան . և յուսացարուք ի տր :

Բազումք ասէին , թէ ո՛ցուցցէ մեզ
 զբարու թի՛ տն . նշանեցաւ առ մեզ
 լոյս երեսաց քոց . և ետուր զուրախու
 թի սրտից մերոց :



Ի՛ պտղոյ ցորենոյ գին՛նոյ և ձիթոյ իւր
եանց լցուցեր զնոսա՛ :

Խաղաղութք՝ յայս և ի՛ սոյն ննջեսցուք
և զարթիցուք. զի դ՛ու Խր միայն առան
ձին յուսովքո բնակեցուցեր զմեզ :
Տունք Ը.

~ յ Սաղմոս դաւթի : 3~

✠
Ե

Բանից իմոց ո՛ւնկն դիր Խր . և իմիտ
առ զաղաքանս իմ :

✠

Վայեաց ի՛ ձայն աղօթից իմոց . թա
գաւոր իմ և Խծ իմ :

Ես զքեզ աղաչեմ Խր՝ ընդ առ աւ՛օտս
լու՛իցես ձայնի իմում . ընդ առ աւ՛օտս
պատրաստ եղէց . յանդ իման լինիլ առ
քեզ Խծ :

Ո՛րթէ դու Խծ կամիս զանօրէնու թի
և ոչ բնակին առ քեզ չարք : Լանօրէնք
մի բնակեսցին առաջի աչաց քոց :

Մտեցէր զայնոսիկ , ոյք գործ են զանօ
րէնու թի . կորուսանես զամենեսեան ,
ոյք խօսին զուտ :

Օ այր արիւնահեղ և զնենգաւոր ,
պիղծ առնես դու Խր . այլես , ըստ բա
զում ողորմու թեքում , մտից ի՛ տուն
քո . և երկիր պագից ի՛ տաճար նքքո
երկիւղիւն քո :

ՏԻ առաջնորդեա՛ ինձ յարդարութե
քում. վասն թշնամեաց իմոց. և ուղի՛ դ
արա առաջի իմ, զճանապարհս քո :

Ազգոյ ի՛ բերանս նոցա ճշմարտութի՛ .
և սիրտք նոցա՛ նանրեալք են :

Այ՛ գերեզման , բացեն՛ կոկորդք նոցա .
և կեզո՛ւօք իւրեւնց՛ նենգաւորք եղեն :

Դաւտեա՛ զնոսա ւ՛ծ՛ զի անկցի՛ն ի՛ խոր
Տրդոց իւրեանց . ըստ բազում ամբարշ
տութե՛ նոցա , մերժեա՛ զնոսա . զի դառ
նացուցի՛ն զբեզ :

Աւրա՛խ լիցին ամենեքեան՝ որք յուսա
ցեալք են ի՛բեզ . յաւ՛ խտեան ցնձասցին .
և բնակեցիս դու ի՛ նոսա :

Պարժեացի՛ն ի՛բեզ սիրելիք անո՛ւան
քո , զի օրհնեացես դու զարդարն . տր
ոպ զինու հաճութե՛քո պսակեցեր զնս :

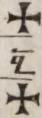
Տունք ժու է՛ ,

~: Սաղմոս դաւթի : ~

ՏԻ մի՛ սրտմտութե՛քո յանդիմաներ
զիս . և մի՛ բարկութե՛քով խրատեր զիս :

Աղորմեաց ինձ տօր զի հիւ՛անդեմ ես .
բըժշկեա՛ զանձն իմ՝ զի խռովեցան
ոսկերք իմ :

Ընձն իմ յոյժ խռովեցաւ . և դու տօր
մինչև երբ :



Դարձ տր , և փրկեա՛ զանձն իմ . կեցո՛
զիս տր , ըստ ողորմութե՛ք բու՛մ :

Օ ի ոչ ոքէ , որ ի՛ մահու յիշէ զքեզ .
Կամ ի՛ դժոխս խոստովան առնիցի
առ քեզ :

Աստուկեցայ ես ի՛ Տեճու թե՛ իմու՛մ .
լու՛նացի զամենայն գիշեր զմահի՛նս իմ . և
արտասու՛նք իմօք զանկողինս իմ թացի :
Խռովեցա՛ն ի՛ սրամտութենէ՛ն անն իմ .
և մաշեցայ ես , ի՛ վրձնա՛մ թշնամե՛ց իմոց :
Ի՛ բաց կացէք յինէ՛ն ամենէքեան . ոյք
գործէ՛ք զանօրէ՛նութի՛ն :

Լու՛նա՛ն տր ձայնի լալոյ իմոյ . լու՛նա՛ն տր
աղօթից իմոց . և տր զխնդրո՛ւածս իմ
ընկալա՛ն :

Լու՛նա՛ն սցեն և խռովեցի՛ն յոյժ , ամ
թշնամիք իմ . դարձցին յետս , և ամաչես
ցեն յոյժ . և վաղվաղակի խռովեցին :

Տու՛նք ժ : Գուբղայս շտու՛ն է :

Վաղմոս դա՛ն թի : Ն



ամ իմ ի՛քեզ յուսացայ .
փրկեա՛ զիս . և յամ հալած
չաց իմոց ապրեցո՛ զիս :
Գուցէ՛ երբէք յափշտա



կիցէ որպէս առիւծ զանճն իմ. ոչ
ոք իցէ որ փրկիցէ. և ոչ այն, որ ապրեցու
ցանիցէ :

ՏԻ ան իմ, թէ արարի զայս. և թէ իցէն
անօրէնու թիք ի՛ ձեռս իմ :

Թէ հատուցի երբեք այն ոցիկ, ոյք հա
տուցին ինձ զչար. անկեայց և ես ի՛ թշ
նամեաց իմոց ընդունայն :

Հալածեցէ ապա թշնամին զանճն իմ.
հասցէ և կոխեցէ յերկիր զկեանս իմ.
և զփառս իմ ի՛ հող բնակեցուցէ :

Երի տր բարկութիւնքով. և բարձր
լեր, ի՛ սպառել թշնամեաց իմոց :

Օ արթնր տր ան իմ, ի՛ հրամանս քո
զոր պատուիրեցեր. և ժողովք ժողովր
դոց շուրջ եղևին զքե :

Ա ասն այսորիկ ի՛ բարձունս դարձ տր.
և տր դատե զժողովուրդս իւր :

Դատ արա ինձ տր ըստ արդարութե
բում. և ըստ ամբժուութե իմում որ յիս :

Կատարեցին չարիք ի՛ վր մեղաւորաց
և յաջողեցես դու արդարոյն :

Որ քննէ զսիրտս և զերիկամունս, ան
արդար. յերաւիէ ինձ օգնու թի յայ
որ ապրեցուցանիցէ զայնօսիկ, ոյք
ուղիղ են սրտիւք :

Ը դատաւոր արդար, հզօր և երկայ
նամիտ. որ ոչ ած է զբարկու թի իւր զօր
հանապազ:

Լ պա՛, թէ ոչ դառնայ. բ առ նա, զսուր
իւր սրեալէ. և զաղեղն իւր լարեալ. և
ինմա պատրաստեալէ զանօթս մահու.
և զնետս իւր այրեցելովքէ դործեալ:
Բ հաւաստիկ երկնեաց զանօրէնու թի.
յղացաւ զցաւս, և ծնաւ զանիրաւու
թիւն:

Գ սուբն՝ զոր փորեաց և պեղեաց. ի նոյնն
անկցի ի խորխորատ զորև գործեաց:
Դ արձցին ցաւք ի գլուխնր. և ի վերա
գագաթան նորա անօրէնու թիք իւր
իջցեն:

Խոստովան եղէց ամն ըստ արդարու
թե նորա. և սաղմոս ասացից անո՛ւան
ամն բարձրելոյ:

Տունք Ժ և Է:

~: Սաղմոս դաւ թի: ~:

✠
Ը
✠

Տ ար մեր՝ զի սքանչելի է անուն քո,
ի վերա՛ ամենայն երկրի:

Համբարձաւ մե՛ծ վայելչու թի քո
ի վերոյ քան զերկինս. ի բերանոց ման

կանց տղայոց ստընդեայց . հաստատե
ցեր զօրհնութիւնս :

Ս անն թշնամեաց քոց տր . զի եղծցի
թշնամին և հակառակորդն :

Տեսից զերկինս և զգործս մատանց քոց
զլուսին և զաստեղս՝ զորս դու հաստա
տեցեր :

Ովք մարդ՝ զի յիշես դու զնա . կամ
որդի մարդոյ , թէ այց ինչ արասցես
դու նմա :

Փոքր ինչ խոնարհ արարեր զնա քանզ
հրեշտակս քո . փառօք և պատուով
պսակեցեր զնա . և կացուցեր զնա ի վե
րայ ամենայն ձեռակերտաց քոց :

Օ ամինչ հնազանդ արարեր ի ներքոյ
ոտից նր . զխաշն՝ և զարջառ՝ և զամինչ :

Եւ զնա և զերեւայրի . և զթռչունս եր
կնից . և զձկունս ծովու . որք շրջին ընդ
շահիդս ծովու :

Տր տր մեր . զի սքանչելի է անուն քո
յամենայն երկրի :

Տունք թ : Ղուբղայս ի զտուն է :

Վ Կաղմոս դաւթի : Ն

✠
Թ



Ռհացայց զբէն տը՝ բոլորով սրբ
տիւն իմով . և պատմեցից զամ
սքանչելիս քո :

Ուրովն եղէց ևցնծացայց ի՝
բեզ . և սաղմոս ասացից անունն
տնդ բարձրելոյ :

Ի՞ դառնալ յետս թշնամեաց իմոց . տկա
րացին և կորիցեն յերեսաց քոց :

Ըրարեր զդատաստանս իմ . և զի բաւ
ուենս . և նստար յաթոս՝ դատաւոր ար
դարու թեան :

Սաստեցեր ի՛ Տեթանոս՝ և կորեւաւ
ամբարիշտն . զանունսս նոց ջրն ջեցեր
յաւ իտեանս յաւ իտենից . և թշնամեայն
զէն՝ պակասեաց մինչ ի՛ սպառ :

Օքաղաքս աւերեցեր . և կորեւաւ յիշա
տակնոցա աղաղակաւ :

Ընկայ՝ և մնայ յաւ իտեան . պատրաստ
արար զաթոս իւր . ի՛ դատաստանի :

Ինքն դատէ զաշխարհս արդարու թէ .
և զժողովուրդս իւր ուղղու թէ :

Եղև տը ապաւնէն տնանկին . օգնական
ինեղու թե . ի՛ դէպ ժամանակի :

Յուսացին ի՛ բեզ ամենեքեան՝ ոյք գի

տեն զանուէն . քո . զի ոչ թողցես զայնո
սիկ որք խնդրեն զքեզ տր :

Սաղմոս ասացէ . ք տն՝ որ բնակեալն է
ի՛ սիօն . և պատմեցէ . ք ի՛ Տեթանասս
զգործս նորս :

Ի՛ խնդրել զարիւն նոցա՝ յիշեաց . և ոչ
մոռացաւ տր զաղօթս տրեանկաց :

Ողորմեաց ինձ տր՝ և տես զխոնարհու
թիւն իմ ի՛ թշնամեաց իմոց՝ ո՞ , բարձր
արարեր զիս ի՛ դրանց ի՛ մահուանէ :

Որպէս պատմեցից զամ՝ օրհնութիս
քո ի՛ դրուսս դասեր սիօնի . և ցնծացայց
ի՛ փրկութեան քում :

Ի՛ նկէն Տեթանոսք յապականութե
իւրեանց զոր արարին . և որոգայթ զոր
թագուցին , առցէ զոտս նոցա :

Ճանաչի՛ տր՝ յառնել զդատաստանս
իւր . և ի՛ գործս ձեռաց՝ իւրեանց կա
պեսցին մեղաւորք :

Դարձցին մեղաւորք անդրէն ի՛ դք
ժոխս . և ամ Տեթանոսք , որք մոռա
ցան զամ :

Ո՛չ իսպառ մոռանայ տր զաղքատն .
Տամբերութիւն տնանկաց մի՛ կորիցէ
իսպառ :

Ըրի՛ տր՝ և մի՛ զօրասցի՛ մարդ . դա
17 տես

տեսցին հեթանոսք առաջի քո :
Կացո՛ւ Թոր՝ և օրէնս դիր ի վերա նց . և
Ժանիցէն հեթանոսք՝ թէ մարդիկք են :
Ի նդէր Թոր՝ կացեր ի հեռաստանէ . և
անտես արարեր ի գէպ նեղութեան
Ժամանակի :

Յամբարտաւանի Լամպարշտին , զայրի
աղբատն . ագելցեն ի խորհուրդս իւր
եանց , զորև խորհեցան :

Օ ի գովի մեղաւորն ի ցանկութիւն
անձին իւրոյ . և որ զրկէն , և նա՛ գովի :

Ի սկընդէր բարկացոյց մեղաւորն զմծ
ըստ բազում բարկութե իւրում թէ
ոչ խնդրի :

Ո՛չէ Թոր առաջի աչաց նորա . և պիղծ
են ճանապարհք նորա յամ Ժամ :

Բարձեալ են իրաւունք յերեսաց նորա
ի վեր Թոր՝ թշնամեաց իւրոց տիրեսցէ :
Եւսոց ի սրտի իւրում թէ ոչ սասանե
ցայց , ազգէ յազգ առանց չարի :

Եւնիծիւք և դառնութիւն և նենգութիւն
թիւ է բերան նորա . և ի ներքոյ լե
զուի նորա , ցաւք և վաստակք :

Ստի գարանեալ ընդ մեծամեծս . ի
գաղտնիս սպանանել զանբիծն :

Եւք նորա ի տնանկս հային . վարանի
18 ի գաղտ

ի՛գաղտնիս. որպէս զառիւծ ի՛ մորւոջ
իւրում :

Ս արանի յաիշտակէ՛լ զաղքատն. յաիշ
տակէ՛լ զաղքատն, և ձգել զնա՛ :

Յորոգայթ իւր խոնարհեցուցէ՛ զնա.
խոնարհեցի՛ և անկցի ի՛ տիրէն իւր
ում ի՛ վերա տնանկաց :

Մայց ի՛ սրտի իւրում թէ՛ մուացաւ
աճ. և դարձոյց զերեսս իւր, զի մի տես
ցէ իսպառ :

Արի՛ տր աճ իմ և բարձր եղիցի ձեռն
քո. և մի՛ մուսար զտրնանկա :

Ի՛ սկընդէ՛ր բարկարոյց անպարիշտն
զաճ. զի ասաց ի՛ սրտի իւրում թէ՛ ոչ
քննի :

Տեսանէ՛ս դու զնա, ի՛ ցաւս և ի՛ սրտմը
տու թիս հայիս. ի՛ բեզ թողեալէ աղ
քատն. և որբոյն դու ես օգնական :

Խորտակեցի՛ բազուկ մեղաւորի և
չարի. խնդրեսցին մեղք նորա՛ և նա մի՛
գտցի :

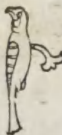
Տի՛ թագաւոր յաւիտեանս յաւիտե
անից. կորիցէ՛ն հեթանոսք յերկրէ՛ նորա՛ :

Օ ցանկու թիւն տնանկաց լուաւ՛ տր
և ի՛ սպատրաստու թիւն սրտից նոցայ,
հայեցաւ՛ ակն քո :

Դատ առնել որքոյն և տնանկի . զի մի
ևս յաճելցի մարդ , ի մեծաբանէն
իւրում ի վերա՛ երեսաց երկրի :

Գուբղայս ի տուն է :

~ Սաղմոս Դաւթի : ~



Ի՞նչ յուսացայ . որպէս ասիցէք
ցանձն իմ . փոփոխեաց իլէրինս
որպէս ճընճղուկ :

Օ ի ահա , մեղաւորք լարեցին
զաղէղունս իւրենց . և պատրաստ
արարին զնետս ի կապարձս . ճգել ընդ
խաւար՝ այնոցիկ ոյք ուխիղեն օրտիւք :

Օ ի զորդու շինեցեր՝ աւերեցին . իսկ
արդարն զի՛ արար :

ՏԻ՛ ի տաճար ս՛ք իւրում . ի՞նչ յերկինս
յաթող իւրում .

Լ՛ք նորա ի տնանկս հային . և արուստ
նուէք նորա քննեն զորդիս մարդկան :

ՏԻ՛ քննէ՛ զարդարն և զամբարիչտն .
որ սիրէ՛ զմեղս , ատէ՛ զանձն իւր :

Տեղասցի ի վերայ մեղաւորաց որո
գայթ , հուր և ծծումբ . այս մըրիկ՝
բաժին բաժակի նոցա :

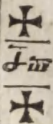
Լ՛րդարէ՛ ի՞նչ և զարդարու թի՛ սիրէ .
և զուղղութի տեսանեն երեսք նորա :

Տունք Ը :

20 Սաղ



Յ Սաղմոս դաւթի : Կ



Մարեցո՛ զիս տը՛ զի նունազեաց սուրբ .
նունազեցին ճշմարտութիք յորդուց
ի՛ մարդկանէ :

Ի՛նանիք խօսեցաւ այր՛ ընդ ընկերի
իւրում . շրթամբք նենգաւորօք ,
սրտէ ի՛ սիրտ խօսեցաւ :

Սատակէ՛ տը՛ զամ շրթունս նենգաւ
որս . և զլեզուս մեծաբանս :

Ո՛յք ասացին , զլեզուս մեր մեծս արաս
ցուք . շրթունք մեր առ մեզ են . և արդ՛
մեր ուկէ տը :

Ս անն տառապանաց աղքատին՝ և հե
ծոնթեան տնանկի . այժմ յարեայց
ասէ՛ տը . եդից զփրկութիւն իմ . և
համարձակեցայց ի՛նոսա :

Ի՛նք տն են բանք սբ որպէս զարծութ .
ընտրեալ և փորձեալ յերկրէ . սրբեալ
և պարզեալ եօթն պատիկ ի՛ հողոյ :

Ի՛ն տը՛ պահեցեր զմեզ . և ասարեցու
ցեր զմեզ յայգդէ յայսմանէ մինչև յաւ
իտեան :

Շ ուրջանակի անպարիշաք շրջին .
ըստ բարձրութեան քում մեծս արաս
ցես դու՛ զորդիս մարդկան :

Տունք Ը :

21 Սաղ

Յ Սաղմոս դաւթի: Զ

✠
ԺԲ
✠

Սինչեւ յերբ տր' մոռանաս զիս իսպառ
մինչեւ երբ դարձուցանես զերեսս քո
ինչն:

Սինչեւ երբ դնեմ զխորհուրդս յանձն
իմ. և ցաւք սրտի իմոյ զաւուրս:

Սինչեւ ցերբ բարձրանայ թշնամին ի'
վերի իմ. նայեաց և լուր ինձ տր' ամ իմ:

Լոյս տուր տր' աչաց իմոց. զի մի եր
բէք նընջեցից ի' մահ.

Սի' ասասցէ թշնամին, թէ յաղթեցի
նմա. կամ նեղիցք իմ ցնծացէն, թէ ես
սասանեցայց:

Ես յողորմու թիւնս քո տր' յունսացայ
ցնծացաւ սիրտ իմ ի' փրկու թե քում
օրհնեցից զտր' զբարերարդ իմ:

Տունք ց:

Յ Սաղմոս դաւթի: Զ

✠
ԺԳ
✠

Լաց անդգամն ի' սրտի իւրում. թէ
ոչ գոյ ամ:

Լպականեցան և պղծեցան յանօրէնու
թեան իւրեանց. և ոչ դբէ, որ աւնէ
զբաղցրու թիւն:

Տր' յերկնից նայեցաւ յամ որդիս մարդ
22 կան.

կան . տեսանել թէ իցէ՛ որ խմաստուն,
որ խնդրիցէ զի՛նժ :

Ը մենեքեան խոտորեցան՝ իմիասին՝ և
անպիտանացան :

Աջ որէ որ առնէ զքաղցրութի՛ն և չէ՛
որ , մինչև ի՛մի :

Արպէս ո՛չ ծանիցեն ամենեքեան որք
գործեն զանօրէնութիւն :

Այք ուտեն զժողովուրդ իմ՝ որպէս
կերկուր հացի . և առ ի՛նժ ո՛չ կարդօցին :

Ը նդ իցէ երկիւղ՝ ուր ո՛չ իցէ երկիւղ .
զի՛ տր է յազգս արդարոց :

Օ խորհուրդ աղքատին յամօթ արա
րին . այլ ի՛նժ է յոյսնորա :

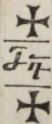
Ա՛, տացէ ի՛ սիօնէ զփրկութի՛ն իսրայիլի .
ի՛ գարձուցանել ի՛նն զգերութիւն ժո
ղովրդեան իւրոյ . ցընծացէ՛ յակօբ՝
և ուրախ եղիցի իսրայիլ :

Տունք Ճ : Գուբղայս չք տուն է :

Սաղմօս դաւթի :

Ս ով կացցէ ի՛ խորանի . բուամ .
կամ ով բնակեսցի ի՛ լեառն
սուրբ . բո :

Առ գնայ անբի՛ծ՝ գործէ
23 զար



զարդարու թիւն • և խօսի զճշմարտու
թիւն ի սրտի իւրում :

Ար ոչ նենգանորեաց լեզուան իւրով •
և չար ընկերի իւրում ոչ արար :

Վախատինս ի մերձանորաց ոչ առնու •
արհամարհեալէ առաջի նորա չարա
գործն :

Օ երկիւղածս տն փառանոր առնէ •
որ երդնու ընկերի իւրում և ոչ ստէ :

Օ արծաթ իւր ի վարձու ոչ տայ • և կա
շառս ի վերա իրանց ոչ առնու • որ
զայս արասցէ , նա մի սասանեսցի յաւի
տեան :

Տունք զ :

Վարձանագիր դանթի : 3

✠
✠
✠

Պահեա զիս ան իմ զի ես ՚ի բեզյու
սացայ • ասացի տն , տր իմ ես դու և
բարիք իմ ինձ ՚ի բէն են :

Սրբ ոց քոց , որք են յերկրի քում • սքան
չելի արարեր զամ կամս իմ ի նոսա :

Յաճախեցին Տիւնադու թիք նոցա •
յետ այսորիկ ապա վաղվաղեցին :

Ա՛ջ ժողովեցից զժողովս նոցա արեանց
և ոչ յիշեցից զանունսնց ի շրթունս
իմ :

ՏՐ Բաժին ժառանգութի իմոյ՝ և
բաժակի իմոյ դու ես. որ այսրէն դար
ձուցանես զժառանգութի իմ յիս :

Ս Իճակք ելին ինձ ընդ ընտիրս և ժա
ռանգութի իմ հաճոյ եղև ինձ :

Օ Ըհնեցից զտր՝ որ իմաստուն արար
զիս. մինչ ի գիշերի և սխրատեցին զիս
երիկամունք իմ :

Յառաջագոյն տեսանէի զտր՝ առաջի
իմ յամ ժամ. և է՛ ընդ աջմէ իմմէ, զի մե՛
սասանեցայց :

Ս ասն այսորիկ ուրախ եղև սիրտ իմ.
և ցնծացաւ լեզու իմ և ն և մարմին իմ
բնակեցի յուսով :

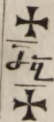
Օ Ի ոչ թողցես զանձն իմ ի՛ դրժոխս.
և ոչ տացես սբոյ քում. տեսանել զա
պականու թիւն :

Յուցեր ինձ զճանապարհս կենաց.
լցուցեր զիս ուրախութեամբ յերե
սաց քոց ի՛ քաղցրութենէ վայելչու
թեան աջոյ քո մինչ ի՛ սպառ :

Տունք ի և ան :

Յ Սաղմոս Դաւթի : Յ

Ս Դեր տր արդարութեան. և նայեաց
Է 2 25 ի՛ ինն



Ի՛ննդ-րո՛ւածս իմ. ունկն դիր աղօթից
իմոց՝ զի ոչ շրթամբք նենգաւորօք :

Յերեսաց քոց իրաւունք ինձ ելցեն .
և աչք իմ տեսցեն զուղղութի :

Փորձեցեր զսիրտ իմ և քննեցեր ի՛ գի
շերի . փորձեցեր զիս՝ և ոչ գտաւ յիս
անիրաւութի :

Մի խօսեսցի բերան իմ զգործս որ
դուոց մարդկան . վնբանից շըրթանց
քոց ես պահեցից զճանապարհս խիստս :

Տաստատեա՛ զլաւիղս իմ ի՛ ճանապար
հի քում . զի մի գայթաղեացին գը
նացք իմ :

Լսառ քեզ տրկարդացի՝ զի լուար ինձ
ամ . խոնարհեցո՛ առ իս զունկն քո . և
լուր բանից իմոց :

Սքանչելի՛ արարեր զողորմութիս քո՝
ո , փրկես զայնօսիկ ոյք յուսացեալք են
ի՛քեզ՝ յայնցանէ , ոյք հակառակ կան
աջոյ քո :

Պահեա՛ զիս ոպբիբ ական . ընդ հովա
նեաւ թևոց քոց ծածկեսցես զիս .
յերեսաց ամբարշտաց , ոյք տառապե
ցուցին զիս :

Թշնամիք զանձն իմ պաշարեցին . և ի՛
ճարպս իւրեանց արգելին . և բերանք

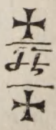
նոցա խօսեցան զամբարտաւանութի :
Սերժեցին զիս , և այժմ դարձեալ
 պատեցան զինև . ուշեդին՝ խոնարհե
 ցուցանել զիս յերկիր :
 Համարեցան ինձ ոպ առիւծ զի պա
 տրաստի յորս . և որպէս կորիւն առիւ
 ծու , զինստի դարանեալ :
Մրի՛ տր՛ ժամանեայ նոցա . և խափա
 նեա՛ զնս . փրկեա՛ զանձն իմ յանպարշ
 տաց . ի՛ սրոյ՛ և ի՛ ձեռաց թշնամւոյն :
Տի՛ կորո՛ զնս յերկրէ . բաժանեա՛ և խա
 փանեա՛ զնս , ի՛ կեանս իւրեանց .
 Ղաղտնեօք լցան որովայնք նց յագե
 ցան կերակրովք . և թողին զմնացունձս
 տղայոց իւրեանց :
 Ես արդարութե՛ր երևեցայց երեսաց
 քոց . և յագեցայց յերևիլ փառաց քոց :
 Տունք ժե՛ : գուբղայս լի՛ տուն է :

~ Սաղմոս Ղաւթի : ~



իրեցից զքեզ՝ տր զօրութի իմ .
 տր հաստատի՛ց իմ . ասպաւնէն
 իմ և փրկի՛ց իմ :

Ըօգնական իմ , և ես յուսամ ի՛նա՛
 27 ասպաւն



ապաւնէն իմ, և եղջիւր փրկութեան
իմոյ՝ ընդունօղ իմ է :

(ՈրՏ'նելով կարդացից առ տօր, և ի' թշ
նամեաց իմոց ապրեցայց :

Ը ուրջ եղեն զինև երկունք մահու, և
ուղիք անօրէնուէ խառովեցուցին զիս :

Ա ի' շաք դժոխոց սպաշարեցին զիս . և
ժամանեցին ինձ որոգայթք մահու :

Ի' նեղութե' իմում, ես առ տօր կար
դացի . և առ ամ իմ աղաղակեցի :

Ի դճաւ ինձ ի' տաճարէ սբոյ իւրմէ
ձայնի աղօթից իմոց . և աղաղակ իմ
առաջի նորա, մտցէ յականջսնր :

Խառովեցաւ և դողաց երկիր՝ և հի
մունք շերանց սասանեցան և խառովե
ցան . զի բարկացաւ ի' վերանց ամ :

Եւ ծուխ ի' բարկութենէ նր . և հուր
յերեսաց նր բորբոքեցաւ և փայլատա
կունք հատան ի' նմանէ :

Խոնարհեցոյց զերկինս և էջ . և մէգ
ի' ներքոյ ոտից նր :

Եւ լի' բորբէս և թռեաւ . սլացաւ նա
ի' թևս հողմոց :

Եւ դ զխաւար ի' ծածկոյթ իւր . և
շուրջ զնովաւ են յարկք իւր . և խաւ
արային ջուրք , մինչև յամպս օդոց :

Ի՛փայլատակէ՛լնր առաջի նոց . ամալք
անցուցին զկարկուտ և զկայծակունս
հուր :

Որոտաց տը յերկնից՝ և բարձրեալն ետ
զձայն իւր ի՛կարկուտ և ի՛կայծա
կունս հուր :

Ըռաբեաց զնէտս իւր՝ և ցրոճեաց զնս .
յաճախեաց զփայլատակունս իւր՝ և
խուովեցոյց զնոսա :

Երևեցան աղբերք ջուրց . և յայտնե
ցան հիմունք աշխարհի :

Ի՛սաստէ՛քու մմէ տը . և ի՛շնչել հո
գւոյ բարկութեքո :

Ըռաբեաց ի՛բարձանց՝ և ընկալաւ
զիս . ընկալաւ զիս ի՛ջուրց բազմաց :

Փրկեսցէ՛ զիս տը ի՛թշնամեաց իմոց՝
հզօրաց և յատելեաց իմոց՝ զի հզօրք
եղեն քան զիս :

Ետմանեցին ինձ յաւուր չարչարանաց
իմոց . եղև տը հզօրիչ իմ . և եհան զիս
յանդոյր . և փրկեսցէ՛ զիս տը . զի կա
մեցաւ զիս :

Հատուսցէ՛ ինձ տը ըստ արդարութե՛
իմում . ըստ ամբժուութե իմում հա
տուսցէ ինձ :

Ես պահեցից զձանապարհս տն և ոչ
անպարչտեցայց յայ իմմէ :

Ըմենայն իրաւունք նր առաջի իմ
են . և զարդարու թի իւր , ոչ ի բացեայ
արար յինէն :

Եղէց և ես անբիծ ընդ նմա . և զգու
շացայց յանօրէնու թէ իմմէ .

Հատուցէ ինձ տր ըստ արդարու թէ
իմնում . ըստ սրբու թէ ձեռաց իմոց
առաջի աչաց իւրոց :

Ի նա սրբոյն , մբ եղիցիս . ընդ առն
ամբ թի , անբիծ եղիցիս . ընդ ընտր
եալսն , ընտրեալ եղիցիս . և ընդ թիւրսն
թիւրեացիս :

Դու զժողովուրդս խոնարհս կեցու
ցանես . և զաչս ամբարտաւանից , դու
խոնարհեցուցանես :

Դու լուսաւոր առնես զճրագ իմ տր
ամ իմ , լոյս արա ինձ ի խաւարի :

Բև փրկեցայց ի փորձու թէ իմմէ .
աստուծով իմով ամից ինձ պարիսպ :

Ըն իմ , անբիծ են ճանապարհքք .
և բանք տն ընտրեալքն . և ապաւնէն
ամենեցուն որք յուսան ի նա :

Ս անն զի ովէ ամ , բաց ի տնէ . կամ
ովէ ամ , բաց յայ մերմէ :

Ըն , որ զգեցուցեր ինձ զզօրութի .
և եղեր յամբ թուե զճանապարհս իմ :

Հաստատեցեր զոտս իմ որպէս զեղջե
րո՛ւի . և ի՛ վրբարձանց կացուցեր զիս :
Սուուցեր զձեռս իմ ի՛ պատերազմ .
և արարեր զբազո՛ւկ իմ որպէս զաղեղն
հաստ . և ետուր ինձ զպաշտպանու թի՛
փրկու թե . քո :

Մ. Զ. քո ընկալա՛ւ զիս՝ և խրատ . քո կան
դնեաց զիս ի՛ սպառ . և խրատ . քո ու
սուսցե՛ զիս :

Ընդարձակեցեր զգնացս իմ ի՛ ստորե
իմմէ . և ոչ տկարացան շա՛ւիղ . ք իմ :
Հալածեցից զթշնամիսն իմ՝ և հասից
նց . և ոչ դարձայց ի՛ նոցանէ՝ մինչ և
սպառեցից զնոսա՛ :

Մեղեցից զնս և այլ մի կարասցեն կեալ .
և անկցին ի՛ ներքոյ ոտից իմոց :

Ո՞ր զգեցուցեր ինձ զզօրու թիւն ի՛ պա
տերազմի . և զյարուցեալսն ի՛ վր իմ ,
ի՛ ներքոյ իմ արարեր :

Օ թշնամիսն իմ հալած կանս արարեր .
և զատելինն իմ սատակեցեր :

Մղաղակեցին , և ոչ ոք էր որ փրկէր զնս .
կարդացին առ տր . և ոչ լուա՛ւ նց :

Մանրեցի զնոսա ոսկ փոշի առաջի հող
մոյ . և որպէս կա՛ւ դռե հաց կոխեցե
զնոսա :

Փրկեացէ՛ զիս տօր , ի՛՛հակառակուծէ՛
ժողովորդոց . և կացուացէ՛ զիս գլուխ
հետեանսսաց :

Եւ յողովորդ՝ զոր ոչ գիտէի , ծառայ
եաց ինձ . և ի՛ լուրականջաց լու՛նաւ ինձ :
Որդիք օտարաց ստեցին ինձ . որդիք
օտարաց մաշեցան , և կաղացան ի՛ շա՛ն
դաց իւրեանց :

Կենդանի է տօր՝ և օրհնեալ է անձ և
բարձր եղիցի անձ փրկուծէ իմոյ :

Եւ որ խնդրէ զվրէժ իմ . և հնա
զանդ առնէ զժողովորդս , ընդ ինև :

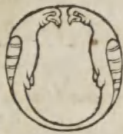
Փրկի՛ց իմ ի՛ թշնամեաց իմոց բարկացո
ղաց . յայնցանէ որք յարուցեալք են
ի՛ վր իմ , բարձր արարեր զիս . և յառնէ
անիրաւէ փրկեցեր զիս :

Ստանայ յօտրիկ՝ խոստովան եղէց . քեզ
ի՛ հետեանսս . և անու՛նան քում սայ
մոս ասացից :

Սե՛ծ արարեր զփրկուծի թագաւո
րինք . առնել ողորմուծի ընդ օծելոյ
նք դաւ՛ թի . և ընդ զաւակինք ազգէ
մինչ և յազգ :

Գուբղայս ծ տուն է : և Կանօնս
ի՛ լ և ը տուն է . և Ժիլ փոխ :

(ՐՏՆՈՒԹԻԼՆ ՄՉՍԻՍԻ • Լ ԵՐԴԼՈՅՆ
ԽՐԱՅԻՆԷ :



ՐՏՆԵՍԳՈՒՔ ՂԽՐ՝ ՂԻ ՓԱՌՕՔ
Է ՓԱՌԱՆՈՐԵԱՂ :

Օ ՏԵԾԵՎԼԱ Լ ՂԵՐԻՎԼԱՐԱ ՂՆ
ԿԷՅ Ի՛ԾՈՎ • ՕԳՆԱԿԱՆ ՂՆԴ
ՈՒՆՕԴ ԽՄԽՐ՝ Լ ԵՂԼ ԻՆՃ Ի՛ ՓՐԿՈՒԹԻ :

ՍԿԷ ԽՄՁԻ՝ Լ ՓԱՌԱՆՈՐԱՈՆԵՄՂԱՄ
ՁԻՍՏ ՏՕՐ ԽՄՈՅ՝ Լ ԲԱՐՃՐ ԱՐԱՐԻՅ ՂԱՄ :

ՏԻ՛ ԽՈՐՏԱԿԷ՛ ՂՎԱՏԵՐԱՂՄՈՒՆՍ Լ ՁԽՐ՝
Է ԱՆՈՒՆՆՈՐԱ՛ :

Օ ՂՆՄԻՐԱ ԱՐԱՆԳ՝ Լ ՂՂՆՄԻՐԱ ԱՊԱՌԱ
ՂԻՆՍԱԳ • ՂԿԱՌԱ Լ ՂԵՐԻՎԼԱՐԱ՝ Լ ՂԱՄԵ
ՆԱՅՆ ՂՐՈՒԹԻԼՆՍ ՓԱՐԱՆՕՆԻ ՂՆԿԷՅ
Ի՛ԾՈՎ :

(ՎՈՎ ԾԱԾԿԵՎՍԳ ՂՆՍՍԱ • ՂՆԿԼԱՆ յԱՆ
ԴՈՒՆԴԱ ԽՈՐՈՅ , ԻԲՐԼ ՂՎԷՄՆ :

Մ՛ Ղ.ՔՈ ՁԻ՝ ՓԱՌԱՆՈՐԵԱՂԷ ՂՐՈՒԹԷ
ԽԼՐՈՎ • Լ ԱՂ.ՔՈ ՁԻ՝ ԽՈՐՏԱԿԵՎՍԳ
ՂԹՆԱՄԻՍ.ՔՈ :

Ն Լ ՄԵԾՈՒԹԷ՛ ՓԱՌԱՅ.ՔՈՅ ՄԱՆՐԵԳԵՐ
ՂՏԱԿԱՌԱԿՈՐԴԱ.ՔՈ • ԱՌԱՔԵԳԵՐ ՂԸԱՐ
ԿՈՒԹԻ՛ ՍՐՄԱՌՈՒԹԷ՛.ՔՈ • ԼԷԿԵՐ ՂՆՍ
ՈՍՂ ՂԵՂԷՂՆ :

ՆՈՒԼ ՂՐՈՒԹԷ՛ ՍՐՄԱՌՈՒԹԷ՛.ՔՈ ,



պատառեցան ջուրք . դիզան կացին ույ
պարիսպ քարեայ ջուրք ծովուն . և
պաղեցան դիզան ալիք ջուրցն ի' մէջ
ծովուն :

Ըսաց Թշնամին . ասէ՛ , հալածեցից՝
հասից և հարից . բաժանեցից զաւարն՝
և լցուցից ի' նոցանէ զանձն իմ :

Ի' սուր իմարկից զնոսա՛ . տիրեսցէ , և
բարձրացի ի' վերանցիւմ իմ :

Ըռաքեցեր զհողմն քո , և ծածկեաց
զնս՝ . ի' ծով ընկղմեցան , և իջին ույ կա
պար՝ ի' ջուրս սաստիկս :

Ո' նմանի քեզ յաժս տր . կամ ո' վ' նմանի
ցի քեզ՝ փառաւորեալդ ի' սբս :

Աբանչելի՛ փառաւորեալ՝ որ առնես
զնշանս և զարուեստս . ձգեցեր զձեռն
քո . և եկուլ զնս՝ երկիր :

Ըռաջնորդեցեր արդարու թէ՛ ժողո
վրդեան քո՝ այսմ , զորև փրկեցեր :

Սխիթարեցեր զօրու թէ՛ քով ի' բա
նակետդ սրբու թե քո . լուան ազգք՝
և բարկացան . և երկունք կալան զբնա
կիչսն փղ ըշտացւոց :

Յայնժամ փու թացան դատաւորք
եդովմայ . և իշխանք մովաբացւոց :

Կալան զնս դողու մն . հալեցան ամբնա
կիչք քանանացւոց :

Լինցի ի վերանց անհեղուկս. և ի զօրու թէ բազկի քո քարասցին :

Մինչև անցցէ ժողովուրդ քո տր . մինչև անցցէ ժողովուրդ քո . այս զոր ստացար :

Տարեալ տնկեսցես զնս ի լերին ժառանգու թէ քո . ի պատրաստութի բնա կու թէ ժառանգու թէ քո :

Օ որ ստացար ի սկզբանէ տր՝ ստացար սրբութիւն , և զոր պատրաստեսցին ձեռք քո . տր թագաւոր յաւիտեանս յաւիտենից , և ևս :

Օ ի եմո՛ւտ փարաւ՛օն՝ կառօք և երի վարուք . և ընտիր սպառազինութի մէջ ծովուն :

Եւ է անձ ի վր՛նց տր՝ զընդուն ծովուն . և որդիքն խորայիլե , գնացին ընդ ցամաք ի մէջ ծովուն .

Տունք ի դ :

Բս է իմ անձ՝ և փառաւոր առնեմ զսա . անձ հօր իմոյ՝ և բարձր արորից զսա :

Սարդասէր տր՝ բարեխօսութի սրբութեան անարատ մօր քո և կուսի . և վս խաչի քո պատուականի . ընկալ զաղաչանս մեր և կեցո զմեզ .

Քարոզ երանելոյն և իբրև իննէ :

Քրդ Ա ս ի վերո՛ւստ խաղաղուե՛ն և փրկու
թե անձանց մերոց՝ զտր աղաչեսցուք :

Ա ս լսելի լինելոյ տն տյ , ճայնի աղաչա
նաց մերոց՝ զտր՛ :

Ա ս քաւիչ և ներո՛ղ լինելոյ տյ ի վերա
մեղաց մերոց՝ զտր՛ :

Ա սն թողլոյ մեզ՝ զամ յանցանս մեր ,
զկամայ և զակամայ զտր :

Ա ս զի մի ընդ խոտանան գտանիցիմք՝
յաւուրն պատանխանատուե զտր :

Ա ս հողւոցն հանգուցելոյ՝ որք ճշմա
րիտ և ուղիղ հաւատով ի քսննջեցին .

զտր աղաչեսցուք :

Եւ ևս՝ և վս միաբանու թե ճշմարիտ
և սք՝ հաւատոյս մերոյ զտր :

Օ անձինս մեր՝ և զմիմեանս , տն տյ ա
մենակալին յանձն արասցուք :

Ողորմեաց մեզ տր տժ մեր , ըստ մեծի
ողորմութե քում . ասասցուք ամենե

բեան միաբանութե : տր ողոր :

աղ ՏՐ տուրնջեան՝ և գոյացուցիչ գիշե
րոյ . որ արարեր զտիւ ի զբօսանս բարե

գործութե , ի փրկուի անձանց մերոց .

և զգիշեր ի հանգիստ քնոյ՝ տկարացեալ
բնութե մերոյ . իսկ այժմ՝ զարթու

ցեալ բացեր զբերանս մեր յօրհնաբա
նու թի՛ ահաւոր և փառաւորեալ ա
նուննդ քում սրբոյ : ընկալ և այժմ զա
ղաչանս մեր և աջողեա՛մեզ , ուղիղ հաւ
ատով և առաքինասէր վարուք . ի՛նոյն
պաշտօն քո կանխել միշտ : և նովնն կա
նօնիւն անդադար փառաւորել , զհայր
և զորդի և զսբ հոգիդ : այժմ և միշտ և
յաւիտեանս յաւիտենից :

Սաղաղու թիւն ամենեցուն :

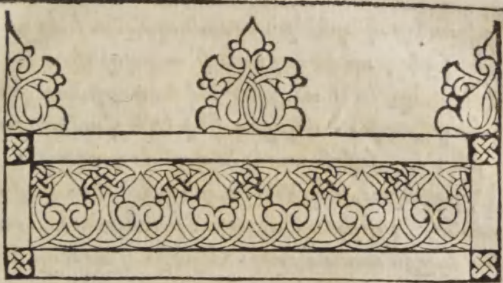


Օքեզ , որ յամի գթած և մարդասէր
տիրէս , աղաչեմք հանապազ : զի զօրա
ցուսցես զմեզ օր ըստ օրէ , կալ ի կարգի
կրօնաւորութե մերում : թե թե ևացո՛
տր՝ զբաղցր լուծքո , զոր եդեր ի՛ վեր
մեր՝ զի կարասցուք կալ ի պատուիրանի
քում . և զհաճոյսն առնել առաջիքո
յամ ժամ , ի՛ տունէ և ի՛ գիշերի . հրեշտա
կային երգակցուք զքեզ օրհնել զքեզ
գովել՝ և գոհութիս և փառս մատու
ցանել ամենազօր տրութեդ այժմ և
միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից :

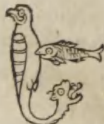
Սաղմոսիւք և օրհնութիւնք և երգօք հո
գևորօք . անդադար փառաւորեմք
զհայր և զորդի և զսբ հոգիդ : այժմ և :
Օրհնեալ տն մեր յս քն ամեն : հայր
մեր որ :



Արկինք վերուստ պատմեն զփառս Իժ
 ային . և զարարածս ձեռաց նորա
 հաստատու թին :



Յ Սաղմոս Դաւթի : 39



ՍԿԻՆԻ ՊԼՏՄԻՆ

զփառս այ . և զարարածս ձե
ուաց նր՝ պատմէ հաստատուի :

() Ը աւուր բրդիէ զբան . և գիշեր գի
շերի ցուցանէ զգիտութի :

Ո՛չ են բանք՝ և ոչ են խօսք . որոց ոչ լին
ձայնք նոցա :

Ի՛նդ ամ երկիր ել բառբառ նոցա . և
մինչև ի՛ծագս աշխարհի են խօսք նց :

Յարևու է հար զխորան իւր՝ և ինքն
ույ՛ փեսայ , զի ելանէ յառագաստէ իւր
մէ : և ցնծայ նա որպէս սկայ . ընթանալ
զճանապարհս իւր :

Ի՛ծագաց երկնից են ելք նորա՝ և հան



ԺԸ
+

գիստնր մինչև իծագսնորուն. և ոչ որ
իցէ, որ թագիցէ ի տասոյնր:

Օրէնք տն անբիծ են՝ և դարձուցա
նեն զՏողիս. վկայութի տն հաւատա
րիմ է. և իմաստուն առնէ զտղայս:

Մտդարութի տն ուղիղ է՝ և ուրախ
առնէ զսիրտս. պատճիրանք տն լոյս
են՝ և լոյս տան աչաց. երկիւղ տն սբ է
և մնայ յաւիտեան:

Դատաստան տն ճշմարիտ է. և արդար
է ի նոյն:

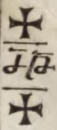
Յանկալի է նա քանզ ոսկի՝ և քանզա
կանս պատճականս բազումս. քաղցր
է նա, քանզ մեղու խորիսիս:

Քանզի ծառայքս պահեսցէ զայս.
իպահէն, նմա հատուցումն բազում:

Օյանցունածս իւր, ով կարէ առ
նուլ իմիտ. ի դաղտնեաց իմոց սբ արա
զիս տր. և յօտարէն պահեա՞ զծառայքս:
Մպա՞ թէ ոչ տիրեսցեն ինձ. յայն ժամ
անբիծ եղէց՝ և սուրբ եղէց իմեղաց
մեծաց:

Եղիցինքեզ հաճոյ՝ բանք բերանոյ իմոյ
և խորհուրդ սրտի իմոյ առաջիքս յամ
ժամ. տրօգնական իմ և փրկիչ իմ:

Տունք: Ժ դ.



Վ ունիցէ . քեզ տր յաւճուր անձկու թէ .
օգնական եղիցի . քեզ անուէնն այ յակօ
բայ :

Վ ւաքեացէ . քեզ տր զօգնուի ի սրբու
թէնէ իւրմէ . և ի սիօնէ ընկալցի զքեզ :

Յ իշեացէ տր զամ պատարագս քո . և
զուխտս քո ընդ ունե լի արացէ :

Տացէ քեզ տր ըստ սրտի քում . և զամ
խորհուրդս քո նա կատարեացէ .

Յ նծասցուք մէք ի փրկու թէ քում .
և յանունն այ մերոյ՝ մէք մեծք եղիցուք :

Վ ցուացէ տր զամ խնդրուճս քո՝ և
այժմ ծանեաք , զի կեցոյց տր զօճեալ
իւր :

Վ ունի սմայ յերկնից ի սրբու թէ իւր
մէ . ի զօրու թի փրկուէ աջոյ իւրոյ :

Սոքա կառօք՝ և սոքա երիվարուք՝ այլ
մէք զանունն տնն այ մերոյ կարդասցուք :

Սոքա խափանեցան և անկան . մէք յար
եաք՝ և ուղիղք եղեաք :

ՏՎ կեցո՞ զթագաւորն , և լուր մեզ .
յաւճուր յորում կարդասցուք առ քեզ :

Տունք Ժ :

✠
Ի
✠

ՏՐ, ի գորութեքում ուրախ եղիցի
Թագաւորն . և ի փրկութեանքում
ցնծասցէ յոյժ :

Օ ցանկութի սրտի նրեւոր նմա . և
զկամս շրթանց նորա , ոչ արգելեր
ի նմանէ :

Վաման արարեր զնա յորհնութիքաղ
ցրութեքո . և եղեր ի գլուխ նր պսակ ,
ի բարէ պատուականէ :

Կեանս խնդրեաց ի բէն . և ետուր նմա
ընդ երկայն աւուրս . յաւիտեանս յաւ
իտենից :

Սեծ են փառք նր ի փրկութեքում
և զփառս մեծ վայելչութեքո՝ դիցես
ի վերա նր :

Տացես զնա յորհնութեքո յաւիտեանս
յաւիտենից . և ուրախ արասցես զնա
յուրախութեքո երեսաց քոց :

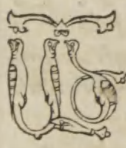
Թագաւոր յուսացաւ ի տր . յողորմու
թեքո բարձրելոյն , նա մի սասանեսցի :

Ղոցի ձեռնքո ի վր թշնամեաց քոց .
և աջքո , գացէ զամ ատելիս քո :

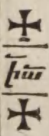
Վիցես զնոսա ույ հնոց ի հուր . ի ժա
մանակի երեսաց քոց :

Տբարկու թիւ իւրով խռովեցուսցէ
 զնս . և հուր կերիցէ զնս :
Պտուղ նց յերկրէ կորիցէ . և զաւակ
 նց , յորդւոց ի մարդկանէ :
Խոտորեցան ի քէն չարու թիւ . և խոր
 հեցան զխորհուրդ , զոր ոչ կարասցեն
 հաստատել :
Ըրասցես զնս հալածեալս՝ ի մնացուն
 ածս քո . և պատրաստեսցեն զերեսս նց :
Բարձր լեր տր ի զօրութե քում . օրհ
 նեցից և տղմն ասացից զօրութե քում :
Տունք . Ժ Դ :

~ Սաղմոս Բաւթի : 3 ~



Անձ իմ , նայեաց առ իս . ընդ
 էր թողեր զիս՝ հեռի եղէ
 ի փրկութե իմմէ . վսբանից
 յանցանաց իմոց :
Վճ իմ , ի տունէ կարդացի առ քեզ՝ և
 ինձ ոչ լուար . ի գիշերի , և ինձ ոչ ան
 սացեր :
Պու ի սուրբս բնակեալես . և գովեալ
 յիսրայիլէ :



Ի՛քե՛զ յուսացան հարքն մեր . յուսացան ի՛քե՛զ՝ և փրկեցե՛ր զնս :

Ի՛նքե՛զ ղաղակեցին և կեցին . ի՛քե՛զ յուսացան և ո՛չ ամաչեցին :

Ի՛յլ ես որդն եմ, և ո՛չեմ մարդ . նախա տինք մարդկան՝ և արհամարհանք ժողովրդոց :

Ի՛մենքեան որք տեսանէին զիս՝ արհամարհէին զինև . խօսէին շրթամբք՝ և շարժէին զգլուխս իւրեանց :

Յուսացա՛ւ ի՛տր՝ և փրկեցէ՛ զնա . կեցուցէ՛ զնա՝ զի կամի զնա :

Դո՛ւ ես՝ որ հաներ զիս յարգանդէ . յոյս իմ ի՛ստեանց մօր իմոյ :

Ի՛քե՛զ անկայ ես յարգանդէ . յորովայնէ մօր իմոյ դո՛ւ ես ամ իմ :

Ս՛ի ի՛բացեայ առնիր յինէն՝ զինեղու թիք մերձեալ են . և ո՛չ որ է որ օգնէինձ :

Շո՛ւրջ եղեն զինև՝ զո՛ւարակք բազումք . և ցո՛ւլք գէրք պաշարեցին զիս :

Բացին ի՛վր իմ զբերանս իւրեանց ուր առ իւժ . զի մռնէ՛ և յափշտակէ :

Ես ուրջ ո՛ւր հեղայ՝ և ցրո՛ւնեցան ամոս կէրք իմ . և եղև սիրտ իմ, ուր մոմ հալեալ, ի՛մէջ որովայնի իմում :

Չորացաւ ունի խեցի զօրու թի իմ. լե
զու իմ ի՛ք իմս իմ կցեցաւ՝ և ի՛ հող մա
հու իջուցին զիս :

Եւ ըր ի ինն զինն շուրբ բազու մք .
և թողովք չարաց պաշարեցին զիս :

Սակեցին զձեռս իմ՝ և զոտս իմ. և
թոճեցին զամ սակերս իմ նորա հայե
ցան և տեօին զիս :

Բաժանեցին զհանդերձս իմ ի մէջ իւր
եանց . և ի՛ վերայ պատմութեանս իմոյ ,
վիճակս արկանեցին :

Դու տր՛ մի հեռի առնէր զօգնութի
բոյնէն . և տր յօգնել ինձ նայեաց :

Փրկեա՛ ի՛ սրոյ զանձն իմ . և ի՛ ձեռաց
չանց , զմիամօրութի իմ :

Փրկեա՛ զիս ի՛ բերանոյ առիւծու՝ յեղ
ջերէ միեղջերոճի զխոնարհութի իմ :

Պատմեցից զանունս բո եղբարց իմոց .
և ի՛ մէջ եկեղեցւոյ արհնեցից զքեզ :

Երկիւղածք տն օրհնեցէք զտր . տմ
զաւակքն յակօբեան , փառաւոր արաս
ցեն զնա :

Երկեցէ ի՛ տնէ՛ տմ զաւակն իսրայիլի
զի ոչ արհամարհեաց . և ոչ անարգեաց
տր զաղօթս աղքատիս . և ոչ դարձոյց
զերեսս իւր յինէն . այլ ի կարդալ իմում
առնա՛ , լուաւ ինձ :

Ի՛քէն է գոհութի իմ տը՛ յեկեղեցիս
մեծս օրհնեցից զքեզ :

Օ ուխտս իմ կատարեցից . առաջի ամ
երկիւղածաց նր :

Կերիցեն տնանկք և յագեսցին . օրհնես
ցեն զտը՛ որք խնդրեն զնա :

Կեցցին սիրտք նց յա՛նխտեանս յա՛նխտե
նից . յիշեսցեն , և դարձցին առ տը՛ ամ
ծագք երկրի :

Երկիր պագցեն նմա ամ տոհմք ազանց
զի տնէ արքայութի , և նա տիրէ ի՛ վր
ամ հեթանոսաց :

Կերին և երկիր պագին նմա ամ պար
արտք երկրի . առաջինր անկցին ամենե
քեան՝ որք իջանեն ի՛ հող :

Ի՛նչն իմ նովա՛ն կեայ . և զա՛նակ իմ
ծառայեսցէ նմա :

Պատմեսցի ան ազգ որ գալոցնէ պատ
մեսցեն զարդարուի նր ժողովրդեան ,
որ ծնանեւոց իցէ՛ զոր արար տը :

Տունք : Ըբ :

✠

Ըբ

✠

Յ Սաղմոս Ղա՛նթի : Յ

ՏԻ՛ հովու՛նեսցէ զիս . և ինձ ինչ ոչ պա
կասեսցի :

46 Ի՛վայրի

Ի՛վայրի դալարուջ անդ՝ բնակեցոյց
զիս. Լաուջուրս հանգստեան սնոյց զիս:

Դարձոյց զանձն իմառ իս. Լաուաջնոր
դեաց ինձ ի՛ ճանապարհս արդարու
թե, վս անունն իւրոյ:

Թե պէտ՝ Լգնացից ես, ի՛ մէջ ստունե
րաց մահու. ոչ երկեայց ի՛ չարե, զի դու
տր ընդ իս ես:

Յուպքո Լգաւազան. նորա մխիթա
րեսցեն զիս:

Պատրաստ արարեր առաջի իմ՝ զսեղան
ակն յանդ իման նեղ չաց իմոց:

(Ծեբ իւրով զգլուխ իմ. բաժակքո
ոն զանապակ արբեցոյց զիս:

Ողորմութիւքո տր՝ զհետ իմ եկեսցէ՛
զամ՝ աւուրս կենաց իմոց բնակիլ ինձ
ի՛ տան տն ընդ երկայն աւորս:

Տուչք: Ը:

~ Սաղմոս Դաւթի: 3

Տեառն է երկիր լին իւրով աշխարհ
Լամ բնակիչք նր:

Վաինքն ի՛ վր ծովու հիմունս էարկ
նմա. Լ ի՛ վր գետոց պատրաստեաց զնա:

Ո՛վ ելցէ ի՛ լեառն տն. կամ ո՞վ կացցէ
ի՛ տեղուջ սրբութե նր:

47 Ու



Որ արք է ձեռօք և անբիծ սրտիւ որ ոչ
է առ զնանրու թի յանձն իւր և ոչ եր
դուան նենդուք ընդ ընկերի իւրում:
Սա առցէ զօգնու թի ի' անէ . զողորմու
թի յայ փրկչէ իւրմէ :

Եւս ազգէ՝ որ խնդրէ զտր . խնդրէ
տեսանել զերեսս այ յակօբայ :
Համբարձէք ի շխանք՝ զդրուեսս ձեր ի'
վեր . համբարձցին դրուեսք յաւիտենից
և մոցէ թագաւոր փառաց :

Ովէ սա թագաւոր փառաց . տր հզօր
զօքու թք իւրով . տր հզօր ի' պատե
ազմի :

Համբարձէք ի շխանք՝ զդրուեսս ձեր ի'
վեր . համբարձցին դրուեսք յաւիտե
նից . և մոցէ թգր փառաց :

Ովէ սա թագաւոր փառաց . տր զօրու
թեց՝ սա ինքն է թգր փառաց :
Տուեսք : Ժ :

Սաղմոս Վաւ թի : 3



✠
ԽԴ



ուրեղ տր համբարձի զանձն
իմ . ան իմ ի' բեղ յուսացայ
մի ամաչեցից և մի ծիծաղես
ցին զինև թնամիք իմ :

Մեներեան որք համբերենք քեզ մի
ամաչեացեն. այլ ամաչեացեն անօրէնք
յունայնութի իւրեանց :

Օ ճանապարհսքո՛ւ տրցոյց ինձ. և զշաւ
ի զսքո, ուսո ինձ :

Մաջնորդեա՛ ինձ ՚ի ճշմարտութե
քում և ուսո՛ զիս. զի դու ես անփրկիչ
իմ. և ես քեզ համբերեմ զօր հանապազ :

Եւ իշեա՛ տր՝ զգթութիս քո՛ և զողոր
մութիս քո՛ որք են յաւիտենից :

Օ մեղս մանկութե և զանգիտութե
իմոյ մի յիշեր. այլ յիշեա՛ զիս տր քսո
ողորմութե քում, վնքաղցրութե քո՛
զի քաղցր և ուղիղ ես :

Սան այսորիկ՝ օրէնսգէտ առնես և զմե
ղաւորս ի՛ ճանապարհի. աւաջնորդես
հեզոց ի՛ դատաստանի. և ուսուցանես
հեզոց՝ զճանապարհսքո :

Մե՛նայն ճանապարհք տն՝ ողորմու
թի՛ և ճշմարտութի՛ են՝ այնոցիկ, որք
խնդրեն զուխտս և զվկայութի նր :

Սանո՛ւանքո, տր՛ քաւեա՛ զմեղս իմ՝
զի քազումեղեն. ով է մարդ, որ երկնչի
ի՛ տի. օրէնսգէտ առնէ զնա ի՛ ճանա
պարհի՛ յորև հաճեցաւ :

Մնձն նորա ի՛ բարութե՛ հանդիցէ.

և զաւանակնորա ժառանգեսցէ՛ զերկիր :
 Օօրու թի՛ է տրերկիւղաճաց իւրոց .
 և զկտակարանս իւր , ուսուցանէ՛ նց :
 Բ. Է. ք իմ յամ ժամ առ տր՝ և նա՛ հանէ
 յորոգայ թէ՛ զոտս իմ :
 Վայեաց առ իս և ողորմեսց ինձ . զի միա
 մօր և աղքատ եմ ես :
 Վեղու թի. ք սրտի իմոյ բազում եղէն
 յոյժ . և ի՛ վշտաց իմոց հան զիս :
 Տես զխոնարհու թի՛ իմ՝ և զվաստակ
 իմ . և թող ինձ զամ՝ զմեղս իմ :
 Տես զթշնամիսն իմ՝ զի բազում եղէն ,
 ատելութի. ք՝ որք ի՛նանիր ատեցին զիս :
 Պահես՛ զանձն իմ՝ և փրկես՛ զիս . և մի՛
 յամօթ եղէց՝ զի յուսացայ ի՛քեզ :
 Բնբիծ. ք և ուղիղ. ք կցորդ. ք եղէն ինձ .
 և ես . քեզ համբերեցի . փրկես՛ ամ զիս
 ըայել յամ նեղութեց նց :
 Տունք . Ժ և Ը :

✠
 Ի Ե
 ✠

~ ՚ Սաղմոս Դաւ թի : Զ

Դատարա ինձ տր՝ զի ես յանբժու թե՛
 իմ ում գնացի ի՛ տր յուսացայ՝ զի մի՛ եղէց
 հիւանդ :
 Փորձես՛ զիս տր և քննես՛ զիս . փորձես՛
 զերկիւղամուսնս իմ և զսիրտ իմ :

Ողորմութիւնք տր' առաջի աջաց իմոց.
Լհաճոյ եղէց ճշմարտութե քում:

Ոչ նստայց ես յաթոռս նանրաց Լընդ
անօրէնս, ես ոչ մտից:

Լտեցի ես զժողովս ջարաց՝ Լընդ ան
պարիշտս ես ոչ նստայց:

Լոչացից սրբութե զձեռս իմ. Լչոլբ
եղէց զսեղանովք տր:

Լսել զձայն օրհնութե քո՝ Լպատմել
զամ սքանչելիս քո:

Տի սիրեցի զվայելութի տանքո. Լզ
տեղի յարկի փառաց քոց:

Սի կորուսաներ ընդ ամպարիշտս
զանձն իմ. Լմի ընդ արս արիւնասէղս
զկեանս իմ:

Որոց ձեռք յանօրէնութե են. Լաջ
նց լի է կաշառօք:

Ես յանբժուե իմում գնացի. փրկեա՛
զիս տր Լողորմեաց ինձ:

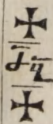
Ոտն իմ կացցէ յուղղութե. յեկեղե
ցիս մեծս օրհնեցից զքեզ:

Տունք . Ժ Լ ք :

Վ Սաղմոս Դաւթի : 3

Տի լոյս իմ Լկեանք իմ՝ ես յուամէ եր
կեայց . տր ապաւէն կենաց իմոց՝ ես
յուամէ դողացայց :

51 Ի մեր



Ի մեր ձեռն առ իս չարաց՝ յուտել զմար
մին իմ. նեղիցք իմ և թշնամիք իմ, նոք
տկարացան և անկան :

Թե պատրաստեսցի ի վեր իմ պատե
րազմ, ոչ երկիցե սիրտ իմ. և թե յարի
ցե ի վեր իմ ճակատամարտ, սակայն և
այսուհի իբեզ տը յուսացայ :

Օ մի խնդրեցի ի տնե և զսոյն աղաչեմ.
Բնակ իլինձ ի տան տն, զամաւուրս կե
նաց իմոց :

Ես անելինձ զվայելչու թի տն. և հրա
ման տալ ի տաճարինն :

Սաճ կեաց զիս ի խորանի իւրում յաւ
ուր չարի. ընդ յարկաւ արար զիս, ի
ժաճ կոյթ խորանի իւրում :

Ի վիմի բարձր արարեր զիս. և այժմ
բարձր արա զգլուխ իմ, ի վերա թշնա
մեաց իմոց :

Շ ուրջ եղեց՝ և մատուցից ի խորանի
նր պատարագ օրհնութե. օրհնեցից
և սաղմոս ասացից տն :

Ի ուր տը ձայնի իմում՝ զի կարդացի
առքեզ. ողորմեաց ինձ և լուր ինձ. զի
բեզ անսաց սիրտ իմ. և խնդրեցին եր
եսք իմ. զերեսս քո տը խնդրեցի :

Սի դարձուցաներ զերեսս քո յինէն .

Լմի՛ խոտորիւր բարկու թի՛ք՝ ի՛ծառայե՛
քու մմէ՛ :

() զնական իմ ըր տը Լմի անարդեր
զիս . Լմի՛ թողուր զիս՝ անձ փրկիչ իմ՛ :
Տայր իմ Լմայր իմ թողին զիս . Լտը իմ
ընկալա՛ն զիս :

() րէնսգէ՛տ արա զիս տը ի՛ ճանապար
հի . քու մ . Լառաջնորդեա՛ն ինձ ի՛ շա՛ն
իդս . քո ուղիդս :

|| Կ՛ թշնամեաց իմոց . մի՛ մատներ զիս
ի՛ ձեռսնեղ ճաց իմոց :

Յարեան ի՛ վր իմ վկայք մեղաց . Լսը
տեցին ինձ յանօրէնու թե՛ իւրեանց :
Տա՛նատացի տեսանել զբարու թի՛տն՝
յերկրին կենդանեաց . Տամբեր տն Լ
քաջալերեաց . զօրացի սիրտքո՛ Լ Տամ
բեր տն :

Տուկք Ժ Լ Գ :

~ Սաղմոս Դա՛ն թի : ~



ու քե՛զ տը կարդացի , անձ
իմ մի՛ լուեր յինէն . մի՛ եր
բեք լուիցես յինէն . նմանի
ցիմ այնոցիկ որք իջանէն
ի՛ գուբ :



✠
Ի Ե
✠

Ի ուր տր ձայնի խնդրուածաց իմոց՝
յաղաքել ինձ առ քեզ . ի՛համբառնալ
ձեռաց իմոց՝ ի՛տաճար սբ՛ . քո :

Մի՛ համարիր ընդ անբարիչոս զանձն
իմ . և մի՛ ընդ այնոսիկ ոյք գործեն զա
նօրէնութի , կորուսանէր զիս :

Այք խօսին զխաղաղութի ընդ ընկերս
իւրեանց . և չարութի է՛ իսիրոս նց :

Տուր նոցա տր զգործս նց . և ըստ անօ
րէնութե գնացից նց , հատո նց :

Բստ գործոց ձեռաց նց հատո նց՝ զհա
տուցումն նց նոցին :

Աջ իմացան նոքա զգործս տն . և ոչ
ի՛գործս ձեռաց նոր հայեցան , կործա
նեացես զնս , և այլ մի՛ շինեսցին :

Օրհնեալ է՛ տր՝ զի լուճաւ ձայնի աղօ
թից իմոց . տր օգնական իմ և պաշտ
պան իմ :

Ի՛նա յուսացաւ սիրտ իմ . օգտեցաւ և
զոճարձացաւ մարմին իմ . և ես կամօք
իմովք խոստովան եղէց նմա :

Տր՝ զօրութի ժողովուրդեան իւրոյ .
ապաւնէն փրկութե օճելոյ իւրոյ :

Փրկեա զժողովուրդս քո . և օրհնեա
լ զժառանգութիս քո . հովոճեա և բարձ
րացո զնս մինչև յաւիտեան :

Տաւնք թ և ւն :

54 Սաղ



Ի Ը



Սատուցէք տն՝ որդիք տյ . մատուցէք տն զորդիս խոյոց :

Սատուցէք տն զփառս և զպատիւն . մատուցէք տն զփառս անուճաննր . և երկիր պագեցէք տն՝ ի սրահ սրբութեննր :

Չայն տն ի վր ջուրց՝ և անժ փառաց որոտաց . և տր ինքն , ի վր ջուրց բազմաց :

Չայն տն՝ զօրութեց . և ճայն տն մեծ վայելչութեց :

Չայն տն փշրէ զմայրս . և մանրէ տր զմայրսն լիբանանու :

Մանրեսցէ զնմ՝ ույ զմատաղատունկան լիբանանու . որ սիրելին է ույ զորդիս միեղջերունի :

Չայն տն հատանէ զբոց ի հոյ և ճայն տն շարժէ զանապատն . և խռովեցուցանէ տր՝ զանապատն կադէս :

Չայն տն հատատէ զեղջերուս . և յայտնի առնէ զանտառս :

Ի տաճարի նորա ամենեքեան ասասցեն զփառս նմա :

ՏՐ զջրհեղեղս նստուցանէ և ցածուցանէ . թագաւորեսցէ տր յաւիտեանս :

ՏՐ զգորութիւն ժողովրդեան իւրոյ
տացէ . և օրհնեսցէ՛ զժողովուրդ իւր
ի՛խաղաղութեան :

Տունք . Ժ և ւ :

~: Սաղմոս Դաւթի : ~:

✠
իթ

Բարձր առնեմ զքեզ տր , զի ընկալար
զիս . և ոչ ուրախ արարեր զթշնամիսն
իմ յիս :

ՏՐ ԹՃ իմ , կարդացի առ քեզ և բժշկե
ցեր զիս . տր՛ հաներ ի՛ դժոխոց զանձն
իմ . և վրկեցեր զիս յայնցանէ , որք իջա
նեն ի՛ գուբ :

Սաղմոս ասացէք տն քե՛ք նր՛ և խոստո
վան եղերուք՝ յիշատակի՛ սրբութե՛նր :
Ստրմտութի՛ է ի՛բարկութե՛նոր . և
կեանք են ի՛կամաց նոր :

Բնդ երեկոյս հանգիցեն լալիք . առ
աւօտու եղիցի ուրախութի :

Ես ասացի ի՛բարեկենդանութե՛ ի
մում . թէ ոչ սասանեցայց յաւիտեան :

ՏՐ ի՛կամսքո ետուր դեղոյ իմոյ զօրու
թի՛ . դարձուցեր զերեսսքո յինէն՝ և
ես եղէ խուովեալ :

Ը քեզ տր կարդացի . և առ ԹՃ դ իմ

աղաղակեցի . զի նչ օգուտէ . քեզ յարե
նէ իմմէ . Թէ ի' ջանեմ ես յապականու
Թիւն :

Մի' Թէ հող խոստովան առնիցի առ
քեզ . կամ պատմեցէ զճշմարտութիւնքո :
Ի ունի ինձ ար' և ողորմեցաւ . և ար
եղև ինձ օգնական :

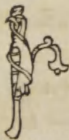
Գարձոյց զսուգ իմ յուրախու թի' . է
զերծ յինէն զքուրձ . և ինձ զգեցոյց
զուրախութի' :

Արա՛ սաղմոս ասասցեն քեզ փառք իմ .
և այլ միևս զղջացայց ար արձ իմ՝ յաւի
տեան խոստովան եղէց քեզ :

Տունք Ժ և Բ :

Գուբդայս Խ և Բ Տունէ :

Վ Սաղմոս Գաւթի : Զ

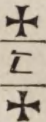


քեզ ար յուսացայ , մի' ամաչեցից
յաւիտեան . յարդարութեան
քու մփրկեա՛ զիս՝ և ապրեցո զիս :

Երբ արհեցո առիս զունկն քո . և վաղ
վաղեա կեցուցանել զիս :

Ի եր իմ արձ սրաչտպան՝ և տուն ապաւի
նի ապրեցուցանել զիս . զի հզօրիչ իմ
և ապաւնէն իմ դու ես :

57 Ս ԾՆ



1) Ինն անուան քո տր ւառաջնորդ եսցես
ինձ. և անուսցես զիս. և հանցես զիս յորո
գայթէ յայս մանէ, որ թագուցաւ ինձ:
Դու ես պաշտպան իմ տր՝ և ի՛ ձեռաքո
յանձն առնեմ զհոգի իմ:

Փրկեցեր զիս տր՝ ամ՝ ճշմարտութի՛
քով. և ատեցեր զայնոսիկ որք պահէն
զերկիւղ ի՛ սնտոխս:

Ես ի՛ տր՝ յուսացայ. ցնծացայց և ու
րախ եղէց ի՛ փրկութեքում:

Օ ի հայեցար՝ ի՛ խոնարհութի՛ իմ. և
փրկեցեր ի՛ վշտաց զանձն իմ. և ոչ մատ
նեցեր զիս ի՛ ձեռանեղջաց իմոց. և կա
ցուցեր յանդորրու զոտս իմ:

Ողորմեաց ինձ տր, զի նեղեալ եմ ես.
խուովեցաւ ի՛ սրտմտութի, ակն իմ՝
անձն իմ և փոր իմ:

Պակասեցան ի՛ ցաւոց կեանք իմ. և ամք
իմ յոգւոց յեւանելոյ:

Ղքառացաւ ի՛ տկարութի զօրութի
իմ. և ոսկերք իմ խուովեցան:

Քանզ ամ թշնամիս իմ եղէ ես նա
խատ դրացեաց իմոց յոյժ. ահ և երկիւղ
ծանօթից իմոց:

Ղմենէքեան ոյք տեսանէին զիս՝ ար
տաքս փախչէին յինէն:

Մոռացեալ եղէ ես՝ որպէս մեռեալ
ի՛սրտէ . և եղէ ես որպէս զանօթ կո
րուսեալ :

Օ ի լուճայ ես զբանբասանս ի՛բազմաց
որք շուրջ էին զինև . ի՛ժողովիլնոցս
ի՛միասին , առնուլ զանձն իմ խորհե
ցան . այլ ես ի՛քեզ տրյուսացայ :

Լսացի դու ես ան իմ . և ի՛ձեռս քո է
ժառանգութի իմ :

Փրկեա զիս ի՛ձեռաց թշնմեաց իմոց .
և ի՛հալած չաց իմոց :

Երևեցո զերեսս քո . ի՛ժառայս քո՝ ապ
րեցո զիս տր ըստ ողորմութե քում : տր՝
մի յամօթ եղէց՝ զի կարդացի առ քեզ :

Լմաչեսցեն անպարիշտք և իջցեն ի՛դք
ժոխս . և համր եղիցին շրթունք նեն
գանձորք , ոյք խօսէին զարդարոյ զանի
ըանութի . յամբարտանիլ և յանգոս
նեղն իւրեանց :

Որպէս զի բազում է ողորմութի քաղ
ցրութե քո տր . զոր պահեցեր երկիւ
ղածաց քոց :

Լըրարեր դու այնոցիկ , ոյք յուսա
ցեալք են ի՛քեզ . առաջի որդւոց մարդ
կան :

Լմրացուցեր զնոսա ի՛ժածկոյթ երե

սաց .քոց . ի՛խուովու թենէ մարդկան :

() Թաժկեցեր զնս ի՛խորանի քում . ի՛հա
կառակու թէ լեզունաց :

() Ըհնեալ է տր՝ զի սքանչելիս արար
զողորմու թի իւր ի՛քաղաք ամուր :

Ես սասցի ի՛ զարմանալ իմում . թէ ըն
կեցայ ուրեմն՝ յերեսաց աչաց .քոց :

Ս ասն այտորիկ՝ լունար ձայնի աղօթից
իմոց . յաղաղակեն իմում առ քեզ :

Ս իրեցէք զտր ամ սքք նր . զի զստու
գու թիւն խնդրէ տր . և հատուցանէ
այնոցիկ , որք առանէլ առնեն զամբար
տանանու թի :

Վ ասջալերեցարուք և զօրասցին սիրտք
ձեր . ամենեքեան ոյք յուսացեալք էք
ի՛տր :

Տունք . ի և ը :

~ Ս աղմոս Վաւ թի : ~



Ը ամ



Երանի՛ , ում թողու թի եղև մեղաց .
և թաժկեցան ամ յանցանք նր :

Երանի՛ առն՝ որում ոչ համարեսցէ տր
զմեղս նր . և ոչ գոյ նենգու թի ի՛բե
րան նոր :

Լ ըեցի ես՝ և մաշեցան ամ ոսկերք իմ .

առ աղաղակել ինձ առ Խորհրդանա
պագ՝ խտուճէ և ի՛ գիշերի :

Սանրացու՛ ձեռնքո ի՛ վր իմ. և դարձայ
ի թշու՛ռառու ի՛ զի հարան յիս փուշք :

Օ մեղս իմ ցուցից քեզ. և զանօրէնու
թիս իմ ոչ ծածկեցից ի՛ քէն :

Բացի թէ պատմեցից ինձէն զմեղս իմ.
և դու թողցես զամ ամբարշտու թիս
մեղաց իմոց :

Ս՛ մայսորիկ՝ յաղօթս կացցեն առ քեզ
ամ սքք. ի՛ ժամ ընդունելի :

Բայց միայն ի՛ ջուրոցն հեղեղաց բազ
մաց. որք առ նս ինչ ոչ մերձեացին :

Դ՛ ու ես ապաճէն իմ, ի՛ նեղութենէ
յայսմանէ. որք շուրջ եղեն զինև :

Յ՛ նժու թի՛ իմ. փրկեա՛ զիս յայնցանէ՛
որք պաշարեցին զիս :

Իմաստուն արարից զքեզ՝ և խելամուտ
ի՛ ճանապարհ, յորև գնասցես. և հաս
տատեցից ի՛ վր քո զաչս իմ :

Ս՛ ի լինիք որպէս զձիս և զջորիս զի ոչ
գոյ ի՛ նոսա իմաստու թի. ի՛ սանձս և
ի՛ դանդանաճանդս ճմլեացես զկզակս
նց. որք առ քեզ ինչ ոչ մերձեացին :

Բազում տանջանք են մեղա՛նորաց.
բայց ոյք յուսան ի՛ Խոր, որորմա թիւն
տն շուրջ եղիցի զնորք :

Ուրախ եղերուք և ցնծացէք արդարք .
ի' տր' պարծեցարուք ամենեքեան' ոյք
ուղիղէք սրտիւք :

Տունք . Ժ և Դ :

Գուբղայս . Խ և Բ : Տուն է :

~: Սաղմոս Գաւթի : ~:

✠
ԼԲ
✠



նծացէք արդարք ի' տր' ուղղոց
վայելէ օրհնութի . խոստովան
եղերուք տն օրհնութի . և
տասն աղեալ սաղմոսարանաւ
սաղմոս ասացէք նմա :

Օրհնեցէք զտր յօրհնութի' նոր' զի
բարիէ . սղմն ասացէք նմա օրհնութի :
Ուղիղ են պատգամք տն' և ամ գործք
նորա հաւատովք են . և սիրէ զողորմու
թի և զիրաւունս տր :

Ողորմութի' տն լի' եղև երկիր' և բա
նիւն տն երկի'նք հաստատեցան . և հո
գւով բերանոյնոր , ամ զօրութի'ք նց :
Եողովեաց ուրի' տիկս զջուրս ծովու .
և գ'նէ ի' խորս զգանձս իւր :

Ներկիցէ ի' տնէ ամ երկիր . և ի' նմանէ
գողասցին ամ բնակիչք աշխարհի :

Նա ասաց և եղևն . հրամայեաց և հաս
տատեցան :

ՏՐ ցրուէ զխորհուրդս հեթանոսաց .
անարգէ տր զխորհուրդս ժողովրդոց .
և արհամարհէ տր զխորհուրդս իշխա
նաց :

Խորհուրդ տն յաւիտեան մնայ՝ և խոր
հուրդ սրտի նր , ազգէ մինչև յազգ :

Երանի ազգի՝ որոյ տր անօգնականէ
նմա . ժողովուրդ , զոր ընտրեաց ի՛ ժա
ռանգութի իւր :

Յերկնից նայեցու՛ տր՝ յամորդիս մարդ
կան . ի՛ պատրաստ բնակութէ իւրմէ ,
հայեցաւ յամբնակիչս աշխարհի :

Ո՛ստեղծ առանձին զսիրտս նց . ի՛ միտ
առնուլ՝ զամ գործս նց :

Ո՛չ թէ ի՛ բազում զօրս իւր ապրեսցի
թագաւոր . և ո՛չ սկայ ի՛ բազում զօրու
թե իւրում :

Ո՛ւտէ ձի՛ ի՛ փրկութե իւրում . և ի՛
բազում զօրութե իւրում , ո՛չ ապրե
ցուցանէ զհեծեալն :

Մ. Էք տն ի՛ վերա երկիւղածաց իւրոց .
և ոյք յուսան յողորմութի նոր :

Փրկել ի՛ մահուանէ զանձինս նց . և կէ
րակրել զնս . ի՛ սովու :

Լ'նձինք մեր համբերեցեն տոն . զի օգ
 նական և պաշտպան մեր է :
 Ինս ուրախ եղիցին սիրտք մեր և յա
 նուն սբ նր յուսասցուք :
 Եղիցի ողորմութի քո տր ի վր մեր .
 ոպ յուսացաք ի բեզ :
 Տունք . Ժ և Թ :

✠
 Ը Գ
 ✠

Վաղմոս Դաւթի : 3

() Եհնեցից զտր յամ Ժամ . յամ Ժամ
 օրհնութի նր ի բերան իմ :
 Ի տր պարծեցի անձն իմ . լուիցեն
 հեզք և ուրախ եղիցին :
 Սեծ արարէք զտր ինև . և բարձր ա
 ղասցուք զանուն տր ի միասին :
 Խնդրեցի ի տոնէ և լուաւ ինձ . և յամ
 նեղութի իմմէ փրկեաց զիս :
 Սատիք առ տր և առէք զլոյս . և երեսք
 ձեր մի ամաչեցեն :
 Լ'յս աղքատ կարդաց առ տր . և տր
 լուաւ սմա . և յամ նեղութենէ սորա
 փրկեաց զսա :
 Ի անակք հրեշտակաց տոն , շուրջեն զեր
 կիւղածովք իւրովք և պահեն զնն :
 Ճաշակեցէք և տեսէք զի բաղցր է տր .
 երանեալէ այր՝ որ յուսայ ի նա :

Երկերուք ի' տնէ ամ' սբ.ք նոր. զի ոչ
ինչ պակասութի էրկիւղածաց նոր :

Մեծամեծք աղքատացան և քաղցեան
բայց ոյք խնդրեն զւր, մի' պակասեսցի
ի' նոցանէ ամ' բարութի :

Եկայք որդեակք իմ' և լուսարուք ինձ
և ես զերկիւղ տն ուսուցից ձեզ :

Ո՛վ մարդ՝ որ կամիս զկեանս. և սիրես
զաւուրս քո տեսանել ի' բարութե :

Եւ եցո՛ զլեզու քո ի' չարութի. և շրր
թունք քո մի' խօսեսցին զնենգութիւն :

Խոտորեաց ի' չարե՛ և արա՛ զբարի. խըն
դրեա՛ զխաղաղութի՛ և երթ զՏե' տ' նոր :

Մ. ք. տն ի' վե՛ր արդարոց. և ականջք
նոր ի' վե՛ր աղօթից նց :

Երեսք տն ի' վե՛ր չարագործաց. սատա
կել յերկրէ զյիշատակս նոց :

Արդացին արդարքն առ տոր. և տոր
լուսնց. և յամ' նեղութի նց փրկեաց
զնոսա :

Մե՛ր ձէ տոր առ այնոսիկ որք մաշեալք
են սրտիւք. և զխոնարհս հոգւով կե
ցուցանէ :

Բազում նեղութիք են արդարոց. յամէ
փրկէ՛ զնոս տոր. և պահէ զամ' ոսկերս նց.
և մի' ի' նոցանէ մի' փշրեսցի :

Մահ մեղանորի չարէ • բայց որ ատէ
զարդարն, զըղջասցի :

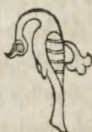
Փրկէ՛ տըր զանձինս ծառայից իւրոց • մի՛
զըղջասցին ամենեքեան ոյք յուսացեալք
են ի՛նա :

Տունք • ի և ւ :

Գուբղայս • իս : Տունէ :

~ Սաղմոս Գաւթի : ~

✠
—
ԼԴ
—
✠



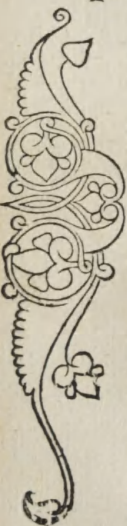
ատեա՛ տըր զայնոսիկ ոյք դատեն
զիս • մարտիր ընդ այնոսիկ , որք
մարտնչին ընդիս :

Ը ո զգէն և զասպարքո , և արի յօգ
նէլ ինձ • հան զսուրքո ընդդէմ հալած
չաց իմոց • արգել զնս և ասա՛ դու ցանձն
իմ , թէ փրկու թիքո ես եմ :

Ը մաչեսցեն և յամօ՛ թ լիցին՝ ոյք խըն
դրէին զանձն իմ • դարձցին յետս և ւ
մաչեսցեն՝ որք խորհէին ինձ զչար :

Լ զիցին նոքա ուր փոշի՛ առաջի հաղմոյ
և հրեշտակ տն նեղեսցէ զնոս :

Լ զիցին ճանապարհք նոց ի՛ խաւար և
ի՛ գայթաղու թի • և հրեշտակ ւր հա
լածեսցէ՛ զնս :



Ի՛նանի՛ր Թագուցին ինձ զորոգայթ
յապականութե իւրեանց՝ և ի՛նանի՛ր
նախատեցին զանձն իմ :

Հասցէ ի՛ վեր՛նց որոգայթ , զոր ո՛չ գի
տացին . և որս զոր Թագուցին , առցէ
զոտս նոց . և յորոգայթ ի՛նոյն անկցին :

Եւ անձն իմ ցնծասցի ի՛ տր . ուրախ
եղիցի ի՛ փրկութե նոր . և ամ ոսկերք
իմասացեն , տր՛ ո՛ նմանի . քեզ :

Օ ի փրկեաց զաղբատն ի՛ ձեռաց հզօրի .
զաղբատն և զտնանկն յայնցանէ որք
յափշտակեն զնա :

Հարեան ի՛ վերայ իմ վկայք չարեաց .
զորինչ ո՛չ գիտէի , հարցանէին ցիս :

Հատուցին ինձ զչար՝ փոխանակ ընդ
բարւոյ . անժառանգել զանձն իմ խոր
հեցան յորդւոց ի՛ մարդկանէ :

Եւ ի՛նեղելնց՝ զքուրձ զգեհունի . խո
նարհ առնէի պահօք զանձն իմ . և ա
ղօթք իմ ի՛ ծոց իմ դարձցին :

Ուր զեղբայր և զընկեր՝ այսպէս հաճոյ
լինէի . ուր զսգաւոր և զտրտում , այսպէ
խոնարհ առնէի :

Ի՛ վեր՛ն իմ ուրախ եղեն՝ և ժողովեցան .
ժողովեցան յիս տանջանք և ես ո՛չ ծա
նեայ . ցրուեցան և ո՛չ զղջացան :

Փորձեցի՛ն զիս՝ և արհամարհեցին ար
համարհանօք՝ կրօնտեցին ի՛ վր՛ իմ՝ զա
տամո՛ւնսս իւրեանց տր երբ տեսցես :
Ի՛բաց արա զանձն իմ ի՛խորամանկու
թէ՛նց. և յառիւծ ուց զմիամօրու ի իմ :
Խոստովան եղէց քեզ տր՝ յեկեղեցիս
մեծս . և ի՛Ժողովս բազմաց օրհնեցից
զքեզ :

Ա՛յ ուրախ եղիցին յիս թշնամիք իմ,
ոյք ատէին զիս ի՛տարապարտուց . ակն
արկի առնէին զիս աչօք իւրեանց :

Ի՛նդիս զիսաղաղու թի խօսէին . և ին
քեանք՝ բարկու թի՛ր զնէնգու թի խոր
հէին :

Բացին ի՛ վե՛ր իմ՝ զբերանսս իւրեանց և
ասացին՝ այո՛ այո՛ տեսին աչք մեր :

Տեսեր տր՝ և մի լւեր . տր՝ մի ի՛բացեայ
առնիր յինէն :

Օ արթիր և հայեաց տր՝ յիրաւ՛ուսս
իմ . անձ իմ և տր իմ ի՛դատաստանս իմ .
և իրաւ՛ արա ինձ ըստ արդարու թեան
քում , տր անձ իմ :

Ա՛յ ուրախ եղիցին յիս թշնամիք իմ .
և մի ասասցեն ի՛սիրտսս իւրեանց . թի
վաչվաչ անձանց մերոց , զի ընկուզաք
զնա :

Մնացեացեն և յամօթ լիցին՝ ոյք խնդայ
ին ընդ չար իմ . զգեցցին զամօթ և
զանարգանս՝ որք մեծաբանէին ի՛վեր
իմ :

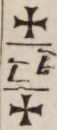
Յնծացին և ուրախ լիցին ի՛բեզ ամե
նէքեան . ոյք կամին ընդ արդարու ի իմ :

Մասցեն յամ Ժամ մեծ է ամ . ոյք կա
մին զխաղաղութի ընդ ծառայիքում :

Վեզու իմ խօսեսցի զարդարութիս
քո . զօրհանապաղ զգովութիս քո :

Տունք ի և է :

Յ Սաղմոս Դաւթի : 3



Մէ անօրէնն՝ մեղանջէ ընդ միտս իւր
չիք երկիւղ ան առաջի աջաց նոր :

Վենդեաց առաջի նոր . գտանել զանօ
րէնութի և ատել զնա :

Բանք բերանոյ նորա . անօրէնութի և
նենգութի են :

Ո՛չ կամեցաւ նա իմանալ զբարի . զանօ
րէնութի խորհեցաւ յանկողնի իւրում :

Նկից նա յամ ճանապարհ, որ օջ է բարի
և ի՛ջարէ նա ոչ ճանձրացաւ :

Տ՛՛ր յերկինս է ողորմութի քո . ճշմար
տութի քո մինչև յամս :

Մ. րդարու թիւք քո ոսկ լերինք ւծ՝ և
իրաւունք քո որպէս խորս բազումս .
զմարդիկ և զանասուն կեցուցանես
դու տր :

Սկ զի բազում արարեր զողորմութի
քո ւծ . այլ որդիք մարդկան , ի՛ հովանի
թեւոց քոց յուսացին :

Մ. րբեսցին նոք ի՛ պարարտութի տան
քո . և զ ուղիս փափկութեք՝ տացես
ըմպել նոցա :

Մ. քէն է տր աղբիւր կենաց . և լուսով
երեսաց քոց տեսանեմք զլոյս :

Ս. ազեա զողորմութիւք քո , ոյք ճանա
չեն զքեզ . զարդարութիւնս քո որք
ուղիղ են սրտիւք :

Ս. ի եկեսցեն ի՛ վեր մեր ոտք ամբար
տաւանաց . և ձեռք մեղաւորաց մի դո
ղացուսցեն զմեզ :

Մ. նդ՝ անկցին ամենեքեան ոյք դոր
ժեն զանօրէնութիւնս . մեր ժեսցին և
այլ մի կարասցեն հաստատիլ :

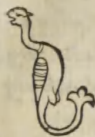
Տունք . թ և ք :

Գուբղայս . խ . Տուն է :

Կանօնս բողոր . թ և ք : Փոխ է :

Եւ . բճղ : Տուն է :

Մօսիսի Ընթացող մար
գարեի :



այեցարուք երկինք և խօսեցայց
լուսիցէ երկիր զպատգամս բերո
նոյ իմոյ :

Բնդուներ լի լիցի ուն անձրև բարբառ
իմ. և իջցէ ուն ցօղ պատգամք իմ :

Ուն զանձրև ի վեր սիզոյ. և ուն տարափ
ի վեր խոտոյ. զի զանուն տն կարդաս
ցուք. և տուք զօրհնու թի տն նոյ մերոյ :

Ըն որոյ ճշմարտու թի են գործքնր.
և նմ ճանապարհք նոր իրանամբք են :

Ըն հաւատարիմէ և ոչ ոյ ի նմա անի
րանու թի. արդար և ճշմարիտ է նոր :

Մեղան և ոչ նմա որդիքն արատոյ.
ճնունդք խոտորեալք և թիւրեալք :

Ոչ այդ այնէ՝ զոր տն հատուցանէիք
դուք՝ Ժողովուրդք յիմարք և ոչ իմաս
տունք :

Ոչ սահնքնէ հայրնք որ ստացաւ զքեզ
արար և ստեղծ զքեզ :

Յուշ լիցինք քեզ անուրքն յաւիտե
նից. իմացարուք զամս ազգաց միջև
յազգս :



Նարցըիր դու ցհարս քո Լպատմեացեն
քեզ . ցծերս քո՝ Լասասցեն քեզ :
Ի՛ժամանակի , յորժամ բաժանեաց
բարձրեալն զազգս ամ . Լոն սիուեաց
նա՝ զորդինն ադամայ :

Կացոյց զասհմանս հեթանոսաց . ըստ
թո՛ւոյ հրեշտակաց ւոյ :

Եղև բաժինն տնն , ժողովուրդ իւր
յակօք . Լ վիճակ ժառանգու թեան
իւրոյ , իսրայել :

Բաճականն եղև նմն յանապատի . ի՛ժա
րաճ տօթոյ յանջրդւոջ պաշտպանեաց
զնա :

Խորստեաց զնա Լպահեաց որնա զբիբ
ական . որն զարծո՛ւի ի՛թե՛նս իւր ըն
կալաճ զնա . Լ ոն ի վեթ ճագուց իւրոց
գթացաճ :

Տարածեաց զթևս իւր Լ ընկալաճ
զնա . Լ բարձեալ բերէր զնա ի վր միջնո
ղաց իւրոց :

ՏԻ միայն ածէր զնս . Լ ոչ գոյր ընդ նո
սս ամսս օտարս .

Ի ած էհան զնս ի՛ զօրու իս երկրի . Լ կե
րակրեաց զնս արդեամբք անդաստանոց :
Ի իեցոյց նց զմեղր ի՛ վիմէ . Լ զիւր յա
պառաժ վիմէ :

Իւղ կովուց՝ և կաթն մաքեաց . ճար
պով հանդերձ . խոյոց , որթուց , ցլուց
և նոխազաց :

Օ պարարտուի երիկամանց ցորենոյ . և
զարիւն խաղողոյ էարբ զգինի :

Ի կեր յակօբ և յագեցան . և անգու
շեաց զսիրելին :

Վիրացան . ստունարացան լայնացան
եթող զտր ան զարարիչ իւր . և յետս
եկաց յայ փրկչէ իւրմէ :

Բարկացուցին զիս օտարոտիւք իւրենց
և կուօք իւրեանց դառնացուցին զիս .

Օ ոհեցին դիւնաց՝ և ոչ այ . դիցն զորս
ոչ գիտէին . նորք և առ ժամայնք . զորս
բնան ոչ ճանաչէին հարբ նոց :

Թողին զտր՝ որ ծնան զնոս . մոռացան
զան՝ որ կերակրեաց զնոս :

Ետես տր և նախանձեցան . և սրտմտե
ցան ի վեր ուստերաց և դստերաց նոցա
և ասէ :

Բարձուցից զերեսս իմ ի նոցանէ . և
ցուցից նոց զինչ լինելոց իցէ . յապա
ժամանակի :

Օ ի ազգ մի թիւք են նորա և որդիք
անհաւանք . նորա նախանձեցուցին
զիս ի չաստունանս իւրեանց . և դառ

նացուցին զիս ի կճուս իւրեանց :
Եւ զիս և ետնախանձեցուցից զնոս յազգ-
անսլիտան . և անսլիտ ազգաւ զկճեցու-
ցից զնոսա :

Տուէք Շ :

✠
մաղ
✠

Տուէք փառս ւնյ՝ տուք զօրհնութիւն
մարդասիրին . թագաւորին յաւիտե-
սից՝ որ փրկէ զճառայսս իւր և կեցու-
ցանէ :

Սարդասէր տր վն սրբուհւոյ անա-
րատ մօր քո և կուսի :

Եւ վն խաչի քո պատուականի . տր ըն-
կալ զաղաչանս մեր՝ և կեցո զմեզ :

Քարոզ երկինք պատմենին և տր
ասպանինին :

✠
բրգ
✠

Ս ի գիշերի և ի տունընջեան և յամ
ժամու՝ խօսիլ մեզ զբան տն . զտր աղա-
չեսցուք :

Ս չանկանելոյ մեզ ի փորձութիւն .
որովոչ կարեմք հանդուր թել զտր ա :

Ս մնբիծ և անդատապարտ կալ մեզ՝
առաջի ահեղատենին քի . զտր աղ :

Ս առաջնորդելոյ մեզ ի նաւ ահան

գիտան՝ կենաց անվաղճանից . զոր առ :

|| ս արժանի լինելոյ մեզ վերին կոչ
մանն՝ և երկնից արքայութեն զոր
աղաչեսցուք :

|| ս հոգւոցն հանգուցելոց որք ճշմա
րիտ և ուղիղ : Աւես և վս :

○ անձինս : || զորմեաց :

Վ'գիշերի և ի' տուն ընջեան՝ և յամ ժա
մու զքեզ աղաչեմք , և ի' քէն խնդրեմք
մարդասէր տր : Վ ուր մեզ ամ փրկիչ
մեր . խոնարհեսցի ունկնք ի' խնդրու
ածս մեր . զի մի ունայն լիցին վաս
տակք ծառայից քոց , Վ յլ համարեա
ղաչխատութիս մեր ի' գործ արդարու
թեան՝ և ի' պտուղ ամ պաշտութեան :
Մեկալ տր՝ զաղօթս և զերկրպագութիս
մեր . և հատո մեզ զողորմութիք առա
տապէս : Վ Կեա զմեզ ընդ հովա
նեաւ ամենազօրաջոյդքո : ○ անբացո
զմեզ տր՝ զօրութե սբ հոգւոյդ . պա
հեա զմեզ ոպ բիբ ական : Վ արա առ
մեզ զնշան բարի . ի' գովեստ և ի' փառա
բանութիւն անուննդ քում սրբոյ :

○ ի ի' քո փառս կատարի՝ ամ արարա
ծոց մը շտնջենաւոր փառաբանութի

✠
աղ
✠

ի'բարձունս՝ հօրևորդւոյ և հոգւոյն
սբոյ՝ այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւի
տենից ամէն :



Խաղաղութիւն ամենեցուն :

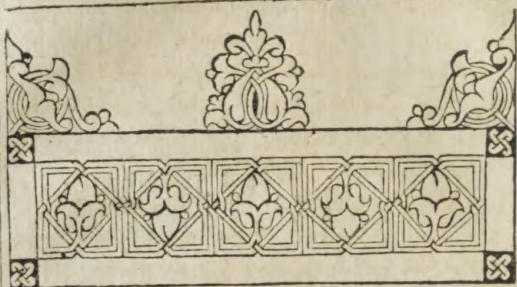
Հովիւք քաջ՝ հովիւք բարի՝ և յաւիտե
անական . Վայեաց և այց արա բանաւոր
հօտի . քո զոր ժողովեցեր առ քեզ գը
թու թէք բով : () Իբո՛ւ առաջի կամք տր .
և առ ի՛քէն ողորմութեցդ և գթու
թեցդ անկն ունիմք . () ամենեսեան
օրհնեա՛ . զամենեսեան իմաստնացո՛ .
զամենեսեան լուսաւորեա՛ . և ամենե
ցունց պարգևեա զերկնից արքայու
թիդ : Վ ս՛ զի՛ դու ես տր՛ կենաց՝ և
ամ ողորմութեց . և քեզ վայելէ՛ փառք
իշխանութի . և պատիւ այժմ՝ և միշտ՝
և յաւիտեանս յաւիտենից ամէն :

Ի՛գիշերի և ի՛ տունընջեան՝ և յամ՝ ժա
մու անդ . ոգւոր փառաւորեմք զհայր ,
և զորդի՛ և զսբ զհոգիդ . այժմ՝
և միշտ՝ և յաւիտեանս
յաւիտենից
ամէն :



Օ մարդ-իկդ զայդ տես որք մեռան. և որնց զխոտ
ցամաքեցան :

✠
ԼԳ
✠



Վաղմոս Գաւթի :



ԻՆԼԽԼՆԶԻՐ

ընդ չարս . և մի ընդ այնոսիկ որք գործեն զանօրէնութիւն :

Օ ի որն զխոտ՝ վաղվաղակի ցամաքեսցին . և որն զդաշարի խոտոյ , վաղվաղակի անկցին :

Յուսանի՞տր՝ և արա զքաղցրութիւն . բնակեաց յերկրի՝ և հովուէսցիս ի՞մեծութե՞նոր :

Ժըտեա՞ ի՞տնէ՝ և նա տացէ քեզ զխընդրունձս սրտի քո . յայտնեա՞ առաջիտն զճանապարհս քո՝ և յուսանի՞նա :

Նա՞ արացէ՝ և հանցէ որն զլոյս զար



դարու թիս քո . և զիրաւունս քո որպէս
զօր հասարակ :

Հնազանդ լեր տն՝ և ծառայեանմա . և
մի նախանձիր ընդ այնոսիկ որոց առա
կեալ իցեն ճանապարհք իւրեանց . ընդ
մարդոյ՝ որ գործեն զանօրէնութի :

Սուեա՛ ի՛ բարկութենէ՛ և հանգի՛ր ի՛
սրտմտուէ՛ . և մի նախանձիր ընդ չարս :

Օ ի չարք վաղվաղակի՛ սատակեսցին .
բայց ոյք համբերեն տն՝ նորա ժառան
գեսցեն զերկիր :

Փորք մի՛ և այլ ոչ ևս իցէ ամբարիշտն .
խնդրեսցես զտեղի նոր և ոչ գտցես :

Մյուրք հեղքն են՝ նոր ժառանգես
ցեն զերկիր . և փափկացին ի՛ բազում
խաղաղութե իւրեանց :

Ապասէ՛ մեղաւոր արդարոյ՝ և կրօնաւէ՛
ի՛ վեր նոր զառամունս իւր . այլ տր ծի
ծաղեսցի զնովաւ :

Քանզի՛ յառաջագոյն տեսանէ՛ . զի հա
սեալէ օր նորա :

Սուր հանին մեղաւորք՝ և լարեցին զա
ղեղունս իւրեանց , հարկանել զաղ
բատն և զտնանկն . և սպանանել զայն ,
որ խոնարհն է սրտիւ :

Սուրք նոց մտցեն ի՛ սիրտս նոց և աղե
ղունք նոց փշրեսցին :

Եւ յաւանդեալ ինչ արդարոյ՝ քան
զբազում մեծութի մեղանորաց. և բա
զուկք անպարշտաց խորտակեսցին :
Հաստատե՛ տր զարդարս . և ճանաչե՛
զանուրս ամբծից . ժառանգութիւն
նց յաւանտեան եղիցի :

Մի՛ ամաչեսցեն նոր ի՛ ժամանակս չա
րութե . այլ յաւանտս սովու յագեսցին :

Եւ ճա՛ մեղանորք կորիցեն . այլ թշնա
միք տն , ի՛ փառանորիչ և ի՛ բարձրա
նալ իւրեանց պակասեսցին՝ որպէ՛ ծուխ
զի պակասի :

Փոխ առնու մեղանորն՝ և ոչ հատու
ցանէ . այլ որ արդարն է՝ ողորմի և տայ :

Ոյք օրհնեն զտր՝ ժառանգեսցեն զեր
կիր . և ոյք անիծանեն , սատակեսցին
ի՛ նմանէ :

Ի՛ տնէ՛ ուղղին գնացք առն . զճանա
պարհս նոր , նա կամի՛ յոյժ :

Թե՛ պէտ և գայթաղեսցի՛ նա , մի՛ կոր
ծանեսցի . զի տր ձեռնկալու է՛ նոր :

Մանուկ էի ես և ծերացայ . և ոչ տեսի
զարդար արհամարհեալ՝ և ոչ զզանակ
նոր թէ մուրանայ զհաց :

Օ՛ օր հանապաղ ողորմի և տայ փոխ .
զանակնր՝ օրհնեալ եղիցի յաւանտեան :

Խոտորեացի՝ չարէ և արա՛զբարի . բնա
կեսցիս յա՛նխտեանս յա՛նխտենից ի՛նմայ :

ՏՐ՝ սիրէ՛ զերա՛նուհս և ո՛չ ընդ վա՛յր
Տարկանէ զսբս իւր . այլ յա՛նխտեան
պահէ՛ զնոսա :

Ընօրէնք Տալածեսցին ի՛ միասին . և
զա՛նակք ամբարշտաց սատակեսցին :

Ըլարդարք ժառանգեսցեն զերկիր .
և բնակեսցին յա՛նխտեանս յա՛նխտենից
ի՛նմա :

Բերան արդարոյն խորհի զիմաստուհի .
և լեզու նոր խօսեսցի զերա՛նուհս :

Օրէնք այ իւրոյ՝ են ի՛ սրտի իւրում .
և մի գայթազեսցին գնացք նոր :

Հայի մեղա՛նոր ընդ արդար . և խնդրէ
սպանանել զնա . այլ նոր ո՛չ թողու զնա
ի՛ ձեռս նոր՝ և ո՛չ դատապարտէ զնա .
յորժամ դատէ զնա :

Համբեր տն՝ և պահեա՛ զճանապարհս
նոր . և բարձր արասցէ զքեզ ի՛ ժառան
գել զերկիր . և զսատակումն մեղա՛նո
րաց տեսցես :

Տեսի զամպարիչտն վերացեալ . և բարձ
րացեալ որն զմայրսն լիբանանու :

Ընցի՛ և ահա ո՛չ էր . խնդրեցի՛ և ո՛չ
գտա՛ն տեղի նոր :

Պահեա՛ զանբժուԹի. և տես զուղղու
Թի. զի գոն մնացունածք առն խաղաղ
արարի :

Ի նօրէնք հալածեցին ի միասին . և
զաւակք անպարշտաց կորիցեն :

ՓրկուԹի արդարոց ի տնէ՛ է . վերա
կացու է նոց ի ժամանակս նեղուԹե :

() Գնեցէ՛ նոց տր՝ և փրկեցէ՛ զնոսա .
ապրեցուցէ՛ ի մեղաւորաց՝ և կեցուս
ցէ զնոս . զի յուսացան ի նա :

Գուբղայս չ և ք Տունէ :

Վ Սաղմոս ԳաւԹի : 3

✠
չէ
✠



Մ մի սրտմտուԹք քով յանդի
մաներ զին և մի բարկուԹք
քով խրատեր զիս :

Օ ի նետք քո հարան յիս . և
յիս հաստատեցաւ ձեռն քո :

Ոչ գոյ բժը շկուԹի մարմնոյ իմոյ յերե
սաց բարկուԹե՛ քո :

Ոչ է խաղաղուԹի ոսկերաց իմոց . յերե
սաց մեղաց իմոց :

Ի նօրէնուԹիք իմ բարձրացան քան
զգլուխ իմ . և որպէս բեռն ծանր,
ծանրացան ի վերայ իմ :

Մեխեցան և փոտեցան վէրք իմ. յերե
սաց անզգամու թե՛ իմոյ :

Տառապեցայ և խոնարհեղէ յոյժ . զօր
հանապազ տրտում գնայի . զի անձն իմ
լի՛ եղև չարչարանօք . և ոչ գոյ բժշկու
թի մամնոյ իմոյ :

Չարչարեցայ և խոնարհ եղէ մինչև
յոյժ . մուրնչէի առ հեծու թե սրտի
իմոյ :

ՏՐ՝ առաջի քո է ամ ցանկու թիւն
իմ . և հեծու թիւն իմ ի՛քէն ոչ ծած
կեցաւ :

Սիրտ իմ խռովեցաւ յիս՝ և եթող զիս
զօրու թի իմ . լոյս աչաց իմոց , և այս ոչ
եղև ընդ իս :

Բարեկամք իմ և մերձաւորք իմ առա
ջի իմ մերձեցան և կացին . և մերձաւորք
իմ հեռի եղեն յինէն :

Բռնողատէին զիս՝ և խնդրէին զանձն
իմ . ոյք խորհէին զչարի վերայ իմ , խօ
սեցան զանօրէնու թի . և զնենգու թի
զօրհանապազ խորհեցան :

Մ՝ յլես՝ որպէս խուլ զի ոչ լսէ . և որոյ
համբ՝ որ ոչ բանայ զբերան իւր :

Եղէ ես որպ մարդ , որ ոչ լսէ և ոչ գոն
խօսք ի՛ բերան նոր :

Ես ի՛քեզ տր յուսացայ՝ Լուս լուս լուս ինձ տր ամ իմ :

Եսացի թէ՛ մի՛ ուրախ եղիցին յիս
թշնամիք իմ . ի՛սասանիլ ոտից իմոց
ի՛ վերայ իմ մեծամեծ սխտեցան :

Ես ի՛տանջանս պատրաստ եմ . Լցաւք
իմ առաջի իմ են յամ ժամ :

Օ անօրէնութիս իմ պատմեցից . Լհո
գացայց վասն մեղաց իմոց :

Ի սկարդ՝ թշնամիք իմ կենդանի են՝ Լ
զօրացեալք են քան զիս . բազու մք էին
ոյք ատէին զիս ի տարապարտուց :

Եւ ոյք հատուցին ինձ չար փոխանակ
ընդ բարւոյ . չար խօսէին զինէն , զի ես
երթայի զհետ արդարութե իմոյ :

Մի՛ թողուր զիս տր՝ ամ իմ . Լմի՛ ի՛բա
ցեայ առնիր յինէն . հայեաց յօգնել
ինձ՝ տր փրկութե իմոյ :

Տունք ի Լ ամ :

Յ Սաղմոս Ի աւթի : Զ

✠
ԸԸ
✠

Եսացի՛ թէ՛ պահեցից . զճանապարհս
իմ . զի մի՛ մեղայց լեզուաւ իմով :

Եդի զպահապան բերանոյ իմոյ՝ ի՛հա
կառակիլ մեղաւորին առաջի իմ :

Խոնկեղէ կխոնարհեցայ . լուեցի ի' բա
րուծէ . և ցաւք իմ նորոգեցան յիս :

Սեռաւ սիրտ իմ ի' փորի իմում . և ի'
խորհուրդս իմ վառեցաւ հուր :

Խօսեցայ լեզունաւ իմով և ասացի . ցոյց
ինձ տր զկատարած իմ . և թիւ աւուրց
իմոց քանի՞օնէ զի գիտացից թէ որ չափ
ինչ պակասեալէ յինէն :

Մտա չափով եղեր զաւուրս իմ . և կար
զօրուծէ իմոյ որպէս ոչ ինչ է առաջի
իմ . սակայն ամենեին ընդօւնայն է'
տմ մարդ մտեղի :

Մպաքէն որոյ ի' պատկերի շրջի մարդ
սակայն ի' զուր խռովի . գանձէ և ոչ գի
տէ ում ժողովէ :

Մսկարդ ովէ համբերուծի իմ , թէ
ոչ դու տր . կամ կար զօրուծէ իմոյ'
թէ ոչ ի'քէն :

Յամենայն անօրէնուծէ իմմէ փրկե
ցեր զիս . և նախատինս անդգամաց արա
րեր զիս :

Մուռեղէ և ոչ բացի զբերան իմ զե
դու արարեր :

Մբաց արա յինէն զտանջանս իմ . զի
ի' զօրուծենէ ձեռին քո' ես պակասե
ցայ :

Աշտամբ ու թիւք վն մեղաց՝ խրատեցեր
զմարդ . և մաշեցեր ո՞պ զսարդի ոստայն
զանձն նորա . սակայն ընդ ունայն է ամ
մարդ :

Ուր տր աղօթից իմոց . ունկն դիր
խնդրունածաց իմոց , արտասունաց իմոց
մի լուեր :

Պանդուխտեմես առ ջի . բո . նրժ դեհ
և անցաւոր . որսէս ամ հարբ իմ :

Թոյլ արա ինձ զի հանդեայց . ինչ՝ չե
երթեալ իցեմ . ուստի ոչ ևս դտանից իմ :

Տուրք թևե :

Յ Սաղմոս Գաւթի : Զ

✠
ԸԹ
✠

Համբերելով համբերի տն և նայեցաւ
առ իս . և լունաւ աղօթից իմոց :

Եւ հան զիս ի գբոյ տառապանաց ի'
կաւոյ և իտղմոյ :

Հաստատեաց ի վեր վիմի զոտս իմ . և
ուղղեաց զգնացս իմ :

Եւ արկ ի բերան իմ զօրհնութի նոր .
յօրհնութի տն այ մերոյ :

Տեսցեն բազումք և երկիցեն . և յու
սասցին ի տր . երանեալ է այր՝ որոյ
անուն տն յոյս է :

|| ԵՏայեցաւ նա ի նանրու թիւ և ոչ ի մո
լու թիւ սուտ :

Բազում արարեր դու՛ ար ան իմ զքոն
չէ լիս քո . և խորհրդոց քոց ոչ որ է որ
նմանի քեզ :

Պատմեցի և խօսեցայ՝ և բազում եղև
քանզ թիւս ընդ զոհս և ընդ պատա
րագս ոչ հաճեցար . լսելիս հաստատե
ցեր ինձ զողջակէզս . և զ վնն մեղացն
ոչ խնդրեցեր :

Յայնժամ ասացեր թէ ասաւսիկ
գամես . ի գլուխս գրոց գրեալէ վնս իմ :
Վննել զկամս քո ան իմ կամեցայ՝ և զօ
րէնս քո ի մէջ որովայնի իմ ում :

Վէտարանեցի զարդարու թիւս քո յե
կեղեցիս մեծս . ասա և զչր թուես իմ
ոչ արգելից ի քեն :

ՏԻ՛ դու գիտացեր , զի զարդարու թիւ
քո ոչ ծածկեցի ի սրտի իմ ում . զճշմար
տու թիւս քո՝ և զփրկու թիւս քո :

Վսացի՛ և ոչ թագուցի զողորմու թիւ
քո . և զճշմարտու թիւս քո ի ժողովրդե
նէ մեծէ :

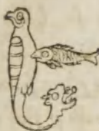
Վյլ դու ար՛ մի հեռի առներ զգթու
թիւն քո յինէն . զի օղորմու թիւ քո՝
և ճշմարտու թիւ քո յամ ժամ ընկալցին
զիս :

Շ ուրջ եղեն զինև չարք՝ որոց ոչ էր
 թիւ. հասին ինձ անօրէնու թիւք իմ,
 և ես ոչ կարացի տեսանել:
 Բազում եղեն քանզհեր գլխոյ իմոյ.
 Լսիրոտ իմ է թող զիս:
 Կամեաց տր՝ փրկել զիս. և տր յօգնել
 ինձ նայեաց:
 Լմաչեսցեն և յամօթ լիցին ոյք խըն
 դրէին զանձն իմ, բառնալ զսա դարձ
 ցին յետս և ամաչեսցեն՝ ոյք խորհէին
 ինձ զչար:
 Կրեսցեն զամօթ առ ժամայն վաղվա
 զակի որք ասէին ինձ վաչ վաչ:
 Յնծասցեն և ուրախ լիցին ի՛քեզ. ամե
 նէքեան ոյք ինդրեն զքեզ տր:
 Լսասցեն յամ ժամ մեծ է անծ. ոյք սի
 րեն զփրկու թիս քո:
 Լս աղքատ և տնանկ եմ, անծ խորհեաց
 զիս. օգնական և պաշտպան իմ. և դու
 անծ իմ մի յամենար:

Տունք ի կ ք:

Գ ու բ ղ ա յ ս ծ և ը տ ու ն է :

Վ Սաղմոս Դաւթի : 3



Ըրանի որ խորհի զաղբատն և
զտընանկն . յաւուր չարի փրկէ
զնա տր :

ՏՐ փրկէ զնա և կեցուցանէ .
Երանելի առնէ զնա ի վեր երկրի . և ոչ
մատնէ զնա ի ձեռս թշնամեաց իւրոց :

ՏՐ օգնական է նմա ի մահիչս ցաւոց
իւրոց . և զամ յանկողինս նոր դարձու
ցանէ ի հիւանդութի նոր :

Ես ասացի տր ողորմեաց ինձ . և բըժշ
կեա զանձն իմ , ես մեղայքեզ :

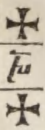
Թշնամիք իմ ասացին ինձ չար՝ երբ իցէ՝
զի մեռցի և կորիցէ անուն նոր :

Ստանէր տեսանել զնանրութի . խօ
սէր ի սիրտ իւր . և ժողովէր զանօրէ
նութի յանձն իւր :

Երտաքս ելանէր և զնոյն խօսէր . զինէն
չը շնջէին ամ թշնամիք իմ :

Խորհեցան զչար ի վեր իմ . և զբան անօ
րէնութե եդին ի վեր իմ :

Սի թէ որք ննջեցին և այլ ոչ ևս յաւե
լուցուն յառնել . քանզի և այրն խաղա
ղութե իմոյ՝ յորև եսն յուսացայ :



Որ ուտէր զՏաց իմ: յաճախեաց առնել
ինձ զխաբէութի:

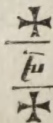
Եւ զու տը ողորմեաց ինձ. և կան
գնեա զիս. և ես հատուցից նոց:

Հայամ ծանեայց թէ հաճեցր ընդ իս.
զի մի ուրախ եղիցին յիս թշնամիք իմ:

Եւ զիս յանբժու թէ իմ ում ընկալար
և հաստատեցեր զիս առաջի. քո յաճի
տեան:

Օրհնեալ տը ամ իսրայիլի յաճիտենս
յաճիտենից եղիցի եղիցի:

Տունք Ժ և Դ:



~ Սաղմոս Դաւթի: ~

Որպէս փափաքի եղջերու յաղբերս
ջուրց. այնպէս փափաքի անձն իմ առ
քեզ ամ:

Օտարաճի է անձն իմ առ քեզ ամ, հզոր
և կենդանի. երբ եկից երևեցայց երե
սացդ անց:

Եղեն ինձ արտասուք իմ կերակուր,
ի տունէ և ի գիշերի. և այն, զի ասէ ին
ցիս զօրհանապաղ թէ ուր է ամ. քո:

Օ այս որպէս յիշէի, տառապիւր յիս
անձն իմ. քաջաբերէի, զի մտից ընդ յար
կա՛ն սքանչելեաց տանն անց:

90 Դճայն

Ի՛ ճայն ցնծու թե խոստովանու թե .

և ի՛ ճայն բարեկենդանու թե :

Ի՛ ըդ՛ ընդէր տրտումես անձն իմ . կամ
ընդէր խռովես զիս . յուսա՛ առ անձ
խոստովանեանմա՛ փրկիչ երեսաց իմոց
անձ է :

Ի՛ նձն իմ յոյժ խռովեցա՛ն . վանն այսո
րիկ՛ յիշեցի զքեզ յերկրէն յորդանա
նու , յասէրմոնէ լեռնէ՛ փոքո՛նէ :

Ի՛ սրբ խորոց կարդացի՛ն առ . քեզ . ի՛
ճայն սահանաց քոց :

Ի՛ մենայն զբօսանք քո , և ալիք քո՛ ան
ցի՛ն ի՛ վերայ իմ :

Ի՛ տո՛նէ պատճիւրեաց ան զողորմու
թի իւր . ի՛ գիշերի զօրհնու թիւննոր .
և աղօթք իմ առ անձ վն կենաց իմոց :

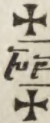
Ի՛ սացի՛ անձ ընդուսող իմ ես . ընդէր
մերժեցեր զիս . ընդէր տրտում գնամ
ես ի՛ նեղել թշնամեաց իմոց :

Ի՛ փշրել ոսկերաց իմոց նախատեցի՛ն
զիս թշնամիք իմ . յասել ցիս զօր հանա
պազ . թէ ուր է անձ քո :

Ի՛ ըդ՛ ընդէր տրտում ես անձն իմ ,
կամ ընդէր խռովես զիս . յուսա՛ առ
անձ . խոստովանեանմա՛ փրկիչ երեսաց
իմոց անձ է :

Տուրք Թ և Գ : 91 Սող

Յ Սաղմոս Վաւթի: 3



Վատ արա ինձ ամ իմ: և իրաւ արա ինձ
ի՛դատաստանի՛ իմում:

Յազգէ՛ որ ոչէ սբ. ի՛ մարդոյ մեղաւնո
րէ՛ նենգաւնորէ՛ փրկեա՛ զիս:

Վո՛ւ ամ Տզօրիչ իմ ես. ընդէ՛ր մոռա
ցար զիս. ընդէ՛ր տրտում գնամ ես.
ի՛ նեղել թշնամւոյ իմոյ:

Մաքեա տօր զլոյս. քո՛ և զճրշմարտու
թի՛ քո՛ զի առաջնորդեսցեն ինձ. և
հանցեն զիս ի՛ լեանս սբ՛ և ի՛ յարկս քո:

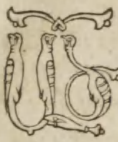
Ստից առաջի սեղանոյ տոյ առ ամ. որ
ուրախ առնէ զմանկու թի՛ իմ:

Խոստովանեղէց. բեզօրհնու թբ՛ ամ
ամ՛ իմ:

Մըդ՛ ընդէ՛ր տրտում ես անձն իմ. կամ
ընդէ՛ր խռովեա զիս. յուսա՛ առ ամ.
խոստովանեաց նմա՛. փրկիչ երեսաց
իմոց ամ է:

Տունք է:

Վուբղայս Շ և Դ տունէ:



Մականջօք մերովք լուաք. զոր
 հարքն մեր պատմեցին մեզ :
 () գործն՝ զոր գործեցեր
 յաւուրս նոցա . յաւուրսն առաջինս :
 Զեռն . քո խլեաց զհեթանոսս և զնոսա
 տնկեցեր . չարչարեցեր զժողովուրդս
 քո և հաներ զնոսա :

Ս' Թէ սրով իւրեանց ժառանգեսցեն
 զերկիր . և ոչ բազուկ նց Թէ փրկեաց
 զնոսա :

Մ և աջ քո՝ և բազուկ քո՝ և լոյս երե
 սաց քոց . զի հաճեցար դու ընդ նոն՝ :
 Դու ինքն ես՝ Թագաւոր իմ և ամ իմ .
 որ հրամայեցեր զփրկութեանցն յա
 կովբայ :

Ք և՛ զԹշնամիս մեր հարցուք՝ և ա
 նուամբ քով արհամարհեսցուք՝ զյա
 րուցեալսն ի՛ վեր մեր :

Ս' Թէ յաղեղն իմ յուսացեալ եմ . և
 ոչ սուր իմ կեցուցանէ զիս :

Մ և դու փրկեցեր զմեզ ի՛ Թշնամեաց
 մերոց . և զատելիս մեր յամօ՛ Թարարեր :

Մ սուղծով պարծիցուք զօրհանս
 93 պազ .



պազ . և անո՛ւնն նորա խոստովան եղի
ցուք յա՛նիտեան :

Բայցարդ՝ մերժեցեր և անարգեցեր
զմեզ . և ոչ ելեր ան ընդ զօրս մեր :

Դարձուցեր զմեզ յետս քանզ թշնա
միս մեր . և ատելիք մեր յախշտակեցին
զմեզ :

Ետուր զմեզ որպէ՛զ զոչխար ի՛ զէնուսն .
և ընդ հեթանոսս ցրո՛ւեցեր զմեզ :

Սաճառեցեր զժողովուրդս քո ա
ռանց գնոյ . և ոչ գոյ թի՛ւ աղաղակի
մերոյ :

Երարեր զմեզ նախատինս դրացեաց
մերոց . ծաղր՝ և այսն կատականաց՝
այնոցիկ որք շուրջ են զմեզ :

Երարեր զմեզ յառակս հեթանոսաց .
ի՛ շարժել զգլուխս ժողովրդոց :

Չօր ան՝ նախատինք իմ առաջի իմ են
և ամօթ երեսաց իմոց ծածկեաց զիս :

Ի՛ ճայնէ՛ նախատորդին և չարախօսի՛
յերեսաց թշնամւոյն . և հալած չի :

Ե՛յս ան՝ եկն ի՛ վերմեր՝ և մեք զքեզ ոչ
մոռացաք . և ոչ ստեցաք ուխտիքում .
և ոչ դարձաք յետս սրտիւք մերովք :

Դարձուցեր զա՛նիդս մեր ի՛ ճանապար
հացքոց . խոնարհ արարեր զմեզ ի՛ տեղի

Ճարճարանաց . և ծածկեցին զմեզ
ստոճերք մահու :

Թէ մոռացեալ իցէ մեր զանունն այ մե
րոյ . կամ ճգեալ իցէ զձեռս մեր առ
աստոճածս օտարս :

Սակայն՝ ան խնդրէ՛ զայս . զինս քննէ՛
զգաղտնիս սրտից մերոց :

Ս ան քո մեռանիմք զօրհանապաղ՝
համարեցաք որոյ զոչխար ի՛ զենու մն :

Օ արթի՛ր ընդ է՛ր նընջես արի և մե՛
մեր թեր զմեզ խապառ :

Օ մէ՛ղ արձուցանես զերեսս քո ի՛ մէնջ
մոռանաս զաղքատու թիւն և զնեղու
թիւնս մեր :

Խոնարհեղեն մինչև ի՛ հող անձինք մեր
կյերկիր կցեցան մէջք մեր :

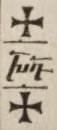
Մ ըի արօգնեա՛ մեզ . և փրկեա՛ զմեզ վս
անոճան քո :

Տուցք ի և է :

Վաղմոս Ղաւթի : Ն

Բրդխեաց սիրտ իմ զբան բարի . և
ասեմ զգործս իմ թագաւորի :

Մ եզու իմ որոյ գրիչ արագագիր դպրի՛
գեղեցիկ տեսեամք քան զամ որդւոց
մարդկան :



Սփռեցան շնորհքի շրթանց քոց • վն
այս որիկ օրհնեաց զքեզ անձ յա՛հտեսն:

Ը՛ծ զսուր ընդ մէջ քո հզօր • վայել
չութեան և գեղոյ քո:

Երբե՛ս ուղղե՛ս և թագա՛ւորե՛ս վասն
ճշմարտութե՛, հեղութե՛ և արդարու
թեան • և առաջնորդեսցե՛ք քեզ սքան
չելապես անջ քո:

Վե՛տք քո սրեալք են հզօր • և ժողո
վուրդքի՛ն քոց քո • անկցին ի՛ սիրտս
թշնամեաց թագա՛ւորի:

Ըթո՛ւ քո անձ յա՛հտեսնս ա՛հտեսնից
դա՛ւազան ուղղութե՛՝ դա՛ւազան ար
քայութե՛ քո:

Սիրեցե՛ր զարդարութի՛ • և ատեցեր
զանօրէնութի՛:

Սասն այսորիկ է՛օ՛ծ զքեզ անձ, անձ քո
իւղով ուրախութե՛ • առա՛ւել քանզ
ընկերս քո:

Օ մո՛ւռս և զտաշին և զկասիա ի՛ զգես
տե՛քումն • ի՛ տաճարաց փղ՛ոսկրէից
ուստի ուրախ արարին զքեզ՝ դաստերք
թագա՛ւորաց ի պատի՛ւ:

Կացցե՛ դշխոյ ընդ անջ քումն ի՛ հան
դերձս ոսկեհո՛ւռս, զարդարեալ և պա
ճուճեալ:

Մ ուր դուստր և տես՝ խոնարհեցո
զունկն քո . մոռա զԺողովուրդ քո
և զտուն հօր քոյ . զի ցանկացաւ թա
գաւոր գեղոյ քո :

Ս աինքն է նոր քո՝ երկիր պագցես սմա .
և դուստր ծուրայ երկիր պագցէ սմա
և պատարագօք զերեսս սորա , պաշտես
ցեն մեծամեծք ի՛ ժողովրդոց :

Մ և նայն փառք դստեր թագաւորի
իներքոյ . ի՛ վերջաւորս ոսկեհունս՝
զարդարեալ և պաճուճեալ :

Տ արցին թագաւորի կուսանք զՏեա
նոր . և զընկերս նոր տարցեն սմա :

Մ ծցին ցնծու թի՛ւ և ուրախու թի՛ւ . և
տարցին ի՛ տաճար թագաւորի . և փո
խանակ հարց քոց եղիցին որդիք քո :

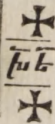
Կացուսցես զնոս իշխանս ընդ ամեր
կիր . և իշեցի անուն քո՝ ընդ ամազգս
ազգաց :

Ս անս այսորիկ ժողովուրդք խոստո
վան եղիցին սուքեզ . յաւիտեան , և
յաւիտեանս յաւիտենից :

Տ ունք Տ և ը :

~ Ս աղմոս Մ աւ թ ի : ~

Մ և ք ապաւէն և զօրու թ ի . օգնա
Է 5 97 կան



կան ի վերնեղու թեց որք գտին զմեզ
յոյժ :

Վասն այսորիկ ոչ երկիցուք մեք ի խռո
վել երկրի . ի փոփոխել լեբանց ի սիրտս
Տուլու :

Գոչեցին և խռովեցան ջուրքնց . խռո
վեցան լերինք ի զօրու թէնոր :

Գնացք գետոց ուրախ առնեն զքա
ղաքն անյ . և սբ արար զյարկս իւր բարձ
րեալն :

ՄԾ իմէ ջնոց և նոքա մի սասանեսցին .
օգնեսցէնոց անձ ի վաղորդեսէ մինչև
ի վաղորդայն :

Խռովեցան հեթանոսք և խոնարհե
ցան թագաւորու թիք . ետ զձայն իւր
բարձրեալն և խռովեցաւ երկիր :

ՏԲ զօրու թեց ընդ մեզ . ընդունող է
մեր անձ յակօբայ :

Եկայք և տեսէք զգործս անյ . որ արար
զնշանս և զարուեստս ի վեր երկրի :

Լ՝ հար զպատերազմ ի ծագաց մինչև
ի ծագս երկրի . զաղեղունս փշրեաց,
զգէնս խորտակեաց, և զասպարս այրեաց
հրով :

Կանխեսցէք և ծաներուք զի ես եմ անձ .
բարձր եղէց ի հեթանոսս . և բարձրա
ցայց ի վեր երկրի :

ՏՐ զօրու թեց ընդ մեզ. ընդ ունսղ
է մեր ան յակօբայ:

Տունք թ և ան:

Սաղմոս Դանթի: 3



ափս հարէք ան հեթանոսք.
աղաղակեցէք առ ան ի ձայն
ցնծու թե:

ՏՐ բարձրեալ և ահարկու.

թագաւոր մեծ ի վերայ ան երկրի:
հնազանդ արար զժողովուրդս ընդ
մեզ. և զհեթանոսս ի ներքոյ ոտից
մերոց:

Ի նտրեաց զմեզ իւր ի ժառանգութի.
գեղեցկութեցն յակօբայ զոր և սիրեց:
համբարձաւ ան օրհնութե. և ան մեր
ձայնիւ ժողոյ:

Սաղմոս ասացէք այ մերում, սաղմոս
ասացէք. թագաւորին մերում սաղմոս
ասացէք:

Թագաւոր մեծ ի վեր ան երկրի ան է.
սաղմոս ասացէք նմա իմաստութե:

Թագաւորեաց ան ի վեր հեթանոսաց.
ան նստաւ յաթող սրբութե իւրոյ:



Իշխանք ժողովրդոց ժողովեցան առ
ամեն աբրահամու, զի այ զօրու թիք,
յերկրէ յոյժ համբարձան:
Տունք թ:

✠
խէ
✠

~ Սաղմոս Գաւթի: ~

Սեծ է տր՝ և օրհնեալն յոյժ իբաղաք
այ մերոյ. ի լեառն սբ նոր:

Հաստարմատ ցնծասցէ ցնծու թք՝ ամ
երկիր. լերինք սիօնի, կողմանք հիւսի
սոյ՝ քաղաք թագաւորին մեծի:

Ը ի տաճարի իւրում յայտնի. ի ժա
մանակի, որոյ օգնական լինէր նոց:

Բ. հաւաստի թագաւորու թիք երկրի
ժողովեցան. և անկ ցին ի միասին:

Ի նբեանք տեսին այսպէս և զարմացան.
խուովեցան սասանեցան. և դողումն
կալաւ զնոսա:

Ի նդ երկունք որպէս ի ծնընդեան.
ի հողքն սաստիկ, փշրեացէ զսաւն ի
թարսիս:

Որպէս լուաք, սոյնպէս և տեսինք իբա
ղաք տն զօրու եց իբաղաք այ մերոյ:

Ը զհիմունս էարկ ի նմա յաւիտեան.
ընկալաք ամ՝ զողորմու թիքո՝ ի մէջ
ժողովրդեան քո:

Բստ անուն քու մ. սոյն պէս և օրհնու
թիւն քո ընդ ամ տիեզերս . և արդար
բու թիւն լի է աջ քո :

Ուրախ եղիցի լեառն սիօն . և ցնծա
ցեն դաստեր քո յուրայ , վասն իրանց
քոց տր :

Շրջեցարուք զսիօնիւ պաշտպանե
ցէք նմայ . և պատմեցէք զաշտարակս նր :
Դիք զսիրտս ձեր ի վեր զօրու թեց նր .
և բաժանեցէք զամուրս նոր . զի պատ
մել կարաս ջիք յազդ յայլ :

Սա է ամ , ամ մեր յաւիտեանս յաւի
տենից . և սա հովուէսցէ զմեզ մինչև
յաւիտեան :

Տուր թիւն և գ :

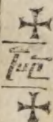
Վաղմոս Բաւթի :

Ունարուք զայն ամ ազգք , և ունկնդիր
լերուք ամենեքեան ոյք բնակեալքդ էք
յաշխարհի :

Նուսդք երկրի , և որդիք մարդկան .
ի միասին մեծ ամեծք և տնանկք :

Բերան իմ խօսեցի զմաստու թի . և
խորհուրդ սրտի իմոյ զհանձար :

Խոնարհեցուցի յառակումն զուսկն
իմ . բացից զառակս օրհնու թի սկզբանէ :



Բնդէր բնաւ երկնչիմ ես յաւուր ջա
րի . զի անօրէնութիւնք գնացից իմոց
չուրջ եղէն զինև :

Յուսացեալքն ի՛ զօրութի իւրեանց
ի՛ բազմութիւն մեծութե իւրեանց
պարծեացին :

Եղբայր ոչ փրկէ՝ և ոչ փրկէ մարդ . և ոչ
տայ ան զփրկանս իւր . և ոչ զգինս փրկա
նաց անձին իւրոյ :

Սաստակեա յաւիտեան՝ և կեցցիս
մինչ իսպառ . և ոչ տեսցես զապակա
նութիւն :

Յորժամ տեսցես թէ իմաստունք մե
ռանիցին , միասին անդգամք և անմիտք
կորիցին . և թողցն օտարաց զմեծու
թիւն իւրեանց :

Գերեզմանք նցտունք նց եղիցին յաւի
տեան . և յարկք նոց ազգէ մինչև յազգ՝
և կարդացին անունանք նոցա ի՛ հողս
իւրեանց :

Մարդ ի՛ պատունի էր և ոչ իմացաւ .
հաւասարեցաւ անամնոց անբանից՝ և
նմանեցաւ նոցա :

Եւ յս ճանապարհէ գայթաղութե
նոց նոցին . յետ այտորիկ՝ բերանօք իւր
եանց հաճեցին :

Արայ խաչն ի դժոխս մատնեացին և մահ
հովուէսցէ զնս. և տիրեացեն նց ուղի դք
ընդ առաւօտս :

() Գնու թիք նոց մաշեացին ի դժոխս .
և ի փառաց իւրեանց անկցին :

Բայց սակայն՝ Թժ փրկեցէ զանձն իմ
ի ձեռաց դժոխոց . յորժամ ընդուենին
զիս :

Մի երկնչիւր, յորժամ մեծանայ մարդ
և յորժամ բազում լինին փառք տաննր :

Օ ի ոչ թէ ի մեռանիլն իւրում առցէ
ընդ իւր զամ. և ոչ թէ ի ջցեն փառք
տանն նոր ընդ նմա :

Բայ անձն նոր՝ ի կեանս իւրում օրհ
նեացի . և խոստովան եղիցի քեզ յոր
ժամ բարի արասցես դու նմա :

Սոցէ նա մինչև յազգ հարց իւրոց . և
մինչև յաւիտեան զլոյս մի տեսցէ :

Մարդ ի պատուի էր, և ոչ ի մացաւ .
հաւասարեցաւ անասնոց անբանից՝ և
նմանեցաւ նոց :

Տունք ի :

Գուրդայս խեբ . Տուն է :

✠
ԽԹ
✠

Յ Սաղմոս Դաւթի: Զ



աստուծոց, տր խօսեցաւ. և
կոչեաց զերկիր՝ յարեւելից
մինչև ի մոլտս արևու:

Ի սիօնէ՛ մեծ վայելչու թի՛ փրկու թե՛
գեղոյ նոր:

Ը մեր յայտնապէս եկեսցէ. և ան
մեր մի՛ դադարեսցի:

Հուր առաջինք բորբոքեսցի. և շուրջ
զնովան մրրիկ յոյժ:

Կոչեսցէ զերկինս ի վերուստ՝ և զերկիր,
ի՛ դատել զժողովուրդ իւր. ժողովել
առ ինքն զսուրբս իւր. և ոյք դնեն զպա
տարագս ուխտից ի՛ վերա սեղանոյ նոր:

Պատմեսցեն երկինք զարդարու թի՛ նոր
զի անձ դատանոր է:

Ի ուր ժողովուրդ իմ և խօսեցայց
ընդ. բեզ. և ի սրայել՝ բեզ վկայեցից.
զի անձ, անձ բո ես եմ:

Ոչ թէ վասն պատարագաց քոց կշտամ
բեմ զբեզ. զի ողջակէզբ. բո առաջի
իմ են յամ ժամ:

Ոչ ընդ ունիմ ի՛ տանէ՛ քու մմէ՛ զո՛ւա
րակս. և ոչ ի՛ հօտից քոց նոխազս:



Ի՛մ է անձազան անտառի. երկ՛ լերանց
և անձազան:

Ղիտեմ ես զանձ թռչունս երկնից. և
գեղեցկու թիւն վայրի՛ ընդիս է:

Թէ քաղցեայց, քեզ ինչ ոչ ասացից. զի
իմ է աշխարհ լրի՛ իւրով:

Ոչ ուտեմ ես զմիս զուարակաց, քոց. և
ոչ զարիւն նոխազաց, քոց ըմպեմ:

Ստոռ անձ պատարագ զօրհնու թե. և
կատարեա բարձրելոյն զուխտս, քո:

Կարդացես առիս յա՛նուր նեղու թե
քո. ես փրկեցից զքեզ՝ և դու փա
ռա՛նոր արասցես զիս:

Սակայն՝ մեղա՛նորին ասէ՛ անձ. իսկ դու
ընդէր բնա՛ն պատմես զարդարու թի
իմ. կամ առնուս զուխտ իմ՛ի բերան, քո:

Օ ի դու ատեցեր զխրատ իմ. մերժե
ցեր՝ և յետս ընկեցեր զանձ բանս բերանոյ
իմոյ:

Թէ տեսանէ իր զգողս՝ ընթիւնայիւր ընդ
նոս. և ընդ շունսն դնէ իր զբաժին, քո:

Ի երան, քո յաճախէր զչարու թի և լե
զու, քո նիւ թէր զնենգու թի:

Ստեալ զեղբօրէ քումմէ չարախօ
սէ իր. և ի՛ վերա որդւոյ մօր, քո դնէ իր
զգայ թագղու թի:

() այդ ան արարեր՝ և ես լուեցի քեզ .
կարծեցեր անօրէնդ ի՛ մտի քում . թէ
ես քեզ նմանիցեմ :

Ըրդ յանդ իմանեցից՝ և կացուցից զայս
ան առաջիքո . իմացարուք ամենէքեան
որք մոռացեալ իցէք զանձ :

Գուցէ՛ երբէք յափշտակիցիք . և ոչ որ
իցէ որ փրկիցէ :

Պատարագ օրհնութեան փառանոր
արասցէ զիս . և անդ է ճանապարհ .
ուր ցուցից նմա զփրկութիւնս :

Տունք ի և դ :

Յ Սաղմոս Գանթի : Յ

✠
Ժ
✠

Ողորմեաց ինձ անձ՝ ըստ մեծի ողորմու
թեան քում . և ըստ բազում գթութե
քում , քանեա զանօրէնութիս իմ :

Ընաւէլ լուա զիս յանօրէնութիւն իմ
մէ . և ի՛ մեղաց իմոց սբ՛ արա զիս :

() անօրէնութիս իմ ես ինձէն գիտեմ .
և մեղք իմ առաջի իմ են յամ ժամ :

Քեզ միայն մեղայ տր . և զչար առաջի
քո արարի :

Որն արդար եղիցիս ի՛ բանս քո . և յաղ
թեսցես իդատել զքեզ :

Անօրէնու թեամբ յղացան . և ի մեղս
ծնան զիս մայր իմ :

Ի ու տը՝ զճամարտու թի սիրեցեր . զան
յայտս և զճածկեալս՝ իմաստու թի
քով յայտնեցեր ինձ :

Յօրէն յիս մշտկան և սբ եղէց . լուան
և բան զձիւն սպիտակ եղէց :

Եւ սելիարա ինձ տը զցնծու թի և զու
րախու թի . և ցնծասցին ոսկերք իմ տա
ռապեալք :

Ի արձո զիս տը ի մեղաց իմոց՝ և զտմ
անօրէնու թիս իմ քանեա յինէն :

Օ սիրտ սբ հաստեան յիս ան և զհոգի
ուղիղ՝ նորոգեա ի փորի իմում :

Մի ընկենուր զիս տը յերեսաց քոց . և
զհոգի քո սբ , մի հաներ յինէն :

Տուր ինձ զցնծու թի փրկութե . և
հոգևով պետուե քո հաստատեան զիս :

Ուսուցից անօրինաց զճանապարհս քո .
և անպարիշտք առ քեզ դարձցին :

Փրկեան զիս յարենէ ան , ան փրկու
թե իմոյ . ցնծասցէ լեզու իմ յարդա
րութե քում :

Տի եթէ զչըթունս իմ բանաս . բե
րան իմ երգեսցէ զօրհնութիս քո :

Թի կամեցեալ էիր պատարագս մա

տուցանէաք. բայց դու ընդ ողջակէ զս
խակ ոչ հաճեցար :

Պատարագ այ հոգի խոնարհ. զսիրտ սբ
և զհոգի խոնարհ, ան ոչ արհամարհէ :
Բարի արա անկամօք . քովք սիօնի . և
շինեցին պարիսպք երուսակէմի :
Յայնժամ հաճեցիս ընդ պատարագս
արդարութեան . յորժամ ուխտեալ
զոճարակն ելցէ ի սեղան . քեզ պատա
րագս :

Տունք ի :

Յ Սաղմոս Գաւթի : Յ

✠
Տւ
✠

Օ ի պարծի ի չարութե . հզօրն յանօ
րէնութե . զօրհանապագ զանիրանու
թի խօսեցան ի լեզուի իւրում :

Այ զածելի սուր՝ սրեաց զննագութի .
սիրեաց զչարութի . քանզ բարութի .
զանօրէնութի . քանզ խօսս արդարութե :
Սիրեացնս զանխօսս կործանման . և ըզ
լեզուս ննագանորս :

Ս ասնայսորիկ՝ ան կործանեցէ՛ զնա
խայաւ . իլեցէ և հանցէ զնա յար
կաց և զարմատս նորա յերկրէն կենդա
նեաց :

Տեսցեն արդարք և երկիցեն . զնովան
ծիծաղեսցին և ասասցեն :

Բ. 10 այր է , որ ոչ արար զամ իւր օգնա
կան . այլ յուսացան սա ի բազում մեծ
ուժի իւր , և զօրացան ի նանրուժե
իւրում :

Բ. 11 Էս որպէ ճիթենի պտղալից ի տան
այ . յուսացայ յողորմութի այ . յանի
տեան և յանիտեանս յանիտենից :

Խոստովան եղէք քեզ տր յանիտեան
զի արարեր . և համբերից անունս բում
զի քաղցր էս առաջի սրբոց քոց :

Տունք Ը :

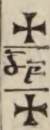
Գուբղայս ծ և ք տուն է :

~ Սաղմոս Գանթի : ~



ասց անզգամն ի սրտի իւր
ում թէ ոչ գոյ ամ . ապա
կանեցան և պղծեցան յանո
րէնութե իւրեանց . և ոչ
որէ որ առնէ զքաղցրութի :

Ը. 1 յերկնից նայեցան յամ որդիս մորդ
կան . տեսանէլ թէ իցէ որ իմաստուն
որ խնդրիցէ զամ .



Մեներբեան խոտորեցան ի' միասին . և
անպիտանացան :

Ո՛չ որէ որ առնէ զբարի . և չէ՛ որ՝ մինչև
ի' մի :

Որպէս ոչ ծանիցեն ամենեքեան . որք
գործեն զանօրէնութի' :

Ոյք ուտեն զժողովուրդ իմ որպէս
զկերակուր հացի . և առ անձ ոչ կար
դացին :

Ընդ իցէ եկիւղուր ոչ իցէ երկիւղ . զի
անձ ցրո՛ւնեցէ զոսկերս մարդ . հաճոյից :

Մահչեսցեն և յամօթ լիցին . զի ան
անարգեաց զնոսա :

Ստացէ ի' սիօնէ զփրկութի' իսրայիլի .
ի' դարձուցանել ան զգերութի' ժողո
վրդեան իւրոյ . ցնծասցէ՛ յակօբ և ու
րախ եղիցի իսրայիլ :

Տունք թ :

~ Սաղմոս Դանթի : ~

✠

ՏԴ

✠

Ընձ յանուն քում կեցո զիս . և ի' զօ
րութե քում իրան արա՛ ինձ :

Ընձ լուր աղօթից իմոց . ունկն դիր
բանից բերանոյ իմոյ :

Օտարք յարեան ի' վերայ իմ . և հզօրք
IIO խնդրե

խնդրեցին զանճն իմ. և ոչ համարեցան
զքեզ անձ առաջի իւրեանց :

Եւ հա՛ն անձ օգնական իմ. և տր ընդու
նօղ հոգւոյ իմոյ :

Ի՛դարձուցանել զչարն ի՛թ շնամիսն
իմ. ճշմարտութե՛ք քով սատակեա՛ զնա :

Եւ կամօք իմովք պատարագս մատու
ցիցքեզ. և խոստովան եղէց անունս
քում տր, զի բարի է :

Յանձնեղութե՛ք իմմէ փրկեցեր զիս. և
ի՛թ շնամիս իմ ետես ակն իմ :

Տու՛նք է :

~ Սաղմոս Դաւթի : 30

Ո՛ւնկնդիր անձ աղօթից իմոց. և մի՛ ան
տես առներ զխնդրուճածս իմ :

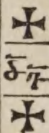
Նայեաց առ իս և լուր ինձ. զի տրտմեցայ
ես ի՛ ճանճրանալ իմում և խոռովեցայ :

Ի՛ ձայնէ՛ թշնամւոյն և ի՛ նեղել մե
ղաւորին խոտորեցան յիս անիրաւու
թե՛ք. և բարկութե՛ք ո՛րսս պահեին ինձ :

Սիրտ իմ խոռովեցաւ յիս. և երկիւղ
մահու անկաւ ի՛ վեր իմ :

Եւ ի՛ հոգո՛ւմն եկն ի՛ վեր իմ. և ծած
կեաց զիս խաւար :

Եւ սե՛ի տայր ոք ինձ զթէս որով զաղաւ
III նւոյ.



նւոյ . զի թռչեի վերանայի . և հեռա
ցեալ դադարեի յանապատի :

Եւն ունեի յայ , որ փրկէր զես ի կարճ
մտութի , և ի զայրանալոյ . մրկեալ
ի նեղսրտութենէ :

Ի նկրտի տր՝ և բաժանեալ զլեզուսնց . զի
տեսի զանօրէնութի . և զհակառա
կութի ի քաղաքի :

Ի տունէ և ի գիշերի շուրջ եղն զպարս
պօք նոց անօրէնութի . չարիք և մեղք
են ի մէջ նց . և ոչ պակասեաց ի հրապա
րակացնոց վաշխ և նեղութի :

Օ ի թի թշնամւոյն նախատեալեր ,
համբերեի արդեօք . և կամ ատելոյն
մեծաբանեալ էր ի վերա իմ , թաքցեի
արդեօք ի նմանէ :

Ի սկարդ՝ դու մարդ հաւասար իմ .
առաջնորդ իմ և ծանօթ իմ :

Եւ պաքէն՝ ի նոյն քաղցրացուցեր՝ ինձ
և բեզ կերակուր . զի գնայաք միաբա
նութի ի տանսն :

Եւ կեսցէ մահ ի վրնց . և կենդանւոյն
իջցեն ի դժոխս . զի չարութի է ի բնա
կութենոց և ի մէջ նոց :

Եւ սառած կարդօցի՝ և լուսն ինձ յերե
կոյն ի վաղորդայն և ի հասարկ աւուր :

Պատմեցի և ասացի և լռիցէ՛ ձայնի
իմո՛ւմ . փրկեսցէ խաղաղութե՛ք զանձնս
իմ՛ ի՛ մերձա՛նորաց իմոց . զի կարեօք հաս
սին ի՛ վրէ՛ իմ :

Ի ռիցէ՛ անձ՝ և խոնարհ արասցէ զնո՞ն .
որ յառաջն է քանզ յա՛ն խտեանս :

Օ ի՛ ոչ գոյր նոց փոխանակ . և ոչ եր
կեանս յոյ :

Չգեաց զձեռն իւր ի՛ հատուցանելնց
և նորա պղծեցին զօրէնս նոր :

Բաժանեցան ի՛ սրտմտութե՛ք յերեսաց
նոր . և էհաս ի՛ սիրտս նոց :

Վակուղ էին բանք նոց քանզ ձէթ . և
ինքեանք ուն սլաք :

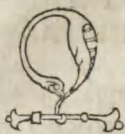
Բնկեա՛ ի՛ տր զհոգս քո՛ և նա կերակրէ՛
զքեզ . և ոչ տայ յա՛ն խտեան զսասանու
թի՛ արդարոյն :

Դո՛ւ անձ՝ իջուսցես զնո՞ն ի՛ գուբ ապա
կանու թեան . արքարիւնահեղք և նեն
գա՛ն որք մի՛ հասարակեսցեն զա՛նուրս
իւրեանց . այլ ես ի՛քեզ տր յուսացայ :

Տունք ի՛ և թ :

Վանօնս բովանդակ . Ժ և թ փոխէ և
յԺ ը տուն է :

Վոյն Սօսիսի Մարգարէի :



Ի հուր բորբոքեցաւ ի բար
կու թէ իմմէ . այրեսցէ և իջ
ցէ մինչ ի դժոխս ներքինս :
Կերիցէ զերկիր՝ և զամբոյսս
երկրի՛նոց . վառեսցին հրով . և բորբո
քեսցին հիմունք լերանց նոց :
Կուտեցից զչարիս ամ ի վեր նոց . և նս
տիւք իմովք՝ սպառեցից զնոս :
Մաշեալք և հիւծեալք ի սովու գազա
նաբեկ . գէշ անկեղ ամ թռչնոց երկնից :
Վարս առանց բժշկու թէ արձակեցից
ի վր նոց . զգազանս անապատի . ողբ
այսր՝ և անդր՝ քորչեսցեն զնս ընդ երկիր :
Վրտաքուստ մանկակոտորս արասցէ
զնոս սուր , և ի՛ներքուստ ի՛ շտեմարա
նաց նոց , անտի արհաւիրք ահից :
Օ երիտասարդս , կուսանօք հանդերձ ,
և զտղայս , հաստատելօք ծերօք հնդրձ :
Վսացի թէ ցրեցից զնոս . և դադարե
ցուցից զյիշատակս նոց յազգաց :
Թէ ոչ՝ վս բարկու թէ սրտմտու թէ՛
թշնամւոյն . զի մի երկայնակեացք եղի
ցին . և մի բարձրասցին հպարտացեալ
թշնամիքն և ասացեն :

Թե՛ ձեռն մեր բարձր է՝ և բազուկ մեր
Տղօր . և ոչ տր ամ արար զայս ամ :

Օ ի ազգ մի խորհրդակորոյս են նորա .
և ոչ գոյ ի նոս իմաստու թի և ոչ խորհե
ցան ի միտ առնուլ զայս ամ . և արդ՝ ըն
կալ յին զամօթ յանձինս իւրեանց :

Օ արմանք մի մեծ այս են . զի արդ մին
զՏաղարս հալածեսցէ՛ . կամ երկուք
զբիւրս շարժեսցեն :

Թե՛ ոչ տն ան մատնելէր զնս , և տուել
իցէ զնոս ի՛ ձեռս թշնամեացնոց :

Օ ի ոչ են դիքնոց որն զամ մեր . այլ
թշնամիք մեր վատախորհուրդք :

Յայգւոյն սողօմայ էր որթ նոցա՝ և
տունկքնոց ի գոմորայ :

Խաղողնոց խաղող դառնու թէ . և ող
կոյզնոց ի դառնու թէ լեղւոյ :

Արամտու թի բարկու թէ՛ վիշապաց .
գինի նոց սրամտու թի՛ ի ժից . անհնա
րին առանց բժշկու թէ :

Աջ այս ամ ժողովեալէ առիս . կրն
բեալ և պահի ի գանձի իմուամ :

Յաւուր վրիժուց հատուցման , հա
տուցից նոցա . ի՛ ժամանակի , յորում
հարցի զբարի ոտննոց :

Մերձ է օր . կորստեմննց . հասեալէ պա
տրաստուէ տր ի վրնոց :

Դատէ՛ տը զժողովուրդ իւր . և ի՛ ծա
ռայս իւր մխիթարի :

Օ ի էտես զնոս լքեալս և լուծեալս .
և մատնեալս ի՛ գերու թի :

Եւասիցէ՛ տը՝ ուր են դիքն ձեր՝ յորս
յուսացեալ էիք դուք ի՛նս . զորոց զճարս
սպանդիցն ուտէիք . և ըմպէիք զգինի
զոհիցն :

Եւրդ՝ յարուցեալ օգնեսցեն . և եղիցին
ձեզ թիկունք :

Նորին Սօսիսի :

✠ Ծաներուք և տեսէք՝ զի էս եմ . և ոչ գոյ
այլ անձ , բաց յինէն :

Ե՛ս սպանանեմ՝ և էս կեցուցանեմ .
հարկանեմ , և էս բժշկեմ . և ոչ որ իցէ՛
որ հանիցէ զձեզ ի՛ ձեռաց իմոց :

Համբարձի յերկինս զձեռս իմ . եր
դունայ աջով իմով . և ասացի թի , կեն
դանի եմ ես յա՛հտեան :

Արեցից ոսկիայլակն զսուսեր իմ . և ի՛նս
դիւր վրիժուց , արձակեցից զաջ իմ :

Հատուցից զհատուցումն թշնամեաց
իմոց և ատելեաց իմոց՝ հատուցից զհա
տուցումն նոցա , նոցին :

Եւբուցից զնետս իմ յարենէ՛նց և սուր
իմ կերիցէ միս . յարենէ վիրաւորելոց .

գերեւոց գլխոց՝ իշխանաց՝ թշնամեաց նոց։
Աւրախ եղեցին երկինք նովաւ. և երկիր
պաղցեն նմա, ամորդիք այ :

Աւրախ եղերուք հեթանոսք ընդ ժո
ղովրդեան նորա. և զօրացուցեն զնա
ամ հրեշտակք այ :

Անդրելով խնդրեցաւ վրէժ արեան
որդւոց նոց. և հատուցումն թշնամեաց
նոց հատուցաւ նոց :

Հատուցումն ատելեացնոց հատուցաւ
նոց. և սրբեսցէ տր զերկիր ժողովր
դեան իւրոյ :

Տուէք չ ու դ :

Ո՛ւ ես տր մեր՝ դ՛ու ես. քս փրկիչ մեր.
գլխի զօրհանեն անձինք մեր : Սարգասէր
տր վս սրբուհւոյ անարատի մօր. քո և
կուսի. և վս խաչի՛. քո պատուականի.
ընկալ զաղաչանս մեր և կեցո՛ զմեզ :

Քարոզ մի նախանձիրին և խոստովա
նին :

Ա՛ն ուղղելո՛յ զգնացս մեր ի՛ ճանապարհս
խաղաղութե՛՛ զտր՛ աղաչեսցուք :

Ա՛ն ցրելոյ ի՛ մէնջ, զամ խորհուրդս ջա
րին, զտր աղաչեսց :

Ա՛ն պարգևելոյ մեզ առողջ խորհրդս
և առաքինի վարս՝ զտր աղաչեսցուք :

✠
մաղ
✠

✠
բրդ
✠

Ս Ին պահելոյ զմեզ՝ ընդ հովանեան
ամենազօր աջոյն իւրոյ. զմոր աղ :

Ս Ետորտակելոյ զհակառակորդն՝ վաղ
վաղակի ընդ ոտիւք մերովք. զմոր :

Ս Ի հոգւոցն հանգուցելոց՝ որք ճշմա
րիտ և ուղիղ հաւատով իքսննջեցին զ :
Եւ ևս ևս միաբանու թէ ճշմարիտ :

Օ անձինս մեր՝ և զմիմեանս :
Ողորմեացմեզ :

✠
աղ
✠

ՏԻ Երկնի և երկրի՝ արարիչ ամարա
րածոց . երևելեաց և աներևու թից՝
Լուքեզ կարդամք յամժամ. զի ընդ ամ
տեղիս է տերու թիքո. և արքայու թի
քո ամենեցուն տիրէ : Շնորհեամեզ

երկիրիւն ի պաշտօնքո կանխել հանա
պազ . սիրել զքեզ ի բոլոր սրտէ՝ ի բո
վանդակ մտաց և յամգորու թէ՛ մերմէ .

Պահել զպատու իրանսքո . համբառ
նալ առ քեզ զձեռս մեր սրբու թեամբ
առանց բարկու թէ և երկմտու թեան .

Եւ գտանել իքէն զշնորհս և զողոր
մու թիւն . և զառաքինասէր գործոց
աջողու թիւն . Ս ան զի՛ դու ես մոր
կենաց՝ և ամ ողորմու թեան . և քեզ

վայելեն , փառք իշխանու թիւն և պա
տիւն : այժմ և :

Խաղաղութիւնս ամենեցուն :



Քում ամենագոր և յաղթող տրու
թեղ՝ կրկնի ամ ծունը յերկրպագու
թի. և փառաւորի յամենեցունց թա
գանորութի՛քո : Եւ այեաց յերկրպա
գութի՛ս մեր՝ և ուսո՛ մեզ առնել զար
դարութի ճշմարտութեան . Եւ ս զի՛
դո՛ւ ես ամ խաղաղութե՛ որ բարձեր
զթնամու՛ թի ի միջոյ . և արարեր զխա
ղաղութի և յերկինս յերկրի : Եւ հե
ռանորաց և մերձաւորաց անետարա
նեցեր զնոր պարգևս քոյին բարեացդ .
Սրում և զմեզ մեծի շնորհացդ արժա
նիս արասցես՝ դասելով ընդ ճշմարիտ
երկրպագուս քո . ամ մեր՝ և տր և փր
կիցդ յս՛քս : Սր ես օրհնեալ ընդ հօր
և ընդ սրբոյ հոգւոյդ . այժմ՝ և միշտ .
և յանիտեանս յանիտենից :

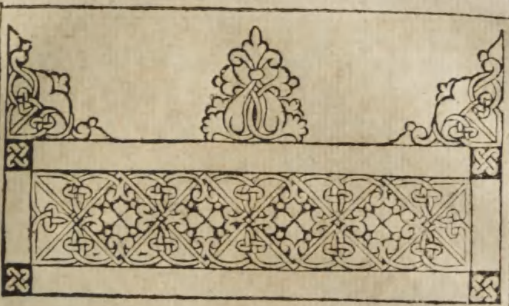
Ըմէն :

Յերգս օրհնութե՛ և ի՛ ճայն սաղմոսաց
անդադար փառաւորեմք զհայր և
զորդի և զսբ հոգիդ . այժմ՝
և միշտ և յանիտեանս
յանիտենից :

Ըմէն :

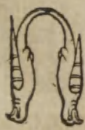


Ա ռ Լ Բ Դ Ո Լ Դ Ս Ը Թ Ի . Ե Կ Ո Լ Ս Ա Ի ՚ Խ Ր : Է 5 120



✠
56
✠

ԲՆՃԱՆԱԳԻՐ ՍԱՂՄՈՍ ԳՎԵԹԻ :



ՈՂՈՐՄԵՐ. 3 ԻՆՉ

Ի՞նչ զի կոխեաց զիս մարդ՝ և զօրհանապազ պատերազմուհար նեղեցին զիս :

Կոխեցին զիս թշնամիք իմ զօրհանապազ. և բազումք էին ոյք մարտնչէին ընդիս ի բարձանց :

Իտու՛ն էս ոչ երկեայց՝ զի ի՛տր՝ յուսացայ. աստուծով գովեցից զբանս իմ. յի՛նչ յուսացայ և ոչ երկեայց. զի արասցէ ինձ մարդ :

Օ օրհանապազ զբանս իմ անարգեցին. և զինէն էին խորհուրդք նոց ի չարուէ : Պանդո՛ւ խտրեղեցին և թարթաբո՛ւ ըր



ըջեացին նորա գարշապարի իմուճսպա
սեացեն՝ որպէ՛ և սպասէին անձին իմոյ :
Որպէս առ ոչընչէ մերժեացէս զնս . և
բարկուԹբ զժողովուրդս Տնազանս
դեցուսցես :

Ըճ զկէանս իմ՝ պատմեցից . քեզ . և
եղից զարտասուս իմ առաջի՛ . քս . որպէ՛
խոստացար դու ինձ :

Դարձցին Թշնամիք իմ յետս իւրեանց .
յաճուր յորում կարդացից առ քեզ :

ԸՏ Տաճանեայ զի անձ իմ ես դու՝ զանձ
օրհնեցից ի՛ բանս իմ . և զտր գովեցից
իխօսս իմ . յանձ՝ յուսացայ և ոչ երկեայց՝
զի՛ արասցէ ինձ մարդ :

Յ ինչն են ուխտք իմ . զոր տացքեզ անձ
օրհնուԹբ :

Փրկեցեր զանձն իմ ի մահո՛ւնէ՛ զանչս
իմ յարտասու՛նաց . և զոտս իմ ի՛ գայԹագ
դուԹէ . Տաճոյ եղէց առաջի անն յեր
կրին կենդանեաց :

Տուրք Ժ և ան :

~ ԴաճԹի Ըրձանագիր : ~

✠
ՏԳ
✠

Ողորմեայ ինձ անձ ողորմեաց ինձ . զի
ի՛ քեզ յուսացա՛ն անձն իմ :

122 ԻՏՈ

Ի՛Տովանի Թևոց քոց յուսացայց . մին
չև անցցէ՛ անօրէնուԹինն :

Ի՛ղաղակեցի առ անձ բարձրեալն առ
անձ բարերար իմ :

Ի՛ռաքեաց յերկնից և կեցոյց զիս . էդ
ի՛նախատինս որք կոխէին զիս :

Ի՛ռաքեաց անձ զողորմուԹի և զճշմար
տուԹի՛ իւր . և փրկեաց զանձն իմ ի՛ մի

ջոյ գազանաց . զինքն ջէի ես խռովեալ :

Որդւոց մարդկան , առամուսք իւրեանց
զէ՛ն և նետք են . և լեզուք նց ույ զսուր
սուսեր :

Բարձրեալ ես դու յերկինս անձ . և յամ
երկրի են փառք քո :

ՈրողայԹ պատրաստեցին ոտից իմոց .
և խոնարհ արարին զանձն իմ . փորեցին

առաջի իմ զխորխորատ՝ և անկան ին
քեանք ի՛նոյն :

Պատրաստ է սիրտ իմ անձ . պատրաստ
է սիրտ իմ . օրհնել և սաղմոս ասելքեզ

փառօք իմովք :

Օ արթիք փառք իմ , զարթիք սաղմոս
սիւք և օրհնուԹիք . և ես զարթեայց

առաւ՛օտուց :

Կոստովան եղէցքեց ի՛ ժողովուրդս
անձ . և սաղմոս ասացիցքեզ յազինս :

Մեծ եղև մինչև յերկինս ողորմու թի
 քո . և մինչև յամպս ճշմարտու թի քո :
Բարձրեալ ես դու յերկինս Իսժ . և յԻսժ
 երկրի են փառք քո :
Տուչք Տ և Գ :

✠
 ԺԷ
 ✠

Մրձանագիր Սաղմոս Բաւ թի : 30

Թե արդարև զարդարու թի խօսէ իք .
 և ուղիղս դատէ իք որդիք մարդկան .
Քանզի՛ և արդիսկ , ի՛սրտի ձերու մ
 զանօրէնու թիւն գործէք . և յերկրի
 զանիրու թի ձեռք ձեր նիւ թեն :

Ստա՛րք եղեն մեղաւորք ի՛ մօրէ . խա
 բեցան յարգանդէ , և խօսեցան զսուտ :
Սրտմտու թի նոց ըստ նմանու թե օձի՛
 որպէս ի թի՛ և քարբի . զի խցեալէ զա
 կանջս իւր :

Օ ի մի՛ լուիցէ նա զձայն՝ թով չի՛ ճար
 տարի . և մի՛ առցէ դեղ՝ ի՛ դեղատուէ
 իմաստնոյ :

Ըփշրեացէ՛ զատամուկսս նոցա ի՛ բե
 ընսս իւրեանց . և զթանխա առ իւժ ուց
 խորտակեաց տր :

Բնարգք եղիցին նոքա որպ ջուր զի հե
 զանի ի՛ լարեւ աղեղան նր . տկարացին

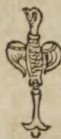
որպէս մոմ զի հալի, և սպառեացին :
Եւ նկան հուր՝ և ոչ տեսին զարև . մինչ
չև՝ ի՛ միտ առեալէր զփուշս իւրեանց .
և որպէս դրժնիկ բարկութիւն կենդա
նւոյն կիզցէ զնս :

Ուրախ եղիցի արդարն՝ յորժամ տես
ցէ զհատուցումն . և զձեռս իւր լուսա
ցէ յարեան մեղանորի :

Եւ շատացէ մարդ . թէ արդարև՞ գու
ցէ պտուղ արդարոյ . և է՞ անձ՝ որ դա
տէ զնս յերկրի :

Տուչք Ժ :

ՅԵՐԵՄԻԱՍ ԵՒ ԴԱՎԻԹ Ի ԿՈՒՆԻՅԱՆ

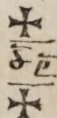


Փրկեա՛ զիս ի՛ թշնամեաց իմոց անձ,
յայնցանէ որք յարուցեալքնն ի՛
վեր՛ իմ, ապրեցո զիս :

Փրկեա՛ զիս յայնցանէ, ոյք գոր
ծէն զանօրէնութի . յարանց արիւնա
հեղաց ապրեցո զիս :

Որսալ զանձն իմ կամեցան . և հասին
ի՛ վեր՛ իմ հզօրք :

Ոչ մեղք իմ՝ և ոչ յանցանք . առանց
մեղաց ընթացայ՝ և ուղիղ եղէ :



Օ արթիր ընդ յառաջ իմ՝ և տես դու
 Թորձի զօրու թեց՝ ամ ի սրայելի :
Վայեաց և այց արա ի վեր ամ հեթա
 նոսաց , մի՛ ողորմիր ամենեցուն , ոյք
 գործեն զանօրէնու թի :
Դարձցին ընդ երեկոյս . սովեսցին որպ
 շունք . և շրջեսցին զքաղաքաւ :
Նորա զօղանջեսցեն բերանօք իւրեանց
 և սուր է ի շրթունսնց :
Իսկարդ՝ ով լուճաւ զայս . զի դու Թոր
 ծիծաղեսցիս զնորօք . և արհամարհես
 ցես զամ հեթանոսս :
Օ զօրու թիւն իմ առ քեզ պահեցից .
 զի ամ օգնական իմ ես :
Ըմ իմ , ողորմու թիւն քո կանխեսցէ
 առ իս . և ամ թիմ ցոյց ինձ ի թշնամիսն
 իմ :
Սի սպանաներ զնոս զի մի մոռացին
 զժողովուրդս քո :
Յրոճեա՛ զնս զօրու թիւ քով և ընկճեա՛
 զնս . զի դու ես պաշտպան իմ Թոր :
Սեղք բերանոյ նոց՝ և բանք շրթանց
 նոց . ընկալցին նք յանբարտաւանուե
 իւրեանց :
Յանէծս և ի ստու թիս մատնեսցին .
 ի կատարած ի բարկու թիւ՝ սպառեսցին
 և մի գացին :

Վիտասցեն զի անձ տիրի՛ յակօրայ՛ և
անձ ծագաց երկրի :

Վարձցին ընդ երեկոյս . սովեսցին՝ ոսկ
չունք . և շրջեսցին զքաղաքան :

Նորա սփռեսցին յուտել . ապա թէ ոչ
յագեսցին , տրտնջեսցեն :

Եւ օրհնեսցից զօրհնուիս ան . և ցնծա
ցայց յառանձօտուն ողորմութիւնք . քով :

Նշերիմ պաշտպան՝ և տուն ապանինի
յանուր նեղութիւնոյ օղնականիմ :

Քեզ սաղմոս ասացից՝ անձ ապանէն
իմ . անձ ողորմութիւնոյ :

Տունք ի և ան :

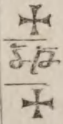
Վ. ըձանագիր Վանթի : Ն

Ը մերժեցեր և աներեցեր զմեզ . բար
կացար , և գթացիս ի՛ մեզ :

Ը արժեցեր զերկիր և խոսովեսցուցեր
զսա . բըժշկեա զհարունձս սորա՛ զե
սասանեցան :

Յուցեր ժողովրդեանքում զխատու
թի . և ետուր ըմպել մեզ զգինի յիմա
րութե :

Նտուր երկիւղածաց քոց զնշան . զե
ապրեսցին յերեսաց աղեղան :



Արն փրկեցան սիրելիք քո. կեցո աջով
քո և լուր մեզ:

Ըստեցաւ ի' սրբու թենէ իւրմէ .
բարձր եղէց' բաժանեցից զսուքէմ. և
զՏովխտան յարկաց չափեցից:

Իմ է գաղայադ. և իմ է մանասէ .
Եփրեմ Տզօրիչ գլխոյ իմոյ:

Յուդա թագաւոր իմ. մովաբ աւա
զան յուսոյ իմոյ:

Յեգովմ ուղղեցից զգնացս իմ. և ինձ
այլազգիք Տնազանդք եղեն:

Ստարցէ զիս ի' քաղաք ամուր. կամ ո' վ
առաջնորդեացէ ինձ մինչև յեդօմ:

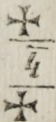
Եթէ ոչ դու ամ, որ մերժեցեր զմեզ.
և ոչ ելեր ընդ զօրս մեր:

Տուր մեզ զօգնու թի ինեղու թե. զե
ընդունայն է փրկու թի մարդոյ:

Բատու ծով արասցուք զզօրու թիւն .
և նա արճամարճեացէ զայնոսիկ' որք
նեղեն զմեզ:

Տունք Ժ և Գ:

Վ Սաղմոս Դաւթի: 3



Լուր ամ աղօթից իմոց. և նայեաց ար
յաղօթս իմ:

Ի՛ծագաց երկրէ կարդացի առ քեզ .
մինչ ի՛ վաստակիչ սրտի իմոյ :

Ի՛ վիժէ բաբձր արարեր զիս . և առաջ
նորդեցեր ինձ . իմ եղեր յոյս՝ և աշտա
րակ հզօր եղեր ինձ . յերեսաց թշնա
մւոյն :

Բնակեցայց ես ի՛ յարկաքո յաճիտեան .
և ծածկեցայց ընդ հովանեան թւոց
քոց :

Դու ամ , լուար աղօթից իմոց . և ե
տուր զժառանգութի , ոյք երկնչին
յանուննէ քումմէ :

Մէնուրս յաճուրց յաճելէր թագանո
րի . ամաց նոր՝ աճուրք . ազգաց մինչև
յազգս նորա :

Կայ և մնայ յաճիտեան առաջի անյ . ողոր
մութի և ճշմարտութի , ոյք ինդրեացին
ի՛ նմաննէ :

Մյսպէս սաղմոս ասացից քեզ յաճի
տեանս յաճիտենից . և ուրքեզ զաղօթս
իմ օր ըստօրէ :

Տունք ք :

Դու բղայս ին և ք տուննէ :



կա



այց միայն՝ այց հնազանդ լեր
անձն իմ, զի ի՛նմանէ է՝ ինձ
փրկու թի՛ :

Վա է անձ իմ և փրկիչ իմ, ա
պաւնէն իմ, զի մի սասանեցայց առաւել :
Սինչև երբ յառնէք ի՛վ ը մարդոյ սպա
նանել, ամենեքեան ուր յորմոյ թիւրե
լոյ և իցանկոյ մերժելոյ :

Իայց միայն զպատիւ իմ խորհեցան մեր
ժեղ յինէն, և ընթացան ի՛ծարաւս
իւրեանց :

Իերանօք իւրեանց օրհնէին, և սրտիւք
անխժանէին :

Իայց սակայն՝ այց հնազանդ լիցի անձն
իմ, զի ի՛նմանէ է՝ ինձ համբերու թի՛ :

Վա է անձ իմ և փրկիչ իմ, ապաւնէն իմ,
զի մի սասանեցայց :

Յայ է զօրու թի՛ իմ և փառք իմ, ան
օգնու թե իմոյ՝ յոյս իմ է առ անձ :

Յուսացարուք ի՛նա, ան ժողովք ժո
ղովրդոց, և սփռեցէք առաջի նորա
զսիրտս ձեր, զի անձ օգնական է մեր՝
յաւիտեանս ժամանակաց :

Սակայն՝ ընդունայն են որդիք մարդ



կան . սուտ են որդիք մարդկան . ի'
կշիռս իւրեանց մեղանչեն և ինքեանք
յունայնու թե են ի' միասին :

Ս'ի յուսայք յանիրանու թի' . յամիշտա
կու թե մի' ցանկայք' և մեծ ու թե . թե
առունով գայցէ . մի' յօժարեսցին սիրտք
ձեր :

Ս'ի անդամ խօսեցան անձ . և երկուս
զայս լուսք :

Ըստուծոյ է զօրու թի' և քո ան որ որ
մու թիւն . և դու հատուցանես իւրա
քանչ իւր ըստ գործսնոց :

Տունք Ժ ու գ :

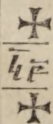
Յ Սաղմոս Դան թի : 5

Ընձ ան իմ , ես առ քեզ առանձօտ առ
նեմ . ծարանեաց առ քեզ հոգի իմ .
քանի պատիկ ևս , և մարմին իմ :

Որպէս երկիր անապատ և անջուր , ուր
ոչ գոյ ի' նմա ճանապարհ :

Ըսպէս ի' սբս երևեցայց քեզ . տեսա
նել զօրու թիս , քո և զփառս քո :

Ս' ասն զի լան է ինձ որ որ մու թիւն քո
քանզ կեանս իմ . և շրթունք իմ գովես
ցենս զքեզ :



Մյսպէս օրհնեցից զքեզ ի' կեանս իմ' .
և յանունքո համբարձից զձեռս իմ' :

Որպէս ի' ճարպոյ պարարտութենէ լցցի
անձն իմ' , և շրթամբք ցնծութե' օրհ
նեսցէ զքեզ բերան իմ' :

Օ ի թէյիշէի զքեզ յանկողնի իմում' .
ընդ առանձօսս կանխեալ խօսէի ընդ
քեզ :

Օ ի եղեր իմ օգնական . ի' հովանի
թևոց . քոց ցնծացայց :

Եկն զկնի . քո անձն իմ' . և զիս ընկալան
աջ . քո . և նորա ի' նանիր խնդրեցին
զանձն իմ' :

Մտցեն ի' ներքոյ անդընդոց երկրի .
մատնեսցին ի' ձեռս սրոյ . և բաժինք ա
ղուճեսուց եղեցին :

Թագաւոր յուսացաւ ի' տր . գովեսցին
ամենեքէն որք երդնուն նովաւ . խըց
ցին բերանք այնոցիկ' ոյք խօսին զանի
րաւութիւն :

Տունք Ժ և ւ :

~ Սաղմոս Դաւթի : 3

Սուր ւծ աղօթից իմոց՝ յաղաքել ինձ
առ . քեզ . և յերկիւղէ թշնամւոյն փրո
կեա զանձն իմ' :

132 Դաւթ

✠
կգ
✠

Նաճկեսցես զի ի' Ժողովոց չարաց .
ի' բազմութենէ ոյք գործեն զանօրէ
նութիւն :

Ոյք սրեցին որո՞ սուսեր զլեզուս իւր
եանց . և լարեցին զաղեղունս իւրեանց,
յիրս դառնութե :

Չգէլ ի' գաղտնիս, այնոցիկ ոյք ուղիղք
են սրտիւք . յանկարծակի ձգեսցեն
ի' նոս և մի երկիցեն :

Ոյք զօրացուցին յանձինս իւրեանց
զբանս չարութե . խորհեցան թագու
ցանել ինձ զորոգայթ . և առացին ոչ տե
սանէ զայս ան :

Քննեցին զանօրէնութիւն և սարտասե
ցան ի' բննել զքննութի :

Սատիցէ այր ի' խորութե սրտի իւրոյ .
և բարձր եղիցի ան :

Մետք տղայոց եղիցին վերք նոց . և
տկարասցին ի' նոսա լեզուք իւրեանց .
և խռովեսցին ամենեքեան ոյք հային
ընդ նս :

Նրկեան անմարդ . և սրատմեսցին զգոր
ծըս այ . և զարարած սնր ի' միտ առին :

Ուրախ եղիցի արդար ի' տր' և յուսասցի
ի' նա . նովան գովեսցին ամենեքեան, ոյք
ուղիղք են սրտիւք : Տունք Ժ :

Ղուբղայս շէտտունէ : 133 Սաղ

✠
44
✠



Եղ վայելէ օրհնութիւնս անձ
ի սիօն . և բեզ տարցին աղօթք
յերուսաղէմ :

Սուր աղօթից իմոց . զի առ
բեզ անմարմին եկեացէ :

Բանք անօրինաց զօրացան ի վրմեր . և
զամբարշտութիւնս մեր դու քաւես
ցես :

Երանի զոր ընտրեցեր և ընկալար . և
բնակեացին ի գաւթիթս քո :

Սցուք մէք ի բարութենէ տան քո .
սք է տաճար քո՝ սբանչելի արդարութ :

Սուր մեզ անձ փրկիչ մեր . յոյս անձա
գաց երկրի , և որ ի ծով հեռի :

Սպատրաստէ զլերինս զօրութիւնս .
և զգեցեալէ զօրութի :

Սխոովեցուցանէ զմեծութիւնս ծովու
և զձայն ալեաց նոր՝ ցածուցանէ :

Սուովեցին հեթանոսք . և երկիցեն
բնակիչք երկրի ի նշանաց քոց :

Յերս առաւօտու՝ ընդ երեկոյս զոճար
ձացին . հայեցար յերկիր արբեցուցեր
զնա , և բազում արարեր զմեծութիւնք :



Գետնն այ լի էղև ջուրբ . պատրաստ
արարեր զկերակուրնոր . զի այսպէս է
պատրաստու թի :

Օ ախօսնոր արբեցուցեր . և բազում
արարեր զարմտիսնոր :

Ի՛ցօղէլնոր զո՛ւարթ էղիցի բոյսնոր .
և օրհնեսցի պսակ տարւոյ քաղցրուէ
բում :

Իաշտք բո լցցին պարարտու թբ . և
պարարասցին գեղեցկու իք անապատի :
Իլուրբ զցնծու թի զգեցցին . և զգեց
ցին խոյք մաքեաց :

Հովիտք բազում արասցեն զցորեան .
աղաղակեսցեն և օրհնեսցեն :

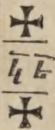
Տունք Ժ և Կ :

Պաղմոս Իաւ թի : 3

Ի զաղակեցէք առ ամ ամերկիր . տաղ
մոս ասացէք անո՛ւան նորա . և տուք
զփառս օրհնու թե նոր :

Ի սացէք այ , որն զի ահեղ են գործք
բո . ի՛ բազում զօրու թե բում ստեցին
քեզ թշնամիք բո :

Ի մենայն երկիր՝ երկիր պագցեն քեզ .
սղմոս ասացեն քեզ . և սղմոս ասացեն
անո՛ւան բում :



Լիայք և տեսէք զգործս անյ . որ ան զի
ահեղեն խորհրդովք քան զամորդւոց
մարդկան :

Որ արձոյց զծովն ի ցամաք . և ընդ գետս
անցցեն ոտանաւորք :

Ընդ ուրախ եղիցուք մէք ի նա . որ տի
րէն զօրութիւն իւրով յաւիտենից :

Ըք նոր ի՛հեթանոսս հային . և ոյք
դառնացուցին զնա՝ մի բարձրացին
յանձինս իւրեանց :

Օրհնեցէք հեթանոսք զամ մեր . և
լեւի արարէք զձայն օրհնութե նոր :

Ըն որ ետ զանձն իմ ի կեանս . և ոչ ետ
զդողութի ոտից մերոց :

Փորձեցեր զմեզ ան և քննեցեր , որպէս
և քննի արծաթ :

Ի ջուցեր զմեզ յօրոգայթ . և եդեր զնե
ղութի ի թիկունս մեր . և անցուցեր
զմարդիկք ի վեր գլխոց մերոց :

Ընցաք մէք ընդ հուր և ընդ ջուր . և
հաներ զմեզ ի հանգիստ :

Մտից ի տուն քո պատարագօք . և
տաց քեզ զուխտ իմ . զոր խոստացան
քեզ շրթունք իմ . և զոր բերան իմ խօ
սեցաւ ի նեղութե :

Օողջակէ զս զուղղարկելու մատուցից

քեզ՝ խոյօք և խնկօք . և քեզ մատուցից
զո՛ւարակս և նոխազս :

Եկայք լու՛արուք ինձ՝ և պատմեցից
ձեզ՝ ամենեքեան ոյք երկնչիք յայ . զոր
ինչ արար անձին իմոյ :

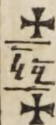
Եւնա բերանով իմով կարդացի . և
բարձր արարից զնա լեզու՛աւ իմով :

() մեղօ թէ տեսանէի ի՛ սրտի իմում .
մի թէ լսէր ինձ տօր :

Ասն այսորիկ լու՛աւ ինձ ամ . և նայե
ցաւ ի՛ ձայն խնդրո՛ւածաց իմոց :

() Բ՛նեայէ ամ՝ որ ոչ ի՛ բացեա արար
զաղօթս իմ . և ոչ զողորմու թիւն իւր
յինէն :

Տունք ժ և թ :



() Բ՛նու թե Սաղմոս Երգոց : 3

Ի՛նչ ողորմեաց մեզ՝ և օր՛նեա զմեզ .
երևեցո զերեսս քո ի՛ մեզ՝ և ողորմեաց
մեզ :

Ղանաչել յերկրի զձանապարհս քո .
յազինս ամ , զփրկու թիս քո :

Կոստովան եղիցին առ քեզ ժողով իբք
ամ , խոստովան եղիցին առ քեզ ժողո
վուրդք ամ :

Եւրախ եղիցին և ցնձասցեն ազինք . զի

դու դատես զժողովուրդս յուղղուի
 և ազգաց երկրի դու առաջնորդես:
 Խոստովան եղիցին առ քեզ ժողովիք
 ամ. գոհասցին զքէն ժողովուրդք ամ.
 Երկիր ետ զպառուղիւր. և որհնեաց
 զմեզ ամ, ամ մեր:

Ամեր օրհնեսցէ զմեզ. և ի նմանէ
 երկիցեն ամ ծագք երկրի:

Տունք է:

Գուբդայս Խեբ. Տուն է:

Յաղմոս Գաւթի: Յ



Յարիցէ ամ. և ցրուեսցին ամ
 թշնամիք նոր. փախիցեն ատելիք
 նոր յերեսաց նոր:

Որպէս պակասի ծուխ, պակասե
 ցին. և որպէս հալի մոմ առաջի հրոյ, այն
 պէս կորիցեն մեղաւորք յերեսաց նոր:
 Երդարք ուրախ եղիցին և ցնծասցին
 առաջի նոր. և զուարճասցին յուր
 խութի իւրեանց:

(Օրհնեսցէք զամ. և սաղմոս ասացէք
 անուն նոր. ճանապարհ արարէք այն
 միկ որ նստի ընդ յարեմուտս. և նոր է
 անուն նորա:

Յնժասցին առաջինորայ . և խրոխտաս
ցին յերեսացնորա :

Արհայրն է որբոց՝ և դատաւոր այրեց
ւնժ . ի տեղւոջ սրբութե իւրում :

Եւ բնակեցուցանէ զհամակրօնս ի՛
տան՝ և հանէ զկապեալսն քաջութի
իւրով . սոյնպէս և զդառնացօղան որբ
բնակեալք են ի՛ գերերմանս :

Եւ ընդեւանելն քո առաջի ժողովր
դեանքո . և ընդանցանելնքո ընդանա
պատ , երկիր շարժեցաւ :

Քանզի՛ և երկինք ցօղեցին յերեսացայ
ի՛ սինայէ . առաջի այ խորայիլի :

Եւ ճրկ կամաց պատրաստեցեր ւնժ ժա
ռանգութե քում . թէպէտ հիւան
դացաւ , սակայն դու հաստատեցեր
զնա . և գազանքքո բնակեացին ի՛ նմայ :

Պատրաստ արարերքաղցրութիւնքով
աղքատի ւնժ . տր տացէ զբան , ոյք
աւէտարանէն զօրութիւնք բազմաւ .

Թագաւոր զօրութեց սիրելւոյ . զգե
ղեցկութի տանքո բաժանեալ յաւա
րի . թէպէտ՝ և նընջեսջիք ի՛ մէջ վիճա
կաց :

Թեւք աղաւնւոյ արժաթապատ . և
թիկնամէջնոր ի՛ գոյն ոսկւոյ :

Ի՛ գուժարել Երկնաւորին զԹօգաւորս
ի՛ վերնոր . ճիւնասցին ի՛ սաղմոն :

Եառն այ լեառն պարարտ . լեառն
մածեալ Լլեառն պարարտ . Լղի՛նչ
կարծեք լերինք հպարտացեալք :

Եառն, ընդոր հաճեցաւ ամբ բնակիլ
ի՛ նմայ . քանզի՛ Լտր իսկ բնակեցցի ի՛
նմայ ի՛ սպառ :

Կառք այ բիւրապատիկք՝ հազարք
ուղղիչք, Լտր ի՛նոսա, ի՛ սինէ սրբու
թենէ իւրմէ :

Ել իբարձունս՝ Լգերեաց զգերուի .
էառ աւար՝ բաշխեաց պարզԼս՝ Լեւտ
որդւոց մարդկան . քանզի՛ Լթերա
հաւատից Լս բնակեալ եղեցի ի՛ նմայ :

ՏԻ՛ ամբ օրհնեալ՝ օրհնեալ տր՝ զօրհա
նապազ առաջնորդեցցէ մեզ ամբ փրո
կիչ մեր :

Ը՛մբ մեր, ամբ կենարար . Լի՛ տեառնէ
են ելք մահու :

Բայց սակայն՝ ամբ փշրեցցէ զգլուխս
Թշնամեաց մերոց . Լզհերսն կարճովին
որք գնան յանօրուԹե իւրեանց :

Մասց տր ի՛ խորոց անդրնդոց դարձու
ցից . Լի՛ միջոյ ժանեաց, զայն ի՛ դուրս
կորզեցից :

Այ թացցի ոտն քո յարենէ . և լեզուք
չանցքոց , յարենէ թըշնամեացքոց :

Երևեցան գնացք քո ամ . գնացք այ
թագաւորիդ մերոյ սրբոյ :

Վանխեցին ի շխանք հանել զօրհնուի .
ի՛ մէջ կուսանաց և գովչաց :

Եկեղեցիս օրհնեցէք զամ . և զմթ
յաղբերացն ի սրայիլի :

Նդ բենիամին ի տղայու թե զարմա
նալի . ի շխանք յուդայ առաջնորդք
նոր՝ ի շխանք զաբօղոնի . և ի շխանք նեփ
թաղիմայ :

Հրամայեա ամ զօրու թքքով . և զօրա
ցո զայս , զոր հաստատեցեր ի՛ մեզ :

Ստաճարէ քու մմէ յերուսաղէ մէքեզ
մատուցեն թագաւորք զպատարագս :

Սաստեա ի գազան եղեգան . ի թողովս
զոճարակաց՝ և ի գասս երընջուց :

Սոտեցին այնոքիկ , որք ընտրեալք են
արծաթով՝ ցրուեա զՏեթանոս և ոյք
կամին ընդ պատերազմն :

Եկեցեն հրեշտակք յեգիպտոսէ . և
հնդիկք յառաջագոյն ձեռնտու լիցին
առ ամ :

Թագաւորու թիք երկրի օրհնեցէք
զամ . և սաղմոս ասացէք մին :

Ճանապարհ արարէք այնմիկ . որ նստի
յերկինս երկնից ընդ յարևելս :

Լ՛հա տացէ զձայն իւր ի՛ ձայն զօրուէ .
և տուք զփառս տն :

Ի՛ վեր ի սրայիլի մեծ վայելչու թի՛նոր .
և զօրու թի՛նոր մինչև յամսս երկնից :

Սքանչելի է ամ ի՛ վերա սրբոց իւրոց՝
ամ ի սրայիլի :

Վա տացէ զզօրու թի՛ հաստատու թե՛
Ժողովրդեան իւրոյ օրհնեալէ ամ :

Վուբղայս շէր տուն է :

✠
կը



Վաղմոս Վաւ թի : Ն

Եցո զիս ամ՝ զի հասին ջուրք
յանձն իմ . ընկայ ես ի՛խորս ան
դընդոց՝ ուր ոչգոյ ինձ հան
գիտ :

Եկի ես ի՛խորս ծովու . և շրջանք ըն
կը զմեցին զիս :

Սաստակեցայ ես առ աղաղկել . և կեր
կերեցաւ կոկորդ իմ :

Վո՛ւ աղեցան աչք իմ . առ յուսալ ինձ
առ տր ամ իմ :

Բաղում եղեն քանգհեր գլխոյ իմոյ .
ոյք ատէին զիս ի՛տարա պարտուց :

Օ օրացան յիս թշնամիք իմ և ատելիք
իմ ի նանիր. ինչ զոր ոչ յափշտակեալ էի
տուժէի նոց :

Ը դու ծանեար զանող ամու թիւն
իմ. և յանցանք իմ ի բէն ոչ ծածկեցան :
Սի ամաչեացեն վասն իմ, ոյք համբե
ռեն քեզ տր' տր' զօրու թեց և մի պատ
կառեացին վասն իմ, ոյք խնդրեն զքեզ
ամ ի սրայիլի :

Ա քո համբերի նախատանաց և ծած
կեաց ամօթ զերեսս իմ :

Ստար եղէ ես յեղբարց իմոց . և հիւր
որդւոց մօր իմոյ :

Սախանձ տան քո եկեր զիս . և նախա
տինք նախատչաց քոց, անկան ի վր իմ :
Կոնար հեցուցի պահօք զանձն իմ, և ե
զեն ինձ այս նախատինք . արարի զհան
դերձս իմ քուրձ, և եղէ յառակ նոց :

Օ յինէն խորհէին, ոյք նստեին առ
դրունս . և զիս այսն առնէին, ոյք ըմ
պէին զգինի :

Ես յաղօթս կայի առ քեզ տր . ի ժա
մանակ ընդունելի :

Ը ի բազում ողորմու թե քում լուր
ինձ . ի ճշմարտու թե փրկու թե քո :

Սպրեցո զիս ի կաւոյ՝ զի մի ընկայց .

ապրեցայց ես յատեւեաց իմոց . և ի խո
րոց ջուրց բազմաց :

Սի ընկզցեն զիս պտոյտք ջուրց . և մի
ընկղմեսցեն զիս անդուենդք խորոց . և
ջրհոր մի կափուսցէ զբերան իւր ի
վեր իմ :

Երուր ինձ ար՝ զի քաղցրէ ողորմութի
քո . ըստ բազում գթութեան քու
հայեաց յիս՝ և մի դարձուցանէր զի
րեսս քո ի ծառայէս քումմէ , զի նե
ղեալ եմ ես , վաղվաղակի լուր ինձ :

Հայեաց յանձն իմ և փրկեա զիս . և վ
թշնամեաց իմոց ապրեցո զիս :

Օի դու գիտես զնախատինսս իմ . զս
մօթ իմ , և զպատկառանսս իմ :

Բռաջի քո են ամ նեղեցք անձին իմոց
նախատանաց համբեր սիրտ իմ և թը
շուառութե :

Բին ունէի թէ որ տրտմեսցի ընդ իս
և ոչ որ էր . և մի թորիչ ինչ որ ոչ գաւառ

Ետուն ի կերակուր ինձ զլեղի . և ի ծա
րաւ իմ արբուցին ինձ զբացախ :

Եղիցին սեղանք նոց առաջի նոց յոր
գայթ . ի հատուցումս և ի գայթագ
ղութի :

Խաւարեսցին աչք նոց զի մի տեսցեն

Լըթիկունս նոցա հանապազ կորացո :

Մըկցես ի՛ վեր՛ նոց զբարկուԹիքո . և սրամտուԹիւն բարկուԹեքոյ հասցէ՛ ի՛ վեր՛ նոց :

Վըհցին բնակուԹիք նոց աճերակ . և ի՛յարկս նոց մի դք իցէ որ բնակիցի :

Օ ի զոր դու հարեր , հալածեցին և ի՛ վերս ցաճոց իմոց յաճելին :

Վեր զմեզս ի՛ վեր՛ մեղացնց . զի մի մտցեն յարդարուԹիքո :

Սընջեսցին նոքա ի՛ դարուԹեքո քում մէ կենաց . և ընդ արդարսքո մի դրեսցին :

Մըքատ և ցաճած եմես . փրկուԹիքո ամ ընկալցի զես :

Օրհնեցից զանունն ւայ իմոյ օրհնութե . և բարձր արարից զնա գովուԹեք :

Հաճոյ եղիցի ւայքան զորթ մատաղ . որ բերէ զեղջէւրս և զկրճղակս :

Տեսցեն աղքատք և ուրախ եղիցին . ինդրեցէք զամ , և կեցցին անձինք ձեր :

Օ ի լուճաճ տր տնանկաց . և զկապեալս իւր ոչ արհամարհեաց :

Օրհնեսցեն զնա երկինք և երկիր . ծովք և ամ որ զեռայ ի՛ նոսա :

Մը փրկէ զսիօն՝ շինեսցին քաղաքք .

Տրէաստանի . շինեսցեն բնակեսցին և
Ժառանգեսցեն զնա :

Օ աւակ ծառայից քոց Տաստատեսցի
անդ . և ոյք սիրեն զանուէն քո բնակե-
ցին ի'նմայ :

Տուէք ՇԼԸ :

~; Սաղմոս Դաւթի : 5 ~

✠
4Թ
✠

ԸՅ՝ յօգնել ինձ նայեաց . և տր յընկե-
րել ինձ փութա :

Ըմաջեսցեն և յամօթ լիցին , որք խըն
դրէին զանձն իմ . դարձցին յետս և
ամաջեսցեն , ոյք խորհէին ինձ զչար :

Դարձցին առ ժամայն ամաջեսցեալ . որք
ասէին ինձ վաչվաչ :

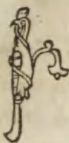
Յնծասցին և ուրախ լիցին ի'քեզ՝ ամե-
նէքեան որք խնդրեն զքեզ տր :

Ըսասցեն յամօթամ մեծ է տծ . ոյք սի-
րեն զփրկութիսքո :

Ըս աղքատ և տեսանկ եմ , տծ օգնեա
ինձ օգնական և փրկիչ իմ , և տր իմ մի
յամենար :

Տուէք Չ :

Յ Սաղմոս Դաւթի : 3



բեզ տը յուսացայ , մի ամուսեցից
յաւհտեան . յարդարու թեան
քուժ փրկեաւ և ասարեցո զիս :

Խոնարհեցո առ իս զուսկն . քո՛ և կեցո
զիս :

Եր իմ անձ ապաւնէն , և տեղի ամուր
կեցուցանել զիս . զի հաստատու թիւն
իմ և ասպաւնէն իմ դու ես :

Եւ իմ , փրկեաւ զիս ի՛ ձեռաց մեղաւորի
ի՛ ձեռաց անօրինի և անիրաւի :

Դու ես համբերու թի իմ տը՛ տը յոյս
իմ ի՛ մանկու թի իմմէ :

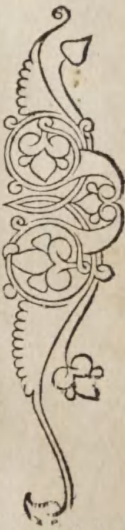
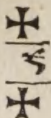
Ի՛քեզ հաստատեցայ ես յարգանդէ .
յորովայնէ մօր իմոյ դու ես ապաւնէն
իմ : և առ ի՛քէն է օգնուի իմ յամ ժամ :

Սո՛ զինչ աւակ եղէ ես բազմաց . և դու
օգնական իմ և հզօրիչ իմ :

Ե ցցի բերան իմ գովու թի որմ օրհնե
ցից զփառս քո . զօրհանասպազ զմե՛ծ
վայելչու թիս քո :

Մի ընկենուր զիս տը ի՛ ժամանակս ծե
րու թե . ի՛ պակասիլ զօրու թե իմոյ մի
թողուր զիս :

Ե սացին թշնամիք իմ ինձ . և որք պա
147 շա



չարեցին զանձն իմ. խորհեցան ի' միա
սին և ասացին :

Ը եթող զնա՝ հալածեսցուք և հաս
ցուք նմա. զի ոչ որէ որ փրկէ զնա :

Ը իմ, մի հեռի առնիր յինէն . և Թժ
յօզնել ինձ նայեաց :

Ը մաչեսցեն և պակասեսցին ոյք չարա
խօս կային զանձնէ իմմէ . զգեցցին զա
մօթ և զպատկառանս, ոյք խնդրէ ին
ինձ զչար :

Ես յամ Ժամ յուսացայց . և յաճելից
յօրհնութիս քո :

Իերան իմ պատմեսցէ զարդարութիս
քո . զօրհանապազ զգովութիս քո :

Ուր ոչ թէ խարդախութի ինչ գիտէի
ես զգալութե . այլ մտից ի' զօրութիս
տն . և Խոր յիշեցից զարդարութիս քո
միայն :

Ը իմ, ուսուցեր զիս ի' մանկութե
իմմէ . ցարդ ևս պատմեսցից զարդարու
թիւնս քո :

Մինչև յալևորիլ և ի՞ծերանալ իմում .
Թ իմ մի թողուր զիս :

Մինչև պատմեսցի բազուկ քո՝ ազգի
ամի որ գալոցնէ :

Օ զօրութիս քո և զարդարութիս ,

Մինչ ի' բարձունս . զոր արարեր մեծա
մեծս . Թճ՝ նմանի . քեզ :

Որչափ ցուցեր ինձ զնեղու ի' բազում
և չարչարանս դարձար և մխիթարեցեր
զիս . և ի' խորոց անդրնդոց երկրէ հա
ներ զիս :

Յաճախեցեր ի' նձ զզօրութիւնս . քո .
դարձար և մխիթարեցեր զիս . և ի' խո
րոց երկրէ , միւս անգամ հաներ զիս :

Մըդ . և ես խոստովան եղէց . քեզ ի' պա
տրաստութիւն սաղմոսաց , ճշմարիտդ
Թճ . և սաղմոս ասացից . քեզ օրհնութիւն ,
սուրբդ իսրայիլի :

Յնճասցին շրթունք իմ յորժամ սաղ
մոս ասիցեմ . քեզ . և անձն իմ զորև փրկե
ցեր :

Եւս՝ և լեզու իմ զօրհանապազ խօսեա
ցի զարդարութիւս . քո :

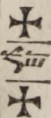
Ի ժամանակի որպէս յամօթ լիցին և ա
մաչեսցեն ոյ . ք խորհէին ինձ զչար :

Տունք ի և զ :

Յ Սաղմոս Իսկի : Յ

Թճ՝ զիրաւունս . քո արքայի տուր , և
զարդարութիւս . քո որդւոյ թագաւորի :

149 Իա



Դատել զժողովուրդս քո արդարու
թիւ . և զաղքատս քո իրանամբ ք :

Եւ ցեն լերինք զխաղաղութի ժողով ըր
դեան . և բլուրք զարդարութի :

Իրան աբասցէ աղքատաց ժողովրդեան
և կէցուսցէ զորդիս տնանկաց . և խո
նարհեցուսցէ զամբարտանս :

Կացցէ և մնասցէ ընդ արևու . յառաջ
քան զլուսին , ազգէ միջև յազգ :

Իջցէ որպէ զանճրկ ի վեր գեղման . ոսկ
զցող զիցողի յերկիր :

Նազեսցի յաւուրս նր արդարութի
բազում և խաղաղութի . մինչև կատա
րեսցի լուսին :

Տիրեսցէ նա ի ծովէ մինչև ի ծով . ի
գետոց մինչև ի ծագս աշխարհի :

Եւ աջի նոր նախ հնդիկք անկցին . և
թշնամիք նոր զհող կերիցեն :

Թագաւորք թարսսի և կղզեաց՝ պա
տարագս մատուսցեն նմա . թագաւորք
արաբայ և սաբայ . պատարագս բերցեն
նմա :

Երկիր պագցեն նմա ամ թագաւորք
երկրի . և ամ ազգք ծառայեսցեն նմա :

Յի փրկեաց զաղքատն ի հզօրէ . զաղ
քատն և զտնանկն՝ որոյ ոչ է օգնական :

Մնխայեսցէ նա յաղքատն և ի տնանկն .
և զանձինս տնանկաց կեցուցէ . և ի վաչկից չարաց փրկեսցէ զանձինս նոց :
Պատուական է անուն նոր առաջինոց կեցցէ , և տացի նմա յոսկւոյն արարա
ցւոց :

Յաղօթս կացցեն առնա յամ Ժամ . և զօրհանապազ օրհնեսցեն զնա :

Եղևցի հաստատու թի ընդ ամ երկիր . և ի վեր գլխոց լերանց :

Բարձրացի քանզ լիբանն պտուղնր . և ծղկեսցի ի քողաքի տն ոպ խոտ երկրի :

Եղևցի անուն տն օրհնեալ յաւիտեան . զի յառաջ քանզարև է անուն նոր :

Ի նա օրհնեսցին ամազգք երկրի . և ամազինք երանիցեն նմա :

Օրհնեալ տր ամ իսրայիլի որ առնէ զսքանչելիս միայն . և օրհնեալ է անուն սբ փառաց նր յաւիտեան . լցցի փառօք նոր ամ երկիր . եղևցի եղևցի :

Տունք ի :

Գուբղայս ին և զ տուն է :

Ղանօնս բճճ տուն է և Ժ և Է փոխ :

Լ. ղ թ ք Լ. ն նայի Ս. օրն Սամոնեղի :



աստատեցան սիրտ իմ ի'տր . և
բարձրացան եղջիւր իմ յամ
փրկիչ իմ :

Ի նդարձակեցան բերան իմ ի
վեր թշնամեաց իմոց . ուրախ եղէց
ի փրկու թե քում :

Օ ի ոչ գոյ սբ որս զտր . և ոչ արդար
ոս զամ մեր . և չիք սբ , բաց յայ մերմէ :

Մի պարծիք և մի խօսիք զամբար
տանանս . և մի ելցէ ընդ բերանս ձեր
բան հպարտ մեծաբանու թե :

Ը գիտու թեց տր' ամ պատրաստի
իւրով իմաստու թե զգիտու թի յարա
րածս իւր :

Հզորաց հաստ աղեղունք թուլացան ,
և տկարք վառեցան զօրու թե :

Յադք և լիքք հացիւն նոն աղեցան . և
բաղցեալք լցին զերկիր :

Լ մուլն ծնան եօթն . և բազմած ինն
նոն աղեաց ի ծննդոց :

ՏՄ մեռուցանէ և տր կեցուցանէ .
ի շուցանէ ի դժոխս և հանէ :

ՏՄ աղքատացուցանէ և տր մեծացու
ցանէ . խոնարհաւնէ զամբարտանս



մինչև յերկիր, և բարձր առնէ զտառա
պեալս յազբեաց:

Կստուցանէ զնս իշխանս՝ ընդ իշխանս
ժողովրդեան. և զաթոռ փառաց ժա
ռանգեցուցանէ նոցա:

Կատարէ զուխտս ուխտաւորաց և օրհ
նեաց զամս արդարոց:

Օ ի ոչ թէ իւրով զօրութիւն զօրանայ
հօր. այլ տր տկար առնէ զհակառա
կորդս, իւր տր սբ է:

Մի պարծեացի խորհրդականն ի խոր
հուրդս իւր. մի պարծեացի հօրն ի զօ
րութիւն իւր և մի պարծեացի մեծն՝ ի մե
ծութե իւրում:

Եւ յոր պարծին, ի տր պարծեացի. ի՛
խորհուրդս գիտութե՝ զտր ճանաչել:

Եւ առնել զիրաւունս, և գործել զար
դարութի, ի վեր երեսաց երկրի:

Տր ել յերկինս և որոտաց. և ինքն դա
տէ առանց բարբառելոյ:

Տայ զզօրութի թագաւորաց մերոց.
և բարձր առնէ զեղջիւր օժելոյ իւրոյ:

Տունք թ և ը:

Բարձրացաւ եղջիւր իմ յաճ փրկիչ
իմ. հաստատեցաւ սիրտ իմ ի տր տէ
րամբ և հաւատով:



Մարդասէր տր՝ վճ սրբուհւոյ անա
րատի մօր քո և կուսի . և վճ խաչի . քո
պատուհանի ընկալ զաղաքանս մեր և
կեցո զմեզ :

✠
բրգ

Քարոզողորմեային և ի նեղուէ ին :

✠

Ս ասն գտանելոյ մեզ զչնորհս և զողոր
մու թի ի բարերար տնէ մերմէ :

Ս ս փրկելոյ զմեզ ի զրպարտութենէ
մարդկին՝ և յորոգայթից սատանայի զտն :

Ս ս ամանձանց քրիստոնէից . և տանց
հաւտացելոց զտր :

Ս ս որք ի լերինս յայրս և ի փապարս
բնակեալք են սբ հարքն մեր զտր :

Ս ս որք սաղմոսիւք և օրհնութիւնս
բեն՝ զամ ժամանակս կենաց իւրեանց :

Ս ասն հոգւոց . Ն և և սմիաբան :

Օ անձինս մեր . Ողորմեաց :

✠
աղ
✠

Ղոհանավք զբէն տր ամ մեր , որ զար
թուցեր զմեզ ի հանգստենէ քնոյ շնոր
հիւ ողորմութեք . Օ արթո զմիտս

մեր արդարութե առ քեզ տր ամ մեր՝
զի տեսցեն աչք մեր զփրկութիւն քո :

Ն կեցցի և բնակեցցի առ մեզ ամուսի
քո . և ողորմութիքո հովանի և պահա

պին լիցի ի վր պաշտօնէ ից. քոց. Այն զմեզ՝
զճառայսս քո արժանի արա ի տունէ և ի
գիշերի՝ և յամ ժամոն, միշտ խորհիլ ի՝
սէր պատուն իրանաց. քոց. Այն գոհանա
լով փառանորեացուք զՏայր և զորդի և
զսբ հոգիդ. այժմ և միշտ և յան իտեանս
յան իտենից :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :



Կենդանարար զօրութի և աղբեր ան
մահութե, դու ես. քս անձ փրկիչ մեր :
Որ շնորհեցեր մեզ ի մէջ գիշերի յառ
նել՝ և խոստովն լինիլ առ քեզ՝ վսիրան
անց և արդարութե. քո : Այն այժմ աղա
ջեմք զքեզ տր անձ մեր՝ արա զմեզ ար
թուես և պատրաստս ի ժամ առանձ
տու ընդ սբս. քո : Այն ընդ նոսին գոհա
նալով փառանորեացուք ըզքեզ ընդ
հօր և ընդ հոգւոյդ սրբոյ՝ այժմ և միշտ
և յան իտեանս յան իտենից ամէն :

Վոհութե և ճշմարիտ խոստովանութե
անդարար փառանորեմք զՏայր և
զորդի և զսբ հոգիդ, այժմ և
միշտ և յան իտեանս յան ի
տենից : ամէն :

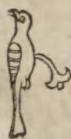
(Օրհնեալ տր մեր՝ և փրկիչ յս. քս ամէն :



Վատէմարտիլ տն նոյ • ընդ յակօբայ խորայիլն •



Վ Սաղմոս Լ. սափայ : Ն



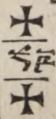
Ի Բ Ե Ի Թ Ի Բ Ե Բ Ի Լ
Խորայիլն աստուճած . և ոյք ուղ
իղք են սրտիւնք :

Ի այց զև իմ, փոքրմիևս սասանեալէին
ոտք . սակաւիկմի ևս՝ գայթաղդեա
լէին գնացք իմ :

Վախանձեցայ ես ընդ անօրէնս զխաղա
ղուծի մեղաւորաց որպէ տեսանէի, զև
ոչ գոյր վրէպ մահու նոցա :

Նաստատուէն են տանջանք նոց . ի՛ վաս
տակս մարդկան չեն նոքա . և ըստ մարդ
կան ոչ տանջեացին :

Սանսյսորիկ՝ կալաւ զնոսա ամբար
աւանուծի . արկին զիւրեամբք զամ



բարչտու թիւն . և զանիրաւնու թիւն
իւրեանց :

Այլցէ ունի՛ ճարպոյ անիրաւնու թիւնոց
զի գնացին նորա ըստ խորհրդոց սրտից
իւրեանց :

Խորհեցան և խօսեցան զչարու թիւն . և
զասիրատու թիւն բարձունս խորհեցան :

Նորին յերկինս զբերանս իւրեանց . և
զլեզուս իւրեանց ածէին զերկրաւն :

Սոյսորիկ ժողովուրդ իմ դարձցին
այսրէն . և աւնուրբ իմ լի կատարեալ
գացին ի նոսա :

Բացին՝ զի արդ . գիտաց ամ , կամ գուցէ
արդեօք գիտու թիւն առ ի բարձրելոյն :

Բնա մեղաւորք են և յաջողեալէ նոց .
կան՝ և ունին զմեծու թիւն աշխարհի :

Բացի զուր՝ ուրեմն արդարացուցի
զսիրտ իմ . լուացի սրբու թիւն զձեռս
իմ . և եղէ ես խոշտանկեալ զօրհանա
պազ . և կշտամբանք իմ ընդ առաւօտս :

Թէպէտ և ասէ ի թէ այսպէս պատմե
ցից . ահաւասիկ յազգ որդւոց քոց՝
որոց և ուխտեցի :

Իմ տիեզի , թէ սակայն և այս ջանէ ա
ռաջի իմ , մինչև մտից ի սրբու թիւն այ .
և ի միտ առից զկատարած նոց :

Մակայն՝ վն նենգու թե՛նոց տարագիր
արասցես զնս . և կործանեսցես զնս յամ
բարտաւանու թե՛ իւրեանց :

Իսկ՝ զիւրդ եղէն աւեր՝ յանկարծակի
սատակեցան . պակասեցան՝ կորեան՝ վն
անօրէնու թե՛ իւրեանց . և եղէն որպէս
երազք զարթուցելոց :

ՏԻ՛ ի՛բաղաբի . բում զպատկերսնոցա
անարգեցի ես . զի հուր բորբոքեցաւ
ի՛ սրտի իմում և երիկամունք իմ այլա
գունեցան :

Ես արհամարհեալ եղէ՛ և ոչ գիտացի .
որպէս անասուն համարեցայ առաջի
. բո և ես յամթամ ընդ . քեզ եմ :

Կալար զաջայ ձեռանէ իմմէ . ի՛խոր
հուրդս . բո առաջնորդեցեր ինձ . և
փառօք ընկալար զիս :

Օ ինչ կայ իմ բնաւ յերկինս կամ ի՛քէն
զինչ ևս ինդրեցից յերկրի :

Մո՛ւտաղեաց սիրտ իմ և մարմին իմ . ան
սրտի իմոյ , բաժին իմ անձ յաւիտեան :

Ի՛ հաւաստիկ ոյք հեռի արարին զան
ձինս իւրեանց ի՛քէն , կորիցեն . սատա
կեսցես զամենեսեան որք ապստամբք
եղեն ի՛քէն :

Ինձ մերձեսալ առ անձ բարիէ . և դնել
առ անձ զյոյս իմ :

Պատմել զամօրհնութիւնքո՛ւ ի դրու
դատեր սիօնի :
Տուչք ի և դ :

Իմաստութիւնս Բապիայ :

✠
ՏԳ
✠

Նդեր մերժեցեր անձ . ի սպառ բա
կացաւ սրտամտութիւնքո՛ւ ի վեր խաշի
արօտիքո՛ւ :

Յիշեա զժողովուրդքո՛ւ զոր ստացա
խակզբանէ . փրկեցեր զվիճակ ժառան
գութեքո՛ւ :

Ետուն սիօն այս՝ ուր բնակեցար դու
ի սմայ . համբարձ զձեռնքո՛ւ ի վեր ամ
բարտաւանութե՛նց ի սպառ :

Որ ինչ անիրաւեցաւ թշնամին ի սր
բութեքո՛ւմ . և պարծեցան ատելիք
քո ի մէջ բարեկենդանութե՛անց իւրեանց :

Նդին զնշանս իւրեանց ի նշանս և ին
քեանք ոչ ծանեան զելս ի վերուստ :

Որն զյանտառի , փայտատօք կոտորե
ցին զդրունս նոր . ի միասին փայտատօք
և մրձօք կործանեցին զնա :

Եւրեցին ի հուր զսրբութիւնքո՛ւ յերկրի
և սղծեցին զխորան անունն քո :

Եւսացին ի սիրտս իւրեանց ազգքնոցս

խմիասին . եկայք լռեցուսցուք զամ
տօնս ւոյ յերկրէ :

Վշանս մէք ինչ ոչ տեսինք . և ոչ ևս
գուցէ մարգարէ . և զմեզ ինչ որ ոչ
ճանաչիցէ :

Սինչև երբ ամ նախատէ թշնամին ,
և բարկացուցանէ հակառակորդն զա
նուն սբ . քո :

Ինդէր դարցուցանես զձեռն քո . և
զանջ քո իմիջոյ ծոցոյ քումմէ իսպառ :

Ը թագաւոր մեր՝ յառաջքին զյաւի
տեանս . որ արարեր զփրկու թի ի՛ մէջ
երկրի :

Դու հաստատեցեր զօրու թբ քով
զծով . և դու խորտակեցեր զգլուխ
վիշապին ի՛ վերայ ջուրց :

Դու փշրեցեր զգլուխ վիշապին և ե
տուր զնա կերակուր զօրացն հրնդկաց :

Դու բռնեցուցեր զաղբիւրս և ըզ
վտակս . և դու ցամաքեցուցեր զգետս
սաստիկս :

Բո է տիւ՛ և քո է գիշեր . զլոյս և զա
րև դու արարեր . և դու հաստատեցեր
զամ սահմանս երկրի . զգարուն և զա
մառն դու ստեղծեր :

Մյս յուշ լիցի քեզ՝ զի թշնամին նա
161 խա



խատեաց զտրդ. Ժողովուրդ անզգա
բարկացոյց զանուն սբ. քո :

Մի մատներ գազանաց զանձն որ խո
տովան առնի առ. քեզ. և զանձինս տնա
կաց. քոց մի մոռանար իսպառ :

Հայեաց յուխտ. քո . զի լցան տունք
ափշէլոց յերկրի անիրաւութի :

Մի դարձցի տնանկն ամաչեցեալ . այլ
աղքատն և տնանկն՝ օրհնեսցեն զ
նուն սբ. քո :

Ըրի ամբ. և դատեա զդատաստանս. քո .
յիշեա զնախատինս՝ որ յանզգամէն զօր
հանապազ :

Մի մոռանար զձայն պաշտօնէից. քոց
ամբարտաւանութի ատելեաց. քոց վե
րացի հանապազ :
Տունք ի և թ :

Վաղմոս Ղաւթի :

✠
ՏԴ
✠



ոստովան եղիցուք առ. քեզ ամ,
խոստովան եղիցուք և կարդա
ցուք զանուն սբ. քո :

Պատմեցից զամսքն չե լիս. քո. յոր
Ժամ Ժ' մառ. ից՝ ես ուղիղ դատեցայց :

Մաչեցաւ երկիր՝ և ամբնակիչք նոր .
ես հաստատեցի զսիւնս նոր :

Ասացի անօրինաց , թէ մի անօրինիք .
մեղանորաց , թէ մի բարձրացուցա
նէք զէղջիւրս ձեր :

Սի համբառնայք ի' բարձունս զէղ
ջիւրս ձեր . և մի խօսիք զայ անիրանուի :

Օ ի ոչ յարևելից՝ և ոչ յարևտից՝ և ոչ
անապատէ լերնց , այլ անդ դատանորէ

Օ այս խոնարհ առնէ՝ և զսոյն բարձրա
ցուցանէ . բաժակ ի' ձեռին տն , գինի
ի անապակ արկեալ . և խոնարհեցոյց
յայսմանէ յայս :

Սակայն՝ մրուրնորա ոչ սպառեացի . և
արբցեն զնա ան մեղանորք երկրի :

Ես ցնծացայց յան իտեան . սաղմոս ասա
ցից ան յակօբայ :

Օ անեղջիւրս մեղանորաց փշրեացես
և բարձր եղիցի եղջիւր արդարոյ :

Տունք Ժ :

~ Սաղմոս Բ սափայ : ~

Յայտնիէ ի' հրէաստանի ան և ի սրայել
մեծ է անուէննորա :

Եղև ի խաղաղու թէ տեղի նոր . և բնա
կու թի' նոր ի' սիօն :

Բնդ խորտակեաց ան՝ զգորու թի' արե
ղան . զգէն զսուր . և զճակատամարտ :



Ճ Ե



Մուսատու ես դու սքանչելապէս ան
 լերանցն յաւիտենից . խոովեսցին ան
 նէքեան որք անմիտք են սրտիւք . ն
 ջեցին զքունս իւրեանց՝ և ինչ ոչ գտ
 լինայն արք՝ ի մեծութեան ձեռ
 իւրեանց . ի սաստի քումմէ անձ յա
 բայ նրն ջեցին . և ոյք հեծեալ էին ի ձի
 ՚՛ու ահաւոր ես՝ և ոյ կարէկալ առ
 ջիքո . որպէր երևեցար դու յերկնից
 յայտնի եղև բարկութիւք :

Երկիր երկեաւ և սարսեաց՝ ընդ յա
 նէնն այ ի դատաստան . և ընդ աւրեցո
 ցանել զամ հեզս երկրի :

Խորհուրդք մարդկան խոստովան ա
 նին առ քեզ . և ծածկեալք իմաստու
 օրհնեսցեն զքեզ :

Ուխտս դիք և կատարեցէք տնն այ մ
 ըոյ . ամենէքեան որք շուրջէք զնովա

Մատուցէք պատարագս ահաւորին
 որ քաղէ զհոգիս իշխանաց . ահաւոր
 նա քանզ ամ թագաւորս երկրի :

Տուրք Ժ :

~ Սաղմոս 3 աստի : ~

✠
 57
 ✠

Չայնիւ խնով ես առ տը կարդացի

այսին իմով առ ամ և նայեցան առ իս:
Հանուր նեղութի իմոյ զամ խնդրե
ի ձեռօք իմովք. և ի գիշերի առաջի
նորա ոչ խաբեցայ:

Ե կամէր միտարիլ անձս իմ. յիշեցի
ամ և ուրախ եղէ. հոգայի, և նուա
ղիւր յիս հոգի իմ:

Կամանեցին պահուց աչք իմ. խռովե
այ և ոչ խօսեցայ. խորհեցայ զանուրսն
առաջինս. և զամսն յանտենից յիշեցի:
Մօտեցայ ի գիշերի ընդ սրտի իմում.
հոգայի և տառապիւր յիս հոգի իմ:

Ի թէ յանտենից մերժեցցէ զիս
տոր. և ոչ ևս յանելցի ի հաճիլ և ևս:

Կամ ի սպառ արգելցէ զողորմութի
ւր յինէն. կամ կատարեաց զբան իւր
այգէ մինչև յազգ:

Կամ մոռասցի գթալ ամ իմ. և ևս
կամ արգելցէ զգթուի իւր, բարկու
թք իւրով:

Ասացի, և այժմ սկսայ. այս է նորո
գումն աջոյն բարձրելոյ:

Իշեցի զգործս ամսն ի սկզբանէ. յիշեցի
զբանչելիս նորա:

Խորհեցայ յամ գործս քո. և ի ձեռա
գործս քո խորհեցայ:

Ընդհանուր թե՛ են ճանապարհք քո
ովէ ան մեծ որպէս զան մեր, դու ե
ան, որ առնես զսքանչելիս :

Յուցեր ժողովրդեան քում զգորու
քո . եւ փրկեցեր բազկան քով զժող
վիւք քո . զորդիսն յակօբայ և զյօսեփու
Տեսին զքեզ ջուրք ան . տեսին զքե
ջուրք և երկեան՝ և խորք խռովեցա
ի՛ ճայնէ ջուրք բազմաց :

Չայն ետուն ամսք . քանզի՛ և ենտ
քո գնան՝ ի՛ ճայնէ որոտալոյ քո անոն
Երևեցան փայլատակունք քո տիեզ
րաց . խռովեցան և դողաց երկիր :

Ի՛ծովու են ճանապարհք քո՝ և շա
խղք քո ի՛ ջուրս բազումս . և հետք ք
ոչ երևին :

Բռաջնորդեցեր որպէ՛ խաչին ժողով
դեան քո . ի՛ ձեռն մօսիսի և ահարօնի

Տունք Ժ Է Ը :

Գաւբղայս շէր տունէ :

Յ Իմաստութի Յասափայ Յ



այեցարուք ժողովուրդք յօ
րէնս իմ. և խոնարհեցուցէք
զուսկն ձեր՝ ի՛բանս բերանոյ
իմոյ :

Իացից առական զբերան իմ. և խօսե
ցայց զառակս ի՛ սկզբանէ :

Որպ լուսք և ծանեաք զայս. և հարքն
մեր պատմեցին մեզ :

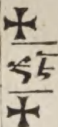
Ո՛րինչ ծածկեցաւ յորդւոց նոց յայլ
ազգ. պատմել զօրհնութիս ան՝ զզօ
րութի և զսանչելիս իւր զոր արար :

Հաստատեաց զվկայութիւն իւր առ
յակօք. և օրէնս եդ ի վեր ի սրայիլի :

Որինչ միանգամ պատուիրեաց հարցն
մերոց. ցուցանել զայս որդւոց իւրեանց.
զի ծանիցեն յազգ այլ :

Որդիք որք ծնանին՝ յարիցեն և պատ
մեսցեն զայս որդւոց իւրեանց. զի դի
ցեն առ անձ զյոյսս իւրեանց. և մի մո
ռասցին. զգործս ան :

Օ պատուիրանս նոր խնդրելով խըն
դրեսցեն. և մի եղիցին, որպէս և հարք
իւրեանց :



Բզգ չար և դառնացող. ազգ՝ որ ոչ
ուղղեաց զսիրտ իւր. և ոչ հաստատեաց
առ ամ զհոգի իւր :

Որդիք եփրեմի լիագիրգք և արհա-
ձիգք. յաւուր պատերազմի ի կապարձ
դարձուցին :

Ոչ կացին նոքա յուխտին ան. և ըստ
իրաւանց նոր ոչ կամեցան գնալ :

Սուացան զերախտիս նոր. և զսքանչե-
լիսն զոր եցոյց նոցա :

Բռաջի հարց նոցա արար զսքանչե-
լիւր. յերկրին եգիպտացւոց՝ և ի դաշ-
տին տայանու :

Եհերձ զծովն և անցոյց զնոս. կացոյց
զջուրսն որսի տիկա :

Բռաջնորդեաց նոց ամպով ի տունէ
և զամ գիշեր ի լոյս հրոյ :

Եհերձ զվէմն յանապատի. և ետ ըմպե-
լնոց որսի ի խորոյ մեծէ :

Եհան զջուրսն ի վիմէն. և հոսեաց
որս զգետս զջուրսն :

Սակայն յաւելին ի մեղանչել. և ևս
բարկացուցին զբարձրեալն յանջրդի-
քորձեցին զամ ի սիրտս իւրեանց. ի

խնդրել զկերակուր անձանց իւրեանց :

Տըրտնջեցին զայ և սասցին. մի թէ
7 168 կարծ

կարօղ իցէ ամ՝ պատրաստել զսեղան
յանապատի :

Քանզի՝ հարկանէր զվէմն՝ և հոսէին
ջուրք . և վտակք խաղային ի նմանէ :
Միչէ՝ հաց և ա կարասցէ տալ նա մեզ .
կամ պատրաստեսցէ զսեղան ժողովր
դեան իւրոյ :

Ս ւ այսորիկ լուճաճ զայս ար և յապա
ղեաց . հուր բորբոքեցաճ ի յակօք . և
բարկու թի ար , եւ ի վեր ի սրայի լի :

Օ ի ոչ հաճատացին յամ՝ . և ոչ յուսա
ցան ի փրկու թի նոր :

Հրաման ետ ամպոց ի վերուստ՝ և
զդրուճա երկնից եբաց . և տեղաց ի նոս
մանանայ ի կերակուր :

Օ հաց երկնից ետ նոց՝ զհաց հրեշտա
կաց կերան մարդիկք . և իջոյց ի նոսա
զկերակուր ի լի ու թիւն :

Ս հան զհողմն հարաճոյ . և էաճ զօ
րու թի իւրով զհիւսսիւն :

Տեղեաց ի նոսա միս որպէս զհող . և որ
պէս զաճազ ծովու զթռչուճա թե
աճորս :

Ս արկ ի մէջ բանակի նոցա . և շուրջ
զ վրանօք նոցա :

Ս երին և յադեցան յոյժ . և զցանկու թի

նց ետ նց. և ոչ ինչ կարօտ եղեն ի' ցա
կու թէ իւրեանց :

Սինչ դեռ՝ կերակուրք ի' բերան
իւրեանց էին. բարկու ի' յայ ել ի' վր' նց :

Լսպան զբազումս ի' նոցանէ . և զլ
տիր ընտիրսն յիսրայիլ է սատակեաց :

Յայսմ ամի մեղան և ևս . և ոչ հաւատ
ցին սքանչելեաց նոր :

Պակասեցան յուսայնու թէ աւուր
նոց . և ամբ նոց փու թապէս անցին :

Յորժամ սպանանէր զնոս , խնդրէի
զնա . դառնային և առաւժօտ առնէի
առ ամ :

Յիշեցին՝ զի ամ օգնական էր նց . ամ
բարձրեալն փրկիչ էր նոց :

Սիրեցին զնա բերանօք իւրեանց . և զ
զու՛օք իւրեանց ստեցին նմա . և սիրու
նոց ոչ էին ուղիղ ընդ նմա . և ոչ հաւ

տացին ու խտի նոր :

Եւ նախնքն՝ գթած էր . բաւ էր զմեղ
նոց և ոչ ապականէր :

Յաճախէր դարձուցանել զբարկու
թի իւր . և ոչ բորբոքեաց զամ սրտս
տու թի իւր :

Յիշեաց թէ մարմին են նորա . հոգ
որեւանէ այլ ոչ դառնայ :

Վանիցս անգամ դառնացուցին զնա
յանապատի . և բարկացուցին զբարձ
րեալն յանջրդի :

Վարձան՝ և փորձեցին զնձ . և զսբն
իտրայիլի զայրացուցին :

Ոչ յիշեցին զձեռն նր . յաւուր յորում
փրկեաց զնոս ի՛ ձեռաց նեղչաց նոցա :

Որով արար զնշանս և զարուճեստոս իւր .
յերկրին եգիպտացւոց՝ և ի՛ դաշտին
տայանու :

Վարձոյց յարիւն զգետս նոց . և զան
ձրևս նոցա , զիմի արբցեն :

Վռաքեաց ի՛ նոսա շանաճանձ և էկեր
զնոս . և գորտիւ՛ ապականեաց զնոս :

Վտժանկոյ զպտուղսնց . և զվաստակս
նոց , մարախոյ :

Վճար կարկտիւ՛ զայգիս նց . և զթրղե
նիս նոց եղեմամբ :

Սատնեաց ի կարկուտ զանասունս նց .
և զստացունձս նոց հրով դատեցաւ :

Վռաքեաց ի՛ նոսա զսրտմտութի բար
կութեան իւրոյ . զսրտմտութի զբար
կութի՛ և զնեղութի :

Վռաքեաց ի՛ նոսա տանջանս՝ ի՛ ձեռն
հրեշտակի չարի . և դիմեցոյց ի՛ նս զսրտ
մտութի բարկութե իւրոյ :

Այն խաչեաց ի մահոճանէ զանձինս
նոց. և զանասուէսս նոց ի մահ մատնեաց
Լ. Տար զամանդրանիկս եգիպտացւոց
զսկիզբն ամ վաստակոց նոցա . ի յարկ

բամայ :

Տորդան ետ ուն խաչին ժողովրդեան
իւրոյ . և եհան զնս ուն զՏօտ յանապատ
Լ. Բաջնորդեաց նոցա յուսով և ոչ ել
կեան, և զթշնամիս նց ի ծով ծածկեաց

Լ. Տան զնսս ի լեառն սրբու թե իւրոյ
ի լեառն յայն՝ զոր ստացեալէր աջոյ նր

Սերժեաց յերեսաց նոց զՏեթանոսս
և վիճակեցոյց ի նոսա զվիճակ ժառանգ
գու թե իւրոյ . և բնակեցոյց ի յարկս ն

զազգն ի սրայիլի :

Փորձեցին դառնացուցին զամբ բարձր
րեան . և զվկայու թ ի նոր ոչ սկսեցին

Գարձան խոտորեցան որպէս և Տարբ
իւրեանց . դարձան և եղեն ուն զաղեղն

թիւր :

Գարձեալ բարկացուցին զնա ի բողինս
իւրեանց . և դրօշելօք իւրեանց նա

խանձ արկին նմա :

Լ ուն ամ և արհամարհեաց զնս . և ա
նարդեաց յոյժ զի սրայիլ :

Սերժեաց յիւրմէ զխորանն ի սելով

խորանն , զոր բնակեցոյց ի մէջ մարդ-
կան :

Սատնեաց ի գերու թի զզօրու թի նց .
և զգեղ նոց ի ձեռս թշնամեաց նոց :

Մըգեղ ի սուր զժողովուրդ իւր . և
զժառանգու թի իւր անտես արար :

Օ երիտասարդս նց եկեր հօւր . և լի
կուսանաց նց ոչ որ սգացաւ :

Քահանայք նոց անկան ի սուր . և զայ
րիս նոց ոչ որ եր որ լայր :

Օ արթեաւ ոսկի քնոյ տը . և որպէս հզօր
զի թափէ զգինի :

Եւ հար յետս զթշնամիս իւր . և նախա
տինս յաւիտենից արար զնս :

Սերժեաց նա զխորանն յովսեփու . և
զազգն եփրեմի նա ոչ ընտրեաց :

Եւ ընտրեաց նա զազգն յուդայ . և զ
լեառն սիօն , զոր և սիրեաց :

Եւ նեաց որպէս զմիեղջրու ի զսրբու թի
նորա . յերկրի հաստատեաց զնա յաւի
տեան :

Ի նտրեաց զդաւիթ ծառայ իւր և ըն
կալաւ զնա ի հօտէ խաշանց . ի վերջին
ճնեւոցն ընկալաւ զնա :

Հովուէլ զյակօբ ծառայ իւր . և զ
խարայէլ ժառանգու թի իւր :

Լորած էր զնոս իմաստու թեամբ սրտի
 իւրոյ . յանմեղու թիւն ձեռաց իւրոց
 առաջնորդ էր նոց :
 Գտւբղայս հ կ դ տուեն է :

Վարդնոս Լ սախայ : Յ

✠
 ՏԵ
 ✠



մտին հեթանոսք ի թա
 ռանգու թիբո . կալ
 ծեցին զտաճար նբբո

Լորարին զերուսաղէմ որպէս հիւղս
 մրգապահաց . արկին զդիակուենս ծա
 ալից քոց գէշ թռչնոց երկնից . կգ
 մարմինս սրբոց քոց գազանաց երկրի :
 Հեղին զարիւն նոց որպէ ջուր , շուրջ
 զերուսաղէմաւ . կոչ ոք էր որ թաղէր
 զնոսա :

Լիդեաք մեք նախատինս դրացեաց մե
 րոց . ծուր՝ կայսին կատականաց այնոցիկ
 որք շուրջ էին զմեօք :

Սինչև երբ տր՝ բարկանաս դու իս
 պառ . բորբոքեցի ույ հուր նախն ձբո :
 Հեղ զբարկու թիւն քո ի վեր ազգաց՝
 որք զքեզ ոչ ճանաչեցին . կի՛ վեր թա
 գաւ որաց որք զանուն քո ոչ կարդացին

զի կերին զյակօբ՝ և զտեղի նորա անէ
րեցին :

Մի յիշեր զմեղս մեր զառաջինս . վաղ
վաղէսցէ առ մեզ ողորմու թիւնքո տր
զի աղքատացաք յոյժ :

() Դնեա մեզ ամփրկիչ մեր . վասն փա
ռաց անուննքո :

ՏԻ փրկեա զմեզ և քանչեա զմեղս մեր
վասն անուննքո :

Մի երբեք ասասցեն ի՛հեթ անոսս . թէ
ուրի ամ նոցա :

Լ յայտնի ինչ լիցի ի՛ վեթ հեթ անո
սաց . առաջի աչաց մերոց . առ ի իննդրել
զ վրէժ արեան ծառայից քոց՝ ողոց և
հեղան :

Մտցէ առաջիքո հեծ ու թիւն կապե
լոց . և ըստ մեծ ու թե բաղկիքո , շահեա
դ ու զորդիս սպանելոց :

Հատո դրացեաց մերոց եօթն պատիկ
ի՛ ծոցս նցնախատինս՝ որք նախատեցին
զքեզ տր :

Մեք ժողովուրդք և խաչն արօտիքոյ .
խոստովան եղիցուք առ քեզ յաճիտեմն
ազգէյազգ պատմեսցուք զօրհնուիս
քո :

Տ ու ն ք թ և դ :

✠
✠
✠

Վարդան Բ. սահայ : 3

Որ հովուներս իսրայիլի նայեաց որ
առաջնորդես որպէս խաչին յովսեփուն
Որ նստիս ի քերթիս՝ յայտնեաց ա
ռաջի եփրեմի . բե՛նիամինի և մանասի
Օ արթո զգորու թի . բո . և եկ ի կեցու
ցանել զմեզ :

Մ զգորու թեց դարձո զմեզ . երևեցո
ղերեսս . բո ի մեզ և կեցցուք :

Տ Թ Թ զգորու թեց՝ մինչև յերբ բար
կանաս յաղօթս ծառայից . բոց :

Չ ամբեցեր մեզ զհաց արտասունաց . և
արբուցեր մեզ զարտասուս չափով :

Բ րարեր զմեզ նախատինս դրացեաց
մերոց . այսին կատականաց թշնամեաց
մերոց :

Մ զգորու թեց դարձո զմեզ՝ երևեցո
ղերեսս . բո ի մեզ և կեցցուք :

Բ յգի յեգիստոսէ փոխեցեր . հաներ
զՏեթանոսս՝ և զնա տնկեցեր , և առաջ
նորդեցեր նմա :

Հ աստատեցեր զարմատս նր և ելից զեր
կիր . ծածկեաց զլերինս հովանի նորա .
և բարունակ նր զմայրսն այ :

Չ գեաց զորթ իւր մինչև ի ծով . և
մինչև ի գետս են շառաւիղք նոր :

Մտերքակեցեր զցանկնորա. և կթեն
զնա անցաւորք ճանապարհի :

Լպականեց զնա խոզ անտառի. և երէ
վայրի արածեցաւ ի նմա :

Մ զօրութեց՝ դարձ , հայեաց յեր
կնից և տես . այց արա այգւոյս այսմիկ .
և դարման տար սմա , զոր տընկեաց աջ
քո :

Ի վեր որդւոյ մարդոյ՝ զոր զօրացու
ցեր զնա իբեզ . այբեցեալ ի հուր և աւե
րեալ . ի սաստե քումմէ կորիցեն :

Նղեցի ձեռն քո ի վեր առն . աջ քո
ի վեր որդւոյ մարդոյ՝ զոր զօրացուցեր
զնա իբեզ :

Ոչևս իբացեայ եղիցուք մեք իբէն . կե
ցուսցես դու զմեզ . և զանուն քո տը
կարդացուք :

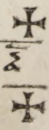
Մ զօրութեց դարձո զմեզ . երևեցո
ղերեսս քո ի մեզ և կեցցուք .

Տունք Ժ և Է :

Մաղմոս Խասափայ :

Յնծացէք առ անծ , օգնականէ մեր . և
աղաղակեցէք առ անծ յակօբայ :

Լուէք զսաղմոս և տուք զօրհնութի .



տաղմոս տասցէք նմա ի՛ ձայն . քաղցրութեան :

Փողհարէք ի՛ գլուխս ամսոց . յաճու
նչանաւորի տարեկանաց մերոց :
Հրաման է այս խորայիլի . և իրաւունքն
են ի՞նչ յակօքայ :

Ս կայու թիւն յովսեփու զոր եղ ընդ
նմա . ի՞նչ է լինէր նա յերկրէն եգիպտոս
ցւոց , լեզու զոր ոչ գիտէր՝ լու՛ւաւ :

Ի՛ բաց արար ի՛ բեռանց զթիկունսս նր
և զձեռսս նր յորթ և ի՛ թիծառայելոյ

Ի՛ նեղութե կարդացեր առ իս՝ և փրկեց
յի զքեզ . լու՛այ քեզ ի՛ գաղտնութե
մըրրկին՝ և փորձեցի զքեզ ի՛ վրջուրց
Հակառակութե :

Ի ուր ժողովուրդ իմ և վկայեմք քեզ
և խորայէլ , թէ լու՛իցես ինձ :

Ս ի ևս եղիցինք քեզ աստուծո՛ւմք առ ժա
մայնք . և մի երկիր պագանիցես դու ի՞նչ
օտարի :

Ի սեմ ի՞նչ անձ . քո՛ որ հանի զքեզ յերկ
րէն եգիպտոսացւոց՝ բաց զբերանք
և լցից զդա :

Ե թողովուրդ իմ ոչ լու՛աւ ձայնի իմու
և խորայէլ յիս ինչ ոչ նայեցաւ :

Բարձի թողի զնոս , երթալ զհետ կա

մայ սրտից իւրեանց . զի գնացին նորա
ըստ կամս անձանց իւրեանց :

Օ ի թէ ժողովրդեան իմոյ լուեալ էր
ինձ . կամ խորայելի զճանապարհս իմ
գնացեալ էր :

Որպէս զոչինչ խոնարհ արարեալ էի
զթշնամիսն . և ի վեր նեղ չաց նոր ար
կեալ էի զձեռն իմ :

Թշնամիք տն ստեցին նմա . և եղիցին
ժամանակք նոց աշխարհի :

Կերակրեաց զնոս ի պարարտութենէ
ցորենոյ . և ի վիմէ մեղր յագեցոյց զնս :

Տունք ի և զ :

~; Սաղմոս Գասարի : 3

Ը եկաց ի ժողովս աստուծոց . և ի մի
ջինց դատէր զնոս :

Մինչև երբ դատէք անիրաւութիւն .
և ակն առնուք մեղաւորաց :

Դատ արարէք որբոյն և այրւոյ . իրաւ
ունս արարէք տնանկին և խոնարհի :

Ե պրեցուցէք զաղքատն և զտնանկն .
ի ձեռաց մեղաւորի փրկեցէք զնոս :

Ոչ իմացան և ոչ իմիտ առին . իխաւարի
գնացին , և շարժեցան ամ հիմունք
երկրի :



Ճ Խ



Ես ասեի թէ աստուածք իցէք. և կամ
որդիք բարձրելոյ ամենեքեան :

Գուք ասանադիկ որպ զմարդիկ մե
ռանիք. և ոսյ զմի յիշխանաց անկանիցիք :

Երևի ամ և դատեա զերկիր . զի դու
ժառանգեսցես զամ Տեթանոսս :

Տունք Ը :

Գուք զայս Տ ու զ տուն է :

Վարմոս Եսափայ : Յ

✠
ՃԲ
✠



ով քեզ նմանիցի . մի լուեր՝ և
մի դադարիր ամ :

Օ ի ասա թշնամիք քո գոչե
ցին . և ատելիք քո համբարձին զգլուխ
իւրեանց :

Ի վր ժողովրդեան քո խորամանկեցին
զգիտու թի . խորհեցան ի վերս սրբոյ
քոց և ասացին :

Եկայք սատակեսցուք զնոս յազգաց
և մի յիշեսցի անուն իսրայիլի և ևս :

Խորհեցան միաբանու թք ի միասին
և լս քո ուխտ արարին :

Բանակք եդովմայեցւոց՝ և իսմայել
ցիք . մովաբ և հադարացիք :

Պէքաղ՝ ամօն՝ ամաղէկ . Լայլազգիքն
ամենայն բնակչօքն՝ հանդերձ ծու
րաւ :

Վաւ յօսուր եկեալ էր ընդ նոսա . ամե
նէքեան սոքա զօրավիգն էին որդւոցն
ղովտայ :

Մրա զնս որս զմադ խամ . ոս զսիսարայ՝
և ոս զաբին՝ ի՛ ծործորան կիսօնի :

Սատակեցան նոքա յականս գեբովրայ .
և եղեն՝ ոս զաղբ երկրի :

Մրա զիշխանս նոց՝ ոս զգօրէբն . ըզ
զէբն . զզէբէէ՛ , զսաղմանայ . և զամ
իշխանս նոցա :

Ոյք ասացին ժառանգեսցուք ի՛ մեզ
զսրբութին սյ :

Ըստիմ, արա զնոս ոս զանիւր . և ոս զե
ղէգն առաջի հողմոյ :

Որպէս հուր, զի այրէ զանտառս . և ոս
բոց, զի կիզու զէրինս :

Մյսպէս՝ հալածեսցես զնոս մրրկաւ
բով . և բարկութբ բով խռովեցուս
ցես զնոսա :

Մից զերեսս նց անարգանօք . և խնդրես
ցեն զանուս բո տր :

Մմաչեսցեն և խռովեսցին յաւիտեանս
յաւիտենից . և ամօթալից կորիցեն :

Պանիցեն զի անունս քո արե . և դու
միայն բարձրեալ ես ի վերամերկրի
Տունք Ժ և Ը :



Վ Սաղմոս Վաւթի : 3



Որպէս սիրելի են յարկք քո՝ ար զօրու
թեանց . ցանկայ և փափագի անձն իմ
ի դաւթի թս քո :

Սիրտ իմ և մարմին իմ ցնծասցէ ատ
ած կենդանի :

Քանզի՝ ճրնճղուկ եգիտ իւր տունս
տատրակ զբոյն . ուր դիցէ զձագս իւր

Սեղանս քո ար զօրութեց . թագաւոր
իմ և ամ իմ :

Երանի ամենեցուն՝ որք բնակեալք են
ի տան ան . յաւիտեանս յաւիտենից
օրհնեսցեն զքեզ :

Երանեալէ այր՝ որոյ օգնուի իբէնէ
ելս եդ ի մտի իւրում . ի հովտէս տրա
մու թե , ի տեղ ոջն յորում ուխտեաց :

Օ օրհնութի ստասցի՝ որ զօրէնս դնէ
գնասցէ նա ի զօրութէ ի զօրութի . և
երևեսցի ամ հրեշտակաց իւրոց ի սիօն :

Տի ամ զօրութեց՝ լուր աղօթից իմոց .
ունկն դիր ամ յակօբայ :

Բնդուևօղ էս դու մեր՝ տես անս
էաց յերեսս օծելոյ քո :

Ս ք զի՝ լաւ է ինձ մի օր , ի՛ դաւիթս
քո . քան զհազարս :

Բնտրեցի էս ընդ աղբ կալ ի՛ տան անս .
անաւել քան զբնակիլ ի՛յարկս մեղաւո
րաց :

Օ ողորմու թի՛ կզճմարտու թի՛ սիրի
անս . ան մեր զընորհս կզփառս տացի :

ՏՐ ոչ պակաս առնի զողորմու թի՛ իւր՝
յայնցանի , որք դնան յանբծուէ :

ՏՐ ան զօրու թեց . երանեալէ այր՝ որ
յուսայ ի՛քեզ :

Տունք ժ և դ :

~ Ս աղմոս Վաւ թի : Յ

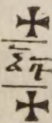
Հաճեցար ան ընդ յերկիր քո . կար
ձուցեր զգերու թի՛ յակօբայ :

Թողեր զանիրաւու թի՛ ժողովրդեան
քոյ . կծած կեցեր զան մեղսնոց :

Լեցուցեր զան սրտմտու թիս քո . և
դարձար ի բարկու թի՛ սրտմտուէ քոյ :

Վարձ առ մեզ ան փրկիչ մեր . կար
ձո զսրտմտու թիս քո ի՛ մէնջ :

Ս ի յաւիտեան բարկանար մեզ ան . և
մի



մի ձգեր զբարկու թի՛քո ազգէ մինչև

յադգ :

Ը դու դարձեալ կեցուսցես զմեզ
և ժողովուրդքո ուրախ եղիցի ի՛քեզ :

Յոյց մեզ տր զողորմակ թի՛սքո . և զփ
կու թի՛սքո տուր մեզ :

Ի ուաք զի՛նչ խօսի տր անձ մեր . խօսե
ցի զխաղաղու թի՛ ժողովուրդեան իւրոյ
առ սբս իւր՝ և առ այնոսիկ , որք դա
ձեալ են առ նա սրտիւք :

Սակայն՝ մերձէ առ երկիւղածս իւ
փրկու թի՛ նորա . բնակիլ փառաց նոյ
յերկրի մերում :

Ողորմու թիւն և ճշմարտու թի՛ պատու
Տեսցին . արդարու թի՛ և խաղաղու թի՛
Տամբուրեսցին :

Ճշմարտու թի՛ յերկրէ բուսաւ . ա
դարու թի՛ յերկնից երևեցաւ :

Տ տացէ զբաղցրու թի՛ . և երկիր մե
տացէ զպտուղ իւր . արդարու թիւն
առաջի նորա գնացէ . դիցէ ի՛ ճանս
պարհի ըզ գնացս իւր :

Տունք Ժ և Է :

Գտւբղայս խուդ . Տուն է :



ոնարհեցո տր զունկն քո և լուր
ինձ . զի աղքատ և տնանկ եմ ես :
Պահեա զանձն իմ սբ տր . և վր
կեա զժառայս քո իմ յ որ ի'
քեզ յուսացայ :

Ողորմեաց ինձ տր զի առ քեզ աղաղա
կեցի զօրհանապաղութախարա զանձն
ժառայի քո . զի առ քեզ տր համբարձի
զանձն իմ :

Օ ի դու տր քաղցր և ուղիղ ես . բա
զունդորմ առ ամենսեան , որք կար
դան առ քեզ :

Անկն դիր տր աղօթից իմոց և նայեաց
ի՛ ձայն խնդրուածաց իմոց :

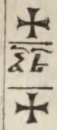
Յաւուր նեղութե իմոյ , կարդացի
առ քեզ և լուար ինձ :

Ոչ որ է նման քեզ յիմ տր . և ոչ որ է
ոպ զգործս քո :

Օ իմ ազգս զոր արարեր՝ եկեացեն և
երկիր պաղցեն առ ջի քո . և վուաւոր
արասցեն զանուն քո յաւիտեան :

Սեժ ես դու տր՝ և առնես զքանչե
լիս . և դու միայն ես իմ :

Լաջնորդեա ինձ ի՛ ճանապարհի



բուժմ. և գնացից ի՝ ճշմարտութե .
ուրախ եղիցի սիրտ իմ՝ երկնչիլ յանո
անէ բուժմէ :

Խոստովան եղէց առ քեզ տր ամ իւ
բողորով սրտիւ իմով . և վառաւոր ար
րից զանուն քո յաւիտեան :

Մեծ եղև ի՝ վերա իմ ողորմութի .
տր . և փրկեցեր զանձն իմ ի դժոխաց նե
քնոց :

Մեծ անօրէնք յարեան ի՝ վեր իմ . և ծ
ղովք հզօրաց խնդրեցեն զանձն իմ .
ոչ համարեցան զքեզ ամ առաջի իւ
եանց :

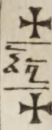
Եւ յլ գու տր ամ իմ , գթած ես և ող
մած , երկայնամիտ բազում ողորմ
ճշմարիտ . նայեաց առ իս և ողորմե
ինձ :

Տուր զղօրութիւն ծառայի քո . կե
զորդի աղախնոյ քո . և արա առ իս զնչ
բարութեան :

Տեսցեն ատելիք իմ և ամաչեացեն .
գու տր օգնեցեր ինձ և մխիթարեց
զիս :

Տունք Ժ Գ :

Յ Սաղմոս Դաւթի : Յ



Տիմուհիք նորի լեառն սբ նր . սիրէ տր
զդրուես սիօնի . առաւել քան զամ
յարկսն յակօբայ :

Փառաւորեալն խօսեցաւ վասն քո .
ահաւարիկ քաղաքդ այ :

Յիշեցի զուհայք և զբաբելոն որք ճա
նաչէն զիս . ահա այլազգիք , և ծուր
և ժողովուրդք Տնդկաց՝ սոքա եղեն
անդ :

Սիօնի ասի մայր՝ և մարդ ծնաւ ի՛նմայ .
և ինքն Տիմուհն էարկ ի՛նմայ բարձ
րեալն :

Տ՛ր պատմեացէ գրովք ժողովրդեան .
ի խանացս այսոցիկ որք եղեն անդ :

Արպէս զի ուրախ լիցին ի՛քեզ ամենե
քեան . որոց բնակու թի ի՛քէն է :

Տուհք ց :

Յ Սաղմոս Դաւթի : Յ



Տ՛ր ամ վերկու թե իմոյ . ի՛տունէ կար
դացի , և գիշերի առաջի քո :

Սոցեն աղօթք իմ առաջի քո տր . խո
նարհեացի ունկն քո ի խնդրունածս իմ :

Օ ի լցան ջարջարանօք անձն իմ .
կեանք իմ ի դժոխս մատնեցան . և Տ
մարեցայ ես ընդ այնոսիկ , որք իջան
ի՛ գուբ :

Եղէ ես ո՞պ մարդ առանց օգնականի
և ի՛ մեռեալս ազատ :

Որպէս վերանորս , որք նընջեն ի՛ գ
րեզմանի :

Օ որս դու ոչ յիշեցեր . նորա ի՛ ձեռ
նէ քու մմէ մերժեցան :

Եղին զիս ի՛ գբի ներքնումն , ի՛խանալ
և ի՛ ստոճերս մահու :

Յիս հաստատեցան սրտմտութի՛ քո
և զմմ զբօսանս քո ած եր ի՛ վե՛ր իմ :

Հեռի արարեր յինէն զծանօթս ի
և եղին զիս նշանակ իւրեանց :

Մատնեցայ և ոչ ելանէի . աչք իմ տկ
րացան յաղքատութի :

Եղաղակեցի առ տօր զօրհանապազ .
համբարձի առ քեզ զձեռս իմ :

Մի թէ մեռելոց առնիցես զսքանչել
քո . կամ բժիշկք յարուցանիցեն . և իս
տովան առնիցին առ քեզ :

Մի թէ պատմեացէ՞ որ երբէք ի՛ գերե
մանի զողորմութիս քո . կամ զճշմա
տութիս քո ի՛ կորստեան :

Մի թէ ճանաչիցին ի խաւարի սքան
չէլիք. քո. կամ արդարու թիքոյերկիր
մուացեալ :

Ես առ քեզ տր աղաղակեցի . առաւօ
տու աղօթք իմ ժամանեցեն առ քեզ :

Բնդէր տր՝ մերժես զանձն իմ. կամ
դարձուցանես զերեսս քո յինէն :

Տնանկ և վաստակաւոր եմ ես ի ման
կու թենէ իմմէ . ի բարձրութենէ խո
նարհեցայ և ափշեցայ :

Յիս հաստատեցաւ բարկու թիքո . և
արհաւիրք քո խուովեցուցին զիս :

Շրջեցան զինև ոպ ջուր . և զօր ամ
պաշարեցին զիս ի միասին :

Հեռի արարեր յինէն զբարեկամս իմ,
և զծանօթս իմ. վն թշուառութեան
իմոյ :

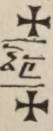
Տունք ի :

Գուբղայս ի և ք Տունէ :

Լմաստու թի եմանայ յեզրայէ լացւոյ :



ողորմուիս քո տր յաւիտեան
օրհնեցից . ազգէ յազգ պատ
մեցից զճմարտու թիս քո բե
րանով իմով :



Կացեր թէ աշխարհ ողորմու թի շինեացի. յերկինս պատրաստ եղիցի ճշմարտու թի. քո :

Երի ուխտ ընտրելոց իմոց. երդուաց դաւ թի ծառայի իմոյ :

Յաւիտեան հաստատեցից ըզ զաւակ. քո. և շինեցից աղգէ յաղգ զաթուռ. քո :

Խոստովան եղիցին երկինք սքանչելեաց. քոց օր. և ճշմարտու թի. քո յեկեղեցիս սրբոց :

Ովէ յամպս որ հաւասարի. քեզ. կամ ով նմանիցի օրն յորդիս օյ :

Եւ փառաւորեայէ իխորհուրդս սրբոց իւրոց. մեծ և ահաւոր, ի վերայն ցիկ որք շուրջ են զնովաւ :

Տի օր զօրու թեց, ով նմանի. քեզ. հզօր ես դու օր. և ճշմարտու թիւն. քո շուրջ է զքե :

Ի ու տիրես զօրու եց ծովու. և զխուր վու թի ալեացնր, դու ցած ու ցանես :

Ի ու խոնարհեցուցանես ու պ վիրաւոր զամբարտաւանս. և ի զօրու թի բազկի. քո ցրուեցեր զթշնամիս. քո :

Ի ու են երկինք. և քո է երկիր. զաշխարհ լրիւ իւրով դու հաստատեցեր. զհիւսիս և զհարաւ դու արարեր. թա

բօր և հերմոն յանուն քո ցնծասցեն :
Վո է բազուկ և քո է զօրութի . զօ
րասցի աջ քո և բարձր եղիցի ձեռն քո :
Յարդարութի և յիրանունս հաստա
տեալէ աթոռ քո . ողորմութի և ճշմար
տութի գնասցեն առաջի երեսաց քոց :
Երանի ժողովրդեն , որք գիտեն զօրհ
նութի քո տր . ի՛րոյս երեսաց քոց գնաս
ցեն . և յանուն քո ցնծասցին զօրհա
նապագ . և յարդարութե քում բարձր
եղիցին :

Պարծանք զօրութեց մերոց դու ես
տր . և ի՛կամս քո բարձր եղիցի եղջիւր
մեր :

Ի՛տնէ է օգնութի սրբոյն իսրայիլի .
Թագաւորին մերոյ :

Յայնժամ խօսեցար տեսլամբ ընդ որ
դիս քո և ասացեր . եղից զօգնութիւն
իմ ի՛վեր հզօրին . և բարձր արարից զըն
տրեալն ի՛ ժողովրդենէ իմմէ :

Կտի զդաւիթ ծառայ իմ . և իւղով
սրբով իմով օծի զնա :

Ձեռն իմ ընկալցի զնա . և բազուկ իմ
զօրացուսցէ զնա :

Մի մեղիցէ նմա թշնամի . և որդի անօ
րէնութեան մի չարչարեցէ զնա :

Տարից առաջինը զթշնամիսնը . և զատեփիսնը ի պարտութի մատնեցից :

Ճմարտութի իմ , և զդրմութի իմ ընդ նմա . և յանուն իմ բարձր եղիցի եղջիւրնորա :

Եդից ի ծովու զձեռն նոր . և ի վեր գետոց զաջնորա :

Սակարդացէ առ իս հայր իմ Եսդու ամ ընդունօղ փրկութեան իմոյ :

Ես անդրանիկ արարից զնա . և բարձր քան զամ թագաւորս երկրի :

Յաւիտեան պահեցից նմա զդրմութի իմ . և զուխտ իմ հաւատարիմ ընդ նմա :

Տաստատեցից յաւիտեանս յաւիտենից զզաւակնը . և զաթողնը ոպ զաւուրս երկնից :

Թէ թողցեն որդիքնը զօրէնս իմ . և յիրաւունս իմ ոչ կամեսցին գնալ :

Թէ զարդարութիւնս իմ անարգեսցեն . և զպատուիրանս իմ ոչ պահեսցեն :

Տարից գաւազանաւ զանօրէնութիսնց . և տանջանօք զանիրաւութիսնոցա :

Իայց , զդրմութիւնս իմ ոչ արգելից ի նոցանէ . և ոչ նենգեցից ճմարտութիմում . և ոչ անարգեցից զուխտ իմ .

և զի նչ որ ելանէ ընդ շրթունս իմ,
զայն ոչ արհամարհեցից :

Սի անգամ երդունայ ի սրբութիւնս
իմ. թէ դաւթի ես ոչ սրտեցից :

Օ աւակ նրբաւ խտեմն կացցէ. և ավութ
նր նոյ զարեգակն առաջի իմ. և նոյ զլու
սին, զի հաստատեալ է յաւիտեանս վկայ
հաւատարիմ յերկինս :

Ի սկարդ՝ դու մեր ժեցեր և անարգե
ցեր. և ընդ վայր հարեր զօժեալքո :

Ի արձուցեր զուխտ ի ծառայէ քու մ
մէ. և պղծեցեր յերկրի զսրբութի նր :

Քակեցեր զամ պարիսպս նոր. և եդեր
զամուրս նոր ի դողումս :

Յափշտակեցին զնա անցաւորք ճանա
պարհի. և եղև նա նախատ դրացեաց
իւրոց :

Ի արձր արարեր զաջ նեղաց նոր. և
ուրախ արարեր զամ թշնամիս նոր :

Ի արձուցեր զօդ նութիւնս ի սրոյ նոր.
և ոչ ընկալար զնա ի պատերազմի :

Ի նարգեցեր զսրբութիւնս նոր. և զա
թոռ նոր յերկիր կործանեցեր :

Նո՛ւազ արարեր զաւուրս ժամանա
կաց նոր. և հեղեր զնովաւ զամօթ :

Սինչև յերբ դարձուցանես զերեսս
թ 9 193 քո

քո իսպառ • բորբոքեսցի ո՞պ հուր բար
կութիւն քո :

Իսկարդ՝ յիշեա ևտես՝ ովէ իմ հան
գիտ • մի թէ ի՞զուր ինչ ստեղծեր
զամորդիս մարդկան :

Ովէ մարդ որ կեցցէ՝ և ոչ տեսցէ զմահ
կամ փրկեսցէ զանձն իւր ի՞ճեռաց
դժոխոց :

Ո՞ւր են ողորմութիւնքն քո առաջինքն
տր զոր երդու՛ար դա՛ւթի ճշմարտութե՛
քով :

Յիշեա զնախատինս ծառայի քո • զոր
ընկալայ ի՞ծոց իմ, յազգաց բազմաց :

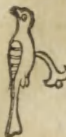
Օ որ նախատեսցին թշնամիք քո տր • նա
խատեսցին փոխանակ օժելոյ քոյ :

Օրհնեալ տր անձ յա՛հիտեանս յա՛հիտե
նից՝ եղիցի եղիցի :

Գուրբղայս • իսկ ք՛ հուրն է :

Եւ կանօնս Ժ և Ե փոխ է • և Գ՛ և
Ի Ե • տուրն է :

Օրհնութիւն Կայեայ Արդւոյն
Լմօսայ :



գիշերաց կանխէ հոգի իմ առ
աւօտ առնել առ քեզ ամ :

Ս ք զի՛ լոյս են հրամանք քո ի՛ վր
երկրի . ուսարուք զարդարութի բնա
կիչք երկրի :

Կարկեսցի անպարիշտն՝ ևայլ ոչ ևս ուս
ցի առնել յերկրի՝ զարդարուի ճշմար
տութե :

Բարձցի ամբարիշտն յերկրէ . և մի տես
ցէ զվառւս ան :

ՏՐ քարձրես՝ և բազուկ քո հզօր . և
նոքա ոչ գիտացին :

Օ անիցեն ամաչեսցեն՝ և նախանձ արկ
ցի անխրատ ժողովրդեան . և արդ՝
հուր զթշնամիս քո կերիցէ :

ՏՐ ամ մեր՝ տուր մեզ զխաղաղութի
քո . զի ըստ ամ գործոց մերոց հատու
ցաւ մեզ :

ՏՐ ամ մեր՝ ստացիր զմեզ . զի բաց ի՛
բէն զայլ ոք ոչ գիտեմք . և զանուն քո
անուն անեմք զօրհանապազ :

Իսկարդ՝ մեռեալք զկենդանութիւն



այլ ոչ տեսանիցեն. և ոչ բժիշկ. քարու
ցանիցեն :

Ս քայտորիկ՝ ածեր՝ հարեր՝ սատակե
ցեր՝ և ջընջեցեր՝ զամ արու մանուկնց :

Յ աւել տր զչար ի վեր չարինոց . և ած
զչար ի վեր անօրինաց երկրի :

Տ րինեղու թեան յիշեցինք զբեզ . զի
փոքր մինեղու ի է խրատքո , ի վր մեր :

Ո ռսց երկունք յըզոյ՝ զի հասեալ իցեն
ի ժամանակս ծնընդեան . և առ ցաւս

իւր ճչիցէ :

Ե յսպէս եղեաք սիրելւոյ քում տր .
յահ և յերկիւղ . քո յղացեալ երկնեցաք .

և ծնաք զհոգի փրկու թե քո :

Ո չ ևս կործանիցուք մէք . այլ կործա
նեսցին անօրէնք երկրի :

Յ արիցեն մեռեալք . և կենդանասցին
ամենեքեան՝ . որք եղեալք են ի գե
րեզմանի :

Օ արթիցեն , ցնծասցին և ուրախ եղի
ցին դադարեալք յերկրի :

Ս ք զի՝ ցողդ որ ցողի իքէն այդ բրժ
կու թիւն էնց . բայց երկիրն ամբարշ
տեալ սատակեսցի :

Խոյս տուր ժողովուրդ իմ . գնա մուտ
ի շտեմարանս քո . և փակեա զդրունս
քո առաջի երեսացքոց :

Փախիր և թաքիր առ ժամանակ մի •
մինչև անցցէ բարկութիւնն :

Տունք ի :

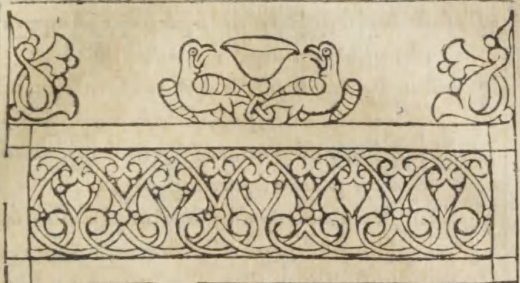
Խաղաղութեց տունօղ. քս՝ զխաղաղութի
և զողորմութի. քո պարգևեա մեզ :
Սարդասէր տր՝ վասն սրբուհւոյ անա
րատի մօր. քո և կուսի. և լս խաչի
քո պատուականի. ընկալ զա
ղաչանս մեր. և կեցո
ղմեզ :



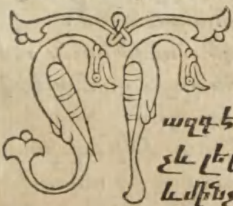
Օ աշակերտեալ մեծրաբունւոյն տն
ոսկանի. ըզ կարապետ մեղօք լըցեալ
զանդրինացի : Ըզ յովհաննու. քահա
նայի սերել որդի. ըզ սըրբագրօղ ան
այնոյ այսմիկ տառի : Սաղթեմի ճէնջ
յիշել ըզ մեզ սիրով սըրտի. առ
տր յս յաղօթելոյն ժամա
նակի :



ՏՐ ապաւնէն մեզ լինելով • յաւիտենից մինչ
 յաւիտեան :



Լ՝ ՂԹԷ Ս՝ ԾԻԽԻ Լ՝ ՈՆ Լ՝ ՍՊՈՒԼԾՈՅ :



ապաւնէն եղեր մեզ՝
ազգէ մինչև յազգ մինչ՝
չև լերինք հաստատելին
և մինչ չև ստեղծեալ էիր
զերկիր՝ և զամ տիեզերս .

Յաւիտենից մինչև յաւիտեանս դու
ես . մի դարձուցաներ զմարդ ի՛ տառա
պանս . և ասացեր . դարձարուք առ իս
որդ իք մարդկան :

Հազար ամ՝ յաչս տն՝ ո՞պ օր երեկի , զի
էանց , և ո՞պ պահ մի գիշերոյ . և ամքնց
անարգու թէ եղիցին :

Ընդ առաւօտս ո՞պ զդաւարի բուսցին .
ընդ առաւօտս ո՞պ զդաւարի զուարճաս



✠
ՃԹ
✠

ցին և ծաղկեացին. ընդ երեկոյս թարշա
մեսցին՝ չորացին՝ և անկցին :

Վա՛նաղեցաք մեք ի՛ բարկութե՛ք ում
մէ . և ի՛ սրտմտութե՛ք ում մէ խռովեցաք :

Նդեր զմեզս մեր առաջիքո . և զկեանս
մեր ի՛ լոյս երեսաց քոց :

Վմենայն ա՛նուրք մեր նու՛նաղեցան . և
ի՛ բարկութե՛ք ում մէ խռովեցաք :

Սամանակ ամաց մերոց անդադար ո՛ւզ
սարդի . և թի՛ւն ա՛նուրց ամաց մերոց
ի՛ նոսա եօթանասուն ամ :

Վպաթե՛՛ առա՛նելևս ութսուն ամ .
և որ ինչ ա՛նելի էք ան զայն՝ ցա՛ւօք և հե
ծութեամբ :

Նկն ի՛ վերա մեր հեծութի և խրատե
ցաք . իսկարդ՝ ո՛ գիտացէ ըզ զօրութի
բարկութե՛ք ու . և կամ յահէք ում մէ ,
զսրտմտութի՛ք ու համարեացի :

Վյապէս ցոյց ինձ զաջքո . և որք խո
նարհք են սրտիւք , զիմաստութիսքո :

Վարձ տր՛ ինչև յերբ . մխիթարեաց
ի՛ ծառայս քո :

Վցաք առա՛ւօտու ողորմութե՛ք քով .
ցնծացաք և ուրախ եղե՛ք՝ զամա՛նուրս
կենաց մերոց :

Ուրախ եղեաք փոխանակ ա՛նուրցն ,

յորս խոնարհ արարին զմեզ . և ամացն ,
յորս տեսինք զչարչարանս :

Հայեաց տր ի ծառայս քո՝ և ի գործս
ձեռաց քոց . և առաջնորդեա որդւոց
նոցա , և եղիցի լոյս տնայ ի վեր մեր :

Օ գործս ձեռաց մերոց ուղիղ արա
ի մեզ տր . և զգործս ձեռաց մերոց յաջո
ղեա մեզ :

Տուչք Ժ և Գ :

Վ Սաղմոս Դաւթի : 30

Ո՞րքնակեալէ յօգնութի բարձրելոյն .
ընդ հովանեաւ այ յերկինս հանգիցէ :

Եւսասցէ տնայ ընդ ունօղ իմ ես . ա
պաւնէն իմ թժ՝ և ես յուսամ ի նա :

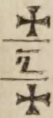
Նա փրկեացէ զես յորոգայթէ որսողին
և ի բանից ի խռովութէ :

Ի թիկնամէջս իւր ընկալցի զքեզ . և ի
հովանի թւոցնոր յուսասցիս :

Որպ զզէն , շուրջ եղիցի զքեւ ճշմար
տութի նոր :

Ոչ երկիցես դու յերկեղէ գիշերի .
և ոչ ի նետէ , որ թռչի ի տունէ :

Յիրէ որ շրջի ի խաւարի . ի գայթաղ
ղութենէ դիւի ի հասարակ աւուր :



Ի նկեցին ի կողմանէ քու մէջ հազարք .
բիւրք են ընդ աջմէ քու մէջ . և առ
քեզ ինչ ոչ մերձեցին :

Բայց միայն՝ աջօք քովք հայեցիս դու,
և զհատուցումն մեղաւորաց ատեցես .
զի դու տր յոյս իմ ես :

Օ բարձրեալն արարերքեզ ապաւնէն .
ոչ հասցին առ քեզ չարք . և տանջանք
մի մերձեցին ի յարկս քո :

Հրեշտակաց իւրոց պատուէ իրեալէ մն
քո . ի պահել զքեզ յամ ճանապարհս քո :

Ի բազուկս իւրեանց ընկալցին զքեզ .
զի մի երբէք հարցես զքարի զոտն քո :

Ի վե՛ր ի թի և քարբի գնացես դու .
և առ ոտն կոխեսցես զառիւծն և զվե
շապն :

Քանզի՛ յիս յուսացաւ և փրկեցից զնա
հովանի եղէց նմա, զի ծանեաւ զանուն
իմ :

Կարդացէ առ իս՝ և ես լուսայց նմա .
և առ նմա եղէց, ի նեղութե :

Փրկեցից և փառաւոր արարից զնա . եր
կայն աւուրբք լցուցից՝ և ցուցից նմա
զփրկութի իմ :

Տունք Ժ և Գ :



դւ



Քարիէ խոստովան լինիլ տնդ . և սաղմոս ասելանունքում բարձրեալ :

Պատմել առաւօտու զողորմութիսքո . և զճշմարտութիսքո ի գիշերի :

Տասնադէսն սաղմոսարանան . ի ճայն օրհնութե գովել :

Ուրախ արարեր զիս տր յարարածսքո . և ի գործս ձեռացքոց ցնծացայց :

Որպէս զի մեծեն գործքքո տր . և յոյժ խորեն խորհուրդքքո :

Եւր անզգամ զայս ոչ ծանիցէ . և ան միտն զայս ոչ առնու ի միտ :

Ի բուսանիլ մեղանորաց ոպ խոտ . ի ծաղկիլ այնոցիկ որք գործեն զանօրէնութիւն :

Սատակեսցին յաւիտեանս յաւիտենից . և դու բարձրեալ ես յաւիտեանս տր :

Օ ի ահա թշնամիքքո տր . զի ահա թշնամիքքո կորիցեն . ցրոճեսցին ամենեքեան՝ որք գործեն զանօրէնութի :

Քարձր եղնցի ոպ միեղջերոճի եղջիւր իմ . և ծերութիւն իմ ի ձէթ պարարտութեան :

Ստես ազն իմ ի թշնամիսն իմ , ոյք յա



✠
ՆԲ
✠

ըուցեալք են ի վեր իմ չարութիւնս . իննս
լուծիցէ ունկն իմ :

Մըդարքն նոյ զարմանենիս ծաղկես
ցին . և նոյ զմայրսն լիբնանու բազումք
եղիցին :

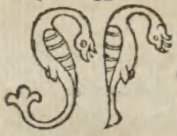
Տնկեալք եղիցին ի՛ տան տն , և ի՛
գան ի թոս նոյ մերոյ ծաղկեսցին :

Եւս՝ և բազումք եղիցին ի՛ ծերութի
սարարտութե . գիրգք և փափուկք
եղիցին , ի՛ պատմել . ուղիղ է տր անձ
մեր՝ և ոչ գոյ ի՛ նմայ անիրանութի :

Տունք ժ ու դ :

Գուբղայս իս և զ տուն է :

Օրհնութի գովութե՛ Գանձի :



Թագանորեաց՝ զվայել
չութի զգեցան . զգեցան
տր զգորութի՛ ընդ մէջ
իւր էած :

Հաստատեաց զաշխարհ , զի մի սասա
նեսցի . պատրաստ է աթուրքո , ի սկզբա
նէ յանիտեանս դու ես :

Մքարձան գետք տր . և համբարձին
գետք զձայնս իւրենց . և յարիցեն գետք
ի՛ գնացս իւրեանց :

Ի՛ ձայնէ ջուրց բազմաց . սքանչելի ե-
ղին զբօսանք ծովու :

Աքանչելի ես դու տր ի՛ բարձունս .
վկայուէց քոց մէք յոյժ հաւատացաք :
Տան քում վայելէ սրբուԹի տր . ընդ-
երկայն աւուրս :

Տունք ք :

~ յազմոս ԴաւԹի : ~

Ը՛ վէժխնդիր . տր անձ՝ վրէժխնդիր
յայտնեցար :

Բարձր լեր որ դատես զերկիր . հատո
զհատուցումն ամբար տաւանից :

Սինչ յերբ մեղաւորք տր՝ մինչև երբ
մեղաւորք պարծեսցին :

Բարբառեալ խօսէին զանիրաւուԹի .
խօսեսցին ամենեքեան՝ որք գործեն զա-
նօրէնուԹիւն :

Օ ժողովուրդս քո տր խոնարհ արա-
րին . և զժառանգուԹիս քո չարչարե-
ցին :

Օ այրին և զպանդուխտն սպանին .
գորբսն կոտորեցին . և ասացին ոչ տե-
սանէ զայս տր . և ոչ ի՛ միտ առնու ան-
յակօբայ :



224



Ի մացարուք անզգամք ժողովորդոց՝ և
անմիտք, մինչև յերբ ոչ առնուք ի միտ:
Ուր զի թէ որ տնկեաց զուռնին ինքն ոչ
լուհցէ. կամ որ ստեղծ զակն՝ ինքն ոչ
տեսանիցէ:

Որ խրատէ զազինս, ուր թէ ոչ յանդի
մանեացէ. ո ուսուցանէ մարդոյ զգի
տուի. տր ճանաչէ զխորհուրդս մարդ
կան՝ զի են ընդ ունայն:

Երանի մարդոյ՝ զոր խրատես դու տր.
Ե յօրինաց քոց ուսուցանես դու նմա:
Յաժ ուցանես դու նմա զաւուրս չա
րու թեան. մինչև փորեացի խորխորատ
մեղաւորի:

Ոչ մերժէ տր զժողովուրդ իւր և
զժառանգութի իւր ոչ առնէ անտես:
Մինչև դարձցին իրաւունք յարդա
րութիւն. ընկալցին զնա ամենեքեան
որք ուղիղք են սրտիւք:

Ո յարիցէ ընդիս ի վր չարեաց. կամ ով
հաւասարեացի ինձ, ի վեր այնոցիկ որք
գործ են զանօրէնութի:

Թէ ոչ տն օգնեալէր ինձ. փոքր միւս
ևս քնակեալէր անձն իմ ի դժոխս:

Ե թէ ասէի թէ ասա սասանեցան ոտք
իմ, ողորմութի քո տր օգնէր ինձ:

Ըստ բազում ցաւոյ սրտի իմոյ . միտի
Թարուի քո ուրախ առնէր զանձն իմ :
Սի հաւատարեացի քեզ աթոռ անի
րաւու թե . ո՞ր , պատճառէ զվատակա
ընդդէմ հրամանի :

Որսացան զանձն արդրոյ . և զարիւն
անբիծ , պարտաւոր առնէին :

Եղև տր ապաւէն իմ . ամօ օգնական
յուսոյ իմոյ :

Հատուցէ նոց տր ըստ անօրէնութե
նոց . և ըստ չարութե նոց կործանեացէ
զնոս տր ամ մեր :

Տունք ի և ամ :

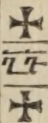
() Ըհնութի գովութե Վաւթի :

Եկայք ցնծացուք ի տր . և աղաղա
կեացուք առ ամ փրկիչ մեր :

Կանխեսցուք առաջինք խոստովանու
թք . և սաղմոսիւք աղաղակեացուք
առնա :

Ըմ մեծ է տր . Թագաւոր մեծ ի վեր
ամ երկրի :

Ի՞ճեռս նոր են ամ տիեզերք երկրի և
բարձրութիք լերանց նոր են :



Նոր է ծով ևնա արար զնա. և զցամայք
ձեռք նոր ստեղծին :

Եկայք երկիր պագցուք նմա. անկցուք
և լացցուք առաջի տն արարչին մերոյ :

Նախքն է տր ան մեր. մէք ժողով ըդք
ի՛ ձեռին նոր՝ և խաշն արօտի նոր :

Եսօր եթէ ձայնի նոր լսիցէք. մի խըս
տացուցանէք զսիրտս ձեր, ոպ ի՛ դառ
նութեն :

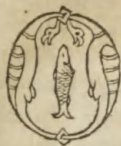
Յաւուրն փորձութե յանապատին.
ուր փորձեցին զիս հարքն ձեր. քննե
ցին զիս՝ և տեսին զգործս իմ զքառա
սուն ամ :

Տանացայ ընդ ազգին ընդ այնմիկ. և
ասացի միշտ մոլորեալք են սրտիւք. և
նորա ոչ ծանեան զձանապարհս իմ :

Արն էրդ ունայ ի՛ բարկութե իմ ում.
Թէ՛ մտցեն ի՛ հանգիստ իմ :

Տունք ԺԼԹ :

Պուբղայս ՇԼԸ. Տուն է :



ՐՏՆեցէք զտր յօրՏնու թի
նոր. օրՏնեցէք զտր ամերկիր:

() ՐՏՆեցէք զտր՝ և օրՏնե
ցէք զանու՛ն նոր. ա՛նէտարա

նեցէք օր ըստօրէ զփրկու թի նոր:

Պատմեցէք ի՛ Տեթանոսս զփառս նոր
և յամժողովուրդս զպանչելիս նոր:

Սեծ է տր՝ և օրՏնեալէ յոյժ. ահար
կու է նա ի՛ վեթ՛ ամ կուոց:

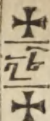
Ղմենայն կուռք Տեթանոսաց դէ՛նք
են. այլ տր զերկինս արար:

Խոստովանու թիւն և վայելչու թի է
առաջի նոր. սրբու թի և մեծ վայելչու
թի է ի՛ սրբու թե՛ նր:

Սատուցէք տն տոՏմք ազանց. մատու
ցէք տն զփառս և զպատիւնս. մատուցէք
տն զփառս անու՛ան նր:

Ղռէք պատարագս՝ և մտէք ի՛ սրաՏս
նորա. երկիր պադէք տն ի՛ գա՛նի թս
սրբու թե՛ նոր. և խոովեցի յերեսաց
նոր ամ երկիր:

Ղացէք ի՛ Տեթանոսս թէ տր թօգա՛նո
րեաց. հաստատեաց զաշխարհս զի մի



սասանեսցի . և դատէ զժողովուրդս
իւր ուղղութիւն :

Սուրբաբար եղիցին երկինք՝ և ցընծասցէ
երկիր . զունարձասցի ծով լրին իւրով .
ցնծասցին դաշտք՝ և ամ որ է ի նոսա :

Յայնժամ ցնծասցին ամ ծառք անտա
ռի յերեսաց տն զի գայ . և գայ նա ի դա
տել զերկիր :

Պատէ զտիեզերս իրանամբք . և զժո
ղովուրդս ամ ճշմարտութիւն իւրով :

Տունք ժ ու բ :

Յայնժամ Պատիւն Պատիւն :



ՉՉ



Տի Թագաւորեաց ցնծասցէ երկիր .
ուրախ եղիցին կղզիք բազումք :

Լմայ և մէգ շուրջ են զնովան . յիրան
ունս կյարդարութի ուղղելէ ամ թու
նորա :

Տուր առաջինոր գնասցէ . և այրեսցէ
շուրջ զթշնամիսնոր :

Երևեսցան փայլատակունք նոր տիեզե
րաց . էտես և սասանեսցան երկիր :

Երկինք նայ մոմ հալեսցին յերեսաց տն
յերեսաց տն ամ երկիր :

Պատմեսցին երկինք զարդարութիւնն .

Լտեսցեն ամ Ժողովուրդք զփառս նր :
Վմաչեսցեն ամենեքեան որք երկիր պա
գանեն կուոց . և ոյք պարծին ի դրօ
չեալս իւրեանց :

Երկիր պագցեն ամ ամ հրեշտակք նր .
զի լուսն և ուրախ եղև սիօն . և ցնծաս
ցեն դասերք յուդայ՝ վասն իրանանց
քոց ւոր :

Օ ի դու բարձրեալես ի վեր ամ երկրի
յոյժ բարձրացար ի վեր ամ կուոց :

Ոյք սիրէք զւոր , ատեցէք զչարու թի .
պահէ ւոր զանձինս սրբոց իւրոց . ի՛ ձե
ուաց մեղանորի փրկեսցէ զնոս :

Ոյս ծագեաց արդարոց . ուղղոց սրտից
եղև ուրախու թի :

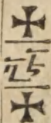
Ուրախ եղերուք արդարք ի՛ ւոր . և խոս
տովան եղերուք յիշատակի սրբու թե
նորա :

Տունք Ժ ու բ :

~ Սաղմոս Դան թի : 3 ~

Օրհնեցէք զւոր յօրհնու թի նոր . զի
զքանչելիս արար :

Փրկեց զնա աջիւր . և բազուկ սբ իւր :
Եցոյց ւոր զփրկու թիւն իւր . առաջի
ազգաց յայտնեաց զարդարու թի իւր :



Յիշեացողորմու թէն իւրով զյակօր.
Ճմարտու թէն իւրով զտունն խորայի
լի. և տեսին ամ ծագք երկրի զփրկու
թի այ մերոյ :

Մղաղակեցէք առ տր ամ երկիր. օրհնե
ցէք ցնծացէք՝ և սաղոս ասացէք :

Սաղմոս ասացէք այ մերում օրհնուք.
օրհնուք և ի՛ ձայն սաղմոսաց :

Ի ձայն օրհնու թե կուածոյ փողոյ. օրհ
նու թէ ցնծու թէ՛ և ի՛ ձայն եղջեր փո
ղոյ. աղաղակեցէք առաջի թագաւնո
րին տն :

Խոովեսցի ծով լրիւ իւրով. տիեզերք
և ամբնակիչք նոր. և գետք ծափս հար
ցեն ի՛ միասին ձեռամբ :

Երկնք ցնծացին առաջի տն, զի դայ
և հասեալէ տր ի դատել զերկիր :

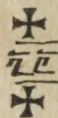
Իստե զաշխարհս արդարուք. և զժո
ղովուրդս իւր ուղղու թէ :

Տունք ժ :

Յ Սաղմոս Իան թի : Յ

Մ

Թագաւորեաց, բարկացան
ժողովուրդք. որ նստին ի՛
քերօքէս սասանեցաւ եր
կիր :



ՏՐ ի սիօն մեծ ես . Լբարձր ի վեր ձմ
Ժողովրդոց :

Խոստովան եղիցուք անունն քում
մեծի , զի ասանոր Լսբ է . Լպատիւ
Թագանորի զիրանունս սիրէ :

Դու պատրաստեցեր զուղղութիւն .
զիրանունս . Լզարդարութի յակօբայ
դու արարեր :

Բարձր արարէք զտր ձմ մեր . Երկիր
պագէք պատունանդանի ոտից նորայ ,
զի սբ է :

Մօսէս Լասարօն երիցունք նոր . սա
մունէլ ընդ այնոսիկ , որք կարդան զա
նունն նոր :

Կարդային առ տր՝ Լնա լէր նոց . Լի՛
սիւն ամպոյ խօսէր ընդ նոս :

Պասէին զվկայութիս նր . Լգճրամանս
զոր ետ նոց :

ՏՐ ձմ մեր՝ դու լէիր նոց . ձմ դու
քանիչ լինէիր . Լվրէ Ժխնդիր ի վեր
ձմ գործոց նոց :

Բարձր արարէք զտր ձմ մեր . Երկիր պա
գէք ի լեաուն սբ նր զի սբ է տր ձմ մեր :

Տունք Ժ :

Յ Սաղմոս Վաճթի : Յ

✠
 ԴԹ
 ✠

Մաղապետեցէք առ տր ամ երկիր . և ծա
 ուայեցէք տն ուրախուԹք :

Ստէք առաջի նոր ցնծուԹք . և ծանե
 ըուք զինա է տր ամ մեր :

Վա արար զմեզ և ոչ մէք էաք մէք ժո
 ղով ուրդք և խաչն արօտի նոր :

Ստէք ընդ դրունս նոր խոստովանու
 Թք . և օրհնուԹք ի յարկս նոր :

Խոստովան եղերուք տն . և օրհնեցէք
 զանուն նոր :

Վաղցր է տր՝ յաճիտեան է ողորմու
 Թի նոր . ազգէ մինչև յազգէ ճշմար
 տուԹի նոր :

Տունք Դ :

Յ Սաղմոս Վաճթի : Յ

✠
 Ճ
 ✠

ՅողորմուԹի և յիրաճունս օրհնեցից
 զքեզ տր . սղմոս ասացից և ի միտ առից :

Ճանապարհ անբիծ մինչև եկեսցէ
 առիս . զի գնայի ես յանբծուԹե սրտի
 իմոյ՝ ի մէջ տան իմոյ :

Ոչ եդի առաջի աչաց իմոց զիրս անի
 ըրաճուԹեան . ոյք առնէ ին զուրացու
 Թի , ստեցի :

Աջ մերձեցան առ իս որ թիւրն էր սրբ
տիւն . խոտորեալ յինէն անզգամին . և
ես ինչ ոչփոյթ առնէի :

Ար խօսէր գաղտ զընկերէ իւրմէ . զնա
բացէ իբաց հալածէի :

Ար ամբարտաւանն էր աչօք . և ագաս
սրտիւն . ընդ նմա ևզհաց ոչուտէի :

Մ. Էք իմ ի' հաւատացեալս երկրի . զի
նստցին նոքա ընդ իմ :

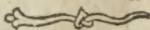
Ար գնայր ի' ճանապարհ անբիծ նա
պաշտէր զիս :

Աջ բնակէր իմէջ տան իմոյ , որ առնէր
զանբարտաւանու թիւն . և որ խօսէր
զանհրաւճուի , չէր աջողէլ նմա առաջի
աչաց իմոց :

Ի նդ առաւճօտս սպանանէի զամ մեղան
որս երկրի . սատակեցից իբաղաբ ի տն .
զամենեսեան որք գործեն զանօրէնու
թիւն :

Տունք Ժ :

Գուբղայս ի և զՏուն է :



Ս լուր աղօթից իմոց՝ աղաղկ
իմ առքեզ եկեսցէ . մի դար
ձուցնէր զերեսսքոյինէն :
Յաւուր նեղութե իմոյ ,
խոնարհեցո առ իս զուսկնքո . յորում
աւուր կարդամ առքեզ վաղվաղակի
լուր ինձ :

Սպառեցան ոպ ծուխ , աւուրք իմ .
և ոսկերք իմ ոպ խոիւն չորացաւ :
Հարայ ես ոպ խոտ՝ և ցամաքեցաւ սիրտ
իմ . մոռացայ ուտել զՏաց իմ , ի՛ ձայնէ
հեծութե իմոյ :

Ացեցաւ ոսկր իմ ի՛ մարմին իմ . նմանե
ցայ ես հաւախան յանապատի :

Եղէ ես ոպ բու . յաւերակի տքնեցայ .
և եղէ ես ոպ ճրնճղուկ միայն ի՛ տանիս :

Վախատեցին զիս թշնամիք իմ զօր հա
նապազ . և գովիչք իմ ինչ երդնուի :

Օ մոխիր ոպ զՏաց կերի . և զըմպելի իմ
արտասու՛օք խառնեցի :

Յերեսաց բարկութե սրամտութե
քո . զի դու բարձրացուցեր և խոնար
հեցուցեր զիս :



Ընուրբ իմ ույ զՏուլանի անցին . և ես
նայ զխոտ ցամաքեցայ :

Ի ու տր յաւիտեան կաս . և յիշատակ
քո ազգէ մինչև յազգ :

Ի ու յարուցեալ գթասցիս ի վր սիօնի .
Ժամանակ գթալոյ նոր հասեալէ ժամ :
Հաճեցան ծառայք քո ընդ քարինս
նր . և ի՛ հողս նոր գթասցին :

Երկիցէն հեթանոսք յանուննէ քու մ'
մէ . և ամ թագաւորք երկրի ի փառաց
քոց :

Ը հնէ տր զսիօն . և երևեացի փառօք
իւրովք ի նմա :

Հայեցաւ նա յաղօթս խոնարհաց . և
ոչ արհամարհեաց զխնդրուածս նոց :

Իրեսցի այս յազգ այլ . և ժողովուրդ
զոր ստացեալ է , օրհնեսցէ զտր :

Հայեցաւ նա ի բարձանց ի սրբբու թէ
իւրմէ . տր յերկնից յերկիր հայեցաւ :

Եւ զՏեծութի կապելոց . և արձա
կել զորդիս մահապարտաց :

Պատմել ի սիօն զանունն տն . և զօրհ
նութիս նր յերուսաղէմ :

Ժողովել ժողովրդոց ի միասին . և թա
գաւորաց ծառայել տն :

Պատասխանի ետ նմա ի ճանապարհի
Ժ 10 217 ղօ

զօրու թէ իւրոյ , զնունազու ի աւուրց
իմոց . անսա ինձ , և մի հաներ զիս ի կէս
աւուրց իմոց . զի ազգէ յազգէն ամբ . քո :
Ի սկզբ անէ տր , զհիմունս երկրի հաս
տատեցեր . և գործք ձեռաց քոց եր
կինք են :

Ս որքա անցանին . և դու կաս՝ և մնաս
յաւ ի ստեան :

Ի մենքեան իսկ զձորձս մաշեցին . և
նորայ զվերարկուս փոխեցես զնոս և փո
խեցին :

Ի այց դու նոյն ես՝ և ամբ . քո ոչ անցա
նին . որդիք ծառայից քոց բնակեցին
ի նմայ . և զաւակի նոցա յաւ ի ստեան
աջողեցի :

Տունք ի և զ :

~ Ս աղմոս Վաւ թի : Յ

+

Ճ Բ

+

() Երհնեա անձն իմ զտր , և ամ ոսկերք
իմ զանունս քոն :

() Երհնեա անձն իմ զտր . և մի մոռանար
զամ տուրս նոր :

Ոք աւէ զմեղս քո . բրժ շկէ զամ հիւ
անդու թիս քո :

Ո փրկէ յապականու թէ ըզ կեանս քո .

պսակէ զքեզ ողորմու թիւ և գթուիւ :
Ո՞րնու ի՛բարու թիւ զցանկու թիւ քո .
նորոգեսցի ի՛նչ արծունոյ մանկու թիւ քո :
Եւ ի՛նչ ողորմու թիւ տր . և իրաւունս
ամ զրկելոց :

Ս) անոյց տր զճանապարհս իւր մօսիսի .
և որդւոցն իսրայիլի զկամս իւր :
Գ) թած ողորմած է տր . երկայնամիտ
և բազում ողորմ :

Ո՞րն ի՛սպառ բարկանայ մեզ տր . և ոչ
յաւիտեան պահէ ռիս :

Ո՞րն ըստ մեղաց մերոց արար մեզ տր . և
ոչ ըստ անօրէնու թե մերում հատոյց
մեզ :

Եւ յո՞ւրբարձր են երկինք յերկրէ , այն
պէս զօրացոյց տր զողորմու թիւն իւր
ի՛ վեր երկիւղածաց իւրոց :

Ո՞րն չափ հեռի են արեւելք յարեւմտից .
այնչափ հեռի արար ի՛մէն ջրանօրէնու
թիւ մեր :

Ո՞րն գթայ հայր ի՛ վեր որդւոց իւրոց .
այնպէս գթացի տր յերկիւղածս իւր :

Օ) ի՛նչ գիտաց զստեղծումն մեր՝ և յի
չեաց թիւ հող եմք :

Ս) արդոյ ո՞րն խոտոյ են աւուրք իւր . և
որն զծաղիկ վայրի այնպէս ծաղկի :

Ընչէ ի'նա հողմ, և ոչ և ոչ և երևի
տեղի նոր :

Բայց ողորմու ի մն յաւիտեանս յաւի
տենից ի վեր երկիւղածաց իւրոց . և
արդարու ի նր, որդւոց մինչև յորդիս :

Ուր պահեն զուխտս նոր . յիշեն զպա
տուհրանս նր՝ և առնեն զնա :

Տ՛՛ զերկինս պատրաստեաց աթոռ իւր
արքայու թի նոր ամենեցուն տիրէ :

Օրհնեցէք զտր ամ հրեշտակք նոր .
հզօրք զօրու թի որք առնէք զբան նր .
լսողք ձայնի պատգամաց նոր :

Օրհնեցէք զտր ամ զօրու թիք նոր .
պաշտօնեայք և արարողք ըստ կամաց
նորա :

Օրհնեցէք զտր ամ գործք նոր . ընդ
ամ տեղիս է տերու թի նոր . օրհնեա
անձն իմ զտր :

Տունք ի ու բ :

Պառքդայս ի և ը առն է :



ըհնեա անձն իմ զտր. տր անձ
իմ, մեծ եղեր յոյժ :

Խոստովանու թիւն և զմեծ
վայելչու թի զգեցար. արկեր
զլոյս ձայ զթոց. ձգեցեր զերկինս ձայ
զխորան. և արկեր ի վեր ջուրց զվեր
նայարկս նոր :

Որհնէ յամպս զգնացս իւր. և շրջինս
ի վերայ թեոց հողմոց :

Որբար զհրեշտակս իւր յոգիս. և զպաշ
տօնեայս իւր ի հուր կիզելոյ :

Տաստատեաց զերկիր ի վեր հաստատու
թե իւրոյ. զի մի սասանեսցի յաւիտեն :

Խորք ձայ զգեստ վերարկուէ նորա. և
ի վեր շերանց կացցեն ջուրք :

Ի սաստէ քումմէ վիսխիցեն. և ի ձայնէ
որոտալոյ քումմէ, սարսեցին :

Եւ լանեն լեռնանան, և ի ջանեն դաշ
տանան. ի տեղի յոր հաստատեցեր զնս :

Սահման եղեր և ոչ անցանեն. և ոչ ևս
դառնան ի ծածկել զերկեր :

Մռաքեցեր զաղբ իւրս ընդ ծործորս.
և ի մէջ շերանց գնացցեն ջուրք :

✠
—
ՃԳ
—
✠



Մըբուցանէ զամ գազանս վայրի՝ յա
գեացին ցիւք ի՛ծարանս իւրեանց :

Մի թռչունք երկնից բոյսս դիցեն . և
ի՛միջոյ վիմաց տացեն զձայնս իւրեանց :

Մըբուցանէ զլէրինս ի՛շտեմարանաց
իւրոց . և ի՛ստղոյ գործոց իւրոց լցցի
երկիր :

Բուսուցեր զխոտ ի՛լէրինս . և զդալարի
ի՛ծառայու թի մարդկան :

Հաներ զՏից յերկրէ . գինի ուրախ առ
նէ , իւղ զո՛ւարթ . և հաց հաստատէ
զսիրտ մարդոյ :

Յագեացին ծառքն տն . և մայրքն լի
բանանու՛ զորս դու տնկեցեր :

Մի թռչունք երկնից ձագս հանցեն .
և բոյն արագ լի ապաւնէն է նոցա :

Լերինք բարձունք եղջերո՛ւաց . և
վէմք ապաւնէնք նապաստակաց :

Մըբարեր զուսին՝ վս ժամանակի . արե
գակն ծանեա՛ւ զժամ մտանելոյ իւրոյ :

Մըբարեր զխաւար՝ և եղև գիշեր . ի՛նմա
գնան ամ գազանք անտառի :

Կորիւնք առ իւծուց մուրնչեն՝ և յաւիշ
տակեն . և խնդրեն յայ զկերակուրս
իւրեանց :

Ի՛ծագելարևու ժողովին . և ի՛մորիս
իւրեանց դադարին :

Եւ ընէ մտդ ի գործս իւր, և ի վաստակս
ձեռաց իւրոց, մինչև յերեկոյ :

Ոպ զի մեծ են գործքքո տր. և զամինչ
իմաստու թիւ արարեր. և յցաներկել
ստեղծունած ովքքովք :

Եւ յս ծով մեծ և անդորր. ի սմայ են սո
ղունք որոց ոչ գոյ թիւ, գազանք մեծա
մեծք և մանուկք. ի սմա և նաւք գնան.
վիշապն զոր ստեղծեր խաղալ նովան :

Եւ մենքեան քեզ սպասեն. և դու տաս
զկերակուրնոց ի ժամու :

Տաս դու նոցա և կերակրին՝ բանաս
զձեռնքո. և կերակրես զամենեսեան
կամօքքովք :

Պարձուցանես զերեսս քո ի նոցանէ
և խոովին. հանես զոգի ի նոցանէ, պա
կասին և ի հող դառնան :

Եւ աքես զոգիքո և ստանաս զնն. և նո
րոգես զերեսս երկրի :

Եւ զիցին փառք տն յաւիտեան. և տր
ուրախ եղիցի յարարածս իւր :

Ոհայի յերկիր և տայ դողալ տմա. մեր
ձեսցի ի լերինս և ծխեսցին :

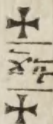
() Եւ նեցից զտր ի կեանս իմ. և ասողմոս
ասացից այ իմոյ միչև եմ էս :

Քաղցր եղիցի նմա օրհնու թի իմ. և
ես ուրախ եղեց ի տր : 223 Պար

Պակասեցին մեղանորք յերկրէ . և
անպարիշտք միևս գտցին ի նմա՝ օրհ
նեա անձն իմ զտր :

Տունք չէր :

Յաղմոս Դանթի :



Խոստովան եղերուք տն՝ և կարդացէք
զանուկն նր . և պատմեցէք ի նմա՝ օրհ
նեա անձն իմ զտր :

Օրհնեցէք և օաղմոս ասացէք նմա .
պատմեցէք զամ պքանցելիս նր . և գովե
ցարուք յանուկն նր :

Սուրբ եղիցին սիրտք այնոցիկ՝ որք
խնդրեն զտր . խնդրեցէք զտր՝ և հզօրք
եղերուք . և խնդրեցէք զերեսս նորա
յամ ժամ :

Յիշեցէք զպքանցելիս նոր զոր արար .
զարուհեստս, և զիրանուկնս բերանոյ նր :

Օ աւակ աբրահամեան ծառայք նոր .
և որդիք յակօբայ ընտրեալք նորա :

Վախնքն է տր ամ մեր . յամ երկրի են
իրանուկնք նոր :

Յիշեաց յանխտենից զուխտ իւր . և
զքանն . զոր պատու իրեաց մինչև ի նմա
զար ամ :

Օ ուխտն զոր եդ ընդ աբրահամու .
Լզերդու մն իւր ընդ իսահակայ :
Հաստատեաց առ յակօբ զհրաման
իւր . Լառ իսրայէլ զուխտ իւր յաւի
տենից :

Բ սէ ձեզ տաց զերկիրն քանանու . զվի
ճակն ժառանգու թէ ձերոյ :

Օ ի էին նոք թունով սակաւ . նունազք
Լպանդուխտք ի նմայ :

Բ նցին նոքա ազգէ յազգ . ի թագաւնո
րու թէ ի ժողովուրդ յայլ :

Ոչ եթող մարդկան մեղանչել նոց . Լ
կշտամբեաց զթագաւնորն վննոցա :

Ս ի մերձենայք ասէ յօժեալս իմ . Լ ի
մարգարէս իմ մի մեղանչէք :

Սոչեաց զսով յերկիր նոց . Լ զամ զօրու
թիւն հացի եբեկ :

Բ աքեաց առաջի նոց զայր . ի ծառայ
ու թիւն վաճառեցաւ յովսէփ :

Խոնարհ արարին ի կասպանս զոտս նոր .
Լ էանց ընդ երկաթ անձն նորա :

Ս ինչև եկեսցէ բան նոր . Լ բան տն
փորձեաց զնա :

Բ աքեաց թագաւնորն Լ ելոյժ զնա .
ի շխան ժողովրդեան եթող զնա :

Սացոյց զնա տէր տան իւրոյ . ի շխան
225 ի վե

Ի վերա ամենայն ստացունածոց իւրոց :
 Խրատել զիչխանս նոց՝ ոպ զինքն . և զ
 ծերս նոց իմաստունս արասցէ :
 Եւ մուտ իսրայել յեգիպտոս . յակօբ
 պանդխտեցաւ յերկրին քամայ :
 Եւ ճեցոյց զժողովուրդ իւր յոյժ . և զօ
 բացոյց զնս . քանզ թշնամիս իւր :
 Դարձոյց զսիրտս նոց , յատել զժողո
 վուրդ իւր . և ի նենգել զժառայս իւր :
 Եւ աքեաց զմօսէս ծառայ իւր . և զա
 հարօն ընտրեալ իւր :
 Եւ նոց զբան նշանաց իւրոց՝ և զարոճ
 եստս իւր յերկրին քամայ :
 Եւ ուրեաց զխաւարն , և խաւարեցոյց
 զնոս . զի դառնացուցին զբան նորա :
 Դարձոյց յարիւն զգետս նոց . և սպան
 զամ ձկունս նոց :
 Եւ ուաց յերկիր նց գորտ՝ և ի շտեմարանս
 թագաւորաց նոց :
 Եւ սաց և եկն շանաճանձ՝ և մըժ իխ ընդ
 ամսասմանս նոց :
 Դարձոյց զանձրևս նոց ի կարկուտ՝ և
 հուր յերկիր նոցա բորբոքեցաւ :
 Եւ հար զայգիս և զթղենիս նց . և փշրեաց
 զամ ծառ սասմանաց նոցա :
 Եւ սաց և եկն մարախ և խառնիձ . զի ոչ
 գոյր թիւ :

Եկեր զամ խոտ երկրի նոց. և սպառեաց
զամ պտուղ անդոյ նոց :

Եւ Տար զամ անդրանիկս եգիպտացւոց
զսկիզբն ամ վաստակոց նոցա :

Եւ Տան զնս ոսկւով և արծաթով. և ոչ
գոյր յազգի նց Տիւանդ :

Ուրախ եղև եգիպտոս ընդ ելանել
նոց. զի անկաւ աս տն ի վերանոցա :

Սփռեաց զամս՝ Տովանի առնել նոց ի՛
տունէ. և Տրով լոյս տայր նոց ի գիշերի :

Խնդրեցին, և եկն լորամարգի. և Տա
ցիւ երկնից լցոյց զնս :

Եւ Տար զվէմն և բրդխեցին ջուրք և
գնացին գետք ընդ անջրդինս :

Եւ իշեաց զբան իւրսք. որ ընդ աբրա
համու ծառայի իւրոյ :

Եւ Տան զժողովուրդ իւր ցնծու թիւ.
և զընտրեալս իւր ուրախու թիւ :

Եւ տ նոց զդաւառս Տեթանոսաց. և
զվաստակս ժողովրդոց ժառանգեցոյց
նոցա :

Օ ի պահեսցեն զվկայու թիւնոց. և զօ
րէնս նր ինդրեսցեն :

Տուր իս և դ :

Պուրբղայս հևի տունէ :

Սաղմոս Դաւթի :

ոստովան եղերուք տն զի քաղ
ցրէ . զի յաւիտեան է ողորմու
թիւն նորա :

Ո՛խօսեացի զգորութիս տն լսելի արաս
ցէ զամ օրհնութիս նորա :

Երանի ոյք պահեն զերաւունս . և առ
նեն զարդարութիւն յամ ժամ :

Յիշեա զմեզ տր ընդ հաճոյս ժողովր
դեան քում . և այց արա մեզ ի փրկու
թեան քում :

Տեսցուք մեք զքաղցրութի ընտրելոց
քոց . ուրախ եղեցուք մեք յուրախուե
ազգի քո . և գովեցուք մեք ի ժառան
գութե քում :

Մեղաք մեք և հարքն մեր . անօրինե
ցաք և յանցեաք :

Հարքն մեր յիգիպտոս ոչ իմացան
զսքանչելիս քո . և ոչ յիշեցին զքաղում
ողորմութիս քո :

Բարկացուցին զքեզ յանցանէն իւր
եանց ընդ ծով կարմիր . փրկեաց զնոս
վս անունն իւրոյ զի ծանիցեն ըզ զօ
րութիս նորա :

Սաստեց ի ծովն կարմիր և ցամաքեցաւ
առաջնորդեաց նոց ընդ անդունդս
ոնց ընդ անապատս :

✠
ՃԵ
✠



Կեցոյց զնս ի' ձեռաց ատելեաց նոց . և
փրկեաց զնոս ի' ձեռաց Թշնամեաց նոց :
() Կաճկեաց ծով զնեղիչս նոց . և մի ի' նո
ցանէ ոչ ապրեցաւ :

Տաւատացին բանի նոր . և օրհնեցին
զօրհնութիս նոր :

Ս աղվաղեցին և մոռացան զգործս նոր .
և ոչ անսացին խորհրդոց նոր :

Յանկացան զցանկուծի յանապատի .
և փորձեցին զսօժ յանջըրդի :

Ետ նոց զանդրոճածս նոց . և առաքեաց
զլիութիւն յանձինս նոցա :

Բարկացուցին զմօսէս ի բանակի . և զա
հարօս զսբ տն :

Բացաւ երկիր և էկուլ զդադան . և
ծածկեաց զբանակսն զաբիրօնի :

Տուր վառեցաւ ի' ժողովս նոց . և բոց
մաշեաց զմեղաւորս :

Մարին զորթ ի բորէբ , և երկիր պագին
պատկերին . և փոխեցին զփառս իւր
եանց ի' նմանուէ որթուն խոտակերի :

Մոռացան զսօժ կենարարն իւրենց . որ
արար զմեծամեծս իւր յեգիպտոս .
զսբանչելիսն իւր յերկրին քամայ . և
զաս իւր ի' վեր կարմիր ծովուն :

Մաց սատակել զնս . եթէ ոչ մօսէս ըն
տրեալն կայր առաջի նր : 229 Մար

Դարձաւ առ տօր՝ Լանցոյց զբարկու
 Թի նր՝ զի մի սատակեցին նորա :
Մարգեցին զերկիրն ցանկալի . Լոջ
 հաւատացին բանի նորի :
Տրտնջեցին ի՛ բանակս իւրեանց . Լոջ
 լուան ձայնի տն :
Համբարձ զձեռն իւր ի վր՛նոց . ի հար
 կանել զնոն յանապատի :
Յրոճեցի զաւակ նց ընդ . հեթանոսս .
 ցրոճեցի զաւակ նց ընդ . գաւառս :
Պղծեցան նոցա ի բէլ փեղովր . զի կե
 թին զզոհեալ Լզմեռելոտի :
Բարկացուցին զնա ի գործս իւրեանց .
 Լյաճախեաց ի վեր՛նոց բեկու մն :
Մպա եկաց ի մէջ փենէ հեղ . քահեաց
 Լարգեւաւ մահ . համարեցաւ նմա յար
 դարու ի ազգէ յազգ մինչև յաւիտեան :
Բարկացուցին զնա ի վր՛ ջուրցն հակա
 ոակու թե . չարչարեցաւ մովսէս վն
 նոց . զի դառնացուցին զոգ ի նորի :
Հրամայեաց շրթամբք իւրով . ք . Լոջ
 սատակեցին զազդն՝ զոր ասաց նմա տօր :
Խառնակեցան ընդ . հեթանոսս Լու
 սան զգործս նոցայ . ծառայեցին կողոց
 նոցա՝ Լեղև նոցայ ի գայթագղու թի :
Օղհեցին զուստերս Լզդըստերս իւր

եանց դիւաց. և հեղին զարիւն անբիծ:

Ըրիւն ուստերաց և դաստերաց իւրեանց
զոր զոհեցին կուոցն քանանու:

Շաղախեցան երկիր յարենե նոցա՝ և
պղծեցան ի գործոց նց. զի սրունկե
ցան ի գնացս իւրեանց:

Բարկացան սրտմտու թիւր ի վերա
ժողովրդեան իւրոյ. և գարշեցոյց զժա
ռանդու թիւր իւր յոյժ:

Սատնեաց զնս ի ձեռս հեթանոսաց.
տիրեցին նց ատելիք իւրեանց. և թշնա
միք իւրեանց նեղեցին զնոս. և խոնարհ
եղեն ի ներքոյ ձեռաց նոց:

Բազում անգամ փրկեաց զնս՝ և նորա
դառնացուցին զնա ի խորհուրդս իւր
եանց. և կորացան յանօրէնու թեան
իւրեանց:

Հայեցան տր ի նեղու թիւս նց. ի լեւ
ձայնի աղօթից նոց:

Յիշեաց զուխտ իւր և զղջացան ըստ
բազում ողորմութեան իւրում. և ետ
զնո ի գթութիւն առաջի ամ գերջաց նոց:
Փրկեա զմեզ տր ամ մեր. և ժողովեա
զմեզ ի հեթանոսաց:

Խոստովան եղկցուք անուն քում
սրբոյ. և պարծեցուք յօրհնութիւն քո:

() ԸՏՆեալ Իոր Իծ Խորայիլի . յաւի
տեանս յաւիտենից :

Լաւասացէ Իմ Ժողովուրդն . եղևցի
եղևցի :

Տուրք ին և դ :

Կանօնս Ժ և Է փոխ է . և Գ Զ և Ժ և Դ
տուն է :

Վ. Ղօթք Լ. զեկիայի Լ. րքայի : Յ



ս ասացի , ի վերանալ յինէն
աւուրց իմոց . Թէ գնացի ես
ի դրունս դ ժողոց :

Թողի զԻմ յետին իմ , և ասացի Թէ այլ
ոչ և ստեսից զփրկու Թիւն Ին յերկրին
կենդանեաց . և ոչ և ստեսից զմարդն .
բնակ չօք իւրովք հանդերձ :

Պակասեցայ ես յազգատոհմէ իմմէ .
այսուհետեւ Թողի լքի զԻմ զկենսս իմ :
Լ' ը գնաց' մեկնեցաւ յինէն հոգի իմ .
Իսկ զայն որ քակէ զտաղաւար . և եղէ
եւ իսկ զոստայն սատարաց' մերձ ի հա
տանիլ :



Յաւուր յայնմիկ՝ մատնեցայ ես յա
ռաւճօտէ՝ ո՞պ ի՛ ձեռս առիւծոս . այն
պէս խորտակեաց մանրեաց զոսկէրս իմ .
զի յառաւճօտէ միջ ի՛ գիշեր մատնեցայ :
Այ ծիծառն այնպէս ճչեցի . և որպէս
զաղաւճնի , այնպէս մնչեցի . զի՛ նունաղե
ցան աչք իմ ի՛ տեսանելոյ :

Հայեցայ ի՛ բարձունս առ տօր տօ՛ իմ ,
որ փրկեաց զիս . և փարատեցոյց յինէն
զցաւս անձին իմոյ :

ՏԻ՛ վասն այսորիկ պատմեցաւ . քեզ՝
զարթուցեր զանձն իմ . դարձուցեր
զՏոգի իմ . մխիթարեցայ և կեցի :

ՄՏա ի՛ խաղաղութի՛ դարձաւ դառ
նութի իմ . փրկեցեր զանձն իմ զի մի
երկեայց . և ընկեցեր յետոյ զամ՝ զմեղս
իմ :

Օ ի ոչ թէ որք ի՛ դժոխս են , խոստո
վան առնին առքեզ . և ոչ մեռեալք օրճ
նեսցեն զքեզ . և ոչ յուսասցին ի՛ ճմար
տութիս . քո , ամենեքեան . որք իջանեն
ի՛ դժոխս :

ՄՂ կենդանիքս օրճնեսցուք զքեզ
տօր . ո՞պ և ես այսուհետև մանկունս
ծնայց . որք պատմեսցեն զարդարութիս
քո տօր , փրկութե՛ իմոյ :

Ես ոչևս դադարեցից օրհնել զքեզ
յօրհնութիւնոր . զամ աւուրս կենաց
իմոց , յանդիման տաճարիդ ւյ :

Տունք Ժ Կ Թ :

Յոյս կենդանութե յոյս և ապաւին
փրկութե ւոր յս փրկիչ . փրկեա
և փարատեցո զցաւս ան
ձին իմոյ :

Մարդասէր ւոր՝ վս սրբուհւոյ անա
րատի մօր քո և կուսի : և վս խաչի
քո պատուականի . ընկալ զա
ղաչանս մեր և կե
ցո զմեզ :

Ո քարոզն ի վերջն երկինք պատմե
նին գտցես . և զանպիտան կարա
պետս յիշեցես :

Աղջոյն քեզ Մ'արիամ լի՛ շնորհօք .
ուրախ լեր բերկրեալդ , տ'ը ընդ քեզ :
Օրհնեալ ես դու ի՛ կանայս . և օրհ
նեալ է պտուղ որովայնի . քո յիտուս :
Սուրբ Մ'արիամ . մայր աստուծոյ . բա
րեխօսեա վասն մեր մեղաւորացս .
այժմ և ի՛ ժամ մահու մերում , ամէն :

Տայր մեր որ յերկինս ես : Սուրբ Եղիցի
անուն քո : Եկեսցէ արքայու թի՛ քո :
Եղիցին կամք . քո ո՞պ յերկինս ելերկրի :
Օ հաց մեր զհանպազորդն , տուր մեզ
այսօր : Եւ թող մեզ զպարտիս մեր ,
որպէս և մեք թողումք մերոց պարտա
պանաց : Եւ մի տանիր զմեզ ի՛ փորձու
թիւն այլ փրկեա՛ ի՛ չարէն :



Համբարձման քի Լիփոխման անժամանակն Է :



Մ. Ե. Լ. Ե. Ի. Կ. :

Ոստովան եղերուք տն զի քաղ
ցրէ . զի յաճխտեանէ ողորմու
Թիւննորա :

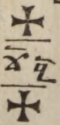
Մասցեն փրկեալք տն . զորս
փրկեաց ի՛ ձեռաց Թշնամւոյն :

Յամ գաճառաց Ժողովեաց զնս . յար
Եւելից և յարեմտից՝ ի՛ Տիւսիսոյ և ի՛
Ժովէ :

Սոլորեցին նորբայանապատիւյան ջրդին
ճանապարհի . քաղաք բնակուԹեան
ոչգաւին :

Քաղցեան և ծարաւեցան . և անձինք
նոց ի՛ նոսին նոճաղեցան :

Ղաղակեցին առ տր ի՛ նեղուԹե իւր
եանց՝ ի՛ վշտաց նոց փրկեաց զնոս :



Մաշնորդեաց նոց ի՛ ճանապարհ ու
ղիղ . զի երթիցեն ի՛ քաղաք բնակուե
իւրեանց :

Խոստովան եղիցին ան ողորմութեց
նոր . և սքանչելեաց նր որդիք մարդկն :

Օ ի յագեցոյց զանձինս քաղցեալս . և
զանձինս կարօտելս լի՛ արար բարութ :

Որ նստէին ի՛ խաւարի և ի՛ ստոճերս
մահու . կապեալէին յաղքատութեան
նպ յերկաթս :

Օ ի դառնացուցին զբանն այ . և զխոր
հուրդս բարձրելոյն բարկացուցին :

Խոնարհ եղեն ի՛ ցաւոց սիրաք նոցա .
տկարացան , և ոչ ոք էր որ օգնէր նոց :

Մշաղակեցին առ անոր ի՛ նեղութե իւր
եանց . ի՛ շտաց նոց էջան զնոս :

Փրկեաց զնոս ի՛ խաւարէ և ի՛ ստոճերոց
մահու . և խզեաց վկապանս նոց :

Խոստովան եղիցին ան ողորմութիւք
նր . և սքանչելիք նոր յորդիս մարդկան :

Օ ի փշրեաց զդրունս պղնձիս և զ
նիզս երկաթիս խորտակեաց :

Չգնեաց նոցա ի՛ ճանապարհի անօրէ
նութե իւրեանց . զի վասն մեղաց իւր
եանց խոնարհ եղեն յոյժ :

Յամ կերակրոց գարշէին սիրաք նոց .

Եւ մերձեցան մինչև ի դրունս մահու :
Վ զաղակեցին առ տօր ի նեղութե իւր
եանց . և ի վշտաց նոցա պրեցոյց զնոս :
Վ աքեաց զբան իւր՝ և բըժշկեց զնս .
Եւ փրկեաց զնոս յապականութենէ իւր
եանց :

Եւ ստուլան եղիցին տն որորմութիբ
նր . Եւ քանչէ լիբ նոր յորդիս մարդկն :
Ստուսցեն նմա պատարագս օրհնութե .
Եւ պատմեցին զգործս նր ցնծութեամբ :

Սբ իջանէին ի ծով նաւուբ . Եւ առ
նէին զգործս ի ջուրս բազումս :

Սորա տեսին զգործս տն . Եւ քանչէ
լիս նոր ի խորս անդընդոց :

Վ սաց՝ Եւ յարեաւ հողմ Եւ մրրիկ . Եւ բար
ձրացան ալիբ նր :

Վ լանէին յերկինս՝ Եւ իջանէին յան
դունդս . Եւ անձինք նոց յանձինս իւր
եանց մաչեցան :

Եւ ուվեցան՝ սասանեցան ոպարբեալբ .
Եւ տմ իմաստութինց ընկաւ :

Վ զաղակեցին առ տօր ի նեղութե իւր
եանց . ի վշտաց նոց կեցոյց զնոս :

Վ արձոյց զմրրիկն յօդս՝ Եւ դադարե
ցան ալիբ նոր . ուրախ եղեն զի դադա

րեցին . և առաջնորդեաց նց ի նաւա
հանգիստ կամաց իւրեանց :

Խոստովանեղիցին ան ողորմուիք նր .
և սքանչելիք նոր յորդիս մարդկան :

Բարձր արասցեն զնա ի ժողովս ժողո
վորոց . և յաթոռս ծերոց օրհնեսցեն
զնա :

Օ ի դարձոյց զգետն իմացք . և զգնացս
Զուրց յերկիր ծարաւուտ :

Մար զերկիրն պողաբեր յաղտաղ
տուկս . վնջարու թէ բնակչաց նոց :

Մար զանապատն ի ճահիճս Զուրց .
և զերկիրն ծարաւուտ ի գնացս Զուրց :

Բնակեցոյց ի նմա քաղցեալս . և շինե
ցին զքաղաք բնակու թէ իւրեանց :

Սարեցին արտօ՝ և տնկեցին այգիս . և
արարին զպտուղ արմըտեաց իւրեանց :

() օրհնեաց զնոս և բազմացան յոյժ . և
անասու նք նոց ոչ նուաղեցան :

Սուաղեցան նոքա և չարչարեցան ի նե
ղու թէ , չարեաց և ի վշտաց :

Սկն անարդու թի ի վեր ի շխանաց նոց .
և մոլորեցոյց զնս յանապատի՝ և ոչ ի ճա
նապարհի :

() գնեաց տնանկին յաղքատու թէ . և
առաջնորդեաց նոյ խաշին աղգի նոց :

Տեսցեն ուղիղք և ուրախ եղիցին. և ամ
 անօրէն խցցէ՛ զբերան իւր :
 Ո՛վ է իմաստուն, որ պահեսցէ զայս .
 և ի՛ միտ առցէ զողորմութիւն տէն :
 Գուրդայս ինքն Տուն է :

Յ) աղմոս Գաւթի : 3

Ատրաստ է սիրտ իմ ամ . պա
 տրաստ է սիրտ իմ . օրհնել և սղ
 մոս ասելքեզ փառօք իմովք :
 Օ արթիք փառք իմ, զարթիք՝
 սաղմոսիւք և օրհնութիւնք . և ես զար
 թեայց առաւօտուց :
 յոստովան եղէցքեզ ի՛ ժողովուրդս
 տէր . և սաղմոսացիցքեզ յազննս :
 Սէ՛ծ եղև մինչև յերկինս ողորմութի
 քո . և մինչև յամսպս ճշմարտութիքո :
 Գարձրեալես դու յերկինս ամ . և յամ
 երկրի են փառքքո :
 Ո՞վ փրկեցան սիրելիքքո . կեցո աջով
 քոյ՝ և լուր մեզ :
Ըխօսեցաւ ի՛ սրբութենէ իւրմէ .
 բարձր եղէց՝ բաժանեցից զսիւքէմ .
 և զՏովխտան յարկաց չափեցից :



Իմ է գաղայադ՝ և իմ է մանասէ. եփ
րեմ Տղօրիչ գլխոյ իմոյ :

Յուդա թագաւոր իմ. մովաբ անա
զան յուսոյ իմոյ :

Յեդուլմէ ուղղեցից զգնացս իմ. և
ինձ այլազգիք Տնազանդք եղէն :

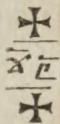
Մտարցէ զիս ի՛քաղաք ամուր. կամ
ով առաջնորդեացէ ինձ մինչև յեդօմ :

Եթէ ոչ դու ամ, որ մեր թեցեր զմեզ,
և ոչ ելեր ամ ընդ զօրս մեր :

Տուր մեզ զօգնու թի՛ ի՛նեղու թե. զի
սուտ է փրկու թի՛ մարդոյ :

Կստուծով արասցուք զզօրու թիւն.
և նա յամօթ արասցէ զթընամիս մեր :

Տունք թ և դ :



Սաղմոս Իսաւ թի : 3

Ը՛օր Տնուէ իմոյ մի լուեր. զի բերան
մեղաւորի՛ բերան նենգաւորի, բացաւ
ի՛ վերայ իմ :

Խօսեցան զինէն լեզուաւ նենգաւո
րաւ. և բանիւ՛ ատելու թե պաշարե
ցին զիս :

Մարտեան ընդ իս ի՛ տարապարտուց.
և փոխանակ սիրոյ իմոյ, մատնէ ին զիս.
այլ էս յաղօթս կայի :

Հատուցին ինձ զչար, փոխանակ բարւոյ. ատելու թիւն, փոխանակ սիրոյ իմոյ:

Կացո ի՛վ ի՛նձ զմեղաւոր. և սատանայ կացցէ ընդ աջմէ՛ննոր:

Ի՛դատաստանէ իւրմէ ելցէ դատապարտեալ. և աղօթք նոր ի՛մեղս դարձցին:

Լ՛ղիցին աւուրք նոր նո՛ւազք. և զայցելու թի՛ննոր, զայն այլ տարցէ:

Լ՛ղիցին որդիք նոր որբ. և կինն նոր այրի. սասցեսցին փոփոխեսցին՝ որդիք նորա մուրօղք եղիցին. և ելցեն ի՛բնակու թենէ իւրեանց:

Քննեսցէ փոխատուն զի՛մ ինչս նոր. և յափշտակեսցեն օտարք զլատակս նր:

Ս՛ի գտցի օգնական նմա. և մի ոք ողորմեսցի ի՛վերա որբոց նորայ:

Լ՛ղիցին որդիք նորա ի՛սատակու մն՝ և յազգէ ջնջեսցի անունն նոր:

Ի՛շեսցին մեղք հօր նոր առաջի տն. և մեղք մօր նոր մի ջնջեսցին. և եղիցին առաջի տն յի՛մ թամ:

Սատակեսցի յերկրէ յիշատակնոր. փոխանակ զի ոչ յիշեաց առնել զողորմու թիւն:

Հալածեաց զայր աղքատ և զտնանկ
սարանանել զայն, որ խոնարհ է սրտիւ:
Սիրեաց զանէծս՝ և ելցէ նմա. ոչ կա
մեցան զօրհնութիւն, հեռի եղիցի
ի՛նմանէ:

Օ գեցան զանէծս որպէս հանդերձ.
մտցէ ույ ջուր ի՛ փորնոր. և ույ ձէթ
ընդ ոսկերսնոր:

Եղիցի նմա ույ հանդերձ զի ագանի.
և ույ գօտի որ ածի հանսպազ ընդ մէջ:

Եւս գործ՝ է այնոցիկ, որք չաբախօս
կային զինէն առ տր. և ոյք խօսէին
զչար՝ զանձնէ իմմէ:

Եւ գու տր՝ տր արա ընդիս ըստ
անունն քու. զի քաղցր է ողորմութի
քո. և փրկեա զիս՝ զի աղքատ և տնանկ
եմ ես:

Սիրտ իմ խռովեցան ի՛ փորի իմում.
և ես ույ ստունէր ի՛ խուսափիլ իմում
պակասեցայ. և թօթօ փեցայ ույ մարախ:

Սուրմին իմ այլագունեցան յիւղոյ:
մարմին իմ այլագունեցան յիւղոյ:

Եղէ ես նախատնց. տեսին զիս՝ և շար
Ժեցին զգլուխս իւրեանց:

Պզնեա ինձ տր տր իմ. և փրկեա զիս՝
ըստ ողորմութե՛ք քում:

Վանիցեն զի ձեռն քո այսէ . և դու
տր արարեր զայս :

Վոքա անիծանիցեն և դու օրհնեսցես
ոյք յարուցեալք են ի վերա իմ, զամօթ
կրեսցեն . այլ ծառայ քո ուրախ եղիցի
իքեզ :

Օ գեցցին զամօթ, որք չարախօս կային
զանձնէ իմմէ . և արկցեն ուր կրկնոց՝ զա
մօթ իւրեանց զիւրեամբք :

Մյլ ես խոստովան եղէց առ տր յոյժ,
բերանով իմով ի՛մէջ բազմաց օրհնե
ցից զքեզ :

Օ ի եկաց նա ընդ աջմէ տնանկիս . ի լի
կե՛լ զիս յայնցանէ , ոյք հալած էին
զանձն իմ :

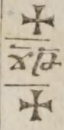
Տունք ի և ք :

Վարդմոս Վաճթի : 3

Վսաց տր՝ ցտր իմ, նիստ ընդ աջմէ իմմէ
մինչև եդից զթշնամիս քո , պատու
անդան ոտից քոց :

Վաւազան զօրու թե առաքեսցէ քեզ
տր ի՛ սիօնէ . և տիրեսցես դու ի՛մէջ
թշնամեաց քոց :

Վնդքե՛ւ է սկիզբն աւուրն զօրու թե .
245 ի՛ վա



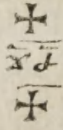


Ի վայելչութի սրբոց քոց . յարդանդէ
 յաւաջ քանզ արուսեակ ծնայ զքեզ :
 Լորդունան տր՝ և ոչ ևս զըղ ջասցի . դու
 ես քահանայ յաճիտեան ըստ կարգին
 մեզ քիսեթեկի . և տր ընդ աջմէ քու մմէ :
 Խորտակեցէ յաճուր բարկութեան
 զթագաւորս . դատէ զՏեթանոսս՝ և
 բազում առնէ հարունածս . և խորտա
 կեցէ զգլուխս բազմաց յերկրի :
 Օ ուղիս Ի ճանապարհի արբուսցէ .
 վսայսորիկ և բարձր արասցէ զգլուխս :

Տունք զ :

Գուբդայս Խ և Կ տուն է :

Ըղէ՛ղուիա :



Սաստովանեղէցքեզ տր՝ բոլորով
 սրտիւ իմով . Իխորհուրդս ուղ
 զոց . Ի ժողովուրդս . մեծ են
 գործք տն . և քննեալն յամի սլա
 տուն իրանք նորա :

Խսաստովանութի և վայելչութիւն են
 գործք նոր . և արդարութի նոր . մնայ
 յաճիտեանս յաճիտենից :

Եղատակ արար սքանչելեաց իւրոց ,
 246 ուղ

ուղղոց . ողորմած գթած է ւոր՝ և կէ
րակուր տայ երկիւղածաց իւրոց :

Յիշեաց յաւիտենից զուխտ իւր . և ըզ
զօրութիւն գործոց իւրոց պատուի
րեաց ժողովրդեան իւրում :

Տալնց զթառանգութի հեթանոսաց .
և գործք ձեռաց նոր արդարութի և
իրանունք են :

Հաւատարիմ են յամի պատուիրանք
նոր . հաստատեալ են յաւիտեանս յաւի
տենից . արարեալ են ճշմարտութի և
ուղղութի :

Փրկութի առաքեաց ւոր ժողովրդեն
իւրում . պատուիրեաց յաւիտենից
զուխտ իւր՝ նք և ահեղէ անուն նոր :

Սկիզբն զգօնութե երկիւղ ւորն . իմաս
տութի բարի ամենեցուն որք առնեն
զնա . և օրհնութի նք մնայ յաւիտեանս
յաւիտենից :

Տունք Ը :

Յի յաղմոս Դաւթի : Յ

Երանեալէ այր՝ որ երկնչի ի'տնէ .

զպատուիրանս նորա , նա կամի յոյժ :

Նզօր եղիցի յերկրի զաւակ նոր . և յազգ
ուղղոց օրհնեսցի :

247 Փառք

✠
ՃԺԹ
✠

Փառք և մեծ ութի, են ի' տան նորա .
արդարու թիւն նոր մնայ յաճիտեանս
յաճիտենից :

Եւ զեաց ի' խաճարի զլոյս ուղղոց՝
ողորմած գթած՝ և արդար է տր :

Քիչցր այր՝ ողորմի և տայ փոխ՝ յօրինէ
զբան իւր ի' դատաստանի . զի յաճի
տեան նա մի սասանեսցի :

Յիշատակ յաճիտենից եղիցի արդարն
և ի' համբանէ չարէ նա մի երկիցէ :

Պատրաստ է սիրտ նր . յուսալ առ անձ :

Հաստատեալ է սիրտ նոր և նա մի երկի
ցէ . մինչև տեսցէ ի' թշնամիս իւր :

Սփռեաց և ետ աղքատաց . արդարու ի
նոր մնայ յաճիտեանս յաճիտենից . և
եղջիւր նոր բարձր եղիցի փառօք :

Մեղանորն տեսցէ և բարկացի . զատա
մունս իւր կրճտեսցէ և հալեսցի . և ցան
կու թի մեղանորաց կորիցէ :

Տունք Ժ :

Մ. Լեւուիա :

✠
ՃԺԷ
✠

() Երհնեցէք մանկունք՝ զտր . և օրհնե
ցէք զանուն տն :

Եղիցի անուն տն օրհնեալ . յայսմ
հետէ մինչև յաճիտեան :

Յարևելից մինչև իմուտս արևու՝ օրհ
նեալէ անուն տնն :

Բարձր է ի վերն ամ ազգաց տր . և յեր
կինս են փառք նոր :

Ով է ոպ տր ամ մեր ի բարձունս բնա
կեալ . և զխոնարհս տեսանէ յերկինս
և յերկրի :

Յարուցնէ զաղբատս յերկրէ և բարձր
առնէ զտառապեալսս յաղբեաց :

Ստուգանէ զնս ի շխանս . ընդ ի շխանս
Ժողովրդեան իւրոյ :

Բնակեցուցանէ զամուլն ի տան ուրա
խամիտ . ոսկ մայր որդւովք բերկրեալ :

Տունք ք :

Մէլուիա :

Յելանէն ի սրայիլի յեգիպտոսէ . տանն
յակօբայ ի Ժողովրդենէն այլազգեաց :

Եղև ի հրէաստան սրբու թիւննոր . և
յիսրայէլ ի շխանու թի նոր :

Ով է տես և փախեալ . և յորդանան
անդրէն դարձալ :

Երկնք ցնծացին ոպ խոյք . և բլուրք
ոպ գառինս մաքեաց :

Օր է քեզ ծով . զո տեսեր և փախեար

✠
ՃԺԴ
✠

Լ Կամ դու յորդանան՝ զի՞ դարձար
անդրէն :

Երինք՝ ցնծացէք ոպ խոյք . Լբլուրք
ոպ դառինք մաքեաց :

Յերեսաց օն սասանեցաւ երկիր . յերե
սաց օյ յակօբայ :

Ո՞, դարձոյց զվէմն ի վտակս ջուրց . Լզա
պառաժն յաղբերակունս :

Մի մեզ տր՝ մի մեզ . այլ անուն քում
տուր զփառս . վն ողորմութե Լճշմար
տութե քո :

Մի եբբէք ասասցեն ի Տեթանոսս . թե
ո՞ր է օժնոցա :

Մէր յերկինս Լ յերկրի . զամ զորինչ
կամեցաւ Լարար :

Կուռք Տեթանոսաց օսկի Լարծաթ
են . ձեռագործք են որդւոց մարդկին :

Բերանս ունին , Լոչ խօսին . աչս ունին
Լ ոչ տեսանեն :

Բինջս ունին , Լոչ լսեն . ունչս ունին՝
Լ ոչ հոտոտին :

Չեսս ունին՝ Լ ոչ շօշափեն . ոտս ու
նին՝ Լ ոչ գնան . Լ ոչ գոյ բարբառ ի կո
կորդսնոցա :

Վմաննոցա եղիցին , ոյք արարին զնոս .
Լամենեքեն որք յուսացեալք են ի նս :

Տուն խորայիլի յուսացաւ ի' տր . օգնա
կան և ընդ ունելի է նոց :

Տուն ահարօնի յուսացաւ ի' տր . օգնա
կան և ընկեր է նոց :

Երկիւղածք տն յուսացան ի' տր . օգնա
կան և փրկի՛ց է նոցա :

Յիշեաց զմեզ տր՝ և օրհնեաց զմեզ .
օրհնեց տր զտունն խորայիլի . օրհնեց
տր զտունն ահարօնի :

() օրհնեաց տր զերկիւղածս իւր . զփո
քրրկունս և զմեծամեծս :

Յաւելցի ի՛ ձեզ տր . ի՛ ձեզ և յորդիս
ձեր :

() օրհնեալք էք դուք ի' տնէ . որ արար
զերկինս և զերկիր :

Երկինք երկնից , տն էն . և զերկիրս ետ
որդւոց մարդկան :

Ոչ թէ մեռեալք օրհնեսցեն զքեզ .
և ոչ ամենեքեան որք իջանեն ի' դժոխս :

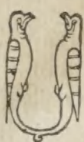
Եւ կենդանիքս օրհնեսցուք զքեզ
տր . յայսմ՛հետէ մինչև յաւիտեան :

Տունք ի և զ :

Գուրդայս ծ և բ տունէ :

Մ. Ե. Լ. Ե. Լ. Ի. Խ. :

✠
ՃԺԴ
✠



իրեցի զի լու՛հցէ տօր զճայն աղօ
թից խմոց . խոնարհեցոյց զուսկն
իւր առ իս . և ես զաւուրս իմ
կարդացի առ նա :

Ըջեցան զինև երկուսք մահու . և
վիշտք դժոխոց գտին զիս :

Օնեղութի և զանձկութի գտի . և
զանուսն տն կարդացի :

Մտօր՝ փրկեա զանձն իմ . ողորմած
ամ մեր ողորմի՛ և պահէ զտղայս տօր :

Ես խոնարհ եղէ՛ և տօր կեցոյց զիս .
դարձ անձն իմ ի՛ հանգիստ քօ . զի տօր
օգնեաց քեզ :

Փրկեաց զանձն իմ ի՛ մահո՛ւնէ . զաչս
իմ յարտասու՛նաց՝ և զոտս իմ ի՛ գայթաղ
ղութենէ . հաճոյ եղէց առաջի . տն՝
յերկրին կենդանեաց :

Տուսք զ :

Մ. Ե. Լ. Ե. Լ. Ի. Խ. :

✠
ՃԺԵ
✠

Հաւատացի զօրև խօսեցայ . և ես խո
նարհ եղէ յոյժ .

Ես ասացի ի՛ զարմանալ իմում . թէ ամ
մարդ սուտ է :



Օ ինչ տաց տրիտուր տն . ընդ ամի
զորև ետ ինձ :

Օ բաժակ փրկութե ընկալայց և զա
նուն տն կարդացից :

Օ աղօթս իմ տն տաց առաջի ամ ժո
ղովրդեաննր :

Պատուական է առաջի տն մահ սրբոց
իւրոց . ո՞տր՝ ես ծառայքո եմ . ծառայ
և որդի աղախնոյ քո :

Հատեր զկապանս իմ . քեզ մատուցից
պատարագ զօրհնութե և զանուն տն
կարդացից :

Օ աղօթս իմ տն տաց առաջի ամ ժո
ղովրդեաննր . ի գաւիթս տան տն՝ և
ի մէջ քո երուսաղէմ :

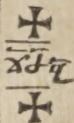
Տունք է :

Մ. Եւուիա :

Օ ընեցէք զտր ամ ազինք . և գովե
ցէք զնա ամ ժողովուրդք :

Օ օրացի ողորմութիւնննր ի վրմեր .
և ճմարտութի տն մնացէ յաւիտեն :

Տունք է :



✠
ՃԺԷ
✠

Մ. Է. Լ. Ը. Ի. Կ. :

Խոստովան եղերուք տն, զի բարի է .
զի յաւիտեան է ողորմութիւն նորա :

Մասացէ տուն իսրայիլն զի բարի է . զի
յաւիտեա :

Մասացէ տուն ահարոնի՝ զի յաւիտեան է
ողորմութիւն նր :

Մասացեն երկիւղածք տն զի բարի է .
զի յաւիտեան է :

Ի՛նեղութեան կարդացի առ տր . և
լուաւ ինձ յանդորր :

ՏԻ՛ է իմ օգնական . և ես ոչ երկեայց .
զի՞ արասցէ ինձ մարդ :

ՏԻ՛ է իմ օգնական . և ես տեսից ի՛թշ
նամիս իմ :

Բարի է յուսալ ի՛տր . քան յուսալ ի՛մար
դիկ . բարի է յուսալ ի՛տր՝ քան յու
սալ յիշխանս :

Մե՛նայն ազինք շրջեցան զինև . և ա
նու՛ամբ տն յաղթեցինոցա :

Շրջելով շրջեցան զինև՝ պաշարեցին
զիս ի՛միասին . և անու՛ամբ տն վանեցի
զնոսա :

Շուրջ եղեն զինև ո՛պ մեղուք . վառե
ցան բորբոքեցան ո՛պ փուշք ի՛հուր . և
անու՛ամբ տն մերժեցի զնս :

Ի՛ մերժեղն դրդունեցայ՝ և եղէ մերձ
ի՛ դժոխիւ . և տր ընկալան զիս :

Օ օրու թիւն իմ և օգնու թի իմ տր՝ և
եղև ինձ ի՛ փրկու թի :

Չայն ցնծու թե փրկու թե . ի՛յարկս
արդարոց :

Ե՛ջ տն արար զօրու ի . աջ տն բարձր
արար զիս . և աջ տն արար զզօրու
թիւն :

Աջ մեռայց , այլ կեցից՝ և պատմեցից
զգործս տն :

Խրատելով խրատեաց զիս տր . և ի՛ մահ
ոչ մատնեաց :

Բացէք ինձ զդրունս արդարու թե ,
զի մտից ընդայն՝ և խոստովան եղէց տն :

Ե՛յս դուռն , տն է . և արդարք մրտա
նեն ընդսա :

Խոստովան եղէց քեզ տր զի լուար
ինձ և եղեր ինձ ի՛ փրկու թի :

Օ վեմի , զոր անարգեցին շինողքն . նայ
եղև գլուխ անկեան :

Ի՛ տն է եղև այս . և է սքանչելի առաջի
աչաց մերոց :

Ե՛յս օր է զոր արար տր . եկայք ցնծաս
ցուք և ուրախ եղիցուք ի՛ սմա :

Ա՛ տր՝ փրկեա , ո՛ տր , առաջնորդեա .



օրհնեալ որ գաս անո՛ւամբ տն . և օրհ
նեցինք զքեզ ի՛ տանէ տն :

ՏԻ ամ մեր երևեցա՛ն մեզ . արարէք
տօնս ուրախու թեան կանխա՛ն . մինչև
յան կիւնս սեղանոյ :

ԼՏ իմ ես դու , և խոստովան եղէց
քեզ . ամ իմ ես դու՝ և բարձր արարից
զքեզ :

Խոստովան եղէց քեզ տր զի լու՛ար ինձ
և եղեր ինձ ի՛ փրկու թի :

Խոստովան եղերուք տն , զի բարիէ .
զի յա՛նխտեանէ ողորմու թի՛նորա :

Տունք ի և ք :

Մ. Էլ լու իա :

✠
ՃԺԸ
✠

Լրանեալ են անբիծք ի՛ ճանապար
հի . և ոյք գնան յօրէնս տն :
Լրանի՛ , ոյք քննեն զ վկայու իս
նորա . բողորով սրտի՛ն իւրեանց
խնդրեցեն զնա :

Ոչ թէ ոյք գործ են զանօրէնու թիւն ,
ի՛ ճանապարհս նր՛ գնասցեն :

Դու պատու՛ իրեցեր զպատու՛ իրանս
քո . ի՛ պահել ինձ յոյժ :

Երանի թէ յաջողեալէին ինձ ճանա
պարհք իմ. ի պահել ինձ զարդարու
թիւնս քո :

Յայնժամ՝ ես ոչ ամաչէի. ի զդուշա
նալ ինձ ի պատու իրանս քո :

Խոստովան եղէց քեզ տր յուզողու թէ
սրտի իմոյ. ո՞պ ուսայց զիրանունս արդ
րու թէ քո :

Օ իրանունս քո պահեցի. մի թողուր
զիս մինչ ի սպառ :

Ի՞նչ ուզողեսցէ երիտասարդ զճանա
պարհս իւր. այլ ի պահել զբանս քո :

Բողորով սրտի՛ն իմով խնդրեցի զքեզ.
մի մերժեր զիս ի պատու իրանաց քոց :

Ի՛սրտի իմում թագուցի զբանս քո.
ո՞պ՝ զի մի մեղայց քեզ :

Օ Ե՛հնեալ ես դու տր. ուսո ինձ զար
դարու թիս քո :

Շ ըթամբք իմովք պատմեցից. զամ
իրանունս բերանոյ քո :

Ի՛ճանապարհս վկայու թեց քոց զունար
ճացայ. ո՞պ յամի ի՛ մեծու թէ :

Ի՛ պատու իրանս քո հողացայ. և զդու
շացայ ի՛ ճանապարհս քո :

Օ իրանունս քո խօսեցայ. և ոչ մոռա
ցայ զբանս քո :

Հատո ծառայի .բուժ, զի կեցից և պա
հեցից զբանս .բո :

Օ արթո զաչս իմ, և նայեցայց ի սքան
չելիս օրինաց .բոց :

Պանդուխտ եմ ես յերկրի .մի թագու
ցաներ յինէն զպատու իրանս .բո :

Փափագեաց անձն իմ . ի ցանկալ ինձ
յիրաւունս .բո յամ ժամ :

Սաստեցեր անբարտաւանից . անիծել
ոյ .բ խոստորեցան ի պատու իրանաց .բոց :

Ի բաց արա յինէն՝ զնախատինս և զար
համարհանս . զի զվկայու թիւնս .բո
խնդրեցի :

Քանզի՝ նստան ի շխանք՝ և չարախօ
սէին զինէն . այլ ծառայ .բո , խորհուր
յիրաւունս .բո :

Օ ի վկայութի .բ .բո խօսք իմ էին . և
խորհուրդ .բ իմ յարդարութի .բո :

Սերձեցաւ անձն իմ ի հող . տր կեցո
զիս ըստ բանի .բուժ :

Օ ճանապարհս իմ պատմեցի .բեզ,
և լուր ինձ . ուսո ինձ զարդարու
թիս .բո :

Ի ճանապարհս արդարութեց .բոց իմաս
տուն արա զիս . և բննեցից զսքանչելիս
բո :

Տ. քնեցաւ անձն իմ առ ի՛ ճանճրանալ .
հաստատեա զիս ի՛ բանս քո :

Օ ճանապարհս մեղաց ի՛ բաց արա յի
նէն . և յօրէնս քո ողորմեաց ինձ :

Օ ճանապարհս ճշմարտութե քո ըն
տրեցի . և զիրաւունս քո ես ոչ մոռա
ցայ :

Ս. Երձեցայ ես ի՛ վկայութիս քո տր՛
մի յամօթ առներ զիս :

Ի՛ ճանապարհս պատուիրանց քոց ըն
թացայ . զի անդորր արարեր սրտի իմոյ :

() Ըէնսդէտ արա զիս տր , ի՛ ճանա
պարհս իրաւանց քոց . և խնդրեցից
զնա յամ՛ ժամ :

Ի մաստուն արա զիս տր . և բըննեցից զօ
րէնս քո . և պահեցից զնա բողբոլ
սրտիւ իմով :

Բ. ուաջնորդեա ինձ ի՛ շաւիղս պատուի
րանաց քոց տր . զի ընդ նոսա հաճեցայ :

Խոնարհեցո զսիրտ իմ ի՛ վկայութիւնս
քո տր . և մի յագահութի :

Դ. արձո զաչս իմ , զի մի տեսից զնանրու
թի . ի՛ ճանապարհս քո կեցո զիս :

Հաստատեա ծառայի քում . զբանս քո
յերկիւղ քո :

Հան յինէն զնախատինս , զորև կար
259 ծեցի .

Ժեցի . զի դատաստանք քո քաղցր են :
 Լ՛հա ցանկացայ պատուհիրանաց քոց տը
 յարդարու թե քում կեցո զիս :
 Լ կեցցէ ի վերայ իմ ողորմու թիւն քո
 տը . և փրկու թի քո ըստ բանի քում :
 Տաց պատասխանի ոյք նախատեն զիս
 բանիւք . զի ես իբանս քո յուսացայ :
 Սի իբացեայ առներ իբերանոյ իմմէ
 զբան ճշմարտու թե մինչև յոյժ . զի յի
 ըսնուես քո յուսացայ :
 Պահեցի զօրէնս քո յիմ ժամ . յաւի
 տեան և յաւիտեանս յաւիտենից :
 Ղնայի ես յանդորրու . զի պատուի
 ըանս քո ինդրեցի :
 Խօսէի զվկայու թիս քո առաջի թա
 գաւորաց , և ոչ ամաչէի :
 Խորհէի ի պատուհիրանս քո զոր սիրեցի :
 Տամբարձի զձեռս իմ ի պատուհիրանս
 քո զոր սիրեցի . և խորհէի յարդարու
 թեան քում :
 Զիչեա զբան ծառայի քո , յորև յու
 սացուցեր զիս :
 Սա մի թարեցէ զիս ի խոնարհու թե
 իմում . զի բան քո կեցոյց զիս :
 Լմբարտանք անիրանեցան յիս յոյժ
 այլ յօրինաց քոց ես ոչ խոտորեցայ :

Յիշեցի զերանունս քո յանխտենից
տօր . և մխիթարեցայ :

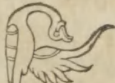
Տրտմութի կալան զիս ի մեղանորաց .
և ոյք թողին զօրէնս քո :

Պովելէք են ինձ իրանունք քո . ի տե
ղևջ պանդխտութե իմոյ :

Յիշեցի ի գիշերի զանունս քո տօր . և պա
հեցի զօրէնս քո :

Սա եղև ինձ ճանապարհ ի կեանս . զի
զարդարութիս քո խնդրեցի :

Տունք ԺԸ :

 ատին իմ ես դու տօր . ասա
ցի պահել զօրէնս քո :

Ղաջեցի զերեսս քո , բոլո
րով սբախ իմով . ողորմեաց
ինձ ըստ բանի քում :

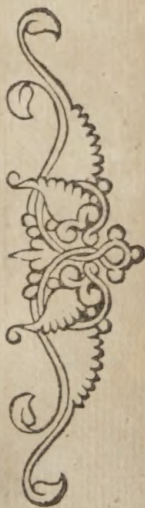
Կորհեցայ ի ճանապարհս իմ . և դար
ձուցի զոտս իմ ի վկայութիս քո :

Պատրաստեցայ և ոչ խռովեցայ . զի պա
հեցի զպատու իրանս քո :

Տուունք մեղաց պատեցան զինև՝ այլ
զօրէնս քո ես ոչ մոռացայ :

Ի մէջ գիշերի յառնէի խոստովան լի
նիլ առ քեզ . վն իրանանց և արդարու
թեան քո :

261 չա



Հաղորդեի ես ամ երկիւղածաց քոյ .
որոց պահեալէին զպատուիրանս քո :
Ողորմութիւն տն լի եղև երկիր զարդա
րութիս քո ուսո ինձ :

Քաղցրութիւն արարեր ընդ ծառայի
քում տօր . ըստ բանի քում :

Քաղցրութիւն , զխրատ , և զգիտութիւն
ուսո ինձ . զի ի պատուիրանս քո ես
հաւատացի :

Մինչ չև խոնարհեալ էի ես , մեղայ .
վնայսորիկ զբանս քո պահեցի յոյժ :

Քաղցր ես դու տօր . և ուսո ինձ զար
դարութիս քո :

Բազմացան յիս անիրանութիւնք ամբար
տանանից . այլ ես բողորով սրտիւն իմով
քննեցի զպատուիրանս քո :

Մածեան ուր կաթն սիրտք նց . այլ ես
զօրէնս քո խօսեցայ :

Բարիէ ինձ , զի խոնարհ արարեր զիս .
նպ ուսայց զարդարութիս քո :

Բարի են ինձ , օրէնք բերանոյ քո . քանզ
հազարս ոսկւոյ և արծաթոյ :

Չեռք քո արարին՝ և ստեղծին զիս .
իմաստունն արա զիս՝ և ուսայց զպա
տուիրանս քո :

Երկիւղածք քո տեսցեն զիս և ուրախ
262 եղի

Եղիցին, զի ես ՚բանս քո յուսացայ :
 Ենեայ տը՝ զի արդարուք են դատաս
 տանք քո. յիրանի խոնարհեցուցեր զիս :
 Եղիցի ողորմութիւն քո, ՚միտարել
 զիս. ըստ բանի քում, զժառայս քո :
 Եկեացեն յիս գթութիւն քո և կեցից .
 զի օրէնք քո խօսք իմէին :
 Եմաչեացեն ամբարտաւանք՝ որք ՚տա
 ըապարտուց անիրանեցան յիս. այլ ես
 հոգացայ ՚պատուիրանս քո :
 Երատեացեն զիս երկիւղածք քո. և ոյք
 ճանաչեն զվկայութիւն քո :
 Եղիցի սիրտ իմ անբիծ, յարդարուե
 քում. զի մի ամաչեցից :
 Եարօտացաւ անձն իմ ՚փրկութիւն քո .
 զի ես ՚բանս քո յուսացայ :
 Եպասեցին աչք իմ, բանի քում. ասացի
 երբ միտարեացէ զիս :
 Եղէ ես ո՞պ տիկ ՚պարզի . զի զարդա
 րութիւն քո ես ոչ մոռացայ :
 Եբանի ինչ են, աւուրք ժառայի քո .
 երբ արասցես ինձ իրանունս ՚հալած
 չաց իմոց :
 Եպատմեցին ինձ անօրէնք զխորհուրդս .
 այլ ոչ ո՞պ զօրէնս քո :
 Եմենայն պատուիրանք քո ճշմարիտք

էն . ի՛նանիր հալածեցին զիս , օգնեա
ինձ :

Փոքր միւս ևս՝ և կորուսանէին զիս յեր
կրի . այլ ես ոչ թողի զպատուհիրանս . քո :
Բստ ողորմութե . քում կեցո զիս . և
նրա հետ զվկայութիս բերանոյ . քո :
Յաւանական տր՝ բան . քո կայ յերկինս .
ազգէ մինչև յազգէ ճշմարտութի . քո :
Հաստատեցեր զերկիր՝ և կայ :

Իրամանի . քում մնայ տիւն . զի ամենե
բեան ծառայ . քո էն :

Եթէ ոչ օրէնք . քո խօսք իմ էին , կան
խան ես արդեօք կորուսեցի ի խոնար
հոլութե իմում :

Յաւանական ոչ մոռացայց զարդարու
թիս . քո . զինքօք կեցուցեր զիս :

Բո եմ ես՝ և կեցո զիս . զի զարդարու
թիս . քո խնդրեցի :

Ինձ սպասեցին մեղաւորք ի՛ կորուսա
նել . զի զվկայութիւնս . քո ես իմիտ
առի :

Յամ կատարածի տեսի զվախճանս .
յոյժ անդորր էին ինձ պատուհիրնք . քո :
Որ սիրեցի զօրէնս . քո . զօր հանապազ
խօսք իմ էին :

Բանգ թշնամիսն իմ իմաստուն արա
Ժ ւ 11 264 ըեր

ըեր զիս ի' պատուհիրանս քո . զի յաւի
տեան իմ էին :

Քան զամ ուսուցիչս իմ, իմաստուն
եղէ . զի վկայու թիք քո խօսք իմ էին :

Քան զԹերսն իմաստուն եղէ . զի զպա
տուհիրանս քո քննեցի :

Յամ ճանապարհաց չարաց արգելի
զոտս իմ . ոպ զի պահեցից զբանս քո :

Յիրաւանց քոց ես ոչ խոտորեցայ . զի
դու օրէնսգէտ արարեր զիս :

Ոպ զի քաղցր են ի' քիմն իմ բանք քո .
քանզ մեղր բերանոյ իմոյ .

Ս' պատուհիրանաց քոց իմացեալ ատեցի
զամ ճանապարհս չարոց . զի դու օրէնս
գէտ արարեր զիս :

Չարագ են բանք քո ոտից իմոց . և լոյս
տան շաւղաց իմոց :

Երդ ունայ և հաստատեցի . զի պահեցից
զամ իրաւունս արդարու թեան քո :

Կոնարհ եղէ մինև յոյժ . տր' կեցո զիս
ըստ բանի քում :

Ս' նդ կամն բերանոյ իմոյ հաճեաց տր .
և զիրաւունս քո ուսո ինձ :

Ս' նձն իմ ի' ձեռս քո յամ ժամ . և զօ
րէնս քո ես ոչ մոռացայ :

Երդ ին ինձ մեղաւորք զորոգայթ . ի' պա
Ժ ք 12 265 տուի

տուն իրանաց քոց ես ոչ մոլորեցայ :
Սառանգեցի զվայու թիւնս քո յաւի
տեան . զի ցնծու թի է սրտի իմոյ :
Խոնարհեցուցի զսիրտ իմ , առնել զար
դարու թիս քո յաւիտեան . վասն հա
տուցման :

Օ անօրէնսն ատեցի . և զօրէնս քո սի
րեցի :

Օ գնական և փրկիչ իմ ես դու . և ես ի
բանս քո յուսացայ :

Ի՛բաց եղերուք յինէն չարք . և քննե
ցից զպատուն իրանս այ իմոյ :

Օ գնեա ինձ ըստ բանի քում . և կեցո
ղիս . և ի յամօթ առնե՞ր զիս ի՛յուսոյ
իմմէ :

Օ գնեա ինձ . և ապրեցո զիս . և խորհե
ցայց յիրաւունս քո յամ ժամ :

Ի՛նարգեցեր զամենեսեան՝ որք ապս
տամբ եղեն յարդարութեանց քոց . զի
անիրաւութի էին խորհուրդք նոց :

Ի՛նցաւորս համարեցայ զամ մեղաւորս
երկրի . վս այսորիկ՝ սիրեցի զպատուն
րանս քո :

Ի՛եւեռեա ի՛ երկիւղ քո զմարմին իմ .
զի ի՛ դատաստանաց քոց երկեայց յոյժ :

Տուն կ և ր :



րարի իրանունս և զարդ-
րու թիւն . մի մատներ
զիս իձեռս նեղ չաց իմոց:
Մնկալ զԺառայս քո ի բա-
րի . զի մի ամբարտաւանք զզոնեացն
զիս :

Սպասեցին աչք իմ, փրկու թէ քում
տը . և բանից արդարու թէ քո :

Ըրա ընդ ծառայի քում տը ըստ ողոր
մու թէ քում . զարդարու թիս քո ուստ
ինձ :

Սառայ քո եմ ես՝ իմաստուն արա զիս
և ծանեայց զվկայու թիս քո :

Եւամ է պաշտել զտը . խափանեցին զօ-
րէնս քո :

Սո՛ւ այսորիկ՝ սիրեցի զպատու իրանս
քո . քանզ տմ ոսկի և զտպաղիոն :

Մե՛նայն պատու իրանք քո աջողեցան
ինձ . զի ատեցի ես զճանապարհս չարաց :

Սքանչելի են վկայու իք քո՝ վասնայստ
րիկ սիրեաց զնս անձն իմ :

Յայտնու թի բանից քոց լուսաւորէ՛ .
և իմաստուն առնէ զտղայս :

Օբերան իմ բացի և առ ի զՏոգի . ի՛
պատու իրանս քո վափազեաց անձն իմ :



Նայեաց առ իս և ողորմեաց ինձ, ըստ
իրաւունս սիրողաց անունս քո:

Օ ճանապարհս իմ ուղիդ արա ինձ ըստ
բանի քում. և մի տիրեսցես ինձ ամ
մեղք:

Փրկեա զիս ի՞ զըպարտութի մարդկնս.
և պահեցից զսատուն իրանս քո:

Երևեցո զերեսս քո ի՞ ծառայս քո՝ և
ուստ ինձ զարդարութիս քո:

Ստակք ջուրց իջին յաչաց իմոց. զի
ոչ պահեցին զօրէնս քո:

Երդար ես դու տր՝ և ուղիդ են դա
տաստանք քո:

Պատուն իրեցեր զարդարութի վկայու
թեց քոց տր. և ճմարիտք են յոյժ:

Սաշեց զիս նախանձ քո. զի մոռացան
զբանս քո թշնամիք իմ:

Ընտրեայլէ բան քո յոյժ. և ծառայ քո
սիրեաց զսա:

Սանուկ եմ ես և արհամարհեալ. և
զարդարութիս քո ես ոչ մոռացայ:

Երդարութի քո, արդարութի յաւի
տենից. և օրէնք քո ճմարիտք են:

Նեղութիք և վիշտք գտին զիս. և պա
տուն իրանք քո խօսք իմ էին:

Երդարութի են վկայութիւնք քո
268 յաւի

յաւհատեան . իմաստունն արաւ և կէցո
զիս :

Կարդացի առ քեզ բոլորով սրտիւ
իմով . լուր ինձ տր՝ զի զարդարու թիս
քո խնդրեցի :

Մղաղակեցի առ քեզ և փրկեա զիս . և
պահեցից զվկայու թիս քո :

Կանխեցի տարածամու՝ աղաղակեցի .
և ես ի՛բանս քո յուսացայ :

Կանխեցին աչք իմ առաւօտու . ի՛խօ
սիլ զբանս քո :

Չայնի իմում լուր տր՝ ըստ ողորմու
քում . և յիրանունս քո կէցո զիս :

Մերձեցուցին յիս հալածիչք իմ զա
նօրէնու թիւն . զի յօրինացքոց հեռի
եղէն :

Մերձես դու տր . և ամ պատու իրանք
քո ճշմարիտք էն :

Ի սկզբանէ ծանեայ ի վկայու թեց քոց
տր . զի յաւհատեան հաստատեցեր զնս :

Տես զխոնարհու թի իմ՝ և փրկեա զիս .
զի զօրէնս քո ես ոչ մոռացայ :

Պատեա զդատաստանս իմ , և փրկեա
զիս . և ըստ բանի քում կէցո զիս :

Հեռի է ի մեղանորաց փրկու թիւն . զի
զիրանունս քո ոչ պահեցին :

Վթու՛ն թիք քո բազում են տը՛ և ըստ
իրաւանց քոց կեցո զիս :

Բազում են , որք հալած են և նեղ են
զիս . ի՛ վկայութեց քոց ես ոչ խոտո
րեցայ :

Հայէի յանդորունսն և մաշեի . զի զպա
տո՛ւն իրանս քո ոչ պահեցին :

Տէս՛ զի զպատո՛ւն իրանս քո սիրեցի . տը՛
ողորմութիւն քո կեցո զիս :

Ակիզբն բնից քոց ճշմարտութիւն . յա՛ւի
տեան են տմ իրաւունք արդարութեքո :

Իշխանք հալածեցին զիս ի՛ նանիր . և
ի՛ բանից քոց երկեալ սիրտ իմ :

Յնձացայ ես ի՛ բանս քո . ո՛պայն , որ
գտանէ ա՛ւար բազում :

Օ մեղս ատեցի և անարգեցի . և զօրէնս
քո սիրեցի :

Եթո՛ս անգամ յա՛ւուր օր հնեցից զքեզ .
վն իրաւանց և արդարութեքո :

Խաղաղութի բազում է այնոցիկ , որք
սիրեն զօրէնս քո . և ոչ գոյ ի՛ նոսա գայ
թագղութիւն :

Սպասեցի փրկութեքում տը՛ . և զպա
տո՛ւն իրանս քո սիրեցի :

Պահեաց անձն իմ զ վկայութիւս քո . և
սիրեաց զնս յոյժ :

Պահեցից զպատուհիրանս՝ և ըզվկայու
թիս . քո . զի ամ ճանապարհ . քիմ առա
ջի . քո են :

Մերձեսցին խնդրուն ծ . քիմ առաջի . քո
տր . ըստ բնի . քու միմաստուեն արա զիս :

Մտցեն աղօթ . քիմ առաջի . քո տր . և
բանիւն . քո փրկեա զիս :

Բողեսցեն շրթունք իմ զօրհնութիս
քո . յորժամ ուսուցես ինձ զարդարու
թիւնս . քո :

Սուեսցի լեզու իմ զբանս . քո . զի ամ
պատուհիրանք . քո արդարութիւն են :

Եղիցի ձեռն . քո ի կեցուցանել զիս .
զի զպատուհիրանս . քո ընտրեցի :

Յանկացայ փրկուե . քու մտր՝ և օրէնք
քո խօսք իմ էին :

Կեցցէ անձն իմ , օրհնեսցէ ըզ . քեզ .
և իրաւունք . քո օգնեսցեն ինձ :

Մոլորեցայ ես ոպ զոչխար կորուսեալ .
խնդրեա զծուայս . քո , զի զպատուհիրանս
քո ես ոչ մոռացայ :

Տունք Տ և Ը :

Գուբղայս Ճ և Տ և Ղ Տուն է :

Կանօնս Ժ և Ե փոխ է . և յ և Կ Է
տուն է :

Օրհնութիւն Նսայեայ. կայծակնա
մարութիւնս ք մարգարէին :



Օրհնեցէք զամ յօրհնութի
նոր. զի իշխանութիւնս նր
իբարձունս փառաւորի :

Նշանունս նր փառաւորելի
իծագաց միջև՝ իծուս երկրի :
Այբ իջանէին իծովնաւուք. կղզիք
ևամբնակիչք նց ընդ նս :

Ուրիս եղիցի անապատն՝ ևամբնակիչք
իւր. ուրախ եղիցին բանակք՝ ևբակք
կեդարու. ևուրախ եղիցին բնակիչք
վիմին :

Իգլխոց լերանց գոչեսցեն, տացեն
զփառս ան. ևզբաջութիւնս, կղզիք
պատմեսցեն :

Տրամ զօրութեց դիմեալ ևգայ. զար
թուցանել զպատերազմն. յարուցանել
զնախանձ. փող հարկանել՝ ևգոչել իվր
թշնամեաց իւրոց, զօրութեք բազմաւ :

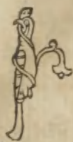
Ուրախ եղիցին երկինք իվերուստ. և
ամսք ցօղեսցեն զարդարութի :

Իլղխեսցէ երկիր զողորմութի ևզար
դարութի. առ հասարակ բղխեսցէ :

Տունք Ը :

272 Նշութք

Մ. Ղօթք Ծօնանու մարգարէի :



նեղու թէ իմուժ էս առ տր կար
դացի . և լուճաճ անձ յանդ ընդոց
դ ժ ոխոց, աղաղակի իմուժ :

Մ ուր տր ճայնի իմուժ, զի ընկեցեր զիս
ի խորս ծովու . և շրջանք գետոց պաշա
րեցին զիս :

Մ մենայն զբօսանք . քո՛ և ալիք . քո՛ ան
ցին ի վեր իմ . և ասացի, մերժեցայ ու
րեմն յերեսաց աչաց քոց :

Մ. ըդ՛ իցէ՞ թէ յաճելից հայիլ ի տա
ճար սբ . քո . զի հեղան զինև ջուրք
մինչև յանձն իմ . և անդ ունդք անհնա
րինք պաշարեցին զիս :

Մ մուտ գլուխ իմ ընդ փապարս լերնց .
իջի էս ի խորս երկրի, և տեսի զնիգ սնր՛,
զի էին ոպ աղիք յաճիտենից . և ելցեն
յապականու թէ կեանք իմ :

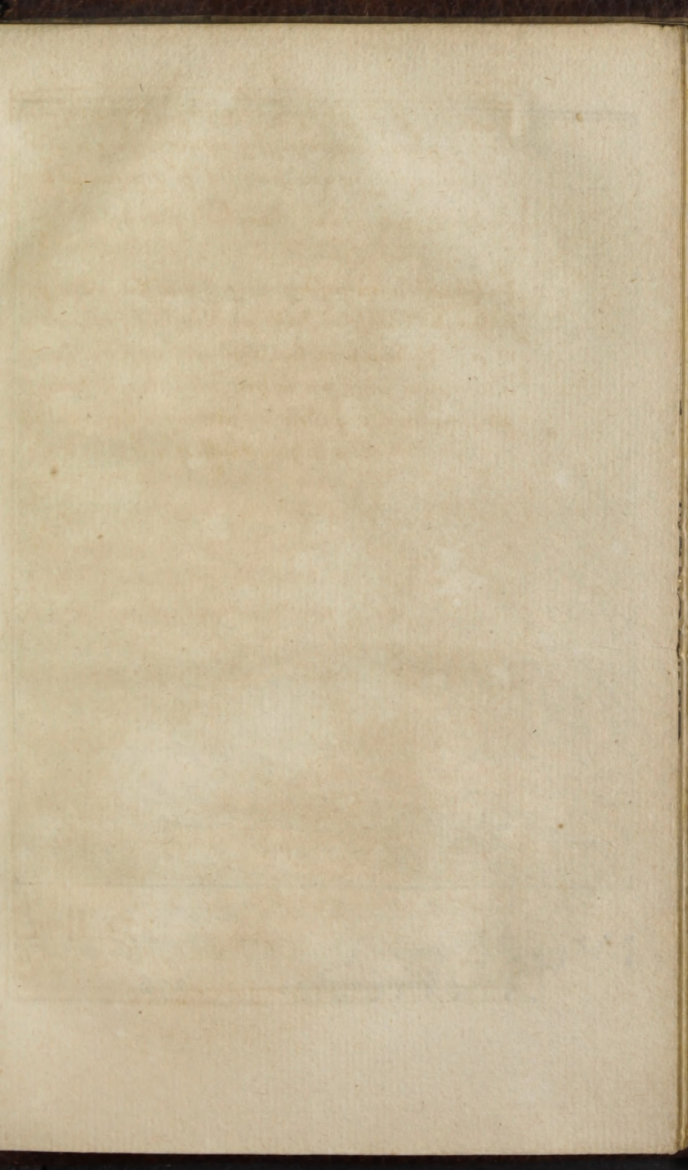
Մ. ու քեզ տր անձ իմ, ի նուճազիլ անձին
իմոյ կարդացի . և զքեզ տր յիշեցի . և
մտցեն աղօթք իմ ի տաճար սբ . քո :

Օ ի ոյք պահէին զունայնու ի և զստու
թի . յողորմու թենէ իւրեանց մերժե
ցան :



Մ. Ես ի՛ ճայն օրհնութե՛ն խոստովան
եղէց. քեզ. մատուցից պատարագս տն՛
և կատարեցից զուխտ իմ՛ ի՛ փրկութե՛ն :
Տունք Ը :

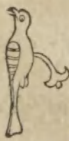
Եկեացեն աղօթք մեր ի տաճարսք. քո
խոնարհեցի ունկն. քո ի խընդրուածս
մեր : Մարդասէր տր՛ վս սրբուհւոյ
անարատ մօրքո և կուսի . և վս խաչի
քո սրատունականի . ընկալ զաղաքանս
մեր և կեցո զմեզ :





Ընկողութի օրպէս զդաւիթ . ճայնիւ առ տը
գուք կարդացէք . 276

Յ Սաղմոս Դաւթի 3



Ն Ե Վ ՈՒ Թ Ե Մ Ե
 Ի մուժ ես առ տը կարդացի՝ և
 լուճաճ ինձ . տը փրկեաց զանձն
 Իմ ի շրթանց նենգաճորէ՝ և ի լեզուէ
 քարէ :

Օ ի տացի քեզ՝ կամ զի՛նչ յաճեցի .
 լեզուճ նենգաճոր :

Ո՞տ նետք հզօրի . զի մտեալ են կայծա
 կամբք կաղնուոյ :

Ս այ ինձ՝ զի ընդերկար եղև սրանդ ը իս
 տուճի իմ . զի բնակեցայ ես ի վրանս
 կեդարու :

Բ ազուժ անգամ բնակեցաճ անձն իմ
 ընդ այնոսիկ . ոյք աստի ին զողջոյն :



✠
 ՃԺԺ
 ✠

Ես էի խաղաղարար. և յորժամ խօսէի,
մարտնչէին ընդ-իս :
Տունք Ը :

✠
ՃԻ
✠

~: Սաղմոս 'Իաւթի : 3~

Տամբարձի զաչս իմ ի'լերինս . ուստի
եկեսցէ ինձ օղնութի :

() Գնութիւն ինձ ի'տնէ եսկեսցէ . որ
արար զերկինս և զերկիր :

Ս'ի տար սասանութե զոտն քո . և մի
նընջեսցէ պահապան քո :

Ոպ ոչ նընջէ՝ և ոչ ի'քուն երթայ . պահ
հապանն իսրայիլն :

ՏԻ պահեսցէ զքեզ՝ և տօր ընկալցի .
աջոյ ձեռամբն իւրով :

Երեգակն ի'տունէ քեզ մի մեղիցէ . և
մի լուսին ի'գիշերի :

ՏԻ պահեսցէ զքեզ յամչարի . պահես
ցէ տօր զանձն քո :

ՏԻ պահեսցէ զմուտ և զել քո . յայսմ
հետէ մինչև յաւիտեան :

Տունք Ը :

✠
ՃԻ
✠

~: Սաղմոս 'Իաւթի : 3~

Ուրախ եղէ ես՝ ոչք ասէին ցիս ի'տուն
տն երթիցուք մեք :

Հասեալ կային ոտք մեր . առ դրունս
քո երուսաղէմ :

Օ երուսաղէմ շինեալ փայ քաղաք . և
բնակու թի իւր շուրջ գնովաւ :

Ընդ ելին ազգ՝ ազգ տն . վկայու թի
խորայի ի . խոստովան լինիլ անուան տն :

Ընդ արկեալէն աթոռք դատաստանի .
աթոռս արկեալէն ի՛ տան դաւ թի :

Հրցէք զողջունէ երուսաղէմի՝ և զշե
նու թենէն ոյք սիրէք զտր :

Եղիցի խաղաղու թի ի՛ զօրու թեքում
և շինու թի յաշտարակս և յամուրս քո :

Այ եղբարց և ընկերաց իմոց խօսեցայց
զխաղաղու թի . վսքո և վստան տն այ
մերոյ խընդրեցինք զբարու թի ի՛ քէն :

Տունք Ը :

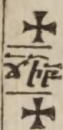
() ԸՏՆու թի աստիճանաց :

Առքեզ տր համբարձի զաչս իմ . որ բնա
կեալ դես յերկինս :

Այ աչք ծառայի ի՛ ձեռն տն իւրոյ . և
որպէս աչք աղախնոյ , ի՛ ձեռն տիկնոջ
իւրոյ :

Այնպէս՝ են աչք մեր առքեզ տր ան
մեր . մինչև ողորմեսցիս ի՛ վերայ մեր :

279 Աղբ



Ողորմեաց մեզ տր ողորմեաց մեզ . զի բա
զու մ լցաք արհամարհանօք :

Եւ չս առաւել լցան անձինք մեր նախա
տանօք . որօք նախատէին զմեզ . և արհա
մարհանօք անբարտաւանից :

Տունք է :

Երգք Լ. ստիճանաց :

✠
Ճիգ
✠

Եթէ ոչ տր էր առ մեզ , ասասցէ իսէլ
եթէ ոչ տր էր առ մեզ :

Բնդ յառնել մարդկան ի վր մեր . կէն
դանւոյն կամեցան կլանել զմեզ :

Եբարկանալ սրտմտու թք նց ի վր մեր .
ապա և ջուրք ուրեմն ընկղմեցին զմեզ :

Բնդ ուղիս անցին անձինք մեր . անցին
անձինք մեր ընդ ուղիս անդադարս :

() ԸՏ նեալէ տր . որ ոչ ետ զմեզ յորս
ատամանց նց :

Եւ անձինք մեր ապրեցան ի սո ճընճղուկք .
յորոգայթէ որսողաց :

Սրոգայթք նոց փշրեցան . և մեք ապրե
ցաք :

() Գնու թի է մեզ յանուանէ տն . որ
արար զերկինս և զերկեր :

Տունք է :

Վերգբ Լստիճանաց : 3

Ոյուսայ ի' տր , ոպ լեառն սիօն . մի սա
սանեսցի յաւիտեան՝ որ բնակեալն է
յերուսաղէմ :

Երինք շուրջ են զնովաւ . տր շուրջ է
զժողովրդեամբ իւրով . յայսմ հետե
մինչև յաւիտեան :

Ոչ թողու տր , զգաւազան մեղաւո
րաց ի' վիճակս արդարոց . Լարդարք մի
ճգեսցեն զձեռս իւրեանց յանօրէնու
թիւն :

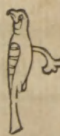
Բարի առնէ տր բարեաց . Լայնոցիկ ,
ոյք ուղիղք են սրտիւք :

Իսկ զթիւրեալն յափշտակութի .
տանի զնս տր ընդայնօսիկ ոյք գործ են
զանօրէնութի , խաղաղութի ի' վերա
խրայիլի :

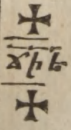
Տունք է :

Գուբղայս ի տուն է :

Վերգբ Լստիճանաց : 3



Դարձուցանել տն զգերութի
սիօնի՝ Լեղեւք մէք միսիթարեւք :
Յայնժամ լցան բերանք մեր խըն



դու թիւք . և լէ զուք մեր ցընծու թիւք :
Յայնժամ ասացեն ի հէ թանոսս՝ մեծ
արար տր զյառնելն իւր ընդ նս . մեծ
արար տր զյառնելն իւր ը մեզ . և մէք
եղեաք բերկրեալք :

Դարձո տր զգերու իս մեր՝ ոպ զուղիսս
ի՛ հարաւոյ . ոյք վարէին արտասու՛օք .
և ցնծու թիւք հնձեացեն :

Լըթ ալով երթային և լային . որք բար
ձեալ տանէին զսերմանս իւրեանց :

Դալով եկեացեն և ցնծացին . ոյք
առեալ բերցեն զորայս իւրեանց :
Տունք զ :

✠
Ճիւղ
✠

Վերգք Լ. ստիճանաց : ՚

Լ. թէ ոչ տր շինէ զտուն . ի՛նանիր վաս
տակին շինողք նր :

Լ. թէ ոչ տր պահէ զքաղաք . ի՛նանիր
տքնին պահապանք նոր :

Ի՛նանիր է և ձեզ յառնելն կանխաւ .
արդ՝ արիք՝ մինչ չլէք նընջեցեալք . և
ոյք ուտէք զհաց ցաւոց :

Ի՛ ժամանակի, ոպ տացիք ուն սիրելէ ոց
իւրոց . ժառանգու թի առն , որդիք
են . որոյ վարձք իւր են . այնէ պըտուղ
որով այնի իւրոյ :

Ուր նետք ի' ձեռս հզորի. այնպէս են և
որդիք թօթափելոց :

Երանի, որք է լից զցանկութիւն իւր
ի' նոցանէ . մի ամաչեացեն, յորժամ խօ
սեսցին թշնամիքն ընդ նս առդրանն :

Տունք զ :

Վերգք Բարիճանաց :

Երանի՞ ամենեցուն՝ որք երկնչին ի'
տնէ . և գնան . ի' ճանապարհս նորա :

Օ վաստակս ձեռացքոց կերիցես. երա
նիէ քեզ և բարի եղիցի :

Կին քո նոպ զայդի վայելուց յանկիւնս
տան քո . և որդիք քո նոպ նորատունկս
ձիթենւոյ, շուրջ զսեղանով քո :

Եյսպէս օրհնեսցի ամ մարդ որ երկնչի
ի' տնէ . օրհնեսցի զքեզ տր ի' սիօնէ :

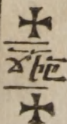
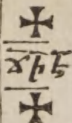
Եւ տեսցես դու զբարութի յերուսա
ղէմ . զամաւուրս կենաց քոց :

Տեսցես դու զորդիս որդւոց քոց . խա
ղաղութի ի' վերայ իսրայիլի :

Տունք զ :

Վերգք Բարիճանաց :

Բազում անգամ մարտեան ընդիս,
283 իման



իմանկու թէ իմմէ . սասացէ իսրայէլ :
Բազում անգամ մարտեան ընդ իս ի'
մանկու թէ իմմէ . և ինձ ոչ յաղթեցին :
Օ թիկունս իմ հարին մեղաւ որք . և
ընդ երկար արարին զանօրէնու թիւնս
իւրեանց :

ՏԻ արդարէ . և խորտակէ զուրն մե
ղաւորաց :

Ըմաչեսցեն և յետս դարձցին ամենե
քեան որք ատեն զսիօն :

Եղիցին նորա իսկ զխոտ տանեաց . որ
մինչ՝ չև իբուռն եկեալ չորացաւ :

Ուստի ոչ էլից զբուռն իւր հնձօղն .
և ոչ զգիրկս՝ որ զորայն ժողովէր :

Ոչ սասցին ամենեքեան որք անցանէին
առ նորօք , թէ օրհնուի տն ընդ ձեզ .
և օրհնեցինք զձեզ յանունէ տն :

Տունք Ը :

Վ () օրհնութե երգ Ը ստիճանաց :

✠
Ճիթ
✠

Ի խորոց կարդացի առ քեզ տր՝ տր՝
լուր ձայնի իմում :

Եղիցին ականջք . բո . ի լսել զձայն աղօ
թից իմոց :

Թէ զանօրէնու թիս քննես տր տր . իսկ

Ողորդէ կալառաջի քո . զի ի՛քէն է քան
ու թի :

Ս անուն քո համբերի տր . համբեր
անձն իմ բանի քում . յուսացան անձն
իմ ի՛ տր :

Ի պահէ առաւօտու՝ մինչև յերեկոյ .
ի պահէ առաւօտու՝ յուսացան իս
րայել ի՛ տր :

Ի տնէ է ողորմու թի բարում . ի նմա
նէ է փրկու թի . և նա փրկեց զիսրայել
յամ նեղու թեցնր :

Տու նք զ :

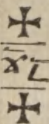
Վերգք Բարիճանաց : Յ

Տ ր է բարձրացան սիրտ իմ . և ոչ զբօ
սան աչք իմ :

Ոչ գնցի ես ընդ մեծամեծս . և ոչ ընդ
այնոսիկ , որք սքանչելի եղէն քան զիս :
Ի այց թէ խոնարհեցայ ես՝ ոպ մանուկ
սարտուցեալ ի ստե՛նէ մօր իւրոյ . և
դարձնր անդրէն ի նոյն :

Եւ թէ հպարտացուցի արդեօք
զանձն իմ . այսպէս եղիցի հատուցումն
անձին իմոյ . յուսացան իսրայել ի՛ տր .
յայսմ հետէ մինչև յա՛նիտեան :

Տու նք զ :



Վ () ԸՏՆՈՒԹԵՆ ԵՐԳ ՉՈՒՆԳ: Յ

✠
ՃՆՍ
✠

Յիշեա տօր զդաւիթ . և զամ Տե
զու թիւն նորա :
Այ երդ ուն . և ուխտս եդ
այ յակօբայ :

Թե ոչ մտից ի՛յարկս տան իմոյ . և թե
ելից յանկողինս մահաց իմոց :

Թե տաց քուսն աչաց իմոց . կամ նինջ
արտեանաց իմոց . կամ հանգիստ իրա
նաց իմոց . մինչև գտից զտեղի՛ յարկի
տնն այ յակօբայ :

ԸՏա լուսք զնմանէ յեփրաթայ . և
գտինք զնա ի՛ դաշտս մայրեաց :

Ստցուք ի՛յարկս նոր . և երկիր պագ
ցուք ի՛ տեղւոյ՝ ուր կացեալեն ոտք նր :

Ըրի տօր ի՛ հանգիստ քո՝ դու և տապա
նակ կտկի սրբու թե քո :

Բահանայք քո զգեցցին զարդարու
թի . և սքք քո , ցնծալով ցնծասցեն :

Ս դաւ թի սիրելոյ քո . մի դարձու
ցաներ զերեսս քո , յօժելոյ քու մմէ :

Երդ ուն տօր դու թի ճշմարտու թե՛
և ոչ ստեաց նմա . ի՛ պտղոյ որովայնէ
քու մմէ նստուցից յաթող քո :



Թէ պահեցեն որդիքք զօրէնս իմ.
Լը վկայու թիս իմ, զոր ուսուցից նոց:
Որդիքնոցնստղին՝ յաւիտեանս յաւի
տենից յաթողքո:

Հաճեցաւ տր ընդ սիօն. Լընտրեաց
բնակիչ ի՛նմա. ասէ այս է հանգիստ
իմ յաւիտեանս յաւիտենից. ի՛նմայ բնա
կեցայց՝ զի հաճեցայ ընդ սա:

Օ որս սորա օրհնելով օրհնեցից. Լ
զաղքատս սորա լցուցից հացիւ:

Երիցանց սորա զգեցուցից զփրկու թի
Լնքք սորա ցնծալով ցնծասցեն:

Ընդ ծագեցից զեղջիւր ի՛ դաւիթ.
Լպատրաստարարից զճրգ օծելոյ իմոյ:

Թչնամեաց նորա զգեցուցից զամօթ.
այլ ի՛ վր նր ծաղկեսցի սրբու թի իմ:

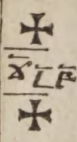
Տունք Ժ Է:

~ () րհնու թիւն շոնոց: ~

Օ ի՛ բարի կամ զինչ վայելուչ. զի բնա
կին եղբարք ի՛ միասին:

Որպէս իւղ զի իջանէ ի՛ գլուխ Լ ի՛ մո
րունս ահարօնի. Լ իմորունացն իջանէ
ի՛ գրապան զգեստու նր:

Ոպ ցօղ զի ցօղի յահեբմոնէ ի՛ վերայ
Լ բինն սիօնի:



ՏԻ անդ պատրաստեաց զօրհնութի .
և զկեանսն յաւիտենից :
Տունք ր :

(Օրհնութիւն Չո՛ւնց :

✠
ՃԼԳ
✠

Ըստ օրհնեցէք ամ ծառայք տն զտր .
նկայք ի տան տն . և ի գաւիթս այ մերոյ :
Ի գիշերի համբարձէք զձեռս ձեր ի սր
բութիւն . և օրհնեցէք զտր :
(Օրհնեսցէ զմեզ տր ի սիօնէ . որ արար
զերկինս և զերկիր :
Տունք ր :

✠
ՃԼԳ
✠

~ (Օրհնութիւն Չո՛ւնց : ~

(Օրհնեցէք զանուն տն . օրհնեցէք
ծառայք տն զտր . նկայք ի տան տն .
և ի գաւիթս այ մերոյ :
(Օրհնեցէք զտր զի բարի է . և սաղմոս
ասացէք անունն նր զի բաղցր է :
Օ յակօբ ընտրեաց իւր տր . և զիս
րայէլ զժառանգութիւն իւր :
Ես ծանեայ զի մեծ է տր . և տր մեծ է
բանզ ամ կուռս :
Օ ամ զոր ինչ կամեցաւ և արար տր . յեր
կինս և յերկրի ի ծով , և յամ խորս :
Ժ ք 12 288 Հանէ

Հանէ զամպս ի' ծագաց երկրէ . և զփայ
լատակունս իւր յանձրեա արար . և

Հանէ զհողմն ի' շտեմարանաց իւրոց :

Եւ հար զյամ անդրանիկսն եգիպտոս
ցւոց . ի մարդոց մինչև յանասուն :

Եւ ռաբեաց զնշանս և զարուեստս իւր
ի մէջքո եգիպտոս . ի փարաւճօն , և
յամ զօրս իւր :

Եւ հար զազգս բազումս . և էսպան զթա
գաւնորս հզօրս :

Օ սեհօն թագաւոր ամուրհացւոց .
զովք թագաւոր բասանու . և զյամ թա
գաւնորու թիսքանանացւոց :

Եւ տ զերկիրնց ի ժառանգու թի . ժա
ռանգու թի ի լի ժողովրդեան իւրոց :

Տի' անունքո յաւիտեան . տր' յիշա
տակքո ազգէ մինչև յազգ :

Դատէ տր զժողովուրդ իւր . և ի ծա
ռայս իւր միսի թարի :

Կուռք հեթնոսաց ոսկի և արծաթ են'
ձեռագործք են որդւոց մարդկան :

Ի երան գոյ' և ոչ խօսին . աչք են' և ոչ
տեսանեն :

Եւ կանջք են' և ոչ լսեն . և ոչ գոյ շունչ
ի բերանս նոցայ :

Վման նոցա եղիցին ոյք արարին զնս . և
Ժգ 13 289 ամե


ամենեքեան ոյք յուսացեալք են ինն :
 Տուն խորայիլի օրհնեսցէ զտր . և
 տունն ահարօնի օրհնեսցէ զտր :
 Տուն զԼեայ օրհնեսցէք զտր . և երկիւ
 զածք տն օրհնեսցէք զտր :
 Օրհնեալէ տր ի սիօնէ . որքնակեղնէ
 յերուսաղէմ :

Տունք ի :

Գուրդայս ի և դ Տունէ :

✠
 ԾԷԵ
 ✠

ՄԵԼՈՒԻԱ :

 ստովան եղերուք տն զի բա
 ըիէ . զի յաճիտեանէ ողորմու
 թիւննորա :

Խոստովն եղերուք այն աստու
 ծոց . զի յաճիտեանէ ողորմու թիւննր :
 Խոստովան եղերուք տն տերանց . զի :
 Մրար զսքանչելիս մեծամեծ ս միայն . զի :
 Կաստատեց զերկիր ի վր ջուրց . զի յա
 Մրար զլուսաւորս մեծամեծս . զի :
 Օարեգակն արար ի շխանական տունն
 ջեան . զի յաճ :
 Օլուսին և զաստեղս ի շխանական գի
 շերոյ : զի յաճ :



Եւ Տար զԵրկիրն եգիպտացւոց անդրան
կօք իւրովք Տանդերձ . զի յաւ :

Եւ ետան զհարայել ի միջոյնոք . զի :

Ի ձեռն բարձր՝ և ի բազուկ Տօր . զի :

Եւ Տերձ զժովն մեծ . և բաժանեաց յեր
կուս մասուեսս . զի :

Եւ անցոյց զհարայել ընդ մէջնք . զի :

Ի նկղմեաց զփարաւճօն և զղօրսն իւր
ի ծով կարմիր . զի :

Եւ ետան զժողովրդ իւր յանապատ :

Եւ Տար զազգս մեծամեծս . զի յաւիտ :

Եւ ետան զԹագաւորս Տօրս . զի :

Օ սեճօն Թագաւոր ամօր Տացւոց . զի :

Օ ուրք Թագաւոր բասանու . զի յաւ :

Եւ անգուլ ի ժառանգու թի . զի :

Եւ անգուլ թիւն իսրայիլի ծառայի
իւրոյ . զի յաւ :

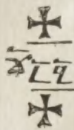
Եւ ի շէաց զմեզ ար ի խոնարհու թեան
մերում . զի յաւ :

Եւ փրկեաց զմեզ ի ձեռաց թշնամեաց
մերոց . զի յաւ :

Որ տայ կերակուր ամ կենդանւոյ . զի :

Խոստովն եղերուք այ երկնաւորի զի :

Տուեր ի և զ :



Յ Սաղմոս Դաւթի : 3

Մեզ ետս բաբելացւոց . անդ նստելք և
լայաք . ո՞պ յիշեցինք մեք անդ զսիօն :

Ի՛ մէջ ուռեացնց , կախեցինք զկտակա
րանս մեր :

Ի՛ նդ հարցանէին գերիւք մեր զբանս
օրհնութեան . և գերեվարք մեր ստի
պէին զմեզ և ասէին :

Օրհնեցէք մեզ յօրհնութենէն սիօ
նի . իսկ՝ զհարդ օրհնեսցուք զօրհնու
թիս տն յերկիր օտար :

Թէ մոռացայց զքեզ երուսաղէմ . մո
ռացի զիս աջ իմ :

Սցեսցի լեզու իմ ի՛ քիմն իմ , թէ ոչ յի
շեցից զքեզ . և եթէ ոչ նախ նունագե
ցից զքեզ , երուսաղէմ , սկիզբն ուրա
խութե իմոյ :

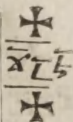
Յիշե՛ տր՝ զօրդ իսն եդ օմայ . յաւուրսն
երուսաղիմի :

Ոյք ասէին , քակեցէք . քակեցէք . և
մինչև ի՛ հիմն հասուցէք :

Դուստր բաբելացւոց , թշուառա
կան . երանի , որ հատոյց զհատուցումն
քո . զոր դու մեզ հատուցեր :

Երանի՛ որ կալան զմանկունս քո . և
էհար զբարի :

Վ Սաղմոս Իսահակի :



Խոստովան եղէց քեզ տր , բողորով
սրտիւ իմով . առաջի հրեշտակաց սաղ
մոս ասացից քեզ :

Օ ի լուար զբանս բերանոյ իմոյ . երկիր
պագից ի տաճար սբ քո . և խոստովան
եղէց անունն քում . վս ողորմութե
և ճշմարտութե քո :

Սեծ արարեր յամի զանուն սբ քո . յո
րում աւուր կարգամ առ քեզ , վաղ
վաղակի լուր ինձ . և բազում արացես
ըզ զօրութիս յանձն իմ :

Խոստովան եղիցին առ քեզ ամ թա
գաւորք երկրի . զի լուան զբանս բերա
նոյ քո . և օրհնեսցեն զճանապարհս քո :

Սեծ են փառք տն՝ և բարձր է տր .
զխոնարհս տեսանէ . և զբարձունս ի հե
ռաստանէ ճանաչէ :

Թեպէտ և գնացիցես ի մէջ նեղուէց .
կեցուցես զիս ի բարկութե թշնամոյն :

Չգեցեր զձեռն քո՝ և փրկեաց զիս աջ
քո . և տր հատուցէ ընդ իմ :

Տ՛ ողորմութի քո յաւիտեան . զգործս
ձեռաց քոց մի անտես առներ :

Տունք Ը :

Գուբղայս իմ . Տուն է :

✠
ՃԼԸ
✠



փորձեցեր զիս՝ և ծանելոր
 զիս դու ծանելոր զնստիլ
 իմ . և զյառնել իմ :
 Վ՛միտ առեր զխորհրդս
 իմ ի՛հեռաստանէ . զլաւիղս իմ և զվի
 ճակս իմ դու քննեցեր՝ և զամ՛ ճանա
 պարհս իմ յառաջագոյն տեսեր . զի ոչ
 գոյնենդու թի ի՛լեզունի իմում :
 Վ՛հա դու տր՛ ծանեար զյետին իմ, և
 զառաջին իմ . դու ստեղծեր զիս . և
 եդեր զձեռն քո ի՛ վերայ իմ :
 Սքանչելի եղև գիտու թի քո յինէն .
 զօրացաւ, և ոչ հանդարտեմ սմայ :
 Յո՛ երթայցես յողոյ քումմէ . կամ
 յերեսաց քոցես յո՛ փախեայց :
 Թէ ելանեմ յերկինս, դու անդես . և
 թէ իջան եմ ի՛ դժոխս՝ և անդ մօտես :
 Թէ առից զթևս իմ ընդ առաւօտս .
 և բնակեցայց յեզերս ծովուն :
 Սակայն՝ և անդ ձեռն քո առաջնոր
 դեսցէ ինձ . և աջ քո ընկալցի զիս :
 Վ՛սացի՛ խաւար ուրեմն արդեօք ծած
 կեաց զիս . կամ գիշեր փոխանակ լուսոյ
 փափկու թէ իմոյ :



Խաւարն քեզ ոչ խաւարեացի . և գի
շերն որպէս զտիւ լուսաւոր եղիցի . և
խաւար նր' ոպ զլոյս նր' :

Գու ստացար զերիկամունս իմ . և ըն
կալար զիս յորովայնէ մօր իմոյ :

Խոստովան եղէց քեզ տր' զի ահեղ և
սքանչելի ես . սքանչելի են գործքքո'
և անձն իմ սիրեաց յոյժ :

Ոչ թագեաւ ոսկր իմ ի քէն , զոր արա
րէր ի' ծածուկ . և կար զօրու թէ իմոյ ,
ընդ ստորինս երկրի :

Օ ինգործս իմ տեսին աչքքո . և ի գիրս
քո ամենեքեան գրեցան :

Ի տունէ մոլորեցն . և ոչ ոք էր որ առաջ
նորդ էր նոցա :

Ինձ յոյժ մեծարու եղեն' բարեկամք
քո , ամ . և յոյժ զօրացան իշխանք նց .

Թուէցի զնս' և քան զաւագ բազմացան
զարթեայ , և արդ ընդ քեզ եմ :

Թէ սպանանես զմեղաւորս ամ . արք
արեան , ի' բաց եղերուք յինէն :

Ի' Տիկառակու թի և ի նախանձ . առցին
ի' նանիր զբաղաքս քո :

Օ ատելիս քո ամր , ատեցի . և ի' վերա
թշնամեաց քոց մաշեցայ :

Մտելուք կատարեալ ատեցի զնս . և ե
ղեն ինձ թշնամիք :

Փորձեա զիս ամ' և ծանիր զսիրտ իմ.
քննեա զիս' և ծանիր զշահիդս իմ. և
տե'ս' թէ իցեն անօրէնու թիք ի' ճանա
պարհս իմ. և առաջնորդեա ինձ ի' ճա
նապարհս քո յաւիտենից :

Տունք ի և ք :

~ Սաղմոս Վաւթի : ~

✠
ՃԼԹ
✠

Վարեցո զիս տը ի' մարդոյ չարէ յառնէ
անիրաւէ փրկեա զիս :

Խորհեցան զանօրէնու թիւն ի' սիրտս
իւրեւնց. և զօր ամ պատրաստեցան ի' պա
տերազմ :

Սրեցին զէզուս իւրեանց ոպ զօձին . և
թոյնք ի թից ի' ներքոյ շրթանց նց :

Պահեա զիս տը ի' ձեռաց մեղաւորի .
և ի' մարդոյ չարէ փրկեա զիս :

Խորհեցան խափանել զգնացս իմ. և
թագուցին անբարտաւանք զորոգայթ
ինձ :

Ի արս արկին որոգայթ ոտից իմոց . և
շուրջ զշահիդք իմօք եդին ինձ գայթագ
ղու թի :

Վսացի' տը' ամ' իմեա դու . ունկն դիւր
տը' ձայնի աղօթից իմոց :

ՏՐ՝ Թոր՝ զօրու թի փրկու թե իմոյ . հո
վանի գլխոյ իմոյ յաճուր պատերազմի :
Սի մատներ զիս Թոր ի ցանկու թի մե
ղաճորաց . ոյք խորհեցան վս իմ . ընդ
վայր հարկանել զիս :

Օ ի մի երբէք բարձրացին և խորհրդք
նց . մի կատարեսցի վողճան կատարած ի
նոց . վաստակ շրթանց իւրեանց ծած
կեսցէ զնոսա :

Մրկցես ի վրնոց զկայծակունս հրոյ՝
և կործանեսցես զնս . ի տառապանաց
մի կարացեն կեալ :

Սարդոյ լեզունւոյ մի յաջողեսցի ի՝
վեր երկրի . զայր մեղաճոր , չարիք իւր
սրսացեն ի կորուստ :

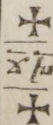
Սանեայ զի առնես Թոր՝ զդատաստան
աղբատին . և իրաճունս տնանկին :

Մրդարք գոհացին զանուննէ քում
մէ . և բնակեսցին ուղիղք առաջի երե
սաց քոց :

Տուէք թ և դ :

Սաղմոս Վաճթի : Յ

ՏՐ՝ կարդացի առ քեզ՝ և լուր ինձ . նայ
եսց ի ճայն աղօթից իմոց . ի կարդալ
իմում առ քեզ :



Աղիղ եղեցին աղօթք իմ նպ խուսկ
առաջի քո տր . համբարձումն ձեռաց
իմոց՝ պատարագ երեկոյի :

Դիր տր՝ զպահապան բերանոյ իմոյ . և
զգուռն ամուր , շրթանոց իմոց . զի մի
խոտորեսցի սիրտ իմ , բանիւ չարութե :

Ի՛ պատճառել զպատճառս մեղաց . ընդ
մարդս , որք գործեն զանօրէնութի .
ոչ եղէց կցորդ . ըստրելաց նց :

Խրատեսցէ զիս արդարն ողորմութե՛ս
և յանդիման արասցէ . իւղ մեղանորի
մի օժցէ զգլուխ իմ , այլ աղօթք իմ ի՛
կամս նորա :

Ըրգելան մերձ առ վիմին դատաւորք
նց . լուիցեն բանից իմոց՝ և քաղցրասցին .
Այ թանձրութի հողոյ , զի սփռեալէ
ի՛ վրեւիւրի . ցրուեսցին ոսկերք նոցա ,
մերձ ի՛ դժոխս :

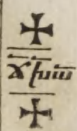
Ը . բեզ տր տր՝ են աչք իմ , ի՛ բեզ յու
սացայ տր . մի հաներ զհոգի յինէն :

Ը . յլպահեա զիս յորոգայթէ , որ թա
գուցաւ ինձ . ի՛ գայթաղութէ , գոր
ծողին զանօրէնութի :

Ը . նկցին ի՛ ցանցս նր մեղաւորք . միայն
եմ ես՝ մինչև անցից :

Տուսք Ժ :

Յ Իմաստուութի Դաւութի : Յ



Չայնիւն իմով , ես առ տր կարդացի .
Ճայնիւն իմով զտր աղաչեցի :

Սփռեցից առաջի տն զաղօթս իմ . և
զնեղութիս իմ առաջինք պատմեցից :

Ի նոճաղիլ յինէն հոգւոյ իմոյ , դու
տր ծանեար զճաւիղս իմ . ի ճանապարհ
յորև գնայի , թագուցաւ ինձ որո
գայթ :

Տայէի յաջմէ՝ տեսանէի , և ոչ որ ճանա
չէր զիս . կորեաւ յինէն փախուստ իմ .
և ոչ գտաւ խընդ-բողանձին իմոյ :

Մղաղակեցի առ քեզ տր՝ և ասացի , դու
ես յոյս և բաժին իմ . յերկրին կենդա
նեաց :

Վայեաց տր յաղօթս իմ , զի ես խոնարհ
եղէ յոյժ . ապրեցո զիս ի հալածչաց
իմոց՝ զի հզօրք եղեն քան զիս :

Տ՛՛ հան ի բանտէ զանձն իմ . գոհա
նամ զանոճանէ քու մմէ :

Եւ քեզ սպասեն արդարքն . մինչև հա
տուսցես :

Տուկք Ը :

Գուրդայս Ժ և Դ տուն է :

✠
ճ' խբ
✠

Վարդանոս Ղաւթի: 3

Մ լուր աղօթից իմոց. ունկն
դեր խնդրուածաց իմոց,
ճշմարտութեք քով:

Մ լուր ինձ արդարութեք քով
և մի մտաներ ի դատաստան ընդ ծա
ռայի քում. զի ոչ արդարանայ առաջի
քո ամկենդանի:

Հ ալածեաց թշնամին զանձն իմ. խո
նարհ արար յերկիր զկենսա իմ. և նստոյց
զիս ի խաւարի ու պմեռեալ յաւիտենից:
Զ անձրացաւ յիս հոգի իմ. և սիրտ իմ
խռովեցաւ յիս:

Յ իշեցի զաւուրսն զառաջինսն. խոր
հեցայ յամ գործս քո. յարարածս ձեռոյց
քոց խորհեցայ. և համբարձի առ քեզ
զձեռս իմ:

Բ նձն իմ ու պ երկիր ծարաւի առ քեզ.
վաղվաղակի լուր ինձ տր' զի նուաղե
ցաւ յինէն հոգի իմ:

Մ ի դարձուցաներ զերեսս քո յինէն.
նմանիցիմ այնոցիկ, որ քիջանէն ի գուբ:

Մ սելի արա ինձ առաւօտու զողորմու
թիս քո. զի ես ի քեզ տր յուսացայ:

Յ ոյց ինձ ճանապարհ յոր գնացից. զի
առ քեզ տր համբարձի զանձն իմ:

Փրկեա զիս ի' թշնամեաց իմոց տօր . զի
զքեզ ապաւնէն ինձ արարի :

Ուստ ինձ առնել զկամսքո . զի դու ես
տօժ իմ :

Տոգի քո բարի' առաջնորդեսցէ ինձ
յերկիր ուղիղ :

Ս քանո՛ւն քո տօր կեցուսցես զիս' ար
դարու թի՛ք քով Տանցես ի' նեղու թի՛ք
զանձն իմ :

Ողորմու թի՛ք քով սատակեսցես զթշնա
միսն իմ . և կորուսցես զտօժ' նեղիչս ան
ձին իմոյ . զի ես ծառայք եմ :

Տունք թ և դ :

Սաղմոս Դաւթի : 30

Օրհնեալ տօր տօժ իմ . որ ուսոյց զձեռս
իմ ի' պատերազմ . և զմատունս իմ ի' ճա
կատամարտ :

Ողորմու թի՛ք իմ և ապաւնէն իմ . օգնա
կան իմ և փրկիչ իմ . ապաւնէն իմ , և ես
յուսամ ի' նա' որ հնազանդ առնէ զժո
ղովուրդս ընդ ինև :

Տի՛ր ովէ մարդ' զի յայտնեցր դու նմա .
կամ որդի մարդոյ' թի՛ք համարիս ինչ
զնա :

301 Մարդ



Ճիւղ



Մարդ նանրոյ նմանեցաւ . և աւուրք
նր , նպ հովանի անցին :

ՏԻ խոնարհեցո զերկինս և էջ . մերձեց
ի լերինս և ծխեսցին :

Փայլեա զփայլատկունս քո և խռովեա
զնս . առաքեա զնետս քո՝ և ցրոճեա զնս :

Եւ աքեա զձեռն քո ի բարձանց՝ և փր
կեա զիս ի ջուրց բազմաց . և ի՛ ձեռաց
որդւոց օտարաց :

Որոց բերանք իւրեանց խօսեցան զնան
րու թի . և աջ նց աջ մեղաց :

Եւ յօրհնու թի նոր օրհնեցից զբեզ .
և տասնադէու՝ սաղմոսարանաւ սաղմոս
ասացից բեզ :

Որտացէ զփրկու թիւն թադաւորաց
մերոց . որ փրկելոցն իցէ զդաւիթ ծա
ռայ իւր ի սրոյ չարէ :

Փրկեա զիս՝ և ապրեցո զիս . ի՛ ձեռաց
որդւոց օտարաց :

Որոց բերանք խօսեցան զնանրու թիւն
և աջ նց աջ մեղաց :

Որոց ուստերք իւրեանց որպէս զնորա
տունկ . հաստատունք են ի մանկուէ
իւրեանց . և դստերք նց զարդարեալ
և պաճուճեալ ի նմանու թի տաճարի :

Եւ տեմարանք նց , լի են և բղխին ի մի

մեանս . խաչինք նց բազմաժինք են՝ և բազ
մանան ի գնացս իւրեանց . և անդեայք
նց պարարտք են :

Ոչ գոյ խրամատու թիցանկոյ նց . և ոչ
աղաղակ ի՛հրապարակս նց :

Բոր՝ երանեցից ժողովրդեան՝ որոյ
այս այսպէս է . նա երանի է ժողովր
դեան , որոյ օր՝ ան է նոց :

Տունք Ժ և Գ :

Վաղմոս Դանթի : Զ

Բարձր առնեմ զքեզ ան իմ՝ և թա
գանոր իմ . և օրհնեմ զանունքոյ յա՛նի
տեան՝ և յա՛նի տեանս յա՛նի տեանից :

Օ օրհնապազ օրհնեցից զքեզ . և գո
վեցից զանունքոյ . յա՛նի տեան և յա՛նի
տեանս յա՛նի տեանից :

Սէ՛ծ է օր՝ և օրհնեալէ յոյժ . և մե
ծու թե՛նր ոչ գոյ չափ :

Բզգք՝ և ազգք՝ գովեսցեն զգործսքոյ .
և զգորու թիսքոյ պատմեսցեն :

Օ մեծ վայելչու թի՛ն փառաց , սրբու
թեանքոյ խօսեսցին . և զսքանչելիսքոյ
պատմեսցեն :

Օ զօրու թի՛ն ահիքոյ ասասցեն . և զմե
ծու թիսքոյ պատմեսցեն :

303 . Օ յի

✠
ՃԻՄԻ
✠

Օ յիշատակ բազում քաղցրու թէ քո
բղխեսցեն . և արդարու թեամբ քով
ցնծասցեն :

Գ թած ողորմած է տր . երկայնամիտ
և բազում ողորմ :

Ք աղցր է տր առ ամենեսեան . և գը
թու թի նր ի վր ամարարած ոց իւրոց :
Խոստովան եղիցին առ քեզ տր ամ
գործք քո . և սբք քո օրհնեսցեն զքեզ :

Օ փառս արքայու թէ քո ասասցեն . և
զմեծու թիս քո պատմեսցեն :

Ճ անաչել որդւոց մարդկան զզօրութիս
քո . և զփառս մեծ վայելչու թեան ար
քայու թէ քո :

Մ րքայու թի քո արքայու թի ամյաւ ի
տենից . և տէրու թիւն քո ազգէ մինչև
յազգ :

Տ աւատարիմ է տր յամբանս իւր . և
արդար է յամգործս իւր :

Տ աստատ է տր զամգայ թագղեալս . և
կանգն է զամգլորեալս :

Մ չք ամենեցուն ի քեզ յուսան . և դու
տաս զկերակուր նցի ժամու :

Բ անաս զձեռն քո . և լցուցանես զամե
նեսեան քաղցրու թի կամօք քովք :

Մ րդար է տր յամ ճանապարհս իւր . և
սբ է յամգործս իւր :

Մերձէ տր առ ամենեսեան , որք կար
դան առնա . առ ամենեսեան որք կար
դան առ նա ճշմարտութի :

Օ կամս երկիւղածաց իւրոց առնէ
տր . աղօթից նց լսէ , և կեցուցանէ զնս :

Պահէ տր զամենեսեան ոյք սիրեն զնա .
և զամ մեղաւորս սատակէ տր :

Օ օրհնութիւնս տն խօսեսցի բերան
իմ . օրհնեսցէ ամ կենդանի զանուն
նր . յաւիտեան և յաւիտեանս յաւի
տենից :

Տունք ի և բ :

Ղուբղայս ծ և բ Տուն է :

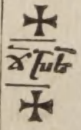
~ Սաղմոս Ղաւթի : ~



Օրհնեա անձն իմ զտր . օրհնե
ցից զտր ի կեանս իմ . և սաղ
մոս ասացից այ իմոյ , մինչև
եմես :

Մի յուսայք յիշխանս՝ և մի
յորդիս մարդկան . զի ոչ գոյ փրկութի
ի նոսա :

Եւցէ հոգի ի նոցանէ՝ և դարձցին ան
դրէն ի հող . և յայնմ աւուր , կորիցեն
ամ խորհուրդք նց :



Երանի ազգի որոյ տը ամ յակօբայ
օգնականէ. և յոյս նորա ի տը ամ է :

Որ արար զերկինս և զերկիր. զծով և
զամ որ է ի նոս :

Որ պահէ զճշմարտութի յաւիտեան.
և առնէ ի րաւունս զըրկելոց :

Տայ զհաց քաղցելոց. և արձակէ զկա
պեալս տը :

ՏՐ Բանայ զաչս կուրաց. և կանգնէ
զգլորեալս տը :

ՏՐ սիրէ զարդարս. տը պահէ զպան
դուխտս. զորքս և զայրիս ընդունի տը.
և զճանապարհս ամբարշտաց կորու
սանէ :

Թագաւորեացի տը յաւիտեան, ամ քո
սիօն. ազգէ մինչև յազգ :

Տունք Տ :

~ Սաղմոս Գաւթի : ~

✠
ՃԽՂ
✠

() Եհնեցէք զտը զի բարիէ սաղմոս. այ
մերոյ քաղցր եղեցի օրհնութիւն :

Ը ինէ զերուսաղէմ տը. և զցրու
եալն ի սրայիլի ժողովէ :

Բըժշկէ զբեկեալ սիրտս. և պատէ զամ
վէրս նոցա :

Ա՛, Թ՛ռնէ զբաղմուծի աստեղաց . և
զամենեսեան զնոս յանունանէ կոչէ :

Ս՛եծէ տը՛ և մեծէ զօրուի նը՛ . և իմաս
տու թե՛ նը՛ ոչ գոյ բաւ :

Բ՛նդուսի զՏեզս տը՛ և խոնարհ առնէ
զամբարտաւանս մինչև յերկիր :

Օ՛րհնեցէք զտը՛ խոստովանու թե՛ . և
սաղմոս ասացէք նմա օրհնու թե՛ :

Ա՛, զգեցոյց զերկինս ամպովք . և պա
տրաստ արար զանձր իւր յերկիր :

Բ՛ուսոյց զխոտ ի՛լերինս . զգալարի ի՛
ժառայու թիւն մարդկան :

Ա՛, տայ անասնոց կերակուր . ճագուց
ադռաւուց որք կարդան առնա :

Ա՛ջ թէ ընդ զօրու թիս ձիոյ կամեցաւ
տը՛ . և ոչ ընդ իրանս առն սկայի հաճե
ցաւ :

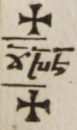
Բ՛յլ հաճեցաւ տը՛ ընդ երկիւղածս
իւր . և ընդ այնոսիկ , ոյք յուսան յողոր
մու թի նը՛ :

Տուսք Ժ և Է :

~ Սաղմոս Ղաւն թի : 3

Ղ . ովեա երուսաղէմ , զտը՛ :

Եւ օրհնես զամբքո , սիօն :



Օ ի զօրացոյց զնիգս դրանց քոց. և օրհ
նեաց զորդիս քո ի՛քեզ:

Ո՞ր էդ զսահմանս քո ի՛խաղաղուԹի.
պարարտուԹի՞ ցորենոյ լըոյց զքեզ:

Մուաքէ զքան իւր յերկիր. վաղվաղ
ընԹանան պատգամք նր՛:

Դնէ զձիւն ուն զասր. և զմէգ ուն փոշի
ցանեաց:

Մըկանէ զսառն ուն պատառս. առաջի
ցրտոյ նր ո՞ կարէ կեալ:

Մուաքէ զքան իւր՝ և հալէ զնս. շնչես
ցեն հողմք՝ և գնասցեն ջուրք:

Պատմէ զքան իւր յակօբայ. զարդա
րուԹի և զիրաւունս իսրայիլի:

Ոչ այսպէս արար նմազգաց տր. և զդա
տաստանս իւր ոչ յայտնեաց նոցա:

Տուներ Ժ:

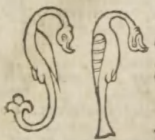
Գուբղայս Շ և ն տուն է:

Կանօնս Ի և Թ փոխ է. և յ և Թ
տուն է:

ՈւԹ կանօնս Ժ և զ գուբղայ է.

Եւ Ճ և Ժ. փոխ է: Եւ ս և ն և կ
տուն է: զատ յետնոց գուբ
ղայիցն որք չեն դաւԹի:

Մ. ՂԹ. ք Մ. մբա կու մայ մարգարէի :



զլուր քո լուայ և երկեայ .
տը նայեցայ ի գործս քո և
զարհուրեցայ :

Մ. մէջ երկուց կենդանեցն
ծանկցիս դու . ի մերձենալ ամացն
յայտնեցիս . և ի հասանիլ ժամանակին
երևեսցիս :

Մ. խուովիլ անձին իմոյ . ի ժամանակի
բարկու թե՛ զողորմու թի յիշեսցես :

Մ. Տ. ի հարուճոյ եկեսցէ . և օբն ի վա
ռան լեռնէ :

Յայտնեսցեն երկինք զվայելչու ի փուլց
նր . և օրհնու թք նոր լցան տիեզերք :

Ճառագայթք ոպ ի լուսոյ հատան ի
նմանէ . և եղջիւրք ի ձեռին նր դտան .
և անդ հաստատեցաւ զօրու թիւն վա
ռաց նր :

Յերեսաց նր ելցեն հարուն ծք . և զհետ
շաւղաց նոր , երթիցեն մեծամեծք ի
թուչնոց :

Սկաց և ճափեաց զերկիր . հայեցաւ և
դիտեաց զհեթանոսս :



Ի երկնք հալեացին՝ և անտառք վառնեա
ցին . ճանապարհք որք ի սկզբանէն
էին, կուրացին . և ի նմանէ դողացին
ամ երկիր :

Տեսի զբանակս քուչացւոց . խուովե
ցան բնակիչք վրանացն մադիամու :

Սի թէ ի վր գետոց բարկացինս դու
տը . կամ սրտմտու թիքո ի վր գետոց .
կամ բարկու թիքո ի վեր ծովու :

Եւեր դու ի կառս քո՝ հեծելու թիւն
քո փրկու թի եղև յելանէն քո :

Օ արթեաւ աղեղն քո ի նետս կապար
ճիցքոց . արբուցեր զգետս . ցրուեցեր
զերկիր . և դողացուցեր ի սաստկուե
անձրևի , որք անցանին ընդ սա :

Ընդուենդք աղաղակեցին մեծապէս .
լոյս փայլման արեգականն արգելաւ . և
ծագումն լուսնին դադարեցաւ :

Այ ի նշոյլս սլաքացքոց գնացես . և Եպ
ի լոյս փայլատակման սրոյ քոյ :

Բարկու թիք զարթիցես ի վեր երկրի .
և դողու թիք կացես զհեթանոսս :

Կրկեցար ի փրկու թի ժողովրդեան
քո . ի փրկել զընտրեալս քո :

Մետաձիգ եղեր ի գլուխս մարդկան
ամբարտաւանից . և մինչև յանդունդս
ծովու ընկղմեցան :

Խնդրեցեր զվրէժ զօրու թէքով ի՞նչ
բազմացն մեղաւորաց. որք յուսացել
էին յանդգնու թիս իւրեանց. զի կերին
զաղքատն ի՞գաղտնիս :

Ընաբեցեր ի՞վր ծովու զերիւարս քո.
Լխուովեցան յաղթ ջուրք անդընդոց :
Կացի ես՝ Լգելան աղիք իմ ի՞ճայնէ
բերանոյ իմոյ. Էմուտ դողումն յոսկերս
իմ. Լեսս յանձն իմ խուովեցայ :

Օայս պահեսցես յաւուրնեղու թե.
անձել ի՞վր ազգի ամի. որք մարտնչին
ընդ ժողովրդեան քում :

Թզենի ոչ տացի զպտուղ իւր. Լյայ
դւոջ. բեր մի գտցի. ձիթենիք մնաս
ցին. Լերկիր մի բուսուցէ զդալարի :
Պակասեսցին հօտք ի՞ճարակց. Լեզինք
մի գտցին առ մսուրս :

Ես ի՞տր յուսացայ. ցնծացայ Լուրախ
եղէց՝ յանձ վրկիչ իմ :

ՏՐտր ետ ինձ զզօրուի. Լկացոյց զոտս
իմ ի՞հաստատու թեան. ի՞վր պարա
նոցի թշնամւոյն կացոյց զիս. Լհնգոյց
զիս երազ երազ :

Տուէք իւր :

Եւ յուր մեղ տօր՝ լուր մեզ ամային ողոր
 մոն թիւ. և գ թու թիւ. քո խնայեա յարա
 թաժս քո: մարդասէր տօր. վս սրբու
 հւոյ անարատի մօր քո և կուսի. և վասն
 խաչի քո պատուհանի. ընկալ զաղա
 ջանս մեր և կեցո զմեզ:

Օ քարոզն յողորմեա կանօնն գիտ:

Եւ լուիա Օ պարիայի:

✠
 ՃԽԸ
 ✠



Եւ յնեցէք զտօր յերկնից. օրհ
 նեցէք զնա ի բարձանց:

() Եւ յնեցէք զնա հրեշտակք
 նր. օրհ նեցէք զնա ամ զօրու
 թիւք նորա:

() Եւ յնեցէք զնա արեգակն և կուսին.
 օրհ նեցէք զնա ամաստեղք և լոյս:

() Եւ յնեցէք զնա երկինք երկնից. և
 ջուրք որ ի վերոյ քան զերկինս, օրհ նե
 ցէք զանուսն տն:

Օ ի նա ասաց և եղեն. հրամայեաց և
 հաստատեցան:

Կացոյց զնա յաւիտեանս յաւիտենից.
 սահման եդ՝ և ոչ անցանէ:

() Եւ յնեցէք զտօր յերկրի. վիշապք և ամ
 խորք:

ԺԳ 13 312 Զուր

Տուր և կարկուտ՝ ձիւն և սառն՝ հողմ
և մրրիկ . որք առնէք զբաննր :

Երինք՝ և ամբարձուներ՝ ծառք պտղա
բերք՝ և ամ մայրք :

Գազանք և ամ անասունք . սողունք և
ամ թռչունք թեւաւորք :

Թագաւորք երկրի՝ և զօրք իւրեանց .
իշխանք և ամ դատաւորք երկրի :

Նրիտասարդք և կուսանք . ծերք և
սղայք՝ օրհնեցէք զանուն տն :

Բարձրացաւ անուննր միայն , խոստո
վանութի նմա յերկինս և յերկրի :

Բարձր առնէ տր զեղ ջիւր ժողովր
դեան իւրոյ . օրհնութի նմա յամ սրբոց

նր . յորդուոցն իլի . ժողովոյն որ մերձ
է առ տր : Տունք ժ և դ :

Մէլուխայ անգեայ և զաբարիայ :

Օրհնեցէք զտր . յօրհնութիւննոր .
օրհնութի նմայ յեկեղեցիս սրբոց :

Ուրախասցի իսրայել յարարիչն իւր .
որդիք սիօնի ցնծասցեն ի՛ թագաւորն

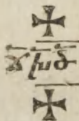
իւրեանց :

Օրհնեսցեն զանուննր օրհնութի .
սաղմոսիւք և օրհնութի սաղմոս երգես
ցեն նմա :

✠
Ճիւթ
✠

Տաճի ար ընդ ժողովուրդս իւր սբ .
 Լբարձր առնէ զՏեզս ի' փրկու թեան :
 Պարծեսցին սբքն փառօք՝ Լցնծացին
 ի' Տանգիստս իւրեանց . Լբարձր արաս
 ցեն զամ , բերանօք իւրեանց :
 Սուր երկսայրի ետ ի' ձեռս նոցա . առ
 նուլ զՏատուցումն ի' Տեթանոսաց .
 ի' յանդիմանու թի' ամ ժողովրդոց :
 Կապել զթագաւորսնց կապանօք . Լ
 զգորավարսնց ձեռակապօք երկի թիւք :
 Բռնելնց դատաստան ըստ գրոց . փոք
 այս են ամ սրբոց նր :

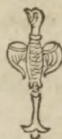
Տունք Գ :



- Բերուիա անգեայ Լղաբարիայ :
 () Ե՛նեցէք զամ ի' սրբու թե' նր . օրՏ
 նեցէք զնա ի' Տաստատու թեան զօրու
 թեան նորա :
 () Ե՛նեցէք զնա ի' զօրու թե' նր . օրՏ
 նեցէք զնա ի' բազում մեծու թե' նր :
 () Ե՛նեցէք զնա ի' ձայն օրՏնու թե .
 օրՏնեցէք զնա սաղմոսիւք ԼօրՏնու ք :
 () Ե՛նեցէք զնա ցնծու թե' գովեցէք
 զնա ուրախու թե' :
 () Ե՛նեցէք զնա ի' բանսքաղցր . Լգո
 վեցէք զնայ ի' բարբառ լսելիս :

Օրհնեցէք զնա ի ճայն գոհու թեան.
ամհոգիք օրհնեցէք զտր:
Տունք զ:

Եյս սաղմոս ինքնագիր դաւ թի է ար
տաքոյ թոնոց . ի ժամանակի զի ել
նա նահատակ ընդդէմ գողիս
դու , առաջի սահուղայ
և ամ զօրացն իլի :



Պորք էի ես յեղբարս իմ . և կրտսեր
ի տան հօր իմոյ . արած էի զլսու
շինս հօր իմոյ :

Չեռք իմ արարին զսաղմոսարան .
և մատունք իմ կազմեցին զգործի օրհ
նու թեան :

Իսկարդ՝ ո՞ր պատմեցէ զայս տն իմում .
ինքնին տր ամի՝ լո՛ւնիցէ զամ :

Եւ առաքեաց տր զհրեշտակ իւր . և
համբարձ զիս ի հօտէ խաշանց հօր իմոյ
և էօժ զիս յօժումն իւղոյ իւրոյ :

Եղբարք իմ մեծամեծք և գեղեցիկք .
և ոչ հաճեցաւ ընդ նս տր :

Ելի ես ընդդէմ այլազգւոյն և նզովե
ցի զկուռսնր . հանի զսուսերն ի նմանէ .



Եւ Տատի զգլուխ նորին . Եւ բարձի զնա
խատինս յորդւոցն իսրայիլի :



() Եւ Տնութիւն երից մանկանցն
անանիանց :



Եւ Տնեալ ես նոր նաճ Տարցն մե
րոց . օր Տնեալ փառաւորեալ
անունն քոյաւ իտեան :

Յիրաւունս անցուցեր զայս
նամ ընդ մեզ . արդար ես դու
նոր՝ Եւ նամ գործքքո ճշմարիտքեն :

Ճանապարհքքո ուղիղ են՝ Եւ նամ դա
տաստանքքո արդար են :

Գատաստան արդարու թե ածեր ի վր
մեր՝ ըստ նամի . Եւ զորինչ ածեր ի վր մեր , Եւ
քաղաքի սրբոյ Տարցն մերոց երուսդմի :

Եւ րդարուք Եւ յիրաւի ածեր զայս նամ
ի վեր մեր՝ վն մեղաց մերոց :

Եւ նորինեցաք՝ յանցեաք ապստամբ լի
նիլ ի՛քէն . մեղաք յնամի՝ Եւ պատու իրա
նաց քոց , մեք ոչ անսացաք :

Ոչ պահեցաք Եւ ոչ արարաք՝ ոպ պա
տու իրեցեր դու մեզ . զի զբարիս գլու
ցուք մեք ի՛քէն :

Եւ րդ՝ զնամ զոր արարեր՝ Եւ զոր ինչ



ածեր ի վերա մեր, արդար դատաստանան արարեր:

Մատնեցեր զմեզ ի ձեռս թշնամեաց մերոց. անօրինաց խստից և ապստամբողաց:

Ի ձեռս թագաւորի՝ անօրինի և չարի, քանզ ամ երկիր մատնեցեր զմեզ:

Եւ արդ՝ ոչ գոյ մեզ ժամ. բանալ զբերանս մեր. զի ամօթ և նախատինք եղեւք. ծառայից քոց և պաշտօնեից:

Եւ յմի մատներ զմեզ ի սպառ՝ վասն անունն քո. մի ցրեր զուխտս քո. և մի ի բացեայ առներ զողորմութիս քո ի մէջ:

Ս քաջաճամու սիրելոյ քո ի սահակայ ծառայի քո՝ և խորայիւ յսրբոյ քո:

Խոստացար նց և ասացեր՝ բազմացուցից զզանակ ձեր՝ ոպ զաստեղս երկնից բազմութեամբ. և որպէս զանաղ առեզր ծովու:

Եւ արդ ամ՝ նունաղեցաք մեք քանզ ամ ազգս. և եմք տառապեալք յամ երկրի. այսօր վնմեղաց մերոց:

Ոչ գոյ ի ժամանակի յայսմիկ իշխան մարգարէ և առաջնորդ. ոչ ողջակէզ պատարագաց: ոչ խուսնկ օրինաց. և ոչ

տեղի պատարագս մատուցանել առա
ջի. քո . զողորմութի գտանել ի. քէն :
Մանձամբ խոնարհեալ և հոգևովք
տառապանաց . ընդունելի լիցուք մէք,
որպ զողջակէզս խոյոց՝ և զոճարակաց . և
որպ բիրաւորս գառանց պարարտաց :
Մնայէս ընդունելի լիցին պատարագք
մեր այսօր առաջի. քո . զի կատարեալ
գտցուք զկնի. քո . և չէ ամօթ յուսա
ցելոցս ի. քէզ :

Եւ արդ՝ գամք զհետ. քո , ամ սրախւք
մերովք՝ երկնչիմք ի. քէն՝ և խնդրէմք
զերեսս. քո . անձ մի յամօթ առնէր զմէզ :

Մարա առ մեզ ըստ հեզուէ. քում .
և ըստ բազում ողորմութեան . քում .
փրկեա զմեզ վն սքանչելեաց. քոց ան .
և փառաւորեսցի անուն. քո յաւիտեան :
Յամօթ լիցին ամենեքեան , որք չարչա
րեն զժառայսս. քո՝ ամաչեցեալ լիցին
բռնութի. քնց . և ամ զօրութիւնքնց
խորտակեսցին :

Եւ ծանիցեն զի դու ես ան . ան միայն
որ փառաւորեալ դես ի վեր ան տիե
զերաց :



() րհնեալէս դու ան ան . հարցն մերոց
գովեալ և առաւել բարձրացեալ յաւ :

- Եւ օրհնեալ է անուն սբ փառաց քոց •
 գովեալ և ատանել բարձրացեալ :
- () օրհնեալ ես ի տաճարի փառաց սրբ
 բու թե քո . գովեալ :
- () օրհնեալ ես ի վր աթոռոյ արքայու
 թե քո . գովեալ :
- () օրհնեալ ես որ նստիս ի բրօքէս և
 հայիս յանդուսդ . գովեալ :
- () օրհնեալ ես ի վր հաստատութեան
 երկնից՝ գովեալ :
- () օրհնեցէք ամ գործք ան զոր • օրհ
 նեցէք և բարձր արարէք զնայ յաւիտ :
- () օրհնեցէք երկնիք՝ զոր • օրհնեցէք
 և բարձր արա :
- () օրհնեցէք հրեշտակք ան . և ջուրք
 որ ի վերոյ երկնից զոր :
- () օրհնեցէք զօրութիք ան՝ արեգակն
 և լուսին զոր :
- () օրհնեցէք աստեղք երկնից՝ անձրևք
 և ցօղք զոր :
- () օրհնեցէք ամ հողմք • հուր և ջեր զ :
- () օրհնեցէք ցուրտ և սոթ • ցօղ և ձիւ
 նաբեր զոր :
- () օրհնեցէք սառն և պարզ՝ եղեամն և
 ձիւն զոր :
- () օրհնեցէք տիւրք և գիշերք • լոյս և
 խաւար զոր •

- () ԵՏՆԵԳԷՔ ամսւք և փայլատակմունք՝
 և երկիր զտր :
- () ԵՏՆԵԳԷՔ լերինք և բլուրք , և ամ
 բոյսք երկրի զտր :
- () ԵՏՆԵԳԷՔ աղբիւրք , ծովք և գետք
 զտր :
- () ԵՏՆԵԳԷՔ կէտք և ամ կայտառք որք
 ի ջուրս . և թռչունք երկնից զտր :
- () ԵՏՆԵԳԷՔ գազանք և անասունք . և
 որդիք մարդկան զտր :
- () ԵՏՆԵԳԷ Խորայէլ զտր . օրհնե :
- () ԵՏՆԵԳԷՔ քահանայք զտր օրհնե :
- () ԵՏՆԵԳԷՔ ծառայք տն զտր օրհնե :
- () ԵՏՆԵԳԷՔ անձինք և շունչք արդա
 ղոց զտր . օրհն :
- () ԵՏՆԵԳԷՔ սքք և խոնարհք սրտիւք
 զտր :
- () ԵՏՆԵԳԷՔ անանիա ազարիա և մի
 սայէլտր . օրհնեցէք և բարձր արա
 ղէք զնա յաւիտեան :



Եւ եղիսաբէթ կուսին սրբաանեսա Լ
 աւետանոր ողջոյնդ յունկս իմ հընչեցեալ
 Մանուկս իմյարդնդ ի խաղաց ցընծացելու
 քօրհնեալ պրտուղ ընքոնախագուշակեալ

() ԸՏՆՈՒԹԻՒՄ ԳՐԻԿՈՒԼ ԲԱՍՏՈՒՆ
ԺԱԾՆԻՆ :

ՄԵԾԱԳՈՒՍԵԷ անձն իմ զմեր .
ԼԵՆԾԱՍԵԷ ՏՈՒԷԻ իմ, աստու
ԺՈՎ ՖԻՐԿԶԱՆ ԻՄՈՎ :

ԲԱՅ արար, ԻՎԵՐ ԽՈՆԱՐ
ՏՈՒԹԵԱՆ աղախնոյ իւրոյ
այսուհետեւ երանիցեն ինձ ամ ազգ :
ԲԱՐԱՐ ԸՆԴԻՍ մեծամեծս հզօրն . ԼԵՐ
Է անուն նորա :

ՈՂՈՐՄՈՒԹԻՒՆ արար ազգաց յազգս եր
կիւղածաց իւրոց . Լ արար զզօրութի
բազկան իւրով :

ՅՐՈՒՆԵԱԳ զամբարտանս ԻՄՐՍԱԳ
սրտից . Լ քակեաց զհզօրս յաթոռոց :
Օ ԽՈՆԱՐՏԱ բարձրացոյց զկօրատս
ԵՐԿԵՐ ԲԱՐՈՒԹԵՐ . Լ զմեծատունս արձա
կեաց ունայնս :

ՊԱՇՏՊԱՆԵԱԳ իսրայիլի ծառայի իւ
րոյ . յիշելով զողորմութի իւր :

Ո՞՞ ԽՈՒՆԵԳՐՈՒՆ ար հարսն մեր . ընդ աբրա
համու, Լ զանակի նր . յանխտեան :

() ԸՏՆՈՒԹԻՒՆ զաբարիայի . հօրն յով
հաննու մկրտչի :

() ԸՏՆԵԱԼ ԽՐ ԽԻՐԱՅԻՆԻ ՈՐ ԱՅԵԼ .
ԼԱՐԱՐ ՂՎԻՐԿՈՒԹԻՒՆ ԺՈՂՈՎՐԴԵԱՆՆ
ԻԼՐՈՅ :

25

ՅԱՐՈՅԳ ՂԵՂՋԻՒՐ ՎԻՐԿՈՒԹԵՒ Ի՛ ՄԱՆԻ
ԴԱՆԹԻ ԾԱՈՒԱՅԻ ԻԼՐՈՅ . Ո՛Վ ԽՍՈՒՆԵԳԱՆ
ԲԵՐԱՆՕՔ ՍՐԲՈՅՆ՝ ՈՐՔ յԱՆԻՍԿԵՆԻԿ ԿԱՐ
ԳԱՐԵՔՆ ԵՒՆ :

ՓՐԿՈՒԹԻՒ Ի՛ ԹՇՆԱՄԵԱԳ ԿԵՐՈՅ ԼԻ՛ ՃԵ
ՈՒԱԳ ԽԱՄԱՏԵԼԵԱԳ ԿԵՐՈՅ :

ՄՈՆԵԼ ՂՈՂՈՐՄԵԼԹԻՒՆ ԱՈՒ ՏԱՐԱՆ ԿԵՐ՝
ԼԵՅԻՉԵԼ ՂՎԻՍԱԿԱՐԱՆՍ ՍՐԲՈՒԹԵՒ ԻԼՐՈՅ :

ԼԵՐԴՈՒՄՆ, ՂՈՐ ԵՐԴՈՆԱՆ ԱՔՐԱՏԱՄՈՒ
ՏՕՐ ԿԵՐՈՅ . ՄԱԼ ԿԵՂ ԱՈՒԱՆԵԳ ԵՐԿԻԼՂԻ
ՂՎԻՐԿՈՒԹԻՒ, Ի՛ ԹՇՆԱՄԵԱԳ ԿԵՐՈՅ :

ՊԱՇՏԵԼ ԿՆԱ ՍՐԲՈՒԹԵՒ Լ ԱՐԴԱՐՈՒ
ԹԵՒ ԱՈՒԱՋԻՆՈՐԱ . ՂՄԱՎԱՆՈՒՐՍ ԿԵՆԱԳ
ԿԵՐՈՅ :

ԼԵՆ ԴՈՒ ՄԱՆՈՒԿ՝ ԿԱՐԳԱՐԵ ԲԱՐՃՐԵ
ԼՈՅՆ ԿՈՅԵՍՋԻՐ . ԿՆԱՍՍԵՍ ԱՈՒԱՋԻ ՈՒՆ՝
ԱԿԱՄՐԱՍՏԵԼ ՂՃԱՆԱՍԿԱՐՏԱՆՐ :

ՏԱԼ ՂՎԻՍՏՈՒԹԻՒՆ, ՎԻՐԿՈՒԹԵՒ ԺՈՂՈ
ՎՐԴԵԱՆ ԻԼՐՈՅ . Ի՛ ԹՈՂՈՒԹԻՒ ԽԱՄԱՄԵՂԱԳ
ԿԵՐՈՅ :

Վ Ս ԳԹՈՅ ՈՂՈՐՄՈՒԹԵՒ ՈՒՆ ԽՅ ԿԵՐՈՅ .
ՈՐՈՎ ԵՐԼԵԳԱՆ ԿԵՂ ԱՐԵԳԱԿՆ Ի՛ ԲԱՐ
ՃԱՆԵԳ . ԼՐԼԱՎԱՆՈՐ ԱՈՒՆԵԼ ՂՎԱՎԱՐ ԿԵՐ :

Նազել զլոյս ի վերայ այսոցիկ՝ որք
նստէաք ի խաւարի և ի ստոճերս մա
հու. ուղղել զոտս մեր ի ճանապարհս
խաղաղութեան :

Մ. ՂԹ. ք սիմէօնի ծերունւոյն :

Մ. որդ արձակես զժառայս քո ԹՐ՝ ըստ
բանի քում ի խաղաղութի, զի տեսին
աչք իմ վիրկութի քո, զոր պատրաս
տեցեր առաջի ԹՐ՝ քո ժողովրդոց :

Ս. յսյայտնեցար հեթանոսաց. և փառք
ժողովրդեան քում իսրայիլի :



Ողջոյն քեզ մարիամ լի շնորհօք. ուրախ
լեր բերկրեալդ ԹՐ՝ ընդ քեզ : () Ե՛հնեւ
ես դու ի կանայս. և օրհնեալ պտուղ
որովայնի քոյն : Մ. մարիամ մայր ԹՐ.
բարեխօսեա վասն մեր մեղաւորացս.
այժմ և ի՛ժամ մահու մերում
ամէն :



Ընթաց մանասէի թաղանորին :



ամենակալ՝ ամբ աբրահամ
մու՝ իսահակայ՝ յակօբայ՝
և զանակի նոց արդարոց .
ամենակալ տր՝ թող զմեզս
իմ :

Որ արարեր զերկինս և զերկիր՝ և զամ
զարդ նոց ամեն :

Որ կապեցեր զծով բանիւ հրամանաւ
քով . փակեցեր ի՛խորս , և կրնքեցեր
ահանոր և փառանորեւ անունամբ քով
սրբով . ամեն :

Որ ամ ինչ սարսի և դողայ՝ յերեսաց
ահի զօրուէ քո . ա :

Ընբան է մեծ վայելչու թի՛ փառաց
սրբու թե քո . սաստիկ է բարկու թի՛
սպառնալեաց քոց , ի՛ վր՝ մեղանորաց .
անչափ և անքնին են ողորմու թի՛ք անե
տեաց քոց . ամեն :

Դու տր՝ բարձրեալ գթած , երկայնա
միտ , բազում ողորմ . և զղջանաս ի՛ վր՝
չարեաց մարդկան :

Դու ամ՝ ոչ եդեր ապաշխարու թիւն
վասն արդարոցն . աբրահամու . իսահ

Հակայ՝ և յակօբայ . որք ոչ մեղանքեզ . ա :
Եւ եղեր պաշխարու թիւն վասն իմ
մեղանորիս . զի մեղայ աւելի քանզ
աւագ ծովու . և բազմացան անօրէ
նու թիք իմ . ամե :

Եւ մարթանի հայիլ՝ և տեսանել զբար
ձրու թիս երկնից . ի բազմու թէ անօրէ
նու թե իմոյ . ամե :

Կորացեալ եմ ես , ի բռնու թէ կապա
նաց երկաթեայց՝ և ոչ գոյ ինձ հանգիստ
ամենակալ :

Բարկացուցի զսրտմտու թիւն և զչար
առաջիքս արարի . կանգնեցի զպատ
կեր՝ և բազմացուցի զցասումն . զմե :

Եւ ա՛րդ տօ՛ր՝ խոնարհեցուցանեմ
զծուեր սրտի իմոյ՝ և հայց եմ ի՛քաղ
ցրու թէ քումմէ . ա :

Մեղայ տօ՛ր՝ մեղայ , և զանօրէնու թիս
իմ ես ինձէն գիտեմ . ամե :

Եւ զաչեմ և խնդրեմ ի՛քէն՝ թող ինձ
տօ՛ր՝ թող ինձ . և մի կորուսաներ զիս ,
ըստ անօրէնու թե իմոյ . ամենակալ :

Մի յաւիտեան բարկանար ինձ տօ՛ր՝ և
մի յիշեր զչարիսն իմ . և մի պարտաւորեր
զիս , ընդ իջեալան ի՛նէրքոյ երկրի չար
եօք . ամենակալ :

Օ ի դու անձ՝ անձ ապաշխարողաց ես .
Լյիս ցոյց զբարերարութիւնքն որ անար
Ժանն եմ . ամէ :

Կեցուցես զիս ըստ բազում ողորմուկե
քում . և ես օրհնեցից զքեզ զաման
ուրս կենաց իմոց . ամէ :

Օ քեզ անձ՝ օրհնեն անձ զունարթունք
երկնից . և բո են փառք յանիտեանս
ամէն :

Փառք հօր և որդւոյ և հո :

Վ զաչեմ և խնդրեմ ի՛քէն՝ անձ , թող
ինձ զմեղս իմ :

Բազում ողորմ անձ . ողորմեաց ինձ :

Վ՛ճ՝ քաճեա զիս զմեղանորս :

Վ՛րարիչ իմ և յոյս անձ՝ գթայ յիս , ի՛մե
ղուցեալ ծառայս . և ողորմեաց ինձ
բազմամեղիս :

Վ՛մէն օրհնեալ սրբուհի՛ և միշտ կոյս
անձաճ ին մարիամ . բարեխօսեա առ անձ
վս իմ մեղանորիս :

Վ՛մէն այն սբք այ՛ բարեխօսեցէք առ
հայր ի՛յերկնս . վս մեր մեղանորացս :

Վ՛ս՝ որդի այ՛ անոխակալ . ընկալ զաղա
ջանս մեր . զի ի՛քէզ են ապաճինեալ ան
ձինք մեր :

Յաթօղ զօրու թի՛ սուրբ և կենդանա
 րար՝ և պատուհան խաչի՛ն. քո տր՛ պահ
 պանեա զմեզ :

Մաքեա տր զհրեշտակ խաղաղուե՛ .
 որ եկեալ պահեսցէ զմեզ անխռովս . ի՛
 տունէ և ի՛ գիշերի :

Եւ մարդասիրու թի՛ քո յիշեա զմեզ՝
 տր յիշեա զմեզ . յորժամ գաս արքայու
 թի՛ քո և ողորմեաց մեզ :



Գովասանու թի՛ սաղմոսացն դաւ թի՛ :



անք սաղմոսիս է պատուհան
 լըցեալ հոգւոյն աստուածա
 կն. և որք յասելն յօժարանն.
 արքայուե՛ն արժանան :

Սաղմոս ըն հաց է երկնայի՛	ն :
սեղան կազմեալ մեծի դաւ թի՛	ն .
որք ի հացէս յայս կերակրի՛	ն :
աստուածային սիրովն յագի՛	ն .
Սաղմոս ըն գանձ է անըսպա՛	ռ :
այնմ որ ստանայ զսա մեղմաբա՛	ր :
զլապտեր հոգւոյն պահէ ի վա՛	ռ .
և մըտանէ՛ ի իհառս անճա՛	ռ :

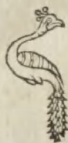


Ս աղմոսն աղբիւր կենդանարն	ը :
մեղաց քանիչ և սրբարն	ը :
և որ ասէ զսա մեղմաբա	ը :
նա սուրբ հոգւոյն լինի տաճա	ը :
Իսկ որք չասէն և բուն լինի	ն :
և սաղմոսին ոչ փափագի	ն :
յանմահակն հացէն սովի	ն :
յաւուր մեծի դատաստանի	ն :
Եւ որք ասէն զսա կիսատու	ն :
վընաս առնեն իւրեանց հոգւոյ	ն :
թէպէտ և կան զգիշերն արթու	ն :
դատարկ մընան ի սուրբ վարձու	ն :
Իսկ որք ասէն ծայրատելո	վ :
անմըտաբար շաղփաղփելո	վ :
վայէ նոցա պահեալ յորո	վ :
զի յաստու ծոյ են ամօթո	վ :
Իսկ որ ծայրատ զսաղմոսն ա	է :
և կիսատուն յաւարտ ած	է :
նա յաստու ծոյ զամօթ կրեսց	է :
և ի բարեացն անմասն ելց	է :
Եւ զբայր ինձ միտ դիր դու հոգո	վ :
տեսի տաճար մի լի լուսո	վ :
չինած կազմած ութն անկիւնո	վ :
և աստիճանքն իւր համարո	վ :
Ս աթսուն ու չորս ոսկի գրունո	վ :
հարիւր յիսուն պատու հանո	վ :

առնա կուսանք ըն գան լալո՛ վ.
 բողքն և պոռնի կքն պարեն հողւո՛ վ:
 Մ. յլ որ կամի յօժար սըրտո՛ վ.
 խըմէ ըզ նա՛ ոսկի թասո՛ վ:
 ուրախանայ ինքըն հողւո՛ վ.
 յարքայու թեանըն պարելո՛ վ:
 Ա լ թըն մաղախ ես ունէ՛ ի.
 և ամէն մէկն ու թ քրտակ՛ ի:
 զորն որ պիտէր զայն բանայ՛ ի.
 նա ինձ բուրէր հոտ կընդըրկ՛ ի:
 Ա լ թն փարջ տեսի կաթամբ լըցա՛ ծ.
 գուենով էին քանզ հուր վառա՛ ծ:
 յորոց արբի ես անբօտա՛ ծ.
 ոչ լիացայ զերթ ծարաւա՛ ծ:
 Ը նորհալի մին աղիւսա՛ կ.
 ունի հազար լեառն ըսպիտա՛ կ:
 նոցա մաղիքն են սևորա՛ կ.
 իւրեանց հովիւքն որպէս զհրեշտակ:
 Ս օրն իւր արգանդ էր սևայի՛ ն.
 հօրըն բարակ ամենևի՛ ն:
 որդիք ըն սեալ ծընանէի՛ ն.
 դաշտի սպիտակ բընակէի՛ ն:
 Բ աշտի արձակ և պատուակա՛ ն.
 լըցեալ ծաղկօք յոյժ զանազա՛ ն:
 ոչ յեղանակս միայն գարնա՛ ն.
 այլ անթառամ ժամս ամենայ՛ ն:

Մ. ղօթ. քիւրաքնչիւր անձին հաւատա
ցելոց ի՛քս: Օ որ արարեալէ աններ
սիսի հայոց կաթուղիկոսի:

Պ



անատով խոստովանիմ՝ և երկիր
պագանեմ. քեզ. հայր և որդի, և
սբ հոգի. անեղ և անմահ բնու
թիւն. արարիչ հրեշտակաց և
մարդկան և ամ եղելոց: ողոր
մեաց քո արարածոցս:

Ք

հանատով խոստովանիմ՝ և երկիր պա
գանեմ. քեզ: անբաժանելի լոյս. միաս
նական սբ երրորդութի՛ և մի անձու
արարիչ լուսոյ՝ և հալածիչ խանարի:
հալածեա ի՛ հոգւոյ իմմէ զխանար մե
ղաց և անգիտուէ. և լուսաւրեա զմիտս
իմ ի՛ ժամուս յայսմիկ. աղօթել. քեզ
ի՛ հաճոյս՝ և ընդունիլ ի՛ քէն զխն
դրոճածս իմ. և ողորմեաց ինձ բազմա:

Ք

հայր երկնաւոր՝ անձ ճշմարիտ, որ առա
քեցե՞ր զորդիդ. քո սիրելի ի՛ խնդիր մո
լորեալ ոչխարին. մեղայ յերկինս և առա
ջի. քո. ընկալ զիս ո՞պ զանառակ որդին՝
և զգեցո ինձ զպատմուճանն զառաջին
զոր մերկացայ մեղօք. և ողորմեաց. քո
արածոց և ինձ բազմամեղիս:

Որդի այ ամ ճշմարիտ՝ որ խորնարհե
ցար ի՛հայրական ծոցոյ՝ և առեր զմար
մին ի՛սրբոյ կուսէն մարիամայ, վն մե
րոյ փրկութե : խաչեցար և թաղեցար՝
և յարեար ի մեռելոց՝ և համբարձար առ
հայր . մեղայ յերկինս և առաջի քո :
յիշեա զիս ոպ զաւագակն . յորժամ գաս
արքայութի քով . և ող :

Դ

Նորդի այ՝ ամ ճշմարիտ, որ իջեր ի՛յոր
դանան և ի՛վերնատունն . և լուսաւո
րեցեր զիս մկրտութի սբ աւագանին .
մեղայ յերկինս և առաջի քո : մաքրեա
զիս վերստին ամային հրով քո՝ ոպ հրե
դէն լեզուօք զառաքեալն . և ողորմեա :
Վն մեղ բնութիւն, մեղայ քեզ՝ մտօք
իմով ք՝ հոգւով և մարմնով իմով . մի
յիշեր զմեզս իմ զառաջինս . վն անու
անդ քում սրբոյ . և ողոր :

Ե

Չ

Տեսող ամի, մեղայ քեզ . խորհրդով
բանիւ և գործով . ջնջեա զձեռագիր
յանցանաց իմոց՝ և գրեա զանուն իմ
ի՛դպրութի կենաց՝ . և ողոր :

Կ

Քննող գաղտնեց, մեղայ քեզ՝ կամաւ
և ակամայ՝ գիտութի և անգիտութի .
թողութի շնորհեա մեղաւորիս . զի
ի՛ծնընդէնէ աւագանին մինչ և ցայսօր՝

Ը

մեղուցեալ եմառաջի անու թեղ. քո .
զգայարանօք իմօք . և ամանդամօք մար
մնոյս՝ . ող :

Թ Մենախնամ անձր՝ դիր պահապան աչաց
իմոց զերկիւղ քո սբ՝ ոչ և սայիլ յա
րատ . և ահանջաց իմոց , ոչ ախորժեղ
լսել զբանս չարութեան . և բերանոյ
իմոյ ոչ խօսիլ զստութի . և սրտի իմոյ
ոչ խորհիլ զչարութի . և ձեռաց իմոց
ոչ գործել զանիրաւնութի . և ոտից
իմոց ոչ գնալ ի՝ ճանապարհս անօրէ
նութե : այլ ուղղեա զչարժումն սոցա
լինիլ ըստ պատուիրանաց քոց ամի . և ո :

Ժ Տուր կենդանի . քս . զՏուր սիրոյ . քո ,
զոր արկեր յերկիր՝ բորբոքեա յանձն
իմ . զի այրեսցէ զաղա հոգւոյ իմոյ . և
սրբեսցէ դիսիղձ մտաց իմոց՝ և մաքրես
ցէ զմեղս մարմնոյ . և վառեսցէ զլոյս գի
տութե քո ի՝ սրտի իմում . և ողոր :

Ժն Իմաստութի հօր յս՝ տուր ինձ զիմաս
տութիւն . զբարիս խորհիլ և խօսիլ և
գործել առաջի քո յամ Ժամ : և իջար
խորհրդոց՝ և ի՝ բանից , և ի՝ գործոց
փրկեա զիս . և ող :

Ժբ Կամեցող բարեւոյ՝ անձր կամարար՝ մի թո
ղուր զիս ի՝ կամս անձին իմոյ գնալ . այլ

աւաջնորդեա ինձ լինիլ միշտ ըստ կա
մաց քոց բարեսիրաց՝ . ող :

Մ. Բ. քայ երկնաւոր՝ տուր ինձ զարքայ
ութիւն քո՝ զոր խոստացար սիրելեաց
քոց . և զօրացո զսիրտ իմ, ատել զմեղս
և սիրել զքեզ միայն՝ և առնել զկամս
քո . և ողորմե :

ԺԳ

Խնամօղ արարածոց՝ պահեա նշանաւ
խաչի քո, զհոգի և զմարմին իմ . ի՛ պա
տրանաց մեղաց՝ և ի՛ փորձութեանց
դիւճաց՝ և ի մարդոց անիրաւաց՝ և յամ
վտանգից՝ հոգւոյ և մարմնոյ . ողոր :

ԺԴ

Պահապան աստի քն՝ աջ քո հօվանի լիցի
ի՛ վր իմ, ի՛ տունէ և ի՛ դիշերի . ի՛ նստիլ
ի՛ տան՝ և ի՛ գնալ ի՛ ճանապարհ . ի՛ ննջել
և ի՛ յառնել . զի մի երբէք սասանեցայց՝
և ողորմե :

ԺԵ

ՄԾ իմ, որ բանաս զձեռն քո և ընու
զամ արարածս ողորմութիւն քով . քեզ
յանձն առնեմ զանձն իմ . դու հոգա,
և պատրաստեա զպէտս հոգւոյ և մար
մնոյ իմոյ՝ յայսմ հետէ մինչ և յաւի
տեան . և ողոր :

ԺԶ

Դարձուցիչ մոլորելոց՝ դարձո զիս
ի՛ չար սովորութեց իմոց, ի՛ բարի սովո
րութի . և բւեռեա յոգի իմ, զսոսկալի

ԺԷ

որ մահուն՝ և զերկիւղ գեհենին՝ և
զսէր արքայու թէն . զի զլջացայց ի՛ մե-
ղաց՝ և գործեցից զարդարու թի . և ո :
ԺԸ Ի ղբիւր անմահու թեան՝ աղբերացո
ի՛ սրտէ իմմէ զարտասուս ապաշխարու
թէ . ո՞պ պոռնրկին . զի լուացից զմեղս
անձին իմոյ՝ յառաջ քանզ ելանէն իմ
յաշխարհէս . և ող :

ԺԹ Պարեւից ողորմու թէ՛ պարգևեա ինձ
ուղղափառ հաճատով . և բարի գոր
ծով և սք մարմնոյ և արեան . քո հաղոր
դու թէ՛ , գալ առ քեզ . և ողոր :

Ի Ի արերար ւոր՝ հրեշտակի բարւոյ
յանձն արասցես զիս . քաղցրու թէ՛
աւանդել զհոգի իմ . և անխուով ան
ցուցանել ընդ չարու թի այսոցն . որ ք
էն ի՛ ներքոյ երկնից . և ող :

ԻԱ Ի նյս ճշմարիտ քս՝ արժանաւորեա
զհոգի իմ , ուրախու թէ՛ տեսանել զլոյս
փառաց քոց ի կօջմանն աւուր . և հանգ
ջիլ յուսով բարեաց՝ յօթեանս արդա
րոց՝ մինչ և յօր մեծի գլխստեմքո . և ո :

ԻԲ Ի ատաւոր արդար՝ յորժամ գաս փա
ռօք հօր , ի դատել զկենդանիս և զմե
ռեալս՝ մի մտաներ ի՛ դատաստան ընդ
ծառայիս քո , այլ փրկեա զիս ի՛ յաւիտե

նական հրոյն՝ և լսելի արա ինձ զերա
նաւէտ կոչումն արդարոց յերկնից ար
.քայու թեղ. և ող :

Մենողորմ տր՝ ողորմեաց ամ հաւա
տացելոց ի՛քեզ . իմոց և օտարաց՝ ծանօ
թից և անծանօթից . կենդանեաց և մե
ռելոց : շնորհեա և թշնամեաց իմոց՝ և
ատելեաց զթողութիւն , որ առ իս յան
ցանաց . և դարձո զնս ի՛ջարեացն , զոր
ուենին վս իմ . զի ողորմութե . քում ար
ժանի եղիցին . և ող :

Փառաւորեալ տր՝ ընկալ զաղաչանս
ծառայիս քո՝ և կատարեա ի՛բարի զխրն
դրուածս իմ . բարեխօսութե՛ք սրբու
հայ ամժածնին՝ և յօհաննու մկրտչին՝
և սրբոյն ստեփաննոսի նախավկային՝ և
սրբոյն դրիգորի մերոյ լուսաւորչին :
և սրբոց առաքելոցն՝ և մարգարեիցն՝ և
վարդապետացն՝ և մարտիրոսացն՝ և
սրբոց հայրապետացն՝ և ճրգնաւորոցն՝
և կուսանացն՝ և ամ սրբոց քոց . երկ
նաւորաց և երկրաւորաց : և քեզ փառք
և երկրպագութի՛ն՝ անբաժանելի սբ
երրորդութեանդ . յաւիտեանս յաւի
տենից ամէն :

Մաղթանք զօրանորք՝ արհաւիրաց գի՛
 շերայնոյ, նորին գրիգորի նա
 ընկացւոյ ասացեալ:



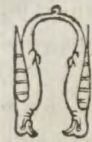
Նկալ քաղցրութիւն տօ՛ Տղօր՝
 զդառնացողիս զաղաչանս: մն
 տիր գթութիւն՝ առ պատկառեալս
 դիմօք: փառատեա ամենապար
 դեւ, զամօթական տխրութիւն: բարձ
 յինէն ողորմած՝ զանբերելի ծանրութիւն:
 անջրպետեա հնարանոր՝ զմահացու
 կրթութիւն: աւրեա միշտ յաղթօղ՝
 զխաբողին հաճութիւնս: բացադրեա
 վերնային՝ զմոլեղոյն մուսախուռն: կնքեա
 կեցուցիչ՝ զկորուսչին ընթացմունս:
 ցրունեա ծածկատես՝ զըմբռնողին չար
 գծմունս: խորտակեա անբնին՝ զմար
 տողին դիմեցմունս: տնագրեա քո
 անունամբդ՝ զլուսանցոյց երդ յարկիս:
 պարփուկեա քո ձեռամբդ՝ զառաստաղ
 տաճարիս: գծագրեա քո արեամբդ՝
 զմուտ սեմոց սենեկիս: կերպացո զքո
 նշանդ՝ ի՛ հետս ելից մաղթողիս: ամրաց
 քո աջուկդ՝ զհանդստեանս խրշտիս,
 մաքրեսցես ի՛ հաղբից՝ զծածկարան ան
 կողնոյս: պահեսցես քո կամօքդ՝ զտա

Բապեալ անձն ոգւոյս : անխարդախ
 արասցես զքո շնորհել շունչ մարմնոյս :
 կացուսցես շրջափակ զպար զօրոյդ երկ
 նայնոյ : կարգեսցես ի դիմի՝ ընդդէմ
 դիւցն դասու : Տուր հանգիստ բեր
 կրու թե՛ . մահահանգոյնս նիրհման ,
 ի խորութե՛ գիշերիս . բարեխօսութե՛ք
 հայցունածոց՝ սրբոյ անձնիդ . և ան
 ընտրելոց . անփոփեալ սպարուրեա . զպա
 տուհան տեսութեցս : զգայարանացս
 իմաստից : անզարհուրելի զետեղմամբ :
 ի ծփական խռովութեց . կենցաղական
 զբաղմանց . անըջական երազոց : խօլա
 կանաց ցնորից : յիշատակաւ քո յու
 սոյդ , անվնասելի պաշտպանեալ : և
 սթափիլ վերստին . ի նընջմանէ ծան
 ռութեց : ամենազգաստ արթնութե՛ք .
 հոգենորոգ զունարթութե՛ք , ի քեզ ար
 ձանացեալ : () այս ձայն մաղթանաց ,
 բուրմամբ հաւատոց : քեզ ամէնօրհ
 նեալ թագաւոր փառաց անձառից
 փառաբանողաց . երկնագումար խրմբից
 երգակցեալ յերկինս առաքել : զի դու
 փառաւորեալ ես յամ արարածոց .

յաւիտեանս յաւիտենից
 ամէն :



11 Երստին յաճեւոճած . կրկին հեծու
 թէ . նորին հսկողի . առնոյն աղերս .
 մաղթանաց բանի . ի խորոց սրտից .
 խօսք ընդ ւայ : բան խն :



ըդի ւայ կենդանւոյ . օրհնեալդ
 յամի . հօրդ ահաճորի . անքնին
 ծնունդ , որ տկարանայ առ ի'
 քէն և ոչ ինչ : որ ի՛ծ ազել անրս
 տոճեք նշուլից յողորմութեդ քո փա
 ռաց : հալին մեղք : հալածին դեք :
 ջընջին յանցանք : խղին կապանք : խոր
 տակին շղթայք : կենդանածնին մա
 հացելք : բրժչկին հարոճածք : ողջա
 նան վերք : բառնին ապականութիք :
 տեղի տան տրխրութիք : նահանջին
 հեծութիք : փախնու խաճարն : մեկնի
 մէգն : մերժի մատախսուն : փարատի
 մուայն : սպառի աղջամուղջն : վերա
 նայ մութն : գնայ գիշերն : տարագնի
 տագնապն . չքոնան չարիքն : հալածին
 յուսահատութիքն : և թագաճորե
 ձեռնքո . ամենակար քաճիչդ ւամի . որ
 ոչ եկիր կորուսանել զմարդկան ոգիս ,
 այլ կեցուցանել : թող ինձ զանթիճ

չարիսն իմ • բազում ողորմութիւնք :
զի դու միայն ես յերկնի անճառ և յեր
կրի անգնին • ի տարր գոյից և յեզրս ծա
գաց աշխարհի : սկիզբն ամի և յամի • ամ
լումամբ օրհնեալ ի բարձունս : և բեզ
ընդ հօր և հոգւոյդ սրբոյ վայելէ
փառք յաւիտեանս
ամէն :

Փառք բեզ անձ որ պագ և եցեր զօրս
բարեալ և խաղաղութիւն անցուցանել :
Մարդասէր անձ զառաջակայ գիշերս
որ ի վերայ մեր գալոցէ • ի մեղաց փրկեա
լի չարեաց ազատեա : ի գործս բարիս
առաջնորդեա : Մուսուսու օրհնու
թեցն և փառաբանութեցն արժանի
արա զամ հաւատացեալս անուանդ
քում սրբոյ և սպասեա ի խաղաղութիւն :

ՏՐ անձ մեր տուր զքո խաղաղութիւն
ամ աշխարհի • բարձ զցասումն և զպա
տուհասն իյարարածոցս : Աղորմեաց
հարց և եղբարց մերոց • կենդանեաց և
հանդուցեւոց : Աղորմեա զեկեղեցի շի
նողաց՝ երախտաւորաց պողատուից
սպասաւորաց • և այնոցիկ որք ընդ հօ
վանեալ սք տաճարիս են հանգուցեւի :
ՏՐ անձ մեր օգնեա թագաւորաց քրիս

տոնէից և իշխանացն բարեպաշտից. զօ
րաց և զաւակաց նոցին պահելով ի խա
զադուէ : ՏՐ անձ մեր պահեա զառաջ
նորդս և զեղբարու թիս մեր անբողջ
և անխուով ի կամս ողորմու թեան քո :
Վշանաւ սբ և պատուական խաչիւ
քո հալածեա զերևելի և զաներևոյթ
թշնամին ի սահմանաց մերոց և ի բնա
կու թէս մերմէ : Փրկեա զմեզ ի հրոյն
յաւ խտենից. և քեզ փառք յաւ խտեանս :
Վ՝ մէն :

Թուականն հայոց. ԽՃԺԳ Լօթն
երեակն. Գ : Վիրտարոյն. մ : Վ երա
դիրն ժամ : Տանու տերն խեցգետինն է
և միշտ նահանջ է ոպ զճուկն և զկա
րիճն : բայց ի նահանջի ամին երբ ի մար
տի ամիսն մտանիցես. գիր տարոյն թէ
քէն իցէ դու զփիւրն կալ. և թէ
փիւրն իցէ զհիւնն կալ և այսպս մինչև ց
այբն : նոյնպէս և զլօթն երեակն
միով թուով աւելի կալ որ ուղիղ գայ :
Լու գիտեա զի այդ վերոգրեալ երից
կենդանակերպից կարգքն միշտ նա
հանջ են ոպ գրեցաւ :

Յոյնական	Կարգից Գլխից	Բնական Վրի	Ձգեամբի	Ձգաւորացա	Գրաստանից	Ձգաւոր
ուճժգ	էգ	յժ	ժա	Խեցգետին	բժ	
ուճժդ	է	է	իբ	Լուիւծն	բժ	
ուճժե	ա	չ	դ	Կոյսն	ժգ	
ուճժզ	բ	ձ	ժդ	Աշիւն	բժ	
ուճժէ	գդ	բա	իե	Կարիճն	բժ	
ուճժը	է	յ	զ	Լղեղնաւորն	ժգ	
ուճժթ	զ	իս	ժէ	Լծեղջիւրն	բժ	
ուճի	է	ց	իը	Սոհոսն	ժգ	
ուճիա	աբ	ղձ	թ	Չուկն	բժ	
ուճիբ	գ	թ	իս	Խոյն	բժ	
ուճիգ	դ	ս	բ	Յուլն	ժգ	
ուճիզ	է	ծ	ժգ	Կհաւորն	բժ	
ուճիե	զէ	զէ	իդ	Խեցգետինն	բժ	
ուճիզ	ա	չ	է	Լուիւծն	ժգ	
ուճիէ	բ	ժ	ժդ	Կոյսն	բժ	
ուճիը	գ	վ	իէ	Աշիւն	ժգ	
ուճիթ	դէ	նյ	ը	Կարիճն	բժ	

Գրականութիւն	Կարգադրութեան	Եւրոմաս	Ձեռագիր	Մատուցող	Գրատեսակ
ԱՃԼ	զ	խ	ԺԺ	Լ. Ղեղնաւորն	Բժ
ԱՃԼա	է	ս	Լ	Լ. Պժեղ ջիւրն	ԺԳ
ԱՃԼբ	ա	ղ	Ժա	Ջ. ըհոսն	Բժ
ԱՃԼգ	բգ	ԺԺ	իբ	Չուկն	Բժ
ԱՃԼդ	դ	ս	գ	Խոյն	ԺԳ
ԱՃԼե	ե	ծ	Ժդ	Յոյն	Բժ
ԱՃԼզ	զ	զ	իե	Լ. Կաւորն	Բժ
ԱՃԼէ	էա	սլ	զ	Խեցգետին	ԺԳ
ԱՃԼը	բ	Ժ	Ժէ	Լ. Սիւծն	Բժ
ԱՃԼթ	գ	վ	իը	Կոյսն	ԺԳ
ԱՃԼս	դ	ն	թ	Կշիւն	Բժ
ԱՃԼսա	եզ	էզ	իա	Կարիճն	Բժ
ԱՃԼսբ	ե	ս	բ	Լ. Ղեղնաւորն	ԺԳ
ԱՃԼսգ	ա	ղ	Ժգ	Լ. Պժեղ ջիւրն	Բժ
ԱՃԼսդ	բ	դ	իդ	Ջ. ըհոսն	Բժ
ԱՃԼսե	գդ	չն	ե	Չուկն	Ժգ
ԱՃԼսզ	ե	ծ	Ժզ	Խոյն	Բժ

Յոյնական	Գրական	Բնական	Միասնական	Բնական	Միասնական
նախն	դ	ւ	իւ	Յոյն	ժդ
նախը	է	ճ	ը	Եկաւորն	բժ
նախթ	աբ	իթ	թթ	Խեցգետին	բժ
նաճ	դ	վ	լ	Լուսն	ժդ
նաճա	դ	կ	ժա	Կոյսն	բժ
նաճբ	ե	է	իբ	Կշիւն	բժ
նաճգ	դէ	Չպ	դ	Կարիճն	ժդ
նաճդ	ա	ղ	ժղ	Լղեղնաւորն	բժ
նաճե	բ	դ	իե	Լծեղջիւրն	բժ
նաճզ	դ	շ	զ	Չհոսն	ժդ
նաճէ	դե	կծ	ժէ	Չուկն	բժ
նաճը	դ	ւ	իը	Խոյն	ժդ
նաճթ	է	ճ	թ	Յոյն	բժ
նակ	ա	ի	իա	Եկաւորն	բժ
նակա	բգ	ալ	բ	Խեցգետին	ժդ
նակբ	դ	կ	ժգ	Լուսն	բժ
նակգ	ե	է	իգ	Կոյսն	բժ

Եօթն երեկն

ԱՐԳԴԵՕԼ

Յուշար	բ	գ	դ	ե	զ	է	ա
Փետրար	ե	զ	է	ա	բ	գ	դ
Մարտ	ե	զ	է	ա	բ	գ	դ
Ապրիլ	ա	բ	գ	դ	ե	զ	է
Մայիս	գ	դ	ե	զ	է	ա	բ
Յունիս	զ	է	ա	բ	գ	դ	ե
Յուլիս	ա	բ	գ	դ	ե	զ	է
Օգոստոս	դ	ե	զ	է	ա	բ	գ
Սեպտեմբեր	է	ա	բ	գ	դ	ե	զ
Տոկտեմբեր	բ	գ	դ	ե	զ	է	ա
Նոյեմբեր	ե	զ	է	ա	բ	գ	դ
Դեկտեմբեր	է	ա	բ	գ	դ	ե	զ

Եօթն երեկաւն ի վերուստ. և ամսոյն ի դիմաց ի ներս մուտ : և գտանես զօր ամսամտին. բայց ի նա հանջին երբ ի մարտի ամիսն մտանիցես թիւ մի աւելի կը զեօթն երեկն :

Օ ուզաւ որ ուրի հայոց ընդ հռոմայեց լոց : Կը զաւուրս հայոյ ամսոյն, և զյարակայն հռոմին ի վր. բեր և զյայ տնու թի հայոյն ի բաց երթ, որմնայ աւուրք է հռոմի ամսոյն. բայց եթէ չիցէ բաւա

Միսք հռօմայե
ցւոց .

	Յիզմիք	Կոյնիկ	Կոյնիկ	Կոյնիկ
Յունվար	լա	չկ	ա	զ
Փետվար նՏՁ իթ	իբ	դ	բ,	ե
Մարտ	լա	գ	ա	ե
Ապրիլ	Լ	զ	բ,	զ
Մայիս	լա	ա	գ	զ
Յունիս	Լ	դ	դ,	ե
Յուլիս	լա	զ	ե	ե
Օգոստոս	լա	բ	զ,	դ
Սեպտեմբեր	Լ	ե	ը	դ
Հոկտեմբեր	լա	չկ	ը,	դ
Նոյեմբեր	Լ	գ	ժ	բ
Դեկտեմբեր	լա	ե	ժ,	բ

Կան զանցեալ ամիսն ի հետն կալ : ԴՃԼ
կալ զաւուրս հռօմի ամսոյն . և զիւր
յարակայն ի բաց երթ . և զյայտնուի
հայոյն ի վերբ բեր . աւորք են հայոց ամ
սոյն : Ի նաւասարդէն մինչև յայտ
նուին . զաւելեաց . ե . օրն զհետ հայոց
ամսոյն կալ :

Յոսուէնդ լուսնի այսպէս արա : Կալ
Տանապազ . Ը . կամ կ . զվերադիրն և
զկիսակն իբաց երթ . որ ի'խոնարճ մնայ
այն քան աւուրս ամսոյն . Յոսուէնդ է
լուսնի :

Ըւուրք լուսնի այսպէս արա : Կալ
զաւուրս ամսոյն . և զկիսակնորին ամ
սոյն . և զվերադիր տարոյն . և երթ . Ը . Ը .
որ մնայ աւուրք է լուսնի :

Ըրումն լուսնի . այսպէս արա : Կալ
Տանապազ . իսէ . զվրդիրն և զկիսակն
ի'բաց երթ . որ ի'խոնարճ մնայ այնքան
աւուրս ամսոյն լրումնէ լուսնի :

Յորժամ Յոսուէնդ լուսնի կամ աւուրք
կամ լրումն լուսնի առնիցես ի'տեղի
կիսակն զամսաթիւն կալ որ ուղիղ
գայ : և ամսաթիւ այսպէս արա . յա
մէն ամսոյ թիւ մի առ . և յայն ամսոյն
յորումիցես մի առնոյր : Բայց ի'յունվա
րէ և ի'փետրվարէ առ և յայլոց մի
առնոյր : և զմեղաւոր կա
րապետս յիշեա :

3 այտնու թէնէն մինչև ց առաջաւորն
 այսպէս արա : Վալ զգիր տարւոյն . և
 տես զոր ինչ յիւր դէմն գրած է . այնչափ
 ուտիք է մինչև ինք սարգսի պահան :

ա	ուտիք	զ	օրէ	ճ	ուտիք	իդ	օրէ
բ	ուտիք	է	օրէ	մ	ուտիք	իե	օրէ
գ	ուտիք	ը	օրէ	յ	ուտիք	իզ	օրէ
դ	ուտիք	թ	օրէ	ն	ուտիք	իւ	օրէ
ե	ուտիք	ժ	օրէ	շ	ուտիք	իը	օրէ
զ	ուտիք	ժա	օրէ	ո	ուտիք	իթ	օրէ
է	ուտիք	ժբ	օրէ	չ	ուտիք	լ	օրէ
ը	ուտիք	ժգ	օրէ	պ	ուտիք	լա	օրէ
թ	ուտիք	ժդ	օրէ	ջ	ուտիք	լբ	օրէ
ժ	ուտիք	ժե	օրէ	ռ	ուտիք	լգ	օրէ
ի	ուտիք	ժզ	օրէ	ս	ուտիք	լդ	օրէ
լ	ուտիք	ժէ	օրէ	վ	ուտիք	լե	օրէ
իւ	ուտիք	ժը	օրէ	տ	ուտիք	լզ	օրէ
ծ	ուտիք	ժթ	օրէ	ր	ուտիք	լւ	օրէ
կ	ուտիք	ի	օրէ	ց	ուտիք	լը	օրէ
հ	ուտիք	իա	օրէ	ւ	ուտիք	լթ	օրէ
ձ	ուտիք	իբ	օրէ	փ	ուտիք	իս	օրէ
ղ	ուտիք	իգ	օրէ	ք	ուտիք	իսա	օրէ

Յետ առաջաւորին . ք . շթ ուտեմք
 մեծ պահքն է : Կալ մարտի ին . զգիր
 տարւոյն ի վրբեր զատիկէ : ի նահան
 ջին . ի կալ :

Օ ատկէն ի համբարձու մն իս . օր է :
 համբարձմանէն յետ Ժ օր ուտեմք .
 հոգւոյ գալստեան պահքն է : հոգւոյ
 գալստէն յետ ք շթ ուտեմք լուսաւոր
 չի պահքն է , լուսաւորչէն յետ ք շթ
 ուտեմք վարդավառի պահքն է :

Վ արդավառի մէջն :

Կալ զգիր տարւոյն . և զինչ գրած է
 յիւր շարն . այն է մինչև ց անձաժինն :

ա	բ	գ					է . շթթէ պաստօն
դ	ե	զ	է	ը	թ	ժ	զ . շթթէ պաստօն
ի	լ	խ	ծ	կ	հ	ձ	ե . շթթէ պաստօն
ղ	ճ	մ	յ	ն	շ	ո	դ . շթթէ պաստօն
չ	պ	ջ	ռ	ս	վ	տ	դ . շթթէ պաստօն
ր	ց	ւ	փ				թ . շթթէ պաստօն

Ըժաժնի միջոցն .

Կալ զգիր տարւոյն . թէ վերին կար
 գնէ դ շթդ է . և թէ ներքինն է . ե .
 շթդէ պաստօն :

ա	բ	գ	դ	ե	ը	թ	ժ	խ	ծ	կ	հ	ճ	վե րին
մ	յ	ն	շ	ո	ը	ռ	ս	վ	տ	լ	փ		

դ	ե	ի	լ	ղ	ճ	չ	պ	ը	ց	նեւբին		
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	--------	--	--

Սուրբ խաչէն յետ անշքոյ ուտեմք սբ
գէորգեայ պատնէ: Սալ զգիր տարւոյն
եթէ վերին շարքն է. Ը շքոյ է: և թէ
նեւբինն. Թ շքոյ է պահօքն. սբ գէ
որգէն մինչևց յիսնակամուռն:



ա	բ	գ	դ	ե	ը	թ	ժ	ի	լ	կ	հ	ճ	վե րին
ճ	ղ	ճ	ն	շ	ո	չ	պ	ս	վ	տ	ը	ց	

ղ	ե	խ	ծ	մ	յ	ը	ռ	լ	փ	նեւբին		
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	--------	--	--

Իսնակամտէն յետ. ք. շքոյ ուտեմք
սբ յակօբայ պահօքն է: Սալ զգիր տա
րւոյն. և զինչ յիւր դէմն է. այնքան
օրէ սուրբ յակօբէն մինչևց յայտնու
թեան բարեկենդանն: բայց թէ դ՛չի
գայ. դու գ՛չի արա և թէ ուրբադ
դիպեսցի դու ե՛չի արա զբարեկենդանն
և դ՛չի և ուրբադ զպահօց լուծումն
որէ ճրագալոյց. և ասի խթումն և թա
թախումն:



ա	ը	կ	ն	ս	ժ	ը	օր	է	։	գ	շ	ի	բ	ը	կ	ն	դ	ն	է		
բ	թ	հ	չ	վ	ժ	է	օր	է	։	բ	շ	ի	բ	ը	կ	ն	դ	ն	է		
գ	ժ	ձ	ռ	տ	ժ	գ	օր	է	։	կ	իր	ա	կ	ի	բ	ը	կ	ն	դ	ն	է
դ	ի	ղ	չ	ը	ժ	ե	օր	է	։	չ	բ	թ	բ	ը	կ	ն	դ	ն	է		
ե	լ	ճ	պ	ց	ժ	դ	օր	է	։	ու	ր	բ	թ	բ	կ	դ	ն	է			
զ	խ	մ	ջ	ւ	ժ	գ	օր	է	։	ե	շ	ի	բ	ը	կ	ն	դ	ն	է		
է	ծ	յ	ռ	փ	ժ	բ	օր	է	։	դ	շ	ի	բ	ը	կ	ն	դ	ն	է		

Ի նշարժ եղանակ քն :

Զ ունվարի զ յայտնու թի է : Փետրվարի ժի ան ընդ առաջ է : Սարտի ի գարնանամուտ է : Բարիչի է աւետիս է ան ածնին : Սայիսի է երեւման խաչ է : Զ ունիսի ժի ամառնամուտ է : Զ ուլիսի ժի ան ունդ է յովհաննու : () գոստոսի ժե . ան ածնին է օրագիւտիւ : Սեպտեմբերի ժը աշնանամուտ է : Տոկտեմբերի ժ յղուի է եղիսաբեթի : Նոյեմբերի . ան տարեմուտ է յունաց : Դեկտեմբերի ժը ձմեռնամուտ է : Բարձեալ թէ գարնանամտի պատկեր օրն կիրակի լինի , ամառանն և աշնանն և ձմեռանն ևս կիրակի լինի : և թէ բշի նոյնպէս և այլքն բշի : և այլն ըստ կարգի :

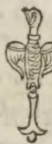
Թու՛նականք : յադամայ մինչ և ի' ջրհե
 ղեղն . ամք . սմի՛ն : Իսիոխեւոյն ենով
 քայ մինչև ի' ջրհեղեղն . չծե : ամ :
 Ի' ջրհեղեղէն յաշտարակն ամք . չիե :
 յաշտարակէն յաբրահամ ամք . նժե :
 յաբրահամէ իմօսէս յեւնն եգիպտոսէ
 ամք . չե : յեւրոս մինչև ի' սողոմոնի յա
 ռաջին շինու՛ած տաճարին . ամք . նձ :
 յառ. ջնոյ շինու՛ածոյն մինչև յերկթոն .
 ի' զօրաբաբելի և ի' դարեհի ք ամն ,
 ամք . շժա : Ի' նտի մինչև ի' ծնունդն
 քի ամք . շժւ : Եւ գու՛մարին յադա
 մայ մինչև ի' ծնունդն քի' ամք . րճդ ք :
 Եւ ըստ . չեկին' րնիդ : ըստ եօթա
 նսանիցն Ի' ծնընդենէն քի մինչև ի'
 սբն գրիգոր յելն ի' վերա պէն , ամք մ՛հ :
 Եւ անտի մինչև ի' գիւտ գրոյն հայոց
 ամք . ճժդ : Եւ ի' գիւտէ գրոյն մինչև
 ի' մեծ Թուականն հայոց . ամք ճլւ :
 Եւ անտի մինչև ի' մահն արեկացւոյն .
 նլք : Ի' նտի ի' տէր ներսէս կլայեցին .
 ճճդ : Ի' ծնընդենէն քի մինչև ի' հայի
 մեծ Թուականն . շժք : Իսրբոյն գրի
 գորէ ի' հայոց մեծ Թուականն . մ՛հ :
 Ի' ծնընդենէն քի մինչև և ի' նիկիոյ ժո
 ղովն , յիք : Ի' նտի մինչև ի' կոստանդի

նուպօլսի ժողովն. հի: Մնտիյեփետսի
առաջին ժողովն. Ժ:

Օ մն լուսաւորչին այնպս ար: Ալմիսն.
Լգճայ մեծ թուականնն ի վեթ բեր՝ և
այն է: Աթէ կամիցիս գիտել դարա
գալուխ առնել: Յառաջնոյ դարուն
էնովք յերկինս փոխեցաւ: Ը դարուն
ջրհեղեղն եկն յաշխարհս: Դ դարուն
զաշտարակն շինեցին: Դ դարուն աւե
տիքն այ առ աբրահամ: Ե դարուն.
սողմոնն զտաճարն շինեաց: Զ դարուն
ԲսՄԺ ի կուսէն ծնաւ մարմնով:
Աւիլնուլ է դարուն և ի մտանել
ը դարն յարուի ամի: Վարն. ու. ամ է:
և դարագլուխն ոչթէ ի մտանելն՝
կամ յեւանելն գրեցան, այլ ի դարն որ
հանդիպէր հռչակաւոր անուն, այն
դար կոչեցաւ և նշան: Աւ մի հաւա
տար որոց ասնն զլինելուի արարածոց
գիտել, կամ զժամանակս. զոր գիտէ
միայն որ արարն գնա:

Յադամայ մինչ և ի ծնունդն քի: ըստ
եպիփանու. Թ չ ամ է: և ըստ այլոց
Թ. Թ. կ Դ: և ըստ հրեից և շամարտա
ցւոց. Թ. ամ: և ըստ եօթանասնիցն.
Թ. ճ. ղ Ը. ամ:

Յիշատակարան Տառիս :

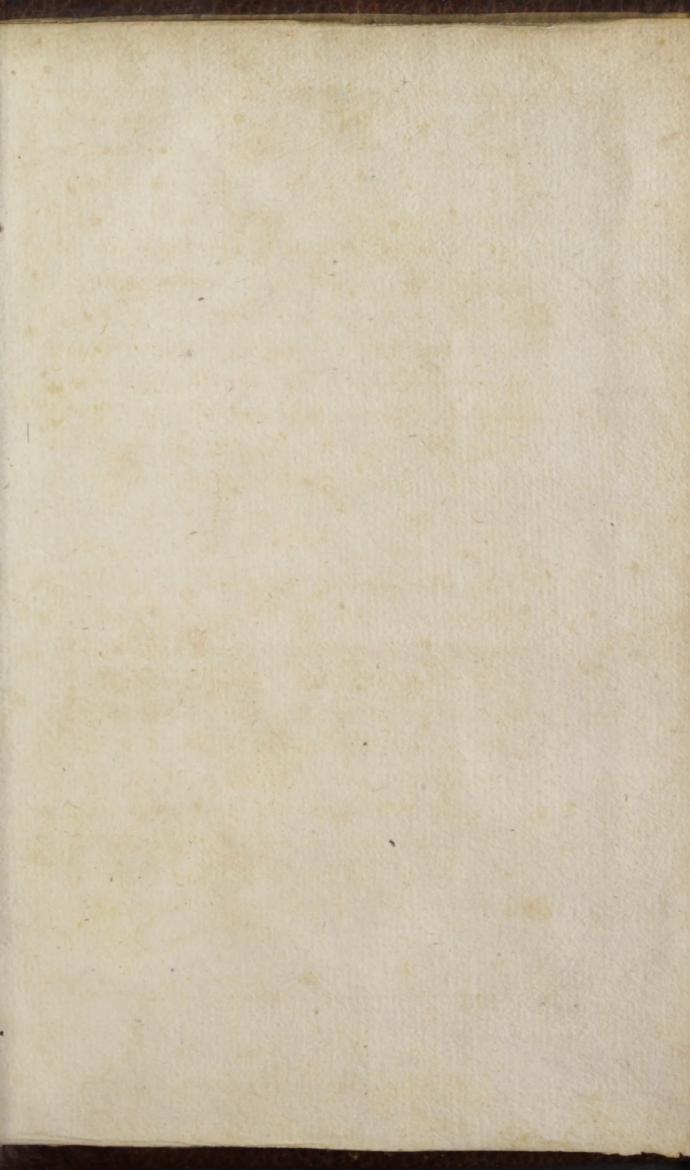


Վառք և գոհութի Վճայնոյան ճա
ռելոյ մարդասիրութեն, որ ետ
կարողութի ամենավրէպ անձին
ժառայիս իւրոյ հասանիլ և ի սո
րին աւարտ շնորհօք Յի և մտղթանօք
ամէնօրհնեալ մօր իւրոյ . և կուսի :
Վրդյանգեցաւ նշմոսս Վիւթի . յամի
կենարարին թուոյ . ինկ և չորից : յամ
սենն հռօմայեցւոց օգոստոսի, ք : Վ
ի թուականիս հայոց . ի և ճ և ժ և երից
ի մարդոց ամսոյ ն : ի վայել չաշէն և ի ծո
ված աւալ քաղաքիս յամսդէլօտամի :
յիշխանուէ վիլհելմուս մանկագոյն
բրնցին : Վսկ ի վրդիտողուէ հայկա
զան սեռի . Տեառն յակօբայ սրբազան
կթղկսի : Վեր տպագրատան նոյն սբ
էջմիածնի և սրբոյն սարգսի : հրմանաւ
Տեառն իմոյ Ռսկանի . երջան կագուենի
րաբունապետի . և հայոց թարգման
չի : նպաստուք անարհեստ կարապետի
անդրիանացւոյ նորին աշակերտի : և
ներատպողի Ֆլամէնկ յօհաննիսի իմոյ
աշակերտի : Վւ արդ՝ աղաչեմ զձեզ

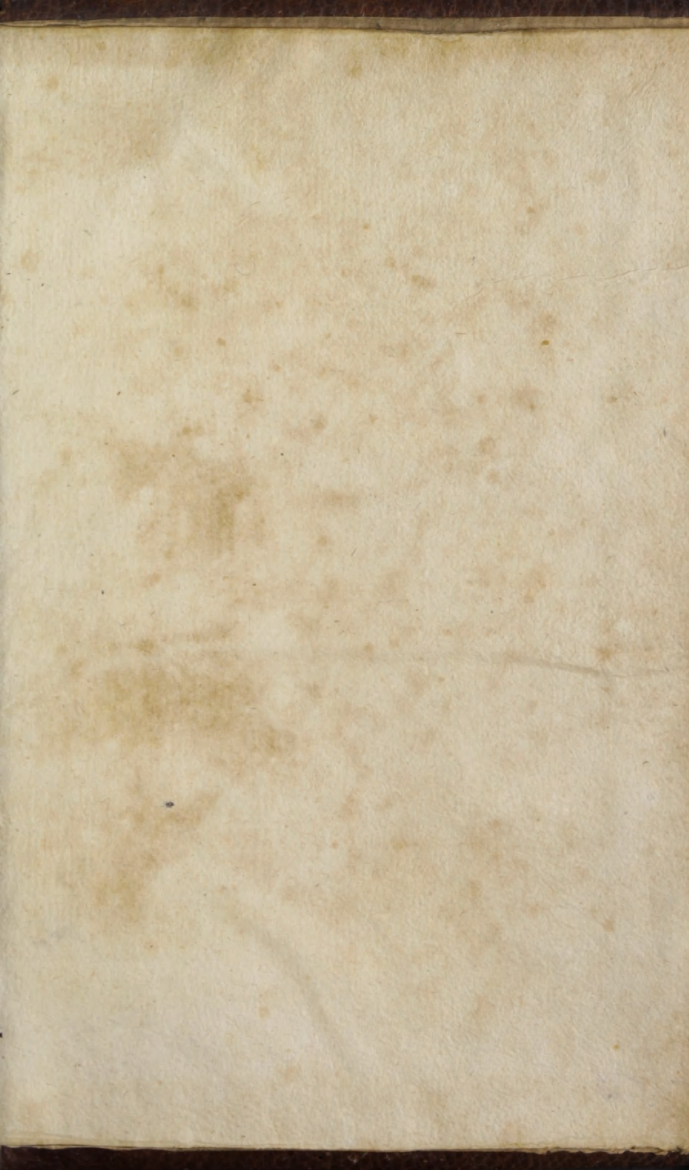


տեարք իմ ներեցէք սղալնաց խմոց. զի
միայնաբար աշխատեցայ ի սրբադրու
թեան և հոգաբարձութեան սորին .
և զի էր մահ ի քաղաքումս և ի միում
շաբաթումս պակասեցան ոգիք չեղէ :
Դարձեալ յիշեսջիք ի քն զլամայեցի
մահտեսի աբդուլասն որ ետ զամինչս
իւր ի տպարան սբ էջմիածնի . և ի նմա
նէ մասն մի սբ էմի . առ ի յիշումս հո
գւոյ իւրոյ առաջի քի . և ինքն պակա
սեալ ի մէնջ գնաց առ ամ . յոյսն ամենե
ցուն . որ է օրհնեալ յաւիտեանս
ամէն :

Հայր մեր որ յերկինս դես սուրբ եղիցի
անունքո : եկեսցէ արքայութիւն . քո
եղիցին կամք . քո՞ոպ յերկինս և յերկրի :
զհաց մեր զհանապաղորդն տուր մեզ
այսօր . և թող մեզ զպարտիս մեր՝ ոպ
և մեք թողումք մերոց պարտապանաց :
և մի տանիր զմեզ ի փորձութիւն . այլ
փրկեա ի չարէն : զի քոյ է արքայու
թիւն և զօրութի և փառք
յաւիտեանս
ամէն :









B. Dall, 1971

Israhel.
Armenia
Anf. 1666.

